

Bruksela, 9 października 2023 r.
(OR. en)

Międzyinstytucjonalny numer
referencyjny:
2023/0335(NLE)

13351/23
ADD 1 REV 1

ECOFIN 921
FIN 952
UEM 255

NOTA

Od:	Sekretariat Generalny Rady
Do:	Delegacje
Dotyczy:	Zmieniony ZAŁĄCZNIK do DECYZJI WYKONAWCZEJ RADY zmieniającej decyzję wykonawczą (UE) (ST 10149/21, ST 10149/21 ADD 1) z dnia 6 lipca 2021 r. w sprawie zatwierdzenia oceny planu odbudowy i zwiększania odporności Portugalii

Delegacje otrzymują w załączeniu powyższy zmieniony załącznik do zmieniającej decyzji wykonawczej Rady przygotowany w oparciu o wniosek Komisji COM(2023) 555 final.

ZAŁĄCZNIK

SEKCJA 1: SREFORMY I INWESTYCJE W RAMACH PLANU ODBUDOWY I ZWIĘKSZANIA ODPORNOŚCI

1. Opis reform i inwestycji

A. KOMPONENT 1: Krajowa Służba Zdrowia

Ten element portugalskiego planu odbudowy i zwiększania odporności odnosi się do szeregu wyzwań, przed którymi obecnie stoi portugalski system opieki zdrowotnej w związku z obecnymi i zmieniającymi się potrzebami w zakresie opieki zdrowotnej oraz związanymi z tym kosztami. Po pierwsze, niekorzystne tendencje demograficzne w Portugalii – charakteryzujące się przyspieszonym starzeniem się społeczeństwa i wynikającymi z nich potrzebami w zakresie opieki długoterminowej – zbiegają się ze zmieniającymi się wzorcami chorób, rosnącym obciążeniem chorobami przewlekłymi i zwyrodnieniowymi, a także stopniowym wzrostem znaczenia wielu chorób. Po drugie, w Portugalii nadal istnieje znaczna liczba możliwych do uniknięcia zgonów i stosunkowo niska liczba lat zdrowego życia w wieku 65 lat. Po trzecie, istnieje możliwość położenia większego nacisku na promocję zdrowia i profilaktykę chorób w połączeniu z przeciwdziałaniem fragmentacji usług opieki zdrowotnej i lukom w dostępie do opieki zdrowotnej. Po czwarte, opłaty własne za opiekę zdrowotną należą do najwyższych w UE, a zgłoszone obciążenie finansowe związane z opieką medyczną jest stosunkowo wysokie. Ponadto od wielu lat portugalska krajowa służba zdrowia boryka się z trudną sytuacją finansową. W szczególności Portugalia ma udokumentowane osiągnięcia w zakresie powtarzających się operacji ratowania szpitali publicznych przez rząd, co nie zdołało uniknąć systematycznego cyklu zadłużenia szpitali, co wywiera efekt domina na relacje między łańcuchem dostaw.

Głównym celem tego komponentu jest wzmocnienie zdolności reagowania portugalskiej krajowej służby zdrowia z myślą o reagowaniu na zmiany demograficzne i epidemiologiczne w kraju, na innowacje terapeutyczne i technologiczne oraz na tendencję wzrostu popytu na opiekę zdrowotną i związane z tym koszty. W tym celu komponent ten ma na celu wzmocnienie podstawowej roli podstawowych usług opieki zdrowotnej w ogólnej strukturze krajowej służby zdrowia, zwiększenie skali usług opieki długoterminowej i psychicznej oraz zwiększenie efektywności poprzez dokończenie reformy modelu zarządzania szpitalami publicznymi i przyspieszenie cyfryzacji usług opieki zdrowotnej.

Komponent ten wspiera realizację zalecenia dla poszczególnych krajów w sprawie wzmocnienia ogólnej kontroli wydatków, efektywności kosztowej i odpowiedniego budżetowania, ze szczególnym uwzględnieniem trwałego zmniejszenia zaległości w szpitalach (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 1 z 2019 r.), a także zalecenia dla poszczególnych krajów w sprawie wzmocnienia odporności systemu opieki zdrowotnej i zapewnienia równego dostępu do wysokiej jakości opieki zdrowotnej i opieki długoterminowej (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 1 z 2020). Komponent ten przyczynia się również do realizacji zalecenia dla poszczególnych krajów dotyczącego ukierunkowania inwestycji na transformację ekologiczną i cyfrową (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 3 z 2020 r.).

Oczekuje się, że żaden środek w ramach tego komponentu nie wyrządza poważnych szkód celom środowiskowym w rozumieniu art. 17 rozporządzenia (UE) 2020/852, biorąc pod uwagę opis

środków i działania łagodzące określone w planie zgodnie z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyn poważnych szkód” (2021/C58/01).

A.1. Opis reform i inwestycji, które mają być finansowane z bezzwrotnego wsparcia finansowego

Reforma RE-r01: Reforma podstawowej opieki zdrowotnej

Nadrzędnym celem reformy jest wzmocnienie podstawowej roli podstawowej opieki zdrowotnej w zaspokajaniu potrzeb zdrowotnych ludności w ramach ogólnej struktury krajowej służby zdrowia. W tym celu reforma ma na celu realizację sześciu priorytetów: zwiększenie zdolności w zakresie badań przesiewowych i wczesnej diagnostyki, a mianowicie najczęstszych patologii; wzmocnienie zdolności reagowania podstawowej opieki zdrowotnej poprzez tworzenie bardziej proaktywnych ośrodków opieki zdrowotnej o rozszerzonym portfelu usług i obszarach interwencji, a także bardziej zintegrowanych z innymi poziomami opieki, a także poprzez dostosowanie procesów do indywidualnych cech każdego użytkownika i powiązanej ścieżki życiowej, zmniejszenie dużej zmienności praktyk klinicznych (w tym w zakresie recepty ambulatoryjnej), poprawę skierowania klinicznego między różnymi poziomami opieki zdrowotnej oraz dążenie do zwiększenia wydajności poprzez ograniczenie powielania usług lub świadczenie opieki nieskutecznej, niewystarczającej lub niskiej wartości; korygowanie regionalnych i lokalnych asymetrii pod względem obiektów i sprzętu dostępnych w ramach podstawowej opieki zdrowotnej; wspieranie działań na poziomie społeczności lokalnych i tworzenie programów wsparcia dla użytkowników i ich rodzin, przy większym zaangażowaniu obywateli i społeczności, w tym poprzez zakończenie przekazywania obowiązków w zakresie zdrowia z władz centralnych do władz lokalnych; zwiększenie umiejętności pracowników służby zdrowia, wzmocnienie multidyscyplinarnej pracy zespołowej i zwiększenie liczby specjalistów, w tym specjalistów; oraz vi) realizacja transformacji cyfrowej krajowej służby zdrowia oraz wykorzystanie jej potencjału w zakresie modernizacji i uproszczenia korzystania z usług opieki zdrowotnej. Reforma ta zapewnia przy tym lepsze warunki ramowe dla powiązanych inwestycji w podstawowe usługi opieki zdrowotnej.

Reforma polega na wprowadzeniu w życie kilku środków ustawodawczych i wykonawczych w celu: rozszerzenie zakresu odpowiedzialności i zakresu interwencji grup ośrodków opieki zdrowotnej, jak również typologii jednostek funkcjonalnych, które je tworzą; przegląd systemu prawnego organizacji i funkcjonowania jednostek funkcjonalnych, a także systemu zachęt, które mają być przyznawane w odniesieniu do elementów składających się na te jednostki; opracowanie instrumentu stratyfikacji ryzyka w celu wsparcia zarządzania klinicznego w jednostkach funkcjonalnych grup ośrodków zdrowia; oraz (iv) zakończenie przekazywania obowiązków w dziedzinie zdrowia z administracji centralnej do gmin.

Kamienie milowe i wartości docelowe związane z wdrażaniem reformy zostaną zakończone do dnia 31 grudnia 2023 r.

Reforma RE-r02: Reforma zdrowia psychicznego

Nadrzędnym celem tej reformy jest poprawa zdrowia psychicznego w Portugalii. W tym celu reforma opiera się na pięciu osiach interwencji: deinstytucjonalizacja pacjentów przebywających w szpitalach psychiatrycznych lub instytucjach sektora społecznego; uzupełnienie zasięgu krajowego lokalnych usług w zakresie zdrowia psychicznego w zakresie opieki szpitalnej, ambulatoryjnej i środowiskowej; rozszerzenie krajowej sieci zintegrowanej ciągłej opieki, ze szczególnym uwzględnieniem zdrowia psychicznego; reorganizacja usług psychiatrycznych

w zakresie kryminalistyki; oraz (v) wdrożenie regionalnych planów ochrony zdrowia w odniesieniu do demencji.

Reforma polega konkretnie na przeglądzie obowiązującej ustawy o zdrowiu psychicznym, która ustanawia ogólne zasady polityki zdrowia psychicznego w Portugalii i reguluje obowiązkowe internowanie osób cierpiących na zaburzenia psychiczne, oraz dekretu z mocą ustawy o zdrowiu psychicznym, który określa zasady przewoźne organizacji, zarządzania i oceny usług w zakresie zdrowia psychicznego. Do tych przepisów prawnych wprowadza się między innymi następujące zmiany: włączenie do prawodawstwa zasad Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawach osób niepełnosprawnych; oraz (ii) zwiększenie autonomii i należytego zarządzania lokalnymi usługami w zakresie zdrowia psychicznego poprzez utworzenie zintegrowanych ośrodków odpowiedzialności. Reforma ta zapewnia przy tym lepsze warunki ramowe dla powiązanych inwestycji w usługi opieki zdrowotnej w zakresie zdrowia psychicznego.

Cele pośrednie związane z realizacją reformy zostaną zakończone do dnia 31 marca 2023 r.

Reforma RE-r03: Zakończenie reformy modelu zarządzania szpitalami publicznymi

Nadrzędnym celem reformy jest zwiększenie wydajności szpitali krajowej służby zdrowia. W tym celu ma ona na celu: reforma organizacji i wewnętrznego zarządzania szpitalami publicznymi; rekonfiguracja sieci szpitalnej zgodnie z planowaniem przepustowości pod względem popytu na usługi oraz podaży zasobów ludzkich i infrastruktury; poprawa powiązania z innymi elementami krajowej służby zdrowia, a mianowicie z usługami podstawowej i psychicznej opieki zdrowotnej, a także z paliatywnymi i zintegrowanymi sieciami stałej opieki; zaangażowanie pracowników służby zdrowia i struktur pośrednich w zarządzanie szpitalami publicznymi; oraz v) skoncentrowanie reakcji na rzeczywiste potrzeby obywateli w zakresie zdrowia i dobrostanu.

W umowach o zarządzanie uwzględnia się obiektywne wskaźniki oceny wyników pracy kierowników szpitali, w których ocenia się zarówno jakość usług, jak i sytuację finansową szpitali publicznych. Przyczyni się to do zapewnienia spójności z priorytetami rządowymi w zakresie polityki zdrowotnej oraz do bardziej przewidywalnego zarządzania zasobami szpitalnymi, przy czym autonomię łączy się ze zwiększonym monitorowaniem i rozliczalnością. Wdrażanie zmienionych umów o zarządzanie jest stopniowe i traktowane priorytetowo w zależności od poziomu wydajności, wymiaru i rozmieszczenia geograficznego szpitali publicznych. Ponadto należy wzmocnić rolę monitorującą ministerstw zdrowia i ministerstw finansów w celu zapewnienia zintegrowanego i spójnego podejścia do oceny wyników szpitali oraz korygowania, w odpowiednim czasie, odstępstw od zatwierdzonych budżetów.

Ponadto należy wzmocnić scentralizowane zakupy w celu osiągnięcia dalszych oszczędności w zakresie efektywności, w szczególności poprzez uwzględnienie zaleceń z niedawnej niezależnej oceny. W szczególności scentralizowane zakupy mają zostać rozszerzone na sprzęt i wyroby medyczne. Ponadto planuje się poprawę wewnętrznego zarządzania szpitalami publicznymi, w szczególności poprzez utworzenie zintegrowanych centrów odpowiedzialności oraz wdrożenie opartych na wynikach systemów wynagrodzeń mających zastosowanie do jednostek powiązanych z takimi centrami. Związany z tym system pełnego poświęcenia krajowej służbie zdrowia pracowników służby zdrowia wchodzi w życie.

Ponadto środek ten obejmuje inicjatywy mające na celu przeprojektowanie sieci szpitali w celu zapewnienia lepszego powiązania między usługami. W szczególności należy dalej rozwijać rozwiązania w zakresie hospitalizacji domowej, aby zapewnić opiekę szpitalną w domu pacjenta, w ścisłym powiązaniu z podstawowymi usługami opieki zdrowotnej, krajową siecią zintegrowanych usług opieki ciągłej, sektorem społecznym i społecznościami lokalnymi. Ponadto należy wzmocnić zdolności laboratoryjne krajowej służby zdrowia w zakresie diagnozowania chorób zakaźnych oraz zwiększyć jej zdolność w zakresie intensywnej opieki medycznej.

Realizacja reformy zakończy się do dnia 31 grudnia 2025 r.

Inwestycja RE-C01-i01: Usługi podstawowej opieki zdrowotnej z większą liczbą odpowiedzi

Celem tej inwestycji jest rozszerzenie usług podstawowej opieki zdrowotnej i wzmocnienie podstawowej roli usług podstawowej opieki zdrowotnej w zaspokajaniu potrzeb zdrowotnych ludności w ramach ogólnej struktury krajowej służby zdrowia. Inwestycja opiera się na reformie podstawowej opieki zdrowotnej.

Inwestycja obejmuje następujące inicjatywy:

- Po pierwsze, kilka subinwestycji przyczyni się do poprawy dostępu do podstawowych usług opieki zdrowotnej, ich jakości i efektywności, przyczyniając się w ten sposób do pełnego

objęcia programami badań przesiewowych na szczeblu krajowym oraz do zwiększenia zdolności w zakresie wczesnej diagnostyki. Obejmują one: rozszerzenie badań przesiewowych w kierunku raka na wszystkie ośrodki zdrowia, w tym w kierunku raka jelita grubego i raka szyjki macicy; rozszerzenie badań przesiewowych na retinopatię cukrzycową na wszystkie ośrodki zdrowia; zapewnienie wszystkim centrom zdrowia zdolności do pomiaru białka reaktywnego C; wyposażenie grup ośrodków opieki zdrowotnej w spirometry do wczesnego diagnozowania, monitorowania i leczenia astmy, przewlekłej obturacyjnej choroby płuc i palenia; zapewnienie jednostkom opieki zdrowotnej sprzętu Holtera i monitorowania ciśnienia krwi ambulatoryjnego; rozszerzenie konsultacji stopy cukrzycowej na wszystkie grupy ośrodków zdrowia; przyjęcie indywidualnych planów opieki nad pacjentami złożonymi i chorymi na wiele chorób; VIII) zdefiniowanie protokołów odsyłania w najbardziej poszukiwanych obszarach opieki, a mianowicie okulistyki, otorynaryngologii, ortopedyki i urologii; oraz ix) ukończenie zintegrowanego systemu informacyjnego, który ułatwia kierowanie pacjentów do różnych poziomów opieki zdrowotnej.

- Po drugie, inne subinwestycje mają na celu rozszerzenie obszarów interwencji grup ośrodków zdrowia, zwiększając tym samym zdolność reagowania tego poziomu opieki zdrowotnej i zwiększając ofertę specjalności medycznych poprzez wzmocnienie specjalistycznej i zespołowej pracy w jednostkach ochrony zdrowia. Obejmują one szczegółowo: instalowanie biur stomatologicznych w ośrodkach zdrowia; tworzenie zintegrowanych ośrodków diagnostycznych (w tym przynajmniej analiz rentgenowskich i klinicznych) w grupach ośrodków zdrowia; tworzenie usług rehabilitacyjnych w ośrodkach zdrowia (odpowiednie przestrzenie fizyczne i rehabilitacja, zespoły multidyscyplinarne i interdyscyplinarne); zapewnienie wszystkim placówkom opieki zdrowotnej sprzętu (torby awaryjnej, defibrylatora i monitorowania sygnałów życiowych) na potrzeby kwalifikowanego reagowania kryzysowego (podstawowe wsparcie życiowe); oraz v) zwiększenie tempa realizacji programu w celu ograniczenia nieodpowiedniego lub możliwego do uniknięcia korzystania z usług opieki zdrowotnej w nagłych wypadkach.
- Po trzecie, dalsze subinwestycje przewidują modernizację obiektów i wyposażenia ośrodków zdrowia, zwiększenie efektywności energetycznej, zapewnienie warunków dostępności, jakości, komfortu i bezpieczeństwa pacjentów i pracowników służby zdrowia oraz dostosowanie ich do nowych modeli świadczenia opieki zdrowotnej. Obejmują one m.in.: budowę 124 nowych ośrodków opieki zdrowotnej; przebudowę lub dostosowanie 347 placówek opieki zdrowotnej w celu zwiększenia efektywności energetycznej, zgodności z planami awaryjnymi oraz zapewnienia dostępności, bezpieczeństwa sanitarnego i komfortu; oraz (iii) modernizacji sprzętu medycznego.
- Po czwarte, dodatkowe subinwestycje koncentrują się na poprawie reakcji bliskości, z naciskiem na opiekę domową i środowiskową, interweniowaniu w najbardziej zagrożonych populacjach oraz promowaniu deinstytucjonalizacji i opieki ambulatoryjnej. Obejmują one szczegółowo: zapewnienie placówkom opieki zdrowotnej pojazdów elektrycznych w celu wsparcia świadczenia opieki w domu; rozszerzenie liczby ruchomych jednostek na regiony o niskiej gęstości zaludnienia; zapewnianie placówkom opieki zdrowotnej warunków technicznych do przeprowadzania telekonsultacji i telemonitorowania chorób przewlekłych, takich jak niewydolność serca; wzmocnienie jednostek opieki środowiskowej i zespołów zintegrowanej opieki ciągłej; tworzenie

zespołów społecznościowych w celu wsparcia opieki paliatywnej w grupach ośrodków zdrowia; oraz vi) tworzenie psychospołecznych programów interwencji w przypadku powszechnych chorób psychicznych (depresji i niepokoju) w grupach ośrodków zdrowia.

Realizacja inwestycji zakończy się do dnia 30 czerwca 2026 r.

Inwestycja RE-C01-i02: Krajowa sieć zintegrowanej opieki ciągłej i krajowa sieć opieki paliatywnej

Celem inwestycji jest zwiększenie skali krajowych sieci opieki paliatywnej i zintegrowanej ciągłej, zarówno w zakresie leczenia ambulatoryjnego, jak i ambulatoryjnego, a także opieki domowej. Inwestycje te opierają się na reformie krajowej strategii na rzecz integracji osób z niepełnosprawnościami przedstawionej w komponencie 3 dotyczącym reakcji społecznych i stanowią część portugalskiej strategii deinstytucjonalizacji i ogólnego dążenia do zaradzenia niekorzystnym tendencjom demograficznym, z którymi boryka się ten kraj.

Inwestycja obejmuje ustrukturyzowany i stopniowy program mający na celu zapewnienie wsparcia finansowego promotorom z sektora publicznego, społecznego lub prywatnego w celu: rozszerzenie krajowej sieci zintegrowanej opieki ciągłej o 5500 łóżek (w istniejących lub nowych jednostkach); utworzenie 20-dniowych jednostek promujących autonomię w celu monitorowania 500 pacjentów ambulatoryjnych; utworzenie 50 zespołów domowej zintegrowanej opieki ciągłej w celu reagowania na 1000 pacjentów w domu (w tym sprzęt i pojazdy elektryczne); rozszerzenie zintegrowanej opieki zdrowotnej w zakresie zdrowia psychicznego na 1000 miejsc, w 50 miejscach zamieszkania i jednostkach społeczno-zawodowych (wsparcie na budowę nowych rozwiązań lub rozszerzenie istniejących reakcji); utworzenie do 100 miejsc w 10 zespołach wsparcia zdrowia psychicznego w domu (wsparcie na zakup niezbędnych zasobów materialnych i pojazdów elektrycznych na potrzeby działań zespołów); VI) rozszerzyć Krajową Sieć Opieki Paliatywnej o 20 oddziałów opieki paliatywnej o małej złożoności, aby odpowiedzieć na 400 pacjentów; oraz (viii) utworzenie do 100 miejsc w 10 lokalnych zespołach paliatywnych (wsparcie na zakup niezbędnych zasobów materialnych i pojazdów elektrycznych na potrzeby działań zespołów).

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 grudnia 2025 r.

Inwestycja RE-C01-i03: Zakończenie reformy zdrowia psychicznego i wdrożenie strategii dotyczącej demencji

Celem inwestycji jest wspieranie realizacji reformy usług opieki w zakresie zdrowia psychicznego, a tym samym przyczynienie się do rozszerzenia i wzmocnienia zdolności reagowania krajowej służby zdrowia w dziedzinie zdrowia psychicznego.

Inwestycja obejmuje uzupełniające subinwestycje w obiekty, struktury i zasoby ludzkie, a mianowicie: tworzenie w społeczności usług rezydencjalnych umożliwiających deinstytucjonalizację pacjentów mieszkających w szpitalach psychiatrycznych lub w sektorze socjalnym, którzy nie korzystają z oferty krajowej sieci zintegrowanej opieki ciągłej, w tym zwiększenie o 500 miejsc na opiekę zdrowotną psychiczną w krajowej sieci zintegrowanej ciągłej opieki w dziedzinie zdrowia psychicznego; budowę czterech oddziałów szpitalnych w szpitalach ogólnych, eliminując zakwaterowanie w szpitalach psychiatrycznych; utworzenie 15 zintegrowanych ośrodków odpowiedzialności w celu pokonania przeszkód w świadczeniu opieki pozaszpitalnej, przy większej autonomii i odpowiedzialności; renowacja 20 istniejących obiektów lokalnych usług w zakresie zdrowia psychicznego; utworzenie 40 zespołów zdrowia psychicznego

społeczności; przeprojektowanie, rozbudowę i modernizację usług psychiatrii kryminalistycznych; oraz (viii) rozwijanie działań uświadamiających i szkoleniowych w celu „budowania ścieżek rozwoju pacjentów” w kontekście demencji.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 grudnia 2025 r.

Inwestycja RE-C01-i04: Budowa szpitala wschodniego w Lizbonie oraz sprzętu dla szpitali w Lizbonie i Vale do Tejo

Celem inwestycji jest sfinalizowanie budowy części planowanego szpitala wschodniego w Lizbonie i Vale do Tejo oraz wyposażanie szpitali w Lizbonie i Vale do Tejo, a tym samym wzmocnienie sieci szpitali i podaży opieki szpitalnej w bardzo zaludnionym regionie, gdzie zapotrzebowanie na usługi opieki zdrowotnej jest znaczne. Ma to na celu zapewnienie lepszego dostępu do opieki zdrowotnej znacznej części ludności oraz przyczynienie się do zmniejszenia nierówności i spójności społecznej w regionie.

Inwestycja obejmuje:

- budowa części szpitala wschodniego w Lizbonie, a mianowicie (i) wieży Poente, która jest jedną z pięciu wież głównego budynku szpitalnego, (ii) budynku na działce B, przeznaczonej między innymi dla obszarów administracyjnych, zdrowia psychicznego, medycyny fizycznej i rehabilitacyjnej oraz (iii) budynku na działce C, która jest przeznaczona między innymi na badania naukowe i edukację,
- zakup sprzętu do zainstalowania we wschodnim szpitalu w Lizbonie i w nowym szpitalu w Sintra oraz
- zakup ciężkiego sprzętu medycznego do zainstalowania w szpitalach w regionie Lizbona i Vale do Tejo.

Sprzęt, który ma zostać zainstalowany we wschodniej części Szpitala Lizbońskiego i w nowym szpitalu w Sintra, obejmuje: sprzęt kliniczny, medyczny i zaawansowany technologiczny; wyposażenie ogólne, w tym meble specjalistyczne; oraz (iii) sprzęt komputerowy.

Realizacja inwestycji zakończy się do dnia 30 czerwca 2026 r.

Inwestycja RE-C01-i05-RAM: Wzmocnienie regionalnej służby zdrowia Madery

Celem tej inwestycji jest wdrożenie planu strategicznego na rzecz regionalnego systemu opieki zdrowotnej regionu autonomicznego Madery oraz regionalnej strategii na rzecz promowania zdrowia psychicznego.

Inwestycja składa się z dwóch podinwestycji. Po pierwsze, obejmuje ona subinwestycję w celu rozbudowy, rozwoju i poprawy regionalnej sieci zintegrowanej ciągłej opieki, w tym poprzez renowację i zwiększenie liczby miejsc we wszystkich typach zgodnie z zasadą deinstytucjonalizacji, we współpracy z sektorem prywatnym i społecznym oraz na obszarach charakteryzujących się bardziej dotkliwym starzeniem się społeczeństwa lub mniejszą zdolnością zainstalowaną. Po drugie, obejmuje on również subinwestycję mającą na celu wzmocnienie zdolności reagowania w dziedzinie zdrowia psychicznego i demencji związanych ze starzeniem się społeczeństwa, w tym modernizację infrastruktury i sprzętu w placówkach opieki szpitalnej i podstawowej opieki zdrowotnej, zapewnienie nowych miejsc dla hospitalizacji w domu i usług szpitali jednodniowych, a także utworzenie zespołów zdrowia psychicznego społeczności.

Realizacja inwestycji zakończy się do dnia 30 czerwca 2026 r.

Inwestycja RE-C01-i06: Transformacja cyfrowa w dziedzinie zdrowia

Celem inwestycji jest usunięcie wąskich gardeł utrudniających transformację cyfrową w krajowej służbie zdrowia, w tym brak odpowiedniego sprzętu i oprogramowania do dyspozycji pracowników służby zdrowia, wzmocnienie standaryzacji systemów informacyjnych w krajowej służbie zdrowia oraz poprawa doświadczenia użytkowników i dostępu do danych.

Inwestycja obejmuje cztery podinwestycje. Po pierwsze, należy wzmocnić sieć danych dotyczących zdrowia w celu poprawy jakości usług i odporności systemów komputerowych dostępnych w krajowej służbie zdrowia, ułatwienia wykorzystywania danych w systemach wsparcia podejmowania decyzji, zapewnienia interoperacyjności między różnymi systemami informacyjnymi i zgodności z odpowiednimi zasadami bezpieczeństwa. Po drugie, komunikacja między obywatelami a jednostkami ochrony zdrowia musi być uproszczona, znormalizowana i cyfrowa za pomocą narzędzi elektronicznych, takich jak platforma skoncentrowana na obywatelach i narzędzia telezdrowia w celu zwiększenia dostępu do opieki zdrowotnej. Po trzecie, udoskonalone i interoperacyjne narzędzia dostępne dla pracowników służby zdrowia (np. platformy telemonitorowania i telerehabilitacji oraz systemy zwiększające możliwość przenoszenia danych między placówkami podstawowej opieki zdrowotnej, szpitalami i zintegrowanymi placówkami dalszej opieki) oraz odpowiednie szkolenia w zakresie umiejętności cyfrowych. Po czwarte, wspiera się cyfryzację dokumentacji klinicznej w celu prowadzenia działań monitorujących funkcjonowanie krajowej służby zdrowia.

Realizacja inwestycji zakończy się do dnia 30 czerwca 2025 r.

Inwestycja RE-C01-i07-RAM: Cyfryzacja regionalnej służby zdrowia Madery

Celem tej inwestycji jest wspieranie cyfryzacji regionalnej służby zdrowia Madery poprzez wdrażanie technologii cyfrowych w celu wspierania jakości i efektywności usług opieki zdrowotnej oraz wzmocnienia pozycji pracowników służby zdrowia i obywateli.

Inwestycja obejmuje kilka projektów, w tym: wdrażanie technologii cyfrowych wspierających monitorowanie pacjentów, intensyfikację wizyt w ramach telezdrowia i telemonitorowanie sytuacji zdrowotnej obywateli; wzmocnienie technologii cyfrowych i sztucznej inteligencji na potrzeby nadzoru epidemiologicznego; zwiększenie cyfryzacji zdrowia i poprawa interoperacyjności systemów informacyjnych; poprawa dostępu obywateli do informacji i usług zdrowotnych za

pomocą środków cyfrowych; oraz (v) szkolenie obywateli i zainteresowanych stron w zakresie korzystania z cyfrowych zasobów zdrowotnych w dziedzinie zdrowia.

Realizacja inwestycji zakończy się do dnia 31 grudnia 2024 r.

Inwestycja RE-C01-i08-RAA: Szpital cyfrowy na Azorach

Celem inwestycji jest zwiększenie podaży opieki zdrowotnej i zapewnienie lepszego dostępu do opieki zdrowotnej na Azorach poprzez cyfryzację regionalnej służby zdrowia.

Inwestycja polega na stworzeniu elektronicznej dokumentacji medycznej dla każdego obywatela, zwiększeniu interoperacyjności systemów informacyjnych umożliwiających wymianę informacji klinicznych między pracownikami służby zdrowia, zwiększeniu dostępności opieki zdrowotnej na najbardziej odizolowanych wyspach bez szpitala dzięki prowadzeniu konsultacji z telemedycyną oraz zapewnieniu niezbędnego sprzętu, oprogramowania i systemów informacyjnych.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 30 września 2025 r.

Inwestycja RE-C01-i09: Powszechny system aktywnego życia

Celem inwestycji jest promowanie dobrostanu fizycznego i emocjonalnego w Portugalii poprzez zwiększenie niskiego poziomu aktywności fizycznej w tym kraju oraz przyczynienie się do lepszego zapobiegania chorobom i zarządzania obciążeniem chorobami niezakaźnymi.

Inwestycja obejmuje: krajowa kampania i platforma technologiczna promująca aktywność fizyczną, zwiększająca wiedzę obywateli na temat korzyści płynących z regularnej aktywności fizycznej w każdym wieku, przepisywanie ćwiczeń zgodnie z ich możliwościami oraz zachęcanie do prowadzenia zdrowszego stylu życia; rozszerzanie sportu szkolnego na społeczność poprzez promowanie aktywnej mobilności od najmłodszych lat i przez całe życie oraz sportu w kontekście rodzinnym jako środka promowania sukcesu uczniów i zdrowszego stylu życia; oraz (iii) zachęcanie do aktywności fizycznej w miejscu pracy, promowanie wdrażania środków i programów, a także zapewnienie przestrzeni i sprzętu do prowadzenia aktywności fizycznej.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 30 września 2025 r.

Inwestycja RE-C01-i10: Program modernizacji technologii NHS

Celem tej inwestycji jest usprawnienie parku technologicznego krajowej służby zdrowia (NHS) przyczyniającego się do poprawy usług opieki zdrowotnej.

Inwestycja ta zapewni zakup ciężkiego sprzętu medycznego dla szpitali NHS na podstawie sprawozdania zatwierdzonego przez Ministerstwo Zdrowia, określającego potrzeby tych szpitali w zakresie sprzętu, należącego do następujących kategorii: systemy angiograficzne, skanery tomografii komputerowej pojedynczej emisji fotonów, skanery emitujące pozytonowe tomografię emisyjną, systemy obrazowania metodą rezonansu magnetycznego, skanery tomografii komputerowej, akceleratory liniowe i roboty chirurgiczne.

Szpitali NHS i jednostki podstawowej opieki zdrowotnej NHS, które otrzymują finansowanie w ramach inwestycji odpowiednio RE-C01-i04 i RE-C01-i01, są wyłączone z tej inwestycji.

Realizacja inwestycji zakończy się do dnia 30 czerwca 2026 r.

A.2. Kamienie milowe, wartości docelowe, wskaźniki i harmonogram monitorowania i realizacji na potrzeby bezzwrotnego wsparcia

finansowego

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
1.1	Ad-C01-r01	M	Wejście w życie aktów prawnych w dziedzinie podstawowej opieki zdrowotnej	Wejście w życie zmienionych aktów prawnych				KW. 2	2023	Przegląd aktów prawnych w dziedzinie podstawowej opieki zdrowotnej, a mianowicie: przepisy stanowiące podstawę jednostek funkcjonalnych ośrodków podstawowej opieki zdrowotnej (w tym dekret z mocą ustawy nr 73/2017 dotyczący rodzinnych jednostek opieki zdrowotnej modelowej B, rozporządzenie rządowe nr 1368/2007, zasady i model wynagradzania rodzinnych jednostek zdrowotnych modelu B oraz powiązane akty prawne, a także akty prawne stanowiące podstawę funkcjonowania innych rodzajów jednostek podstawowej opieki zdrowotnej); oraz (ii) przepisy leżące u podstaw grup ośrodków zdrowia (w tym akty prawne leżące u podstaw grup ośrodków zdrowia, a mianowicie dekret z mocą ustawy nr 28/2008).
1.2	Ad-C01-r01	T	Zapewnienie dostępu do instrumentu stratyfikacji ryzyka w celu wsparcia zarządzania klinicznego w jednostkach funkcjonalnych grup ośrodków zdrowia		Liczba	0	1 000	KW. 4	2023	Liczba jednostek funkcjonalnych ośrodków zdrowia uzyskujących dostęp do informacji z instrumentu stratyfikacji ryzyka obejmującego zarejestrowanych użytkowników. Instrument stratyfikacji ryzyka umożliwia proaktywną interwencję w populacjach o wyższym ryzyku klinicznym i podatności na zagrożenia społeczne, zapewniając oparte na populacji programy badań przesiewowych i wczesnej diagnostyki w całym kraju, a także terminowe leczenie i odpowiednie monitorowanie użytkowników, którzy cierpią na najczęstsze choroby (naczyniowe, cukrzyca, nowotwory, drogi oddechowe, umysłowe i osteoartyczne).
1.3	Ad-C01-r01	T	Zakończenie procesu decentralizacji odpowiedzialności w dziedzinie zdrowia w gminach		Liczba	0	201	KW. 4	2022	Liczba nowych gmin, w których zakończono proces decentralizacji odpowiedzialności w dziedzinie zdrowia, zgodnie z dekretem z mocą ustawy nr 23/2019 z dnia 30 stycznia, poprzez podpisanie zawiadomienia o przeniesieniu przez Ministerstwo Zdrowia, regionalne administracje zdrowia i gminy. Przekazanie obowiązków obejmuje w szczególności: udział gmin w planowaniu, zarządzaniu i inwestycjach jednostek podstawowej opieki

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
										zdrowotnej oraz podziałów interwencji w zachowaniach uzależniających i zależnościach, zwłaszcza w zakresie ich budowy, wyposażenia i konserwacji; zarządzanie, konserwacja i konserwacja innego sprzętu związanego z podstawową opieką zdrowotną; zarządzanie pracownikami służby zdrowia w kategorii asystentów operacyjnych jednostek funkcjonalnych grup ośrodków zdrowia oraz działów interwencji w zakresie zachowań uzależniających i zależności, które integrują krajową służbę zdrowia; zarządzanie usługami wsparcia logistycznego grup ośrodków opieki zdrowotnej.
1.4	Ad-C01-r02	M	Wejście w życie nowego dekretu z mocą ustawy w sprawie zdrowia psychicznego, który określa zasady organizacji usług opieki w zakresie zdrowia psychicznego	Wejście w życie nowego dekretu z mocą ustawy o zdrowiu psychicznym				KW. 4	2021	Nowy dekret z mocą ustawy odzwierciedla propozycje zmian przedstawione przez grupę roboczą ustanowioną na mocy rozporządzenia rządu nr 6324/2020 z dnia 15 czerwca, zmienionego zarządzeniem rządu nr 11485/2020 z dnia 20 listopada, w celu określenia zasad organizacji usług opieki w zakresie zdrowia psychicznego.
1.5	Ad-C01-r02	M	Wejście w życie nowej ustawy o zdrowiu psychicznym, która określa zasady odnoszące się do praw osób cierpiących na chorobę psychiczną i reguluje obowiązkową hospitalizację lub leczenie	Wejście w życie nowego prawa o zdrowiu psychicznym				KW. 1	2023	Nowe prawo o zdrowiu psychicznym odzwierciedla propozycje zmian przedstawione przez grupę roboczą ustanowioną zarządzeniem rządu nr 6324/2020 z dnia 15 czerwca, zmienionym zarządzeniem rządu nr 11485/2020 z dnia 20 listopada, w celu określenia zasad dotyczących praw osób cierpiących na choroby psychiczne oraz uregulowania obowiązkowej hospitalizacji lub leczenia.
1.6	Ad-C01-r03	M	Wejście w życie nowego wzoru umowy o zarządzanie	Wejście w życie nowego wzoru umowy o zarządzanie				KW. 2	2022	Wejście w życie, poprzez wspólne zatwierdzenie przez ministerstwa zdrowia i finansów, nowego wzoru umowy o zarządzanie. Nowy wzór musi być przestrzegany we wszystkich przyszłych umowach o zarządzanie, które mają być podpisywane przez wszystkich publicznych zarządzających przedsiębiorstwami państwowymi w systemie opieki zdrowotnej, aby zwiększyć odpowiedzialność i zachęcić do stosowania praktyk zarządzania opartych na wynikach.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
1.7	Ad-C01-r03	M	Wejście w życie nowego planu rachunkowości zarządczej Krajowej Służby Zdrowia	Wejście w życie nowego planu rachunkowości zarządczej				KW. 1	2024	Opracowanie planu rachunkowości zarządczej dla krajowej służby zdrowia w celu gromadzenia na poziomie krajowym informacji na temat kosztów, dochodów i wyników usług szpitalnych, poprawiając w ten sposób alokację zasobów w Krajowej Służbie Zdrowia, analizę porównawczą i określenie obszarów wymagających poprawy efektywności operacyjnej jednostek służby zdrowia. Nowy plan rachunkowości zarządczej jest rozpowszechniany za pomocą okólnika normatywnego przez centralną administrację systemu opieki zdrowotnej.
1.8	Ad-C01-r03	T	Utworzenie nowych zintegrowanych ośrodków odpowiedzialności w szpitalach krajowej służby zdrowia		Liczba	0	10	KW. 4	2022	Utworzenie nowych zintegrowanych ośrodków odpowiedzialności w szpitalach krajowej służby zdrowia w celu: poprawa dostępu do usług opieki zdrowotnej, a także ich jakości i skuteczności; wzmocnienie zarządzania klinicznego, autonomii i rozliczalności usług opieki zdrowotnej; zachęcanie pracowników służby zdrowia do kontynuowania pracy w szpitalach publicznych; dzielić się ryzykiem i korzyściami między służbami opieki zdrowotnej a szpitalami; V) docenić misję każdej służby zdrowia i szpitala w kontekście regionalnym i krajowym krajowej służby zdrowia.
1.9	Ad-C01-r03	T	Utworzenie nowych zintegrowanych ośrodków odpowiedzialności w szpitalach krajowej służby zdrowia		Liczba	10	25	KW. 4	2025	Utworzenie nowych zintegrowanych ośrodków odpowiedzialności w szpitalach krajowej służby zdrowia w celu: poprawa dostępu do usług opieki zdrowotnej, a także ich jakości i skuteczności; wzmocnienie zarządzania klinicznego, autonomii i rozliczalności usług opieki zdrowotnej; zachęcanie pracowników służby zdrowia do kontynuowania pracy w szpitalach publicznych; dzielić się ryzykiem i korzyściami między służbami opieki zdrowotnej a szpitalami; V) docenić misję każdej służby zdrowia i szpitala w kontekście regionalnym i krajowym krajowej służby zdrowia.
1.10	Ad-C01-r03	T	Wzmocnienie działań w zakresie hospitalizacji domowej w szpitalach Krajowej Służby Zdrowia		Liczba	0	5 000	KW. 4	2024	Zwiększenie zdolności reagowania w szpitalach domowych poprzez umożliwienie świadczenia w domu usług opieki zdrowotnej charakteryzujących się różnicowaniem, złożonością i intensywnością, przez ograniczony okres, w bliskim powiązaniu z podstawowymi usługami opieki zdrowotnej, krajową siecią zintegrowanej opieki ciągłej, sektorem socjalnym

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
										iszerszą społecznością, mierzonym liczbą nowych przypadków hospitalizacji domowej (zdefiniowanych jako zestaw świadczeń opieki świadczonej w okresie, w którym pacjent ponosi odpowiedzialność w domowej placówce szpitalnej, nieprzerwanie od daty przyjęcia do dnia wypisu, z wyjątkiem dnia wypisu).
1.11	Ad-C01-r03	M	Wejście w życie planu działania na rzecz wzmocnienia scentralizowanych mechanizmów zakupu leków	Wejście w życie planu działania na rzecz wzmocnienia scentralizowanych mechanizmów zakupu leków				KW. 2	2024	Wejście w życie planu działania na rzecz wzmocnienia scentralizowanych mechanizmów zakupu leków w celu wdrożenia zaleceń wynikających z niezależnej oceny scentralizowanych zamówień na leki w Portugalii, przeprowadzonej przez austriacki Krajowy Instytut Zdrowia Publicznego w ramach programu wspierania reform strukturalnych.
1.12	Ad-C01-r03	M	Wejście w życie nowego systemu pełnego poświęcenia w krajowej służbie zdrowia	Wejście w życie nowego systemu pełnego poświęcenia				KW. 1	2023	Nowy system pełnego poświęcenia pracowników służby zdrowia w krajowej służbie zdrowia, obejmujący odpowiednie mechanizmy organizacji czasu pracy i tabel wynagrodzeń.
1.13	Ad-C01-i01	M	Wejście w życie warunków odnoszących się do przypadków nagłych sytuacji poddanych badaniu na białym, niebieskim lub zielonym poziomie w szpitalnych służbach ratowniczych w odniesieniu do innych rodzajów usług opieki zdrowotnej, w tym podstawowej opieki zdrowotnej	Wejście w życie warunków odnoszących się do nagłych przypadków				KW. 1	2022	Wejście w życie procedur i przepisów administracyjnych dotyczących procesu kierowania w odniesieniu do użytkowników, w przypadku których w nagłych wypadkach przeprowadzono badanie na białym, niebieskim lub zielonym tle w szpitalnych służbach ratowniczych w przypadku innych rodzajów opieki zdrowotnej, usług, a mianowicie usług podstawowej opieki zdrowotnej, z bezpośrednim harmonogramem spotkań.
1.14	Ad-C01-i01	T	Budowa nowych jednostek ochrony zdrowia		Liczba	0	20	KW. 4	2024	Liczba nowo wybudowanych jednostek ochrony zdrowia, zapewniających dostępność, jakość, komfort i bezpieczeństwo dla użytkowników i pracowników służby zdrowia oraz dostosowujących je do nowych modeli opieki zdrowotnej. Nowe moduły muszą być budowane w celu wymiany nieodpowiednich budynków, a zapotrzebowanie na energię pierwotną w nowych budynkach musi wynosić co najmniej 20 % poniżej

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
										wymagań budynków o niemal zerowym zużyciu energii.
1.15	Ad-C01-i01	T	Budowa nowych jednostek ochrony zdrowia		Liczba	20	124	KW. 2	2026	Liczba nowo wybudowanych jednostek ochrony zdrowia, zapewniających dostępność, jakość, komfort i bezpieczeństwo dla użytkowników i pracowników służby zdrowia oraz dostosowujących je do nowych modeli opieki zdrowotnej. Nowe moduły muszą być budowane w celu wymiany nieodpowiednich budynków, a zapotrzebowanie na energię pierwotną w nowych budynkach musi wynosić co najmniej 20 % poniżej wymagań budynków o niemal zerowym zużyciu energii.
1.16	Ad-C01-i01	M	Zakończenie krajowych programów badań przesiewowych i wczesnej diagnostyki w podstawowej opiece zdrowotnej	Sprawozdanie w sprawie zakończenia programów badań przesiewowych i wczesnej diagnostyki w podstawowej opiece zdrowotnej				KW. 1	2026	Realizacja tego kamienia milowego obejmuje: wprowadzenie badań przesiewowych szyjki macicy w ośrodkach zdrowia; wprowadzenie badań przesiewowych w kierunku okrężnicy i odbytnicy w ośrodkach zdrowia; wprowadzenie badań przesiewowych w kierunku retinopatii cukrzycowej w 300 ośrodkach zdrowia; wprowadzenie w jednostkach funkcjonalnych badań lekarskich i monitorowania ambulatoryjnego nadciśnienia krwi; wprowadzenie narzędzi diagnozowania i leczenia astmy, przewlekłej obturacyjnej choroby płuc i palenia (spirometrów) w ośrodkach zdrowia; oraz vi) wprowadzenie dozowania białka C-reaktywnego w ośrodkach zdrowia.
1.17	Ad-C01-i01	M	Zwiększenie zdolności reagowania ośrodków podstawowej opieki zdrowotnej i rozszerzenie ich obszarów interwencji	Sprawozdanie w sprawie zwiększenia zdolności reagowania ośrodków podstawowej opieki zdrowotnej i rozszerzenia ich obszarów interwencji				KW. 2	2026	Realizacja tego kamienia milowego obejmuje: rozszerzenie konsultacji stopy cukrzycowej na grupy ośrodków zdrowia; tworzenie biur stomatologicznych w ośrodkach zdrowia; tworzenie zintegrowanych ośrodków diagnostycznych (o małej złożoności uzupełniających się metod diagnostycznych i terapii, rentgenowskich i analiz klinicznych) w grupach ośrodków zdrowia; tworzenie biur ruchu i rehabilitacji w grupach ośrodków opieki zdrowotnej; dostarczanie placówkom opieki zdrowotnej sprzętu (torby awaryjnej, defibrylatora i monitorowania sygnałów życiowych) na potrzeby kwalifikowanego reagowania w sytuacjach awaryjnych (podstawowe wsparcie życiowe); VI) protokoły odsyłania

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
										w najbardziej poszukiwanych obszarach opieki, a mianowicie okulistyki, otorhinolaryngologii, ortopedyki i urologii.
1.18	Ad-C01-i01	M	Modernizacja placówek opieki zdrowotnej i sprzętu medycznego w celu zapewnienia dostępności, jakości i warunków bezpieczeństwa w ośrodkach podstawowej opieki zdrowotnej	Sprawozdanie w sprawie modernizacji placówek opieki zdrowotnej i sprzętu medycznego				KW. 2	2026	Realizacja tego kamienia milowego obejmuje: renowacja lub dostosowanie 347 obiektów opieki zdrowotnej w celu zwiększenia efektywności energetycznej, zapewnienia zgodności z planami awaryjnymi lub zapewnienia dostępności, bezpieczeństwa i komfortu użytkownikom i pracownikom służby zdrowia, z czego wsparcie w wysokości co najmniej 170 838 136 EUR dotyczy renowacji zwiększającej efektywność energetyczną, a wsparcie w formie dotacji w wysokości co najmniej 13 046 589 EUR dotyczy renowacji zwiększającej efektywność energetyczną w celu osiągnięcia średnio przynajmniej gruntownej renowacji na średnim poziomie, jak określono w zaleceniu Komisji w sprawie renowacji budynków (UE) 2019/786 (wymogi dotyczące poprawy charakterystyki energetycznej budynków uwzględnia się w procedurach udzielania zamówień publicznych i zapewnia się je w specyfikacji istotnych warunków zamówienia); oraz (ii) modernizacja sprzętu (w tym m.in. podstawowego sprzętu klinicznego, sprzętu technologii informacyjno-komunikacyjnych, sprzętu energooszczędnego i wyposażenia bezpieczeństwa).
1.19	Ad-C01-i01	M	Wzmocnienie opieki świadczonej na poziomie społeczności lokalnych, interwencji w domu i interwencji na poziomie społeczności lokalnych	Sprawozdanie w sprawie wzmocnienia opieki środowiskowej, interwencji w domu i interwencji na poziomie społeczności lokalnych				KW. 2	2026	Realizacja tego kamienia milowego obejmuje: zapewnienie co najmniej 770 pojazdów elektrycznych w celu wsparcia świadczenia opieki domowej przez ośrodki zdrowia; oraz ii) zwiększenie liczby nowych jednostek mobilnych o co najmniej dodatkowe 34 w celu objęcia nimi regionów o małej gęstości zaludnienia.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
1.20	Ad-C01-i02	M	Wejście w życie rozporządzenia w sprawie przyznawania wsparcia finansowego przez regionalne organy ds. zdrowia	Wejście w życie rozporządzenia o przydziale wsparcia finansowego				KW. 1	2022	Wejście w życie rozporządzenia w sprawie przydzielania wsparcia finansowego przez regionalne organy ds. zdrowia, które określają model zarządzania programem i odpowiednie wymogi wnioskodawców.
1.21	Ad-C01-i02	T	Wzmocnienie zdolności reagowania krajowych sieci zintegrowanych usług opieki ciągłej i opieki paliatywnej w opiece szpitalnej i ambulatoryjnej		Liczba	0	7 400	KW. 4	2025	Wzmocnienie zdolności reagowania krajowych sieci zintegrowanych usług opieki ciągłej i opieki paliatywnej w opiece szpitalnej i ambulatoryjnej poprzez stworzenie następujących nowych miejsc: nowe 5500 łóżek szpitalnych w krajowej sieci zintegrowanych usług stałej opieki w ramach sieci ogólnej; 500 nowych miejsc w jednostkach promujących autonomię w ramach krajowej sieci zintegrowanych usług ciągłej opieki; nowe 1000 miejsc w zintegrowanych usługach stałej opieki w zakresie zdrowia psychicznego; oraz (iv) nowych 400 łóżek szpitalnych o niskiej złożoności w krajowej sieci usług opieki paliatywnej. Obejmuje to wykorzystanie wsparcia w formie dotacji w wysokości co najmniej 226 730 193 EUR na budowę nowej infrastruktury zdrowotnej. Te nowe budynki muszą charakteryzować się zapotrzebowaniem na energię pierwotną o co najmniej 20 % niższym niż zapotrzebowanie budynków o niemal zerowym zużyciu energii.
1.22	Ad-C01-i02	T	Wzmocnienie zdolności reagowania krajowych sieci zintegrowanych usług opieki ciągłej i opieki paliatywnej w opiece domowej		Liczba	0	1 200	KW. 2	2024	Wzmocnienie zdolności reagowania krajowych sieci zintegrowanych usług opieki ciągłej i opieki paliatywnej w opiece domowej poprzez utworzenie następujących nowych miejsc: 1000 nowych miejsc w zintegrowanych zespołach opieki domowej; 100 nowych miejsc w zespołach pomocy domowej w zakresie zdrowia psychicznego w ramach krajowej sieci zintegrowanych usług stałej opieki; oraz (iii) 100 nowych miejsc w lokalnych zespołach wsparcia opieki paliatywnej.
1.23	Ad-C01-i03	T	Renowacja jednostek i sprzętu do psychiatrii sądowej		Liczba	0	3	KW. 4	2025	Budowa nowej jednostki ds. psychiatrii kryminalistycznych (Sobral Cid) i remont dwóch innych oddziałów (Centrum Szpitalu Psychiatrycznego w Lizbonie i szpitala Magalhães Lemos) w celu zapewnienia warunków zgodnych z poszanowaniem praw człowieka, w szczególności prywatności, komfortu i humanizacji

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
										przestrzeni, bez zaniedbywania warunków bezpieczeństwa nieodłącznie związanych z wykonywaniem orzeczeń sądowych, zapobiegając dalszym wyrokom skazującym Republiki Portugalskiej przez organizacje międzynarodowe (Europejski Komitet ds. Zapobiegania Torturom).
1.24	Ad-C01-i03	M	Opracowanie działań uświadamiających i szkoleniowych w celu „budowania ścieżek rozwoju pacjentów” w kontekście demencji	Sprawozdanie w sprawie wdrażania nowych działań uświadamiających i szkoleniowych oraz ich rozwoju				KW. 4	2022	Działania uświadamiające i szkoleniowe na temat demencji, mające na celu wspieranie reform usług socjalnych i zdrowotnych, skierowane do pracowników służb socjalnych i zdrowotnych lub innych podmiotów pracujących z ogółem społeczeństwa w dziedzinie polityki społecznej i zdrowotnej, a także do użytkowników usług socjalnych i zdrowotnych.
1.25	Ad-C01-i03	M	Zakończenie procesu wzmacniania sieci opieki nad zdrowiem psychicznym	Sprawozdanie z realizacji wszystkich opisanych inicjatyw mających na celu wzmocnienie sieci opieki zdrowotnej w zakresie zdrowia psychicznego				KW. 4	2025	Zakończenie wszystkich interwencji określonych w celu wzmocnienia sieci opieki nad zdrowiem psychicznym, w tym: utworzenie czterech nowych jednostek hospitalizacji w szpitalach ogólnych; utworzenie 15 zintegrowanych ośrodków odpowiedzialności w ramach usług w zakresie zdrowia psychicznego; odnowienie 20 istniejących lokalnych usług w zakresie zdrowia psychicznego; stworzenie 500 odpowiedzi na potrzeby zinstytucjonalizowanych osób cierpiących na przewlekłą chorobę psychiczną; modernizacja trzech obiektów i sprzętu do psychiatrii sądowej; budowę trzech kryminalistycznych bloków przejściowych budynków mieszkalnych; oraz (viii) opracowanie działań szkoleniowych w celu „budowania dróg migracji pacjentów” w kontekście demencji. Obejmuje to wykorzystanie wsparcia w formie dotacji w wysokości 58 507 675 EUR na renowację zwiększającą efektywność energetyczną w celu osiągnięcia średnio przynajmniej gruntownej renowacji na średnim poziomie, jak określono w zaleceniu Komisji (UE) 2019/786 w sprawie renowacji budynków. Wymogi dotyczące poprawy charakterystyki energetycznej budynków uwzględnia się w procedurach udzielania zamówień publicznych i zapewnia się je w specyfikacji istotnych warunków zamówienia.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
1.40	Ad-C01-i04	M	Podpisanie umowy o zarządzanie budową szpitala wschodniego w Lizbonie	Podpisanie umowy o zarządzanie dotyczącej budowy szpitala wschodniego w Lizbonie podpisanej przez władze publiczne i spółkę celową				KW. 3	2023	Podpisanie umowy o zarządzanie przez ACSS i spółkę celową (SPV) na budowę szpitala wschodniego w Lizbonie. Umowa musi odzwierciedlać warunki związane z zakresem usług (projektowanie, budowa, finansowanie, utrzymanie infrastruktury, dostawa i konserwacja ogólnego sprzętu budowlanego) oraz czas trwania. Umowa zawiera również klauzulę określającą, że zapotrzebowanie na energię pierwotną w nowych budynkach będzie o co najmniej 20 % niższe od wymagań budynków o niemal zerowym zużyciu energii.
1.26	Ad-C01-i04	M	Budowa szpitala wschodniego w Lizbonie i zakup sprzętu dla szpitali w Lizbonie i Vale do Tejo	Budowa szpitala wschodniego w Lizbonie i zakup sprzętu dla szpitali w Lizbonie i Vale do Tejo				KW. 2	2026	Zakup sprzętu przeznaczonego do zainstalowania w szpitalach w Lizbonie i Vale do Tejo, w ramach dotacji w łącznej wysokości 78 740 000 EUR, tj. sprzętu klinicznego/medycznego i zaawansowanego technologicznie; wyposażenie ogólne, obejmujące meble dostosowane do zadań, które mają być wykonywane w różnych pomieszczeniach, łatwe do czyszczenia i zaprojektowane w sposób ergonomiczny; oraz sprzęt komputerowy. Budowa szpitala wschodniego w Lizbonie, a mianowicie (i) wieża Poente, (ii) budynek na działce B oraz (iii) budynek na działce C, na którą przyznano wsparcie w ramach dotacji w łącznej wysokości 100 000 000 EUR. Te nowe budynki muszą charakteryzować się zapotrzebowaniem na energię pierwotną o co najmniej 20 % niższym niż zapotrzebowanie budynków o niemal zerowym zużyciu energii.
1.27	Ad-C01-i05-RAM	T	Zwiększenie liczby dostępnych miejsc w krajowym systemie hospitalizacji regionalnej służby zdrowia Madery		Liczba	0	1 500	KW. 2	2026	Wzmocnienie zdolności reagowania regionalnej służby zdrowia Madery poprzez zwiększenie liczby dostępnych miejsc w systemie hospitalizacji domowej, umożliwiając tym samym świadczenie w domu usług opieki zdrowotnej charakteryzujących się zróżnicowaniem, złożonością i intensywnością na poziomie szpitali, w ścisłym powiązaniu z podstawową opieką zdrowotną i innymi usługami.
1.28	Ad-C01-i05-RAM	T	Utworzenie zespołów ds. zdrowia psychicznego w regionalnej służbie		Liczba	0	11	KW. 2	2026	Wzmocnienie zdolności reagowania regionalnej służby zdrowia Madery w dziedzinie zdrowia psychicznego i demencji związanych ze starzeniem się poprzez

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
			zdrowia Madery							utworzenie lokalnych zespołów ds. zdrowia psychicznego.
1.29	Ad-C01-i05-RAM	M	Wdrożenie systemu klasyfikacji, profilu funkcjonalnego i systemu odesłań użytkowników do regionalnego modelu zintegrowanych usług stałej opieki na Maderze	Sprawozdanie z wdrożenia systemu klasyfikacji, profilu funkcjonalnego i systemu konsultacji użytkowników				KW. 4	2021	Wdrożenie systemu klasyfikacji, profilu funkcjonalnego i systemu kierowania użytkowników w celu wzmocnienia regionalnego modelu zintegrowanych usług stałej opieki na Maderze, a także jego koordynacji i zarządzania technicznego.
1.30	Ad-C01-i05-RAM	T	Zwiększenie liczby miejsc w zintegrowanych usługach opieki ciągłej w regionalnej służbie zdrowia Madery		Liczba	0	1 080	KW. 4	2025	Liczba nowych i odnowionych miejsc utworzonych w ramach zintegrowanych usług stałej opieki zdrowotnej na Maderze, mierzona pod względem nowych i odnowionych łóżek, w zakresie ogólnym (w tym w jednostce rekonwalescencji, średniookresowej i rehabilitacyjnej oraz w jednostce ds. długoterminowych i konserwacyjnych), zdrowia psychicznego i usług pediatrycznych. Obejmuje to wykorzystanie wsparcia w formie dotacji (i) na budowę nowej infrastruktury zdrowotnej, której zapotrzebowanie na energię pierwotną będzie o co najmniej 20 % niższe niż zapotrzebowanie budynków o niemal zerowym zużyciu energii; oraz (ii) wdrożenie renowacji zwiększającej efektywność energetyczną.
1.31	Ad-C01-i05-RAM	T	Modernizacja podstawowej opieki zdrowotnej w regionalnej służbie zdrowia Madery		Liczba	0	15	KW. 2	2026	Liczba odnowionych placówek podstawowej opieki zdrowotnej w regionalnej służbie zdrowia Madery.
1.32	Ad-C01-i06	T	Modernizacja lokalnych sieci informatycznych		%	0	90	KW. 4	2022	Odsetek zmodernizowanych lokalnych sieci informatycznych w Krajowej Służbie Zdrowia, zorganizowanych i wdrożonych przez wspólny podmiot Ministerstwa Zdrowia, który w ten sposób stanie się w stanie funkcjonować w ramach nowego modelu jednolitej komunikacji (Voice on Internet Protocol).
1.33	Ad-C01-i06	T	Wdrożenie funkcji telezdravia i telemonitoringu		%	0	15	KW. 4	2022	Odsetek użytkowników mających dostęp do nowych funkcji telezdravia i telemonitorowania, umożliwiających świadczenie usług opieki zdrowotnej na odległość,

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
										zwiększając tym samym poziom dostępu do opieki zdrowotnej i udział obywateli w procesie gromadzenia i leczenia informacji na odległość.
1.34	Ad-C01-i06	T	Wdrożenie modułów administracyjnych technologii informacyjnych, podstawowych modułów klinicznych i modułów klinicznych w nagłych przypadkach		%	0	15	KW. 2	2025	Odsetek pracowników służby zdrowia mających dostęp do zintegrowanych modułów technologii informacyjnych, podstawowych modułów klinicznych i modułów klinicznych w nagłych wypadkach w odniesieniu do: rejestrowanie i przeglądanie informacji klinicznych w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej, szpitalnej i ciągłej opieki zdrowotnej w celu zapewnienia dostępności i integracji informacji dotyczących zdrowia, a także zapewnienia większego bezpieczeństwa użytkownikom i pracownikom służby zdrowia; oraz (ii) rejestr ratownictwa pielęgniarskiego i telemonitorowanie usług opieki zdrowotnej.
1.35	Ad-C01-i07-RAM	T	Nowy sprzęt komputerowy dla regionalnej służby zdrowia Madery		Liczba	0	3 600	KW. 4	2024	Liczba nowych urządzeń komputerowych dla regionalnej służby zdrowia Madery w celu monitorowania i zapewnienia większej bliskości użytkowników regionalnej służby zdrowia Madery, promowania zmniejszenia ryzyka błędów, a także wspierania wydajności i szybkiego dostępu do danych użytkowników.
1.36	Ad-C01-i08-RAA	T	Zwiększenie dostępu do portalu dla użytkowników regionalnej służby zdrowia Azorów		Liczba	0	25 000	KW. 3	2025	Liczba dodatkowych użytkowników indywidualnych rocznie korzystających z portalu użytkownika regionalnej służby zdrowia Azorów dzięki rozszerzeniu dostępnych na nim cyfrowych usług zdrowotnych i informacji medycznych.
1.37	Ad-C01-i08-RAA	T	Wprowadzenie nominacji telemedycyny w regionalnej służbie zdrowia Azorów		Liczba	0	1 000	KW. 3	2024	Liczba corocznych wizyt telemedycyny w placówkach podstawowej opieki zdrowotnej oraz u lekarzy specjalistów w regionalnej służbie zdrowia na Azorach.
1.38	Ad-C01-i09	T	Zakończenie realizacji w szkołach programów „Szkoła Wspólnota Sportowa” i „Szkoła sport na kołach”		Liczba	0	1980	KW. 3	2025	Liczba zestawów rowerowych obejmujących rowery różnej wielkości dostarczone w szkołach drugiego cyklu w celu nauczania uczniów na rowerze, a także zestawy rowerowe dla dorosłych dostarczone do szkół publicznych w ramach programu „Wspólnota Sportu Szkolnego”
1.39	Ad-C01-i09	M	Rozpoczęcie krajowej kampanii na rzecz powszechnego systemu	Nowe kanały komunikacji i platforma				KW. 3	2025	Rozpoczęcie krajowej kampanii na rzecz powszechnego systemu aktywnego wsparcia życia i powiązanej z nim platformy technologicznej w celu zwiększenia wiedzy

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
			aktywnego wsparcia życia i powiązanej z nią platformy technologicznej	działająca na potrzeby krajowej kampanii na rzecz powszechnego systemu aktywnego życia						obywateli na temat korzyści płynących z regularnej aktywności fizycznej, w każdym wieku i w zależności od ich możliwości, w celu zachęcania do prowadzenia zdrowszego stylu życia.
1.41	Ad-C01-i10	M	Zatwierdzenie sprawozdania określającego potrzeby NHS w zakresie ciężkiego sprzętu medycznego	Zatwierdzenie sprawozdania				KW. 3	2023	Zatwierdzenie przez Ministerstwo Zdrowia sprawozdania określającego zapotrzebowanie szpitali krajowej służby zdrowia na ciężki sprzęt medyczny. Sprawozdanie to określa zarówno potrzebę zakupu tego rodzaju sprzętu po raz pierwszy, jak i potrzebę wymiany istniejącego ciężkiego sprzętu medycznego.
1.42	Ad-C01-i10	T	Zakup ciężkiego sprzętu medycznego		Liczba	0	19	KW. 4	2024	Liczba ciężkiego sprzętu medycznego zakupionego dla szpitali NHS zgodnie z potrzebami określonymi w sprawozdaniu, jak wskazano w Celu Celowym 1.41.
1.43	Ad-C01-i10	T	Zakup ciężkiego sprzętu medycznego		Liczba	19	68	KW. 2	2026	Liczba ciężkiego sprzętu medycznego zakupionego dla szpitali NHS zgodnie z potrzebami określonymi w sprawozdaniu, jak wskazano w Celu Celowym 1.41.

B. KOMPONENT 2: Mieszkalnictwo

Ten komponent portugalskiego planu odbudowy i zwiększania odporności dotyczy wyzwań związanych ze strukturalnym niedoborem stałych i tymczasowych rozwiązań mieszkaniowych dla grup znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji, zarówno w Portugalii kontynentalnej, jak i w autonomicznych regionach Azorów i Madery, a jednocześnie pośrednio przyczynia się do wzmocnienia systemu ochrony socjalnej. Mieszkalnictwo publiczne stanowi jedynie 2 % ogółu zasobów w Portugalii i uznaje się je za niewystarczające do zaspokojenia potrzeb osób najbardziej potrzebujących i zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Główne cele komponentu są następujące: zwiększenie podaży mieszkań socjalnych i przystępnych cenowo (w tym zaspokojenie innych powiązanych potrzeb, takich jak brak podstawowej infrastruktury i wyposażenia, niezdrowe i niepewne miejsca zamieszkania, niepewność zatrudnienia lub brak więzi umownych, przeludnienie lub nieadekwatność warunków mieszkaniowych do szczególnych potrzeb mieszkańców z niepełnosprawnościami lub o ograniczonej sprawności ruchowej); stworzenie krajowej reakcji publicznej na pilne i tymczasowe potrzeby w zakresie zakwaterowania wynikające z nieoczekiwanych lub nieprzewidywalnych zdarzeń, takich jak klęski żywiołowe, pożary, pandemie, ruchy migracyjne, wnioski o azyl lub sytuacje bezpośredniego ryzyka, takie jak przemoc domowa, handel ludźmi, ryzyko eksmisji i inne; oraz (iii) zwiększenie oferty zakwaterowania dla studentów po przystępnych cenach. Inwestycje w komponent obejmują budowę nowych lokali mieszkalnych i remontów istniejących.

Komponent ten przyczynia się do realizacji zaleceń dla poszczególnych krajów wydanych Portugalii w ramach europejskiego semestru w latach 2019 i 2020, w szczególności: Poprawa skuteczności i adekwatności siatki bezpieczeństwa socjalnego (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 2 z 2019 r.); Zagwarantowanie wystarczającej i skutecznej ochrony socjalnej i wsparcia dochodu (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 2 z 2020 r.); oraz zwiększenie liczby absolwentów szkół wyższych, w szczególności w dziedzinie nauk ścisłych i technologii informacyjnych (poprzez inwestycje w zakwaterowanie studentów) (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 2 z 2019 r.). Komponent ten przyczynia się również do realizacji zalecenia dla poszczególnych krajów dotyczącego transformacji klimatycznej (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 3 z 2020 r.). Komponent ten przyczynia się również do wdrożenia szeregu zasad Europejskiego filaru praw socjalnych, takich jak: „Dostęp do mieszkań socjalnych lub pomocy mieszkaniowej dobrej jakości zapewnia się osobom potrzebującym” (EPSR 19.a); „Osoby znajdujące się w trudnej sytuacji mają prawo do odpowiedniej pomocy i ochrony przed przymusową eksmisją” (EPSR 19.b); „Bezdomnym zapewnia się odpowiednie schronienie i usługi w celu promowania ich włączenia społecznego” (EPSR 19.c); „Ochrona socjalna” (EPSR 12); „Włączenie osób niepełnosprawnych” (EPSR 17); „Dostęp do podstawowych usług” (EPSR 20); „Edukacja, szkolenie i uczenie się przez całe życie: Każdy ma prawo do edukacji włączającej, charakteryzującej się dobrą jakością, szkoleń i uczenia się przez całe życie w celu utrzymania i nabywania umiejętności, które pozwolą jej w pełni uczestniczyć w życiu społecznym i skutecznie radzić sobie ze zmianami na rynku pracy” (EPSR 1). Uwzględnia się również aspekty środowiskowe, w szczególności poprzez promowanie budowy nowych budynków o wysokich standardach efektywności energetycznej.

Oczekuje się, że żaden środek w ramach tego komponentu nie wyrządza poważnych szkód celom środowiskowym w rozumieniu art. 17 rozporządzenia (UE) 2020/852, biorąc pod uwagę opis środków i działania łagodzące określone w planie zgodnie z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyni poważnych szkód” (2021/C58/01).

B.1. Opis reform i inwestycji, które mają być finansowane z bezzwrotnego wsparcia finansowego

Reforma RE-r04: Krajowy plan pilnego i tymczasowego mieszkalnictwa

Celem reformy jest stworzenie krajowej publicznej sieci reagowania na pilne i tymczasowe potrzeby mieszkaniowe w ramach odnowienia polityki mieszkaniowej w Portugalii w celu ochrony i wzmocnienia pozycji określonych grup docelowych oraz wspierania włączenia społecznego i zwalczania nierówności.

Reforma polega na stworzeniu ustrukturyzowanej i przekrojowej reakcji na potrzeby osób potrzebujących rozwiązań w zakresie zakwaterowania w sytuacjach nadzwyczajnych lub tymczasowych oraz opracowaniu niezbędnych ram prawnych i regulacyjnych w celu ustanowienia modelu zarządzania w ramach inwestycji RE-C02-i02 (krajowej dotacji na zakwaterowanie w sytuacjach nadzwyczajnych i tymczasowych) oraz ustanawia się metody oznakowania i kierowania do zakwaterowania i wsparcia społecznego dla osób objętych wsparciem.

Wdrożenie reformy miało zostać zakończone do dnia 31 czerwca 2021 r.

Inwestycja RE-C02-i01: Program wsparcia na rzecz dostępu do mieszkań

Celem inwestycji jest zapewnienie godziwych i odpowiednich warunków mieszkaniowych rodzinom o największych potrzebach oraz grupom znajdującym się w najtrudniejszej sytuacji.

Inwestycja polega na zapewnieniu głównie mieszkań socjalnych, ale również zapewnieniu wsparcia finansowego na renowację lub budowę określonym grupom docelowym, które nie mają zdolności finansowej do zagwarantowania adekwatności własnych mieszkań, dla co najmniej 26000 gospodarstw domowych do 2026 r. Inwestycje obejmują budowę nowych budynków lub renowację istniejących budynków mieszkalnych, a także, w razie potrzeby, nabycie nowych budynków lub dzierżawę budynków podnajmu.

Realizacja inwestycji zakończy się do dnia 30 czerwca 2026 r.

Inwestycje RE-C02-i02: Krajowy nadzwyczajny i tymczasowy zasilek mieszkaniowy

Celem tej inwestycji jest zapewnienie tymczasowego lub awaryjnego zakwaterowania słabszym grupom ludności w Portugalii kontynentalnej. Inwestycja ta służy realizacji reformy krajowego planu pilnego i tymczasowego mieszkalnictwa zawartego w komponencie. Następujące zagrożenia lub sytuacje wyjątkowe o charakterze społecznym określają planowane interwencje: nieprzewidywalnych lub wyjątkowych zdarzeń, potrzeby pilnego zakwaterowania i wzmocnienia pozycji osób czasowo pozbawionych mieszkania, w tym ofiar przemocy domowej, ofiar handlu ludźmi, osób objętych ochroną międzynarodową, osób bezdomnych; nadzwyczajne i należycie uzasadnione potrzeby w zakresie pilnego i tymczasowego zakwaterowania dla osób, w przypadku których istnieje bezpośrednie i rzeczywiste ryzyko pozostawienia bez zakwaterowania lub w procesie deinstytucjonalizacji; potrzeby w zakresie zakwaterowania, tymczasowe i niezbędne ze względu na interes publiczny, urzędników i pracowników państwowych.

Inwestycja polega na utworzeniu 2000 obiektów ratunkowych, a także 473 lokali mieszkalnych, trzech bloków dla sił bezpieczeństwa (w przypadkach uzasadnionych interesem publicznym) oraz pięciu ośrodków tymczasowego zakwaterowania ze względów humanitarnych lub bezpieczeństwa.

Realizacja inwestycji zakończy się do dnia 30 czerwca 2026 r.

Inwestycje RE-C02-i03-RAM: Zwiększenie podaży mieszkań socjalnych w Autonomicznym Regionie Madery

Celem tej inwestycji jest zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych rodzin żyjących w trudnych warunkach, które nie mają zdolności finansowej do pokrycia kosztów dostępu do odpowiednich mieszkań w Autonomicznym Regionie Madery.

Inwestycja polega na budowie lub nabyciu mieszkań socjalnych dla 805 gospodarstw domowych (inwestycja obejmuje również badania, projekty, zakup gruntów i budowę), wsparcie na rekultywację 325 prywatnych lokali mieszkalnych (w tym poprawę charakterystyki energetycznej). Inwestycja przewiduje również zamówienia na usługi na rzecz rozwoju systemów informatycznych i rozwiązań w zakresie administracji elektronicznej w sektorze mieszkaniowym.

Realizacja inwestycji zakończy się do dnia 30 czerwca 2026 r.

Inwestycje RE-02-i04-RAA: Poprawa warunków mieszkaniowych w zasobach mieszkaniowych Autonomicznego Regionu Azorów

Celem inwestycji jest wzmocnienie oferty mieszkaniowej na różnych poziomach w związku z zauważalnym pogorszeniem się degradacji budynków w Autonomicznym Regionie Azorów oraz zmniejszeniem podaży na rynku nieruchomości.

Inwestycja obejmuje, na różnych wyspach:

- budowa 100 budynków
- sfinalizowanie 75 mieszkań; oraz
- renowacja budynków (głęboka renowacja 63 budynków, średnia renowacja 329 budynków i mała interwencja w 135 budynkach) w sumie 527 interwencji.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 grudnia 2025 r.

Inwestycja RE-C02-i07-RAA: Infrastruktura dla działek mieszkalnych

Celem inwestycji jest stworzenie lub poprawa infrastruktury dla działek w Autonomicznym Regionie Azorów i przydzielenie ich wybranym kandydatom. Celem jest umożliwienie wybranym kandydatom wybudowania własnych domów na tych działkach po kontrolowanych kosztach. Program ten został ustanowiony regionalnym dekretem ustawodawczym nr 21/2005/A z dnia 3 sierpnia 2005 r. W ramach inwestycji przydziela się 145 działek.

Przy wyborze kandydatów do budowy własnych domów na tych partiach pierwszeństwo mają młodzi ludzie (w wieku poniżej 35 lat w wieku niepełnym lub w wieku poniżej 70 lat, jeżeli pozostają w związku małżeńskim lub żyjącym w związku małżeńskim).

Realizacja inwestycji zakończy się do dnia 30 czerwca 2026 r.

Inwestycja RE-C02-i08-RAA: Zwiększenie zasobów mieszkań socjalnych

Celem inwestycji jest wzmocnienie zasobów mieszkań socjalnych w Autonomicznym Regionie Azorów. Inwestycja obejmuje budowę 126 mieszkań.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 grudnia 2025 r.

B.2. Cele pośrednie, wskaźniki i harmonogram monitorowania i wdrażania bezzwrotnego wsparcia finansowego.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
2.1	Ad-C02-i01	T	Program wsparcia na rzecz dostępu do mieszkań – podpisane ustalenia dotyczące współpracy lub finansowania		Liczba	0	75	KW. 3	2022	Podpisanie ustaleń dotyczących współpracy lub finansowania. Lokalne strategie zakwaterowania są przedstawiane przez gminy. Strategie te określają 1) wszystkie potrzeby kwalifikowalne w ramach tego programu (określone w dekreście z mocą ustawy nr 37/2018 z dnia 4 czerwca) oraz 2) podmioty promujące rozwiązania mieszkaniowe. Po zatwierdzeniu przez IHRU (Instytut Mieszkalnictwa i Rehabilitacji Miejskiej) zgodności lokalnych strategii zakwaterowania z programem podpisuje się umowy o współpracy z gminami lub umowy finansowe z innymi beneficjentami określające konkretne inwestycje, które mają być promowane, oraz określa się termin ich realizacji.
2.2	Ad-C02-i01	T	Program wsparcia na rzecz dostępu do mieszkań – Zakupione, wybudowane (o wysokiej efektywności energetycznej) lub rekultywowane (o lepszej charakterystyce energetycznej) lokale mieszkalne udostępniane gospodarstwom domowym		Liczba	0	1 500	KW. 3	2023	Liczba mieszkań dostarczonych do kwalifikujących się gospodarstw domowych w ramach programu. Zapotrzebowanie na energię pierwotną w nowych budynkach musi być o co najmniej 20 % niższe od potrzeb budynków o niemal zerowym zużyciu energii (z wyjątkiem projektów będących w toku i ujętych w budżecie na 2021 i 2022 r., co stanowi do 188 250 000 EUR całkowitego przydziału środków na ten środek).

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
2.29	Ad-C02-i01	T	Program wsparcia na rzecz dostępu do mieszkań – Zakupione, wybudowane (o wysokiej efektywności energetycznej) lub rekultywowane (o lepszej charakterystyce energetycznej) lokale mieszkalne udostępniane gospodarstwom domowym		Liczba	1 500	10 000	KW. 2	2025	Liczba mieszkań dostarczonych do kwalifikujących się gospodarstw domowych w ramach programu. Zapotrzebowanie na energię pierwotną w nowych budynkach musi być o co najmniej 20 % niższe od potrzeb budynków o niemal zerowym zużyciu energii (z wyjątkiem projektów będących w toku i ujętych w budżecie na 2021 i 2022 r., co stanowi do 188 250 000 EUR całkowitego przydziału środków na ten środek).
2.3	Ad-C02-i01	T	Program wsparcia na rzecz dostępu do mieszkań – Zakupione, wybudowane (o wysokiej efektywności energetycznej) lub rekultywowane (o lepszej charakterystyce energetycznej) lokale mieszkalne udostępniane gospodarstwom domowym		Liczba	10 000	22 360	KW. 2	2026	Liczba mieszkań dostarczonych do kwalifikujących się gospodarstw domowych w ramach programu. Zapotrzebowanie na energię pierwotną w nowych budynkach musi być o co najmniej 20 % niższe od potrzeb budynków o niemal zerowym zużyciu energii (z wyjątkiem projektów będących w toku i ujętych w budżecie na 2021 i 2022 r., co stanowi do 188 250 000 EUR całkowitego przydziału środków na ten środek). W przypadku rekultywacji jednostka referencyjna przypadająca na mieszkanie wynosi 73 m ² , a dla nowych budowli 95 m ² dla 22360 mieszkań.
2.4	Ad-C02-i02	T	Krajowe stypendium na zakwaterowanie w sytuacjach nadzwyczajnych i tymczasowych – Podpisanie umów o finansowaniu zakwaterowania w sytuacjach nadzwyczajnych i przejściowych		Liczba	0	500	KW. 3	2022	Liczba udogodnień, w odniesieniu do których podpisano umowy o finansowanie. Podmioty składają wnioski o dofinansowanie w zaproszeniu do składania ofert ogłoszonym przez IHRU (Instytut Mieszkalnictwa i Rehabilitacji Miejskiej), który po dokonaniu oceny i zasięgnięciu opinii ISS (Instytut Zabezpieczenia Społecznego) na temat ważności i wykonalności złożonych wniosków zawiera umowy o dofinansowanie i wyznacza termin jego realizacji. Zakwaterowanie oznacza część lub całość budynku z niezależnym dostępem składającym się z co najmniej jednego przedziału mieszkalnego oraz dodatkowych pomieszczeń prywatnych lub lokali mieszkalnych dla więcej niż jednego gospodarstwa domowego.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
2.5	Ad-C02-i02	T	Krajowe stypendium na zakwaterowanie w sytuacjach nadzwyczajnych i tymczasowych – Podpisanie umów o finansowaniu zakwaterowania w sytuacjach nadzwyczajnych i przejściowych		Liczba	500	1 000	KW. 3	2024	Liczba udogodnień, w odniesieniu do których podpisano umowy o finansowanie. Podmioty składają wnioski o dofinansowanie w zaproszeniu do składania ofert ogłoszonym przez IHRU (Instytut Mieszkalnictwa i Rehabilitacji Miejskiej), który po dokonaniu oceny i zasięgnięciu opinii ISS (Instytut Zabezpieczenia Społecznego) na temat ważności i wykonalności złożonych wniosków zawiera umowy o dofinansowanie i wyznacza termin jego realizacji. Zakwaterowanie oznacza część lub całość budynku z niezależnym dostępem składającym się z co najmniej jednego przedziału mieszkalnego oraz dodatkowych pomieszczeń prywatnych lub lokali mieszkalnych dla więcej niż jednego gospodarstwa domowego.
2.6	Ad-C02-i02	T	Krajowe stypendium na zakwaterowanie w sytuacjach nadzwyczajnych i tymczasowych – Pomieszczenia wraz z rozpoczętymi lub zakupionymi pracami budowlanymi na potrzeby obiektów ratunkowych i przejściowych (które mają zostać zbudowane lub zakupione zgodnie ze standardem efektywności energetycznej lub rekułtywowane z poprawą charakterystyki energetycznej) w budowie		Liczba	0	350	KW. 3	2023	Lokale mieszkalne, w odniesieniu do których rozpoczęto prace budowlane lub zakupione lokale mieszkalne. Po zakontraktowaniu finansowania kwota jest udostępniana podmiotom w zależności od realizacji zamówienia. Zapotrzebowanie na energię pierwotną w nowych budynkach musi być o co najmniej 20 % niższe od potrzeb budynków o niemal zerowym zużyciu energii (z wyjątkiem projektów będących w toku i ujętych w budżecie na lata 2021 i 2022, co stanowi 14 800 000 EUR całkowitego przydziału środków na ten środek).

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
2.7	Ad-C02-i02	T	Krajowe dotacje na zakwaterowanie w sytuacjach nadzwyczajnych i tymczasowych – stworzone obiekty ratunkowe i przejściowe (zbudowane lub zakupione zgodnie z normą efektywności energetycznej lub rekultywowane, w tym również zakupione, o lepszej charakterystyce energetycznej) i dostarczone deweloperom		Liczba	0	2 000	KW. 2	2026	Zapewnienie zakwaterowania organom sponsorującym. Zakwaterowanie oznacza część lub całość budynku z niezależnym dostępem składającym się z co najmniej jednego przedziału mieszkalnego oraz dodatkowych pomieszczeń prywatnych lub lokali mieszkalnych dla więcej niż jednego gospodarstwa domowego. Zapotrzebowanie na energię pierwotną w nowych budynkach musi być o co najmniej 20 % niższe od potrzeb budynków o niemal zerowym zużyciu energii (z wyjątkiem projektów będących w toku i ujętych w budżecie na lata 2021 i 2022, co stanowi 14 800 000 EUR całkowitego przydziału środków na ten środek). Jednostka referencyjna wynosi średnio 73 m² dla 2000 pomieszczeń mieszkalnych.
2.8	Ad-C02-i02	T	Zakwaterowanie dla sił bezpieczeństwa i tymczasowe zakwaterowanie ze względów humanitarnych lub bezpieczeństwa		Liczba	0	473	KW. 2	2026	Liczba lokali mieszkalnych dostarczonych siłom bezpieczeństwa (SSGNR – usługi socjalne dla Gwardii Narodowej; SSP – Usługi socjalne dla policji bezpieczeństwa publicznego) na potrzeby tymczasowego zakwaterowania, w tym trzy bloki dla sił bezpieczeństwa (w przypadkach uzasadnionych interesem publicznym). Inwestycja obejmuje również pięć ośrodków tymczasowego zakwaterowania ze względów humanitarnych lub bezpieczeństwa. Zapotrzebowanie na energię pierwotną w nowych budynkach musi być o co najmniej 20 % niższe od wymagań budynków o niemal zerowym zużyciu energii.
2.10	Ad-C02-i03-RAM	T	Wspierane mieszkania w Autonomicznym Regionie Madery		Liczba	0	590	KW. 4	2024	Liczba lokali mieszkalnych przydzielonych kwalifikującym się gospodarstwom domowym w związku z budową mieszkań socjalnych lub zakupem lokali mieszkalnych na potrzeby mieszkań socjalnych objętych wsparciem. Zapotrzebowanie na energię pierwotną w nowych budynkach musi być o co najmniej 20 % niższe od wymagań budynków o niemal zerowym zużyciu energii.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
2.11	Ad-C02-i03-RAM	T	Wspierane mieszkania w Autonomicznym Regionie Madery		Liczba	590	805	KW. 2	2026	Liczba lokali mieszkalnych przydzielonych kwalifikującym się gospodarstwom domowym w związku z budową mieszkań socjalnych lub zakupem lokali mieszkalnych na potrzeby mieszkań socjalnych objętych wsparciem. Zapotrzebowanie na energię pierwotną w nowych budynkach musi być o co najmniej 20 % niższe od wymagań budynków o niemal zerowym zużyciu energii. Jednostka referencyjna na mieszkanie wynosi średnio 90 metrów kwadratowych dla 805 mieszkań. Ponadto inwestycje obejmują również zamówienia na usługi w zakresie rozwoju systemów informatycznych i rozwiązań w zakresie administracji elektronicznej w sektorze mieszkaniowym.
2.12	Ad-C02-i03-RAM	T	Liczba lokali mieszkalnych zajmowanych przez właścicieli prywatnych poddanych renowacji, w tym o zwiększonej efektywności energetycznej		Liczba	0	325	KW. 2	2026	Liczba prywatnych lokali mieszkalnych zamieszkałych przez właścicieli odnowionych dla grup docelowych, które nie dysponują środkami finansowymi na przeprowadzenie prac remontowych.
2.13	Ad-C02-i04-RAA	T	Interwencje w zakresie zasobów mieszkaniowych w Autonomicznym Regionie Azorów		Liczba	0	24	KW. 4	2021	Liczba interwencji, w tym, w razie potrzeby, urbanizacja gruntów, wraz z zakończeniem prac mających na celu zwiększenie zasobów mieszkań socjalnych. W przypadku nowych budynków zapotrzebowanie na energię pierwotną w nowych budynkach musi być o co najmniej 20 % niższe od wymagań budynków o niemal zerowym zużyciu energii. Średnia wielkość lokali mieszkalnych wynosi około 120 metrów kwadratowych.
2.14	Ad-C02-i04-RAA	T	Interwencje w budynkach mieszkalnych Regionu Autonomicznego Azorów – renowacja		Liczba	0	40	KW. 4	2021	Inwestycja obejmuje renowację lub finalizację budynków i mieszkań, mierzone liczbą interwencji. Interwencje obejmują: przebudowy niemieszkalnych budynków publicznych w budynki mieszkalne, Wsparcie finansowe na rekonwersję zdegradowanych budynków socjalnych (Bairros Sociais) renowacja mieszkań publicznych w celu zapewnienia zgodności z obowiązującymi przepisami mieszkaniowymi, głównie

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
										z wymogami w zakresie efektywności energetycznej. Renowacje zwiększające efektywność energetyczną zapewniają średnio co najmniej renowację średnio dogłębną zgodnie z definicją zawartą w zaleceniu Komisji (UE) 2019/786 w sprawie renowacji budynków. Średnia wielkość lokalu mieszkalnego wynosi około 100 metrów kwadratowych.
2.16	Ad-C02-i04-RAA	T	Interwencje w budynkach mieszkalnych Regionu Autonomicznego Azorów – renowacja		Liczba	40	101	KW. 4	2023	Inwestycja obejmuje renowację lub finalizację budynków i mieszkań, mierzone liczbą interwencji, po zakończeniu prac. Interwencje mogą obejmować: przebudowy niemieszkalnych budynków publicznych w budynki mieszkalne, Wsparcie finansowe na rekonwersję zdegradowanych budynków socjalnych (Bairros Sociais) Renowacja mieszkań publicznych w celu zapewnienia zgodności z obowiązującymi przepisami mieszkaniowymi, głównie z wymogami w zakresie efektywności energetycznej. Renowacje zwiększające efektywność energetyczną zapewniają średnio co najmniej renowację średnio dogłębną zgodnie z definicją zawartą w zaleceniu Komisji (UE) 2019/786 w sprawie renowacji budynków. Średnia wielkość lokalu mieszkalnego wynosi około 100 metrów kwadratowych.
2.17	Ad-C02-i04-RAA	T	Interwencje w budownictwie mieszkaniowym Autonomicznego Regionu Azorów – budowa budynku		Liczba	24	100	KW. 4	2025	Liczba interwencji, w tym, w razie potrzeby, urbanizacja gruntów, wraz z zakończeniem prac mających na celu zwiększenie zasobów mieszkań socjalnych. W przypadku nowych budynków zapotrzebowanie na energię pierwotną w nowych budynkach musi być o co najmniej 20 % niższe od wymagań budynków o niemal zerowym zużyciu energii. Średnia wielkość lokali mieszkalnych wynosi około 120 metrów kwadratowych.
2.18	Ad-C02-i04-RAA	T	Interwencje w budynkach mieszkalnych Regionu Autonomicznego Azorów – renowacja		Liczba	101	602	KW. 4	2025	Inwestycja obejmuje renowację lub finalizację budynków i mieszkań, mierzone liczbą interwencji. Interwencje mogą obejmować: przebudowy niemieszkalnych budynków publicznych w budynki mieszkalne, uruchomienie planu promowania wynajmu młodzieży (np.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
										przekształcenie lokali mieszkalnych – Alojamento Local – wynajem długoterminowy, rekultywacja ośrodków miejskich). Wsparcie finansowe na rekonwersję zdegradowanych budynków socjalnych (Bairros Sociais) renowacja mieszkań publicznych w celu zapewnienia zgodności z obowiązującymi przepisami mieszkaniowymi, głównie z wymogami w zakresie efektywności energetycznej. Renowacje zwiększające efektywność energetyczną zapewniają średnio co najmniej renowację średnio dogłębną zgodnie z definicją zawartą w zaleceniu Komisji (UE) 2019/786 w sprawie renowacji budynków. Średnia wielkość przedmiotowych lokali mieszkalnych wynosi około 100 metrów kwadratowych.
2.19	Ad-C02-r04	M	Wejście w życie dekretu z mocą ustawy zatwierdzającego ramy prawne krajowego planu pilnego i tymczasowego mieszkalnictwa	Wejście w życie dekretu z mocą ustawy				KW. 2	2021	Dekret z mocą ustawy określa strukturę planu i zasoby mieszkaniowe, w szczególności w odniesieniu do kwalifikujących się beneficjentów, rozwiązań w zakresie mieszkalnictwa i modelu finansowania. Oprócz ram prawnych Narodowy Plan Mieszkalnictwa jest przedstawiany i zatwierdzany przez rząd, który obejmuje strategiczne planowanie rozwiązań mieszkaniowych, które mają być promowane, oraz niezbędne wsparcie w tym celu, w zależności od lokalnych potrzeb i specyfiki oraz spójności społeczno-terytorialnej.
2.30	Ad-C02-i07-RAA	T	Infrastruktura działek rolnych		Liczba	0	145	KW. 2	2026	Liczba działek z infrastrukturą utworzoną lub ulepszoną i przydzielonych wybranym kandydatom w wyniku procedury wyboru, w której określono warunki i wymogi wyboru. Młodzi ludzie mają pierwszeństwo, jak określono w opisie inwestycji.
2.31	Ad-C02-i08-RAA	T	Zwiększenie zasobów mieszkań socjalnych w Autonomicznym Regionie Azorów – wybudowane lokale mieszkalne		Liczba	0	126	KW. 4	2025	Liczba ukończonych mieszkań. Zapotrzebowanie na energię pierwotną w nowych budynkach musi być o co najmniej 20 % niższe od wymagań budynków o niemal zerowym zużyciu energii. Średnia wielkość lokali mieszkalnych wynosi około 101 metrów kwadratowych.

B.3. Opis reform i inwestycji związanych z pożyczką

Inwestycja RE-C02-i05: Przystępne cenowo zasoby mieszkalnictwa publicznego

Celem inwestycji jest zareagowanie na obecną dynamikę cen nieruchomości mieszkaniowych w stosunku do poziomu dochodów portugalskich gospodarstw domowych, zwłaszcza w dużych obszarach miejskich, poprzez zapewnienie publicznych zasobów domów, które mogą być wynajmowane po przystępnych cenach dla określonych grup docelowych.

Inwestycja polega na budowie, w tym nabyciu, nowych budynków i rekultywacji mieszkań publicznych w celu zapewnienia 6800 mieszkań, a następnie na wynajmie po przystępnych cenach dla zidentyfikowanych grup docelowych.

Realizacja inwestycji zakończy się do dnia 30 czerwca 2026 r.

Inwestycja RE-C02-i06: Mieszkania studenckie po przystępnych cenach

Celem tej inwestycji jest zwiększenie krajowej oferty przystępnych cenowo mieszkań dla studentów, ponieważ pozostaje to jedną z największych barier w dostępie do szkolnictwa wyższego. Udogodnienia te przyczyniają się do zmniejszenia bezpośrednich kosztów ponoszonych przez studentów i ich rodziny, ze szczególnym uwzględnieniem studentów znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji społecznej i ekonomicznej. Istniejąca podaż zapewnia jedynie niewielką część (około 10 %) studentów potrzebujących zakwaterowania w kontekście znacznego wzrostu kosztów mieszkaniowych, zwłaszcza w największych ośrodkach miejskich, w których skupiają się instytucje szkolnictwa wyższego.

Inwestycja polega na dostarczeniu 18000 nowych i odnowionych łóżek poprzez budowę nowych budynków, renowację istniejących budynków oraz modernizację i rozbudowę istniejących studenckich lokali mieszkalnych przeznaczonych dla studentów w pierwszej kolejności. Ponadto i dopiero po zaspokojeniu potrzeb studentów łóżka mogą być również udostępniane naukowcom, nauczycielom i pracownikom instytucji szkolnictwa wyższego niebędącym nauczycielami, w szczególności w ramach mobilności krajowej lub międzynarodowej, w tym w ramach programu ERASMUS+, sieci „Uniwersytety Europejskie” oraz innych międzynarodowych porozumień w sprawie mobilności zawartych z państwem portugalskim.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 marca 2026 r.

Inwestycja RE-C02-i09: Środek scale-up: Program wsparcia na rzecz dostępu do mieszkań (pożyczka)

Celem inwestycji jest zwiększenie skali inwestycji RE-C02-i01: Program wsparcia na rzecz dostępu do mieszkań w ramach komponentu 2. Skalowana część środka zwiększa liczbę mieszkań udostępnianych gospodarstwom domowym.

Realizacja inwestycji zakończy się do dnia 30 czerwca 2026 r.

B.4. Cele pośrednie, wartości docelowe, wskaźniki i harmonogram monitorowania i realizacji pożyczki

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Etap pośredni/ Cel	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
2.20	Ad-C02-i05	T	Przystępne cenowo budynki mieszkalne – mieszkanie z rozpoczęciem prac (zbudowane z wysoką efektywnością energetyczną lub rekultywowane z poprawą charakterystyki energetycznej)		Liczba	0	520	KW. 3	2022	Liczba lokali mieszkalnych, w których prace rozpoczynają się w wyniku procedury przetargowej i podpisania umowy. W przypadku nowych budynków zapotrzebowanie na energię pierwotną w nowych budynkach musi być o co najmniej 20 % niższe od wymagań budynków o niemal zerowym zużyciu energii.
2.21	Ad-C02-i05	T	Przystępne cenowo budynki mieszkalne – mieszkanie z rozpoczęciem prac (zbudowane z wysoką efektywnością energetyczną lub rekultywowane z poprawą charakterystyki energetycznej)		Liczba	520	1400	KW. 3	2024	Liczba lokali mieszkalnych, w których prace rozpoczynają się w wyniku procedury przetargowej i podpisania umowy. W przypadku nowych budynków zapotrzebowanie na energię pierwotną w nowych budynkach musi być o co najmniej 20 % niższe od wymagań budynków o niemal zerowym zużyciu energii.
2.22	Ad-C02-i05	T	Przystępne cenowo zasoby mieszkań publicznych – lokale mieszkalne przeznaczone na określony cel (zbudowane z wysoką efektywnością energetyczną lub rekultywowane z poprawą charakterystyki		Liczba	0	520	KW. 3	2024	Liczba mieszkań dostarczonych kwalifikującym się gospodarstwom domowym za pośrednictwem wymiany mieszkań po przystępnej cenie (DL 82/2020 z dnia 2 października) lub za pośrednictwem programu gminnego. Mieszkania w przystępnej cenie definiuje się jako udostępnienie zgodnie z programem najmu dostępu, ustanowionym dekretem z mocą ustawy nr 68/2019 z dnia 22 maja, programu najmu wspieranego ustawą nr 81/2014 z dnia 19 grudnia z dnia 19 grudnia, ze zmianami, systemu czynszu warunkowego, ustanowionego ustawą nr 80/2014 z dnia 19 grudnia, systemu kosztów kontrolowanych, uregulowanego w ministerialnym rozporządzeniu wykonawczym nr 65/2019 z dnia 19 lutego, lub specjalnych programów gminnych. W przypadku

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Etap pośredni/Cel	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
			energetycznej)							nowych budynków zapotrzebowanie na energię pierwotną w nowych budynkach musi być o co najmniej 20 % niższe od wymagań budynków o niemal zerowym zużyciu energii.
2.23	Ad-C02-i05	T	Przystępne cenowo zasoby mieszkań publicznych – lokale mieszkalne przeznaczone na określony cel (zbudowane z wysoką efektywnością energetyczną lub rekultywowane z poprawą charakterystyki energetycznej)		Liczba	520	1400	KW. 3	2025	Liczba mieszkań dostarczonych kwalifikującym się gospodarstwom domowym za pośrednictwem wymiany mieszkań po przystępnej cenie (DL 82/2020 z dnia 2 października) lub za pośrednictwem programu gminnego. Mieszkania w przystępnej cenie definiuje się jako udostępnienie zgodnie z programem najmu dostępu, ustanowionym dekretem z mocą ustawy nr 68/2019 z dnia 22 maja, programu najmu wspieranego ustawą nr 81/2014 z dnia 19 grudnia z dnia 19 grudnia, ze zmianami, systemu czynszu warunkowego, ustanowionego ustawą nr 80/2014 z dnia 19 grudnia, systemu kosztów kontrolowanych, uregulowanego w ministerialnym rozporządzeniu wykonawczym nr 65/2019 z dnia 19 lutego, lub specjalnych programów gminnych. W przypadku nowych budynków zapotrzebowanie na energię pierwotną w nowych budynkach musi być o co najmniej 20 % niższe od wymagań budynków o niemal zerowym zużyciu energii.
2.24	Ad-C02-i05	T	Przystępne cenowo zasoby mieszkań publicznych – lokale mieszkalne przeznaczone na określony cel (zbudowane z wysoką efektywnością energetyczną lub rekultywowane z poprawą charakterystyki energetycznej)		Liczba	1400	6 800	KW. 2	2026	Liczba mieszkań dostarczonych kwalifikującym się gospodarstwom domowym za pośrednictwem wymiany mieszkań po przystępnej cenie (DL 82/2020 z dnia 2 października) lub za pośrednictwem programu gminnego. Mieszkania w przystępnej cenie definiuje się jako udostępnienie zgodnie z programem najmu dostępu, ustanowionym dekretem z mocą ustawy nr 68/2019 z dnia 22 maja, programu najmu wspieranego ustawą nr 81/2014 z dnia 19 grudnia z dnia 19 grudnia, ze zmianami, systemu czynszu warunkowego, ustanowionego ustawą nr 80/2014 z dnia 19 grudnia, systemu kosztów kontrolowanych, uregulowanego w ministerialnym rozporządzeniu wykonawczym nr 65/2019 z dnia 19 lutego, lub specjalnych programów gminnych. W przypadku nowych budynków zapotrzebowanie na energię pierwotną w nowych budynkach musi być o co najmniej 20 % niższe od wymagań budynków o niemal zerowym zużyciu energii.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Etap pośredni/ Cel	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
2.25	Ad-C02-i06	T	Zakwaterowanie dla studentów po przystępnych cenach – liczba miejsc zakwaterowania studenckiego wraz z ogłoszonymi przetargami		Liczba	0	7000	KW. 3	2022	Liczba nowych i wyremontowanych miejsc zakwaterowania dla studentów szkół wyższych, w odniesieniu do których ogłoszono przetargi publiczne. Zapotrzebowanie na energię pierwotną w nowych budynkach musi być o co najmniej 20 % niższe od wymagań budynków o niemal zerowym zużyciu energii. Renowacje zwiększające efektywność energetyczną zapewniają średnio co najmniej renowację średnio dogłębną zgodnie z definicją zawartą w zaleceniu Komisji (UE) 2019/786 w sprawie renowacji budynków.
2.26	Ad-C02-i06	T	Zakwaterowanie studentów po przystępnych cenach		Liczba	0	7 200	KW. 3	2024	Liczba nowych i wyremontowanych miejsc udostępnianych przede wszystkim studentom szkół wyższych w budynkach miejskich lub mieszanych przeznaczonych, w całości lub w części, do tymczasowego zakwaterowania przez studentów, którzy studiuje w innym miejscu niż ich miejsce zamieszkania i potrzebują zakwaterowania w celu odbycia studiów wyższych, w tym domów studenckich szkół wyższych, obejmujących sypialnie, łazienki, kuchnie i pomieszczenia na posiłki, i mogą obejmować miejsca studiów i zakwaterowania, parkowania i wyposażenia; Zapotrzebowanie na energię pierwotną w nowych budynkach musi być o co najmniej 20 % niższe od wymagań budynków o niemal zerowym zużyciu energii. Renowacje zwiększające efektywność energetyczną zapewniają średnio co najmniej renowację średnio dogłębną zgodnie z definicją zawartą w zaleceniu Komisji (UE) 2019/786 w sprawie renowacji budynków.
2.27	Ad-C02-i06	T	Zakwaterowanie studentów po przystępnych cenach		Liczba	7 200	13 300	KW. 3	2025	Liczba nowych i wyremontowanych miejsc udostępnianych przede wszystkim studentom szkół wyższych w budynkach miejskich lub mieszanych przeznaczonych, w całości lub w części, do tymczasowego zakwaterowania przez studentów, którzy studiuje w innym miejscu niż ich miejsce zamieszkania i potrzebują zakwaterowania w celu odbycia studiów wyższych, w tym domów studenckich szkół wyższych, obejmujących sypialnie, łazienki, kuchnie i pomieszczenia na posiłki, i mogą obejmować miejsca studiów i zakwaterowania, parkowania i wyposażenia; Zapotrzebowanie na energię pierwotną w nowych budynkach musi być o co najmniej 20 % niższe od wymagań budynków o niemal

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Etap pośredni/Cel	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
										zerowym zużyciu energii. Renowacje zwiększające efektywność energetyczną zapewniają średnio co najmniej renowację średnio dogłębną zgodnie z definicją zawartą w zaleceniu Komisji (UE) 2019/786 w sprawie renowacji budynków.
2.28	Ad-C02-i06	T	Zakwaterowanie studentów po przystępnych cenach		Liczba	13 300	18 000	KW. 1	2026	Liczba nowych i wyremontowanych miejsc udostępnianych przede wszystkim studentom szkół wyższych w budynkach miejskich lub mieszanych przeznaczonych, w całości lub w części, do tymczasowego zakwaterowania przez studentów, którzy studiują w innym miejscu niż ich miejsce zamieszkania i potrzebują zakwaterowania w celu odbycia studiów wyższych, w tym domów studenckich szkół wyższych, obejmujących sypialnie, łazienki, kuchnie i pomieszczenia na posiłki, i mogą obejmować miejsca studiów i zakwaterowania, parkowania i wyposażenia; Zapotrzebowanie na energię pierwotną w nowych budynkach musi być o co najmniej 20 % niższe od wymagań budynków o niemal zerowym zużyciu energii. Renowacje zwiększające efektywność energetyczną zapewniają średnio co najmniej renowację średnio dogłębną zgodnie z definicją zawartą w zaleceniu Komisji (UE) 2019/786 w sprawie renowacji budynków.
2.32	Ad-C02-i09	T	Program wsparcia na rzecz dostępu do mieszkań (pożyczki) – Zakupionych, wybudowanych (o wysokiej efektywności energetycznej) lub rekultywowanych (o lepszej charakterystyce energetycznej) lokali mieszkalnych udostępnianych gospodarstwom domowym		Liczba	22 360	26 000	KW. 2	2026	Liczba mieszkań dostarczonych do kwalifikujących się gospodarstw domowych w ramach programu. Zapotrzebowanie na energię pierwotną w nowych budynkach musi być o co najmniej 20 % niższe od wymagań budynków o niemal zerowym zużyciu energii. W przypadku rekultywacji jednostka referencyjna przypadająca na mieszkanie wynosi 73 m ² , a dla nowych budowli 95 m ² dla 3640 mieszkań.

C. KOMPONENT 3: Reakcje społeczne

Portugalia od wielu lat boryka się z ważnymi wyzwaniami demograficznymi i społeczno-gospodarczymi, które nasiliły się w wyniku pandemii COVID-19. Ten komponent portugalskiego planu odbudowy i zwiększania odporności odnosi się do następujących wyzwań: starzenie się społeczeństwa, prawa osób niepełnosprawnych i innych osób zależnych oraz sytuacje ubóstwa i wykluczenia społecznego wśród społeczności i grup defaworyzowanych.

W tym kontekście komponent ten dotyczy strukturalnych wyzwań związanych z polityką społeczną i niedoborów w zakresie usług społecznych dla ludności/regionów w potrzebie, zarówno w kontynentalnej części Portugalii, jak i w autonomicznych regionach Azorów i Madery.

Główne cele komponentu są następujące: poprawa placówek opieki społecznej i zapewnienie lepszego zasięgu terytorialnego; wzmocnienie i rozszerzenie sieci reakcji społecznych dzięki innowacyjnym rozwiązaniom oraz projektom i interwencjom pilotażowym; opracowanie nowatorskich rozwiązań wspierających opartych na społecznościach, przyczyniających się do promowania niezależnego życia, zapobiegania uzależnieniu i opracowywania rozwiązań na rzecz braku instytucjonalizacji zgodnie z Konwencją ONZ o prawach osób niepełnosprawnych; zapewnienie osobom z niepełnosprawnościami dostępu do życia sprzyjającego włączeniu społecznemu oraz udziału w życiu społecznym i gospodarczym; oraz v) promowanie eliminacji ubóstwa poprzez opracowanie kompleksowej strategii krajowej skupiającej się na społecznościach znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji i znajdujących się w niekorzystnej sytuacji.

Komponent ten wspiera realizację zalecenia dla poszczególnych krajów w sprawie wzmocnienia odporności systemu opieki zdrowotnej i zapewnienia równego dostępu do wysokiej jakości opieki zdrowotnej i opieki długoterminowej (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 1 z 2020 r.). Ponadto przyczynia się do realizacji zalecenia dla poszczególnych krajów w sprawie poprawy skuteczności i adekwatności siatki bezpieczeństwa socjalnego oraz poprawy poziomu umiejętności ludności (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 2 z 2019 r.), zagwarantowania wystarczającej ochrony socjalnej i wsparcia dochodu oraz zapewnienia równego dostępu do wysokiej jakości kształcenia i szkolenia (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 2 z 2020 r.) oraz poprawy skuteczności portugalskiego systemu ochrony socjalnej, w szczególności poprzez uproszczenie jego ram (zalecenia dla poszczególnych krajów nr 1 2022 i 2023). Komponent ten pośrednio wspiera również realizację zalecenia dla poszczególnych krajów dotyczącego skoncentrowania inwestycji na transformacji ekologicznej i cyfrowej (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 3 z 2020 r.).

Oczekuje się, że komponent ten przyczyni się zarówno do transformacji ekologicznej, jak i cyfrowej. Projekty związane z budową, rozbudową i renowacją obiektów reagowania społecznego koncentrują się na efektywności energetycznej, wykorzystaniu energii ze źródeł odnawialnych na potrzeby konsumpcji własnej oraz obniżeniu kosztów energii i paliwa. Uwzględnia się wymiar środowiskowy poprzez promowanie nowych konstrukcji o wysokich standardach efektywności energetycznej. Ponadto zaangażowane podmioty muszą być wyposażone w bezemisyjne pojazdy lekkie. Ponadto komponent ten obejmuje środki zwiększające wykorzystanie narzędzi cyfrowych, w szczególności przez usługi społeczne zapewniające wsparcie osobom starszym oraz przez rząd poprzez tworzenie narzędzi ICT i e-usług skierowanych do osób niepełnosprawnych.

Oczekuje się, że żaden środek w ramach tego komponentu nie wyrządza poważnych szkód celom środowiskowym w rozumieniu art. 17 rozporządzenia (UE) 2020/852, biorąc pod uwagę opis środków i działania łagodzące określone w planie zgodnie z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyni poważnych szkód” (2021/C58/01).

C.1 Opis reform i inwestycji objętych bezzwrotnym wsparciem finansowym

Reforma RE-r05: Reforma zaopatrzenia w infrastrukturę i działania społeczne

Celem tego środka jest rozbudowa, modernizacja i rekultywacja sieci usług społecznych oraz infrastruktury zapewnianej przez publiczne i prywatne instytucje społeczne. Środek jest skierowany do grup szczególnie wrażliwych pod względem gospodarczym, społecznym i zdrowotnym, takich jak osoby i rodziny żyjące w ubóstwie lub o niskich dochodach, osoby starsze i znajdujące się w sytuacji zależności, osoby z niepełnosprawnościami oraz dzieci i młodzież. Ponadto interwencje w zakresie zintegrowanego wsparcia zdrowotnego i społecznego przewidziane w tym środku promują autonomię osób niesamodzielnych poprzez ich rehabilitację i reintegrację społeczną zgodnie z Konwencją ONZ o prawach osób niepełnosprawnych¹ i europejską strategią na rzecz praw osób z niepełnosprawnościami na lata 2021–2030² oraz zieloną księgą w sprawie starzenia się – Wspieranie solidarności i odpowiedzialności między pokoleniami³.

Reforma ta polega na uruchomieniu programu nowej generacji sprzętu i reakcji społecznych poprzez wejście w życie uproszczenia systemu instalacji sprzętu socjalnego. Program koncentruje się na takich środkach jak:

- Poprawa opieki społecznej i zindywidualizowanych usług świadczonych w domach opieki dla osób starszych (ERPI) po dokonaniu oceny potrzeb;
- Promowanie licencjonowania i regulowania ERPI poza oficjalnym systemem;
- Przegląd ram prawnych dotyczących udzielania zezwoleń na korzystanie z usług socjalnych,
- Promowanie innowacyjnych rozwiązań społecznych, takich jak mieszkalnictwo oparte na współpracy na małą skalę;
- Opracowanie innowacyjnego modelu wsparcia w domu;
- Wzmocnienie wsparcia społecznego dla osób znajdujących się w izolacji społecznej poprzez utworzenie multidyscyplinarnych zespołów oraz mechanizmu mapowania i monitorowania sytuacji znajdujących się w trudnej sytuacji społecznej;
- Zwiększenie poziomu siły roboczej i jakości świadczenia usług w zakresie reakcji społecznych, głównie na obszarach o niskim poziomie zasięgu;
- Wzmocnienie usług społecznych i wsparcia skierowanego do osób niepełnosprawnych lub niesamodzielnych oraz promowanie ich autonomii i niezależnego życia.

Inwestycja RE-C03-i01 – Nowa generacja sprzętu i działania społeczne przyczyniają się do wdrożenia reformy.

Kamień milowy związany z wdrażaniem reformy zostanie zakończony do dnia 31 grudnia 2021 r.

Reforma RE-r06: Krajowa strategia na rzecz integracji osób z niepełnosprawnościami na lata 2021–2025

Celem tego środka jest ułatwienie i pogłębienie integracji osób niepełnosprawnych we wszystkich dziedzinach życia, promowanie ich autonomii, niezależności i samostanowienia, a także zapewnienie równych szans wszystkim obywatelom, niezależnie od ich zdolności.

Reforma ta polega na przyjęciu krajowej strategii na rzecz integracji osób z niepełnosprawnościami na lata 2021–2025. Strategia odzwierciedla zobowiązania wynikające z Konwencji Narodów

¹ <https://www.un.org/development/desa/disabilities/convention-on-the-rights-of-persons-with-disabilities.html>.

² <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=738&langId=en&pubId=8376&furtherPubs=yes>

³ https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/1_en_act_part1_v8_0.pdf

Zjednoczonych o prawach osób niepełnosprawnych⁴ i umożliwia uruchomienie zestawu środków, takich jak:

- W razie potrzeby przeformułowanie obecnych ram regulacyjnych;
- Przeformułowanie systemu oceny niepełnosprawności i certyfikacji;
- Kompleksową diagnozę osób niepełnosprawnych poprzez opracowanie systemów gromadzenia danych i monitorowania wskaźników wspierających podejmowanie decyzji;
- Interwencje w przestrzeni publicznej mające na celu ułatwienie dostępu osobom niepełnosprawnym;
- Dostosowanie systemów szkolenia, zatrudnienia i kwalifikacji osób niepełnosprawnych;
- Rozwój innowacyjnych usług społecznych i podejść opartych na społecznościach lokalnych;
- Udział osób niepełnosprawnych w sporcie, kulturze i zajęciach rekreacyjnych.
- Rozszerzenie modelu wsparcia na rzecz niezależnego życia, który zapewnia osobistą pomoc osobom niepełnosprawnym;

Inwestycje RE-C03-i02: Dostępność 360° i RE-C03-i05: Platforma i dostęp, a także inwestycje RE-C01-i02: Krajowa sieć zintegrowanej opieki ciągłej i krajowa sieć opieki paliatywnej przyczyniają się do realizacji reformy.

Kamień milowy związany z wdrażaniem reformy zostanie zakończony do dnia 31 grudnia 2021 r.

Reforma RE-r07: Zawieranie umów dotyczących zintegrowanych programów wsparcia dla społeczności znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na obszarach metropolitalnych

Celem tego środka jest zwalczanie ubóstwa i wykluczenia społecznego w najmniej uprzywilejowanych gminach obszarów metropolitalnych Lizbony i Porto.

Reforma ta obejmuje zestaw zintegrowanych działań pilotażowych, które zostaną opracowane po dokonaniu oceny i określeniu szczególnych potrzeb społeczności. Po tej fazie diagnozy zintegrowane interwencje są projektowane i koncentrują się na dwóch obszarach:

- Interwencje w przestrzeni publicznej i infrastrukturę społeczną, taką jak żłobki i szkoły podstawowe, placówki opieki zdrowotnej i obiekty służące do organizowania wydarzeń społecznych i kulturalnych, warsztaty lub kursy szkoleniowe; oraz
- Działania o charakterze niematerialnym mające na celu promowanie spójności społecznej, takie jak aktywne angażowanie społeczności w ich opracowywanie i wdrażanie, promowanie przedsiębiorczości małych przedsiębiorstw lokalnych, opracowywanie projektów mających na celu zwalczanie niepowodzeń szkolnych i przedwczesnego kończenia nauki, oferowanie szkoleń zawodowych i promowanie sportu.

Reforma ta będzie oparta i ustrukturyzowana zgodnie z pierwszą w historii Portugalską krajową strategią zwalczania ubóstwa (ENCP) oraz interwencjami tematycznymi na rzecz określonych w niej grup.

Reforma zostanie wdrożona poprzez inwestycję RE-C03-i06 – Zintegrowane działania w społecznościach znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na obszarach metropolitalnych Lizbony i Porto.

Kamień milowy związany z wdrażaniem reformy zostanie zakończony do dnia 31 grudnia 2021 r.

Reforma RE-r08: Krajowa strategia zwalczania ubóstwa

⁴ <https://www.un.org/development/desa/disabilities/convention-on-the-rights-of-persons-with-disabilities.html>.

Celem tego środka jest zwalczanie ubóstwa poprzez opracowanie wielowymiarowego, zintegrowanego, średnio- i długoterminowego podejścia.

Reforma polega na przyjęciu krajowej strategii zwalczania ubóstwa (ENCP). Strategia zapewnia ramy dla interwencji tematycznych skierowanych do konkretnych grup, od dzieci po osoby starsze, w tym grupy znajdujące się w najtrudniejszej sytuacji. Określa ono warunki rozwoju i wdrażania zintegrowanych polityk koncentrujących się na specyfice wykluczenia społecznego i ubóstwa na szczeblu lokalnym. Ponadto Komisja upoważnia również do utworzenia jednolitych ram monitorowania wskaźników związanych z ubóstwem.

InvestmentRE-C03-i06 – Zintegrowane działania w społecznościach znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na obszarach metropolitalnych Lizbony i Porto przyczyniają się do realizacji reformy.

Kamień milowy związany z wdrażaniem reformy zostanie zakończony do dnia 30 września 2021 r.

Inwestycja RE-C03-i01: Nowa generacja sprzętu i reakcje społeczne

Celem tego środka jest modernizacja i rozbudowa sieci usług opieki społecznej w celu opracowania skuteczniejszych metod świadczenia usług, uzyskania szerszego krajowego zasięgu terytorialnego oraz poprawy warunków pracy specjalistów w tych strukturach oraz jakości opieki świadczonej użytkownikom.

Inwestycja ta obejmuje:

- renowację i rozbudowę istniejących placówek usług społecznych oraz budowę nowych, takich jak żłobki, domy opieki nad osobami starszymi (ERPI) oraz ośrodki działalności i wzmacniania pozycji na rzecz włączenia społecznego (CACI);
- rozbudowę sieci reagowania społecznego w zakresie rezydencji dla autonomii, włączenia społecznego i usług wsparcia wewnętrznego poprzez zwiększenie liczby użytkowników, którzy mogliby być objęci pomocą;
- rozbudowa sieci reakcji społecznych o nowe typologie, takie jak wspólne mieszkanie;
- zakup sprzętu technicznego i cyfrowego, w tym zakup pojazdów elektrycznych; oraz
- uruchomienie projektu pilotażowego „Radar Social”, którego celem jest przetestowanie na szczeblu krajowym niemal proaktywnego i innowacyjnego modelu zintegrowanego wsparcia społecznego. Model ten został już przetestowany w gminie Lizbona i obejmuje tylko jedną grupę docelową (osoby starsze), a obecnie ma on objąć cały kontynent o szerszym zakresie w odniesieniu do grupy docelowej (każda osoba zagrożona wykluczeniem społecznym, niedostateczna pomoc społeczna lub rodzinna). Projekt obejmuje identyfikację i mapowanie potrzeb oraz inne działania, takie jak promowanie aktywności obywatelskiej, promowanie korzystania z narzędzi cyfrowych i informatycznych w celu uzyskania dostępu do podstawowych usług na rzecz społeczności lokalnych oraz promowanie sportu. W tym celu w gminach Portugalii kontynentalnej tworzy się 278 zespołów interwencji społecznej. Zespoły są odpowiedzialne za identyfikację osób starszych i innych osób wymagających szczególnego traktowania zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz udzielanie wsparcia w oparciu o ich indywidualne potrzeby.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 marca 2026 r.

Inwestycja RE-C03-i02: Dostępność 360°

Celem tego środka jest poprawa warunków dostępności dla osób niepełnosprawnych w przestrzeni publicznej, budynkach publicznych i mieszkaniach na całym terytorium.

Inwestycja ta jest w pełni zgodna z europejską strategią na rzecz praw osób z niepełnosprawnościami na lata 2021–2030⁵ i składa się z trzech komponentów:

- program interwencji publicznej na lata 2021–2025 (PIVP), który obejmuje operacje i roboty budowlane o powierzchni co najmniej 200 000 m² przestrzeni publicznej, takiej jak chodniki boczne i kwadraty;
- program interwencji w budynkach publicznych na lata 2021–2025 (PiEP), który obejmuje eksploatację i roboty budowlane w co najmniej 1500 budynkach użyteczności publicznej; oraz
- program interwencji mieszkaniowej na lata 2021–2025 (PIH), który obejmuje renowację i roboty budowlane w co najmniej 1000 istniejących lokali mieszkalnych osób z niepełnosprawnościami.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 grudnia 2025 r.

Inwestycja RE-C03-i03-RAM: Wzmocnienie reakcji społecznych w Autonomicznym Regionie Madery (ARM)

Celem tego środka jest wzmocnienie sieci usług socjalnych w Autonomicznym Regionie Madery.

Inwestycje te obejmują interwencje w domach opieki nad osobami starszymi (ERPI) oraz rozbudowę struktur wsparcia społecznego dla osób bezdomnych. Interwencje te obejmują budowę nowej oraz renowację i modernizację istniejących obiektów, a także zakup niezbędnego sprzętu technicznego, cyfrowego i informatycznego, w tym zakup pojazdów elektrycznych w celu ułatwienia i poprawy dostępu specjalistów ds. usług społecznych na obszarach oddalonych.

Interwencje obejmują rehabilitację i rozbudowę struktur mieszkaniowych i niemieszkalnych dla osób starszych, które są przeznaczone dla osób w wieku co najmniej 65 lat, które nie są w stanie pozostać w miejscu zamieszkania. W należycie uzasadnionych wyjątkowych sytuacjach mogą one również pomieścić osoby dorosłe poniżej 65 roku życia.

Interwencje skierowane do osób bezdomnych obejmują stworzenie nocnego przyjęcia w celu reagowania na sytuacje nadzwyczajne i zapewnienia zakwaterowania, stworzenie pokoi do kąpieli i pranie promującej higienę osobistą, renowację przestrzeni w celu zapewnienia posiłków i działań o charakterze warsztatowym w celu rozwijania umiejętności i kompetencji społecznych wśród beneficjentów.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 30 grudnia 2025 r.

Inwestycja RE-C03-i04-RAA: Wdrażanie regionalnej strategii zwalczania ubóstwa i wykluczenia społecznego – sieci wsparcia społecznego (ARA)

Celem tego środka jest realizacja priorytetów regionalnej strategii zwalczania ubóstwa i wykluczenia społecznego na lata 2018–2028 (ERCPES) Regionu Autonomicznego Azorów. W strategii określono cztery uzupełniające się wzajemnie priorytety strategiczne:

- P1 – Zapewnienie pełnego i inkluzywnego procesu rozwoju wszystkim dzieciom i młodzieży od początku życia;
- P2 – Wzmocnienie spójności społecznej w regionie;
- P3 – Promowanie interwencji terytorialnej; oraz
- P4 – Zapewnienie odpowiedniej wiedzy na temat zjawiska ubóstwa w regionie.

Inwestycje te obejmują zestaw interwencji, które zwiększają dostęp dzieci i młodzieży do usług społecznych i edukacyjnych oraz wzmacniają spójność społeczną poprzez wspieranie rodzin

⁵ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=738&langId=en&pubId=8376&furtherPubs=yes>

w potrzebie i osób z niepełnosprawnościami w integracji społecznej i zawodowej. Obejmują one co najmniej tworzenie punktów wsparcia w celu zwalczania przedwczesnego kończenia nauki, dotacje dla gospodarstw domowych o niskich dochodach jako zachętę do uczestnictwa w przedszkolach, tworzenie dodatkowych (fizycznych) miejsc w żłobkach i ośrodkach opieki dziennej, tworzenie nowych miejsc dla osób niepełnosprawnych w ośrodkach wspierania osób niepełnosprawnych, zakup samochodów w celu odnowienia floty samochodów socjalnych Instituições Particulares de Solidariedade Social oraz szkolenia dla osób z rodzin objętych dochodem włączenia społecznego w celu zapewnienia im uzupełniających umiejętności podstawowych umożliwiających wejście na rynek pracy.

Ponadto inwestycja ta obejmuje również uruchomienie programu pilotażowego pod nazwą „Starzenie się społeczeństwa”, którego celem jest promowanie pozainstytucjonalnej opieki nad osobami starszymi lub niepełnosprawnymi.

Realizacja inwestycji zakończy się do dnia 30 czerwca 2026 r.

Inwestycja RE-C03-i05: Platforma + dostęp

Celem tego środka jest wspieranie integracji osób z niepełnosprawnościami poprzez zapewnienie zestawu cyfrowych narzędzi i usług informacyjnych, aby ułatwić dostosowanie się do ich potrzeb i ułatwić im uczestnictwo w życiu społecznym.

Inwestycja składa się z pięciu programów:

- Odniesienia geograficzne do lokalizacji i warunków dostępności budynków publicznych;
- Globalne systemy informacji i pozycjonowania (GPS) dla dużych budynków publicznych i umożliwiające włączenie budynków prywatnych;
- Odniesienia geograficzne do miejsc parkingowych dla osób o ograniczonej możliwości poruszania się;
- Cyfrowa platforma informacyjna;
- Utworzenie centrum telefonicznego do tłumaczenia portugalskiego języka migowego.

Programy te mają na celu zapewnienie osobom o ograniczonej możliwości poruszania się rozwiązań georeferencyjnych dotyczących warunków dostępności na drogach publicznych, budynkach publicznych i prywatnych oraz miejscach parkingowych, stworzenie cyfrowej platformy informacyjnej, która gromadzi i upraszcza informacje na temat odpowiednich przepisów oraz wspiera zasoby dla osób z niepełnosprawnościami, a także zapewnia obywatelom niesłyszącym centrum obsługi telefonicznej, które gwarantuje tłumaczenie w czasie rzeczywistym na portugalski język migowy dostępny dla wszystkich organów administracji publicznej.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 grudnia 2025 r.

Inwestycja RE-C03-i06: Zintegrowane działania w społecznościach znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na obszarach metropolitalnych Lizbony i Porto

Celem tego szeroko zakrojonego i innowacyjnego środka pilotażowego jest zwalczanie ubóstwa i wykluczenia społecznego w najmniej uprzywilejowanych gminach obszarów metropolitalnych Lizbony i Porto. Pod warunkiem, że interwencje okażą się skuteczne, można je zwiększyć.

Inwestycja ta obejmuje szereg działań związanych ze szczególnymi potrzebami tych gmin. Działania te obejmują wzmocnienie pozycji społeczności, opracowanie nowych i innowacyjnych podejść do spójności społecznej oraz interwencje w przestrzeni publicznej, infrastrukturę społeczną i sportową oraz mieszkania. Główne cele tych działań są następujące:

- Promowanie zdrowia i jakości życia społeczności poprzez wspieranie projektów składanych przez stowarzyszenia władz lokalnych, organizacje pozarządowe, ruchy obywatelskie i organizacje mieszkańców, organy ds. zdrowia lub inne organy publiczne;
- Fizycznej modernizacji przestrzeni publicznej oraz infrastruktury socjalnej, zdrowotnej, mieszkaniowej lub sportowej;
- Rewitalizacja obszarów znajdujących się w niekorzystnej sytuacji społecznej, promowanie spójności społecznej na obszarach metropolitalnych;
- Wspieranie przedsiębiorczości małych przedsiębiorstw lokalnych;
- Poprawa dostępu do opieki zdrowotnej i zwalczanie zależności;
- Rozwój programów aktywnego starzenia się w dobrym zdrowiu;
- Opracowywanie projektów mających na celu zwalczanie niepowodzeń szkolnych i przedwczesnego kończenia nauki;
- Podnoszenie kwalifikacji osób dorosłych i poświadczanie ich umiejętności;
- Diagnozowanie potrzeb ludności i rozwój umiejętności czytania i pisanie wśród dorosłych, nauka języka portugalskiego i programy włączenia cyfrowego;
- Szkolenie zawodowe i polityka promująca szanse na zatrudnienie, dostosowane do lokalnych realiów i dynamiki;
- Dostęp do kultury i kreatywności oraz waloryzacja międzykulturowego charakteru;
- Zachęcanie społeczności do udziału w zarządzaniu samym programem;
- Wzmocnienie pozycji podmiotów lokalnych w sieciach partnerstwa;
- Rozwiązania służące zwalczaniu ubóstwa i wykluczenia społecznego;
- Promowanie sportu jako jednego z instrumentów społecznych, które zbliżają członków społeczności, promują wartości i zwalczają nierówności społeczne;
- Obywatelstwo, dostęp do praw i aktywność obywatelska.

Aby zapewnić zgodność środka z wytycznymi technicznymi zasady „nie czyn poważnych szkód” (2021/C58/01), kryteria kwalifikowalności zawarte w zakresie wymagań i obowiązków w odniesieniu do przyszłych zaproszeń do składania projektów wykluczają następujący wykaz działań: działalności związanej z paliwami kopalnymi, w tym wykorzystania niższego szczebla⁶; działania w ramach unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji (ETS) prowadzące do osiągnięcia prognozowanych emisji gazów cieplarnianych, które nie są niższe od odpowiednich poziomów odniesienia⁷; działalność związana ze składowiskami odpadów, spalarniami⁸

6 Wyjątkiem projektów w ramach tego środka dotyczących wytwarzania energii elektrycznej lub ciepła, a także powiązanej infrastruktury przesyłowej i dystrybucyjnej wykorzystującej gaz ziemny, które są zgodne z warunkami określonymi w załączniku III do wytycznych technicznych „Nie czyn poważnych szkód” (2021/C58/01).

7 W przypadku gdy wspierane działanie osiąga prognozowane emisje gazów cieplarnianych, które nie są znacznie niższe od odpowiednich wskaźników referencyjnych, należy przedstawić wyjaśnienie powodów, dla których nie jest to możliwe. Wartości odniesienia ustanowione dla przydziału bezpłatnych uprawnień w odniesieniu do działań wchodzących w zakres systemu handlu uprawnieniami do emisji, jak określono w rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) 2021/447.

8 Wyłączenie to nie ma zastosowania do działań w ramach tego środka w zakładach przeznaczonych wyłącznie do przetwarzania odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu oraz do istniejących zakładów, w których działania w ramach tego środka mają na celu zwiększenie efektywności energetycznej, wychwytywanie gazów spalinowych do składowania lub wykorzystania lub odzyskiwanie materiałów z popiołów spalania, pod warunkiem że takie działania w ramach tego środka nie prowadzą do zwiększenia zdolności zakładów w zakresie przetwarzania odpadów ani do wydłużenia okresu eksploatacji zakładów; w odniesieniu do których przedstawiono dowody na poziomie zakładu.

i zakładami mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów⁹; oraz iv) działalności, w ramach której długotrwałe unieszkodliwianie odpadów może powodować szkody dla środowiska. Zakres uprawnień wymaga ponadto, aby można było wybierać wyłącznie działania zgodne z odpowiednimi przepisami unijnymi i krajowymi w zakresie ochrony środowiska.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 grudnia 2025 r.

Inwestycja RE-C03-i07-RAA: Modernizacja i rozbudowa sieci domów opieki nad osobami starszymi (ERPI)

Celem tego środka jest zapewnienie wsparcia osobom starszym w Autonomicznym Regionie Azorów.

Inwestycja ta obejmuje interwencje w domach opieki dla osób starszych (ERPI). Interwencje te obejmują rozbudowę i renowację istniejących obiektów, obejmujących 91 miejsc w domach opieki. Inwestycja przyczynia się do zapewnienia specjalistycznej i ciągłej opieki osobom o stopniu zależności lub żyjącym w niepewnej sytuacji, która uniemożliwia im korzystanie z usług wsparcia w domu. Infrastruktura unika przeszkód i barier w dostępności fizycznej, zgodnie z Konwencją Narodów Zjednoczonych o prawach osób niepełnosprawnych i ustawodawstwem krajowym, a mianowicie krajową strategią na rzecz integracji osób niepełnosprawnych.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 marca 2026 r.

Reforma RE-C03-r38: Uproszczenie i skuteczność systemu zabezpieczenia społecznego

Celem tej reformy jest uproszczenie portugalskiego systemu zabezpieczenia społecznego („Sistema de Segurança Social”) w celu zwiększenia jego skuteczności w walce z ubóstwem i wykluczeniem społecznym poprzez poprawę adekwatności, zasięgu i wykorzystania świadczeń społecznych. Reforma ma przyczynić się do realizacji krajowych celów planu działania na rzecz Europejskiego filaru praw socjalnych, a mianowicie celu ograniczenia ubóstwa o 765000 osób do 2030 r., oraz do wdrożenia zasad zalecenia Rady w sprawie odpowiedniego dochodu minimalnego zapewniającego aktywne włączenie.

Portugalski system zabezpieczenia społecznego obejmuje trzy podsystemy: obywatelski system ochrony socjalnej („Proteção Social de Cidadania”) lub system nieskładkowy; system ubezpieczeń oparty na składkach pracowników i pracodawców („Sistema Previdencial”) lub system składkowy; oraz (iii) systemu uzupełniającego („Sistema Complementar”), który jest dobrowolny i obejmuje publiczne i prywatne systemy uzupełniające.

W reformie uwzględnia się sprawozdanie sporządzone przez ekspercką grupę roboczą i odpowiednie konsultacje z zainteresowanymi stronami oraz określa się następujące elementy:

- Jednolite świadczenie społeczne. Ma to na celu konsolidację co najmniej ośmiu nieskładkowych świadczeń społecznych w ramach obywatelskiego systemu ochrony socjalnej, w tym systemu dochodu minimalnego („*Rendimento Social de Inserção*”).

⁹ Wyłączenie to nie ma zastosowania do działań podejmowanych w ramach tego środka w istniejących zakładach mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów, w przypadku gdy działania w ramach tego środka mają na celu zwiększenie efektywności energetycznej lub dostosowanie do procesów recyklingu odpadów posegregowanych w celu kompostowania bioodpadów i fermentacji beztlenowej bioodpadów, pod warunkiem że takie działania w ramach tego środka nie prowadzą do zwiększenia zdolności zakładów w zakresie przetwarzania odpadów ani do wydłużenia okresu eksploatacji zakładów; w odniesieniu do których przedstawiono dowody na poziomie zakładu.

W porównaniu ze świadczeniami socjalnymi, które mają zostać skonsolidowane, jednolite świadczenie społeczne zapewnia co najmniej równoważny zakres osobom znajdującym się w trudnej sytuacji ekonomicznej i społecznej. Jednolite świadczenie społeczne przyczynia się do wyeliminowania nakładania się istniejących systemów, a jego struktura sprzyja prostszemu i bardziej bezpośredniemu dostępowi do świadczeń społecznych. W procesie opracowywania i wdrażania zapewnia się zaangażowanie odpowiednich partnerów społecznych i konsultacje z nimi.

- Kodeks świadczeń socjalnych. Ma to na celu uproszczenie, harmonizację i konsolidację prawodawstwa regulującego świadczenia społeczne w celu zapewnienia większej przejrzystości i lepszego zrozumienia dostępnych świadczeń społecznych. Kodeks świadczeń socjalnych jest wzorowany na kodeksie systemów składek („*Código dos Regimes Contributivos do Sistema Previdencial de Segurança Social*”), który obecnie obejmuje tylko jeden z trzech wyżej wymienionych podsystemów zabezpieczenia społecznego.

Realizacja reformy zakończy się do dnia 30 czerwca 2026 r.

C.2. Kamienie milowe, wartości docelowe, wskaźniki i harmonogram monitorowania i realizacji na potrzeby bezzwrotnego wsparcia finansowego

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
3.1	Ad-C03-i01	T	Dostawa pojazdów elektrycznych		Liczba	0	2 500	KW. 1	2026	Dostarczanie podmiotom świadczącym pomoc społeczną i domową Instituições Particulares de Solidariedade Social (IPSS) lub podobnym kwalifikującym się podmiotom świadczącym usługi społeczne nowych pojazdów elektrycznych dostosowanych do pomocy domowej lub transportu osób o ograniczonej możliwości poruszania się.
3.2	Ad-C03-i01	T	Utworzenie zespołów interwencji społecznych (Radar Social)		Liczba	0	278	KW. 4	2024	Utworzenie 278 zespołów interwencji społecznych w gminach Portugalii kontynentalnej.
3.3	Ad-C03-i01	M	Udzielanie zamówień wspierających podmioty wspierające tworzenie i rozbudowę sieci placówek socjalnych/reagowania społecznego.	Udzielanie zamówień na wsparcie podmiotom promującym sieć placówek socjalnych/odpowiedzi				KW. 2	2022	Udzielenie zamówienia na wspieranie podmiotów, które zgłosiły się do konkursu o utworzenie i rozbudowę sieci placówek socjalnych/działalności społecznych (obejmujących dzieci, osoby starsze, osoby niepełnosprawne i inne) i które zostały uznane za zgodne z określonym rozporządzeniem, w ramach dostępnej puli środków finansowych. W przypadku budowy nowych budynków procedura przetargowa zapewnia, aby zapotrzebowanie na energię pierwotną w nowych budynkach było o co najmniej 20 % niższe od wymagań budynków o niemal zerowym zużyciu energii.
3.4	Ad-C03-i01	T	Tworzenie nowych miejsc i renowacja istniejących miejsc w placówkach socjalnych		Liczba	0	39 405	KW. 1	2026	Utworzenie co najmniej 15000 nowych miejsc i renowacja pozostałych miejsc dla dzieci, osób starszych, osób z niepełnosprawnościami i innych osób wymagających szczególnego traktowania w żłobkach, domach opieki mieszkaniowej dla osób starszych (ERPI), ośrodkach opieki dziennej, usługach wsparcia Domicyliarnego (DAS), Ośrodkach ds. Działalności i Upodmiotowienia na rzecz Integracji (CACI), rezydencjach autonomii i włączenia społecznego oraz innowacyjnych typologii. W przypadku budowy nowych budynków nowe budynki muszą charakteryzować się zapotrzebowaniem na energię pierwotną o co najmniej 20 % niższym niż zapotrzebowanie budynków o niemal zerowym zużyciu energii.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
3.5	Ad-C03-i01	T	Użytkownicy usług wsparcia w domu oraz pracownicy otrzymujący dostęp do tabletów i innego sprzętu informatycznego i komunikacyjnego, sprzętu pomocy technicznej lub szkoleń.		Liczba	0	63 825	KW. 1	2026	Liczba użytkowników lub pracowników służb wsparcia wewnętrznego, którzy otrzymują dostęp co najmniej do tabletu i innego sprzętu informatycznego i komunikacyjnego lub sprzętu pomocy technicznej lub szkolenia.
3.6	Ad-C03-i02	T	Lokale mieszkalne o większej dostępności dla osób o ograniczonej możliwości poruszania się		Liczba	0	190	KW. 2	2024	Liczba lokali mieszkalnych (o średniej powierzchni 40 m²) korzystających z interwencji mających na celu poprawę warunków dostępności dla osób o ograniczonej możliwości poruszania się.
3.7	Ad-C03-i02	T	Lokale mieszkalne o większej dostępności dla osób o ograniczonej możliwości poruszania się		Liczba	190	1 000	KW. 4	2025	Liczba lokali mieszkalnych (o średniej powierzchni 40 m²) korzystających z interwencji mających na celu poprawę warunków dostępności dla osób o ograniczonej możliwości poruszania się.
3.8	Ad-C03-i02	T	Przestrzeń publiczna o większej dostępności dla osób o ograniczonej możliwości poruszania się		Liczba	0	200 000	KW. 4	2025	Powierzchnia przestrzeni publicznej (kwasy, chodniki boczne itp.) w metrach kwadratowych, korzystająca z interwencji (głównie wyrównanie chodników, przejście przez tory, regulacja ruchu, zmiana położenia infrastruktury i wyposażenia dróg, poprawa dostępu do budynków) w celu poprawy warunków dostępności dla osób o ograniczonej możliwości poruszania się.
3.9	Ad-C03-i02	T	Usługi publiczne o większej dostępności dla osób o ograniczonej sprawności ruchowej		Liczba	0	1 500	KW. 4	2025	Liczba obiektów użyteczności publicznej korzystających z interwencji (głównie pochyłe i drzwi dojazdowych do budynków, stanowisk i urządzeń sanitarnych przyjętych dla osób niepełnosprawnych) w celu poprawy warunków dostępności dla osób o ograniczonej możliwości poruszania się.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
3.10	Ad-C03-i03-RAM	T	Nowe i rekultywowane miejsca w domach opieki mieszkaniowej i niemieszkalnej		Liczba	0	910	KW. 3	2025	Liczba nowych i rekultywowanych miejsc dostępnych w domach opieki mieszkaniowej i niemieszkalnej (w tym w ośrodkach dziennych i ośrodkach nocnych) w Autonomicznym Regionie Madery. Zapotrzebowanie na energię pierwotną w nowych budynkach musi być o co najmniej 20 % niższe od wymagań budynków o niemal zerowym zużyciu energii, a budynki rekultywowane mają lepszą charakterystykę energetyczną.
3.11	Ad-C03-i03-RAM	T	Plany życiowe na rzecz integracji osób bezdomnych.		Liczba	0	20	KW. 4	2022	Liczba podpisanych planów życiowych na rzecz integracji osób bezdomnych.
3.27	Ad-C03-i03-RAM	T	Liczba miejsc w domach opieki wspierających osoby bezdomne		Liczba	0	90	KW. 4	2025	Liczba miejsc utworzonych w domach opieki wspierających osoby bezdomne. W przypadku nowych budynków zapotrzebowanie na energię pierwotną w nowych budynkach musi być o co najmniej 20 % niższe od wymagań budynków o niemal zerowym zużyciu energii.
3.12	Ad-C03-i04-RAA	T	Szkolenie osób z rodzin objętych dochodem sprzyjającym włączeniu społecznemu		Liczba	0	4 000	KW. 4	2025	Liczba osób z rodzin objętych dochodem włączenia społecznego, przechodzących 650 szkoleń umożliwiających im wejście na rynek pracy.
3.13	Ad-C03-i04-RAA	T	Nowe miejsca dla osób niepełnosprawnych w ośrodkach opieki wspierających osoby niepełnosprawne		Liczba	0	207	KW. 2	2026	Liczba nowych miejsc dla osób niepełnosprawnych w ośrodkach opieki wspierających osoby niepełnosprawne. Obejmuje to budowę czterech budynków oraz adaptację dwóch innych budynków. W przypadku nowych budynków zapotrzebowanie na energię pierwotną w nowych budynkach musi być o co najmniej 20 % niższe od wymagań budynków o niemal zerowym zużyciu energii.
3.14	Ad-C03-i04-RAA	T	Pojazdy zakupione dla Instituições Particulares de Solidariedade Social		Liczba	0	100	KW. 4	2025	Liczba nowych pojazdów elektrycznych dostarczonych do floty samochodowej Instituições Particulares de Solidariedade Social (IPSS).
3.15	Ad-C03-i04-RAA	T	Projekt dotyczący starzenia się społeczeństwa		Liczba	0	425	KW. 4	2025	Liczba osób starszych lub osób niepełnosprawnych objętych realizowanym projektem Aging w Autonomicznym Regionie Azorów.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
3.16	Ad-C03-i04-RAA	T	Środki mające na celu zwalczanie przedwczesnego kończenia nauki przez dzieci i młodzież.		Liczba	0	11 561	KW. 4	2025	Dzieci i młodzież objęte środkami zwalczania przedwczesnego kończenia nauki oraz promowania uczestnictwa w szkolnictwie wyższym poprzez: dotacje dla gospodarstw domowych o niskich dochodach jako zachętę do uczęszczania do szkółek; ustanowienie punktów wsparcia badań; płatności chesnego na rzecz studentów dla rodzin o niskich dochodach; utworzenie nowych miejsc dla dzieci w żłobkach i ośrodkach opieki dziennej.
3.17	Ad-C03-i05	M	Publikacja oferty dotyczącej „Budowa infrastruktury cyfrowej na potrzeby dostępności 360°”	Publikacja ogłoszenia o zamówieniu na nabycie infrastruktury cyfrowej dla dostępności 360° w Dzienniku Urzędowym – Diario da Republica				KW. 4	2021	Publikacja zaproszenia do składania ofert na budowę infrastruktury cyfrowej obejmującego i) informacje georeferencyjne na temat budynków publicznych i prywatnych, (ii) globalne systemy informacji i pozycjonowania (GPS), (iii) odniesienia geograficzne do miejsc parkingowych.
3.18	Ad-C03-i05	M	Cyfrowa platforma informacyjna dla osób z niepełnosprawnościami	Uruchomienie platformy				KW. 4	2024	Uruchomienie cyfrowej platformy informacyjnej, która gromadzi i uprości informacje na temat odpowiednich przepisów i środków wsparcia dla osób niepełnosprawnych.
3.19	Ad-C03-i05	M	Centrum telefoniczne dla portugalskiego języka migowego	Uruchomienie usługi centrum telefonicznego dla portugalskiego języka migowego				KW. 4	2025	Uruchomienie centrum telefonicznego zapewniającego obywatelom niesłyszącym tłumaczenie ustne w czasie rzeczywistym na portugalski język migowy (LGP), dostępne dla wszystkich organów administracji publicznej.
3.20	Ad-C03-r08	M	Przyjęcie krajowej strategii zwalczania ubóstwa	Przyjęcie krajowej strategii zwalczania ubóstwa				KW. 3	2021	Krajowa strategia zwalczania ubóstwa (ENCP) zapewnia ramy interwencji tematycznych dla konkretnych grup, od dzieciństwa do podeszłego wieku, w tym grup znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji. Określono w nim warunki rozwoju i wdrażania zintegrowanych polityk koncentrujących się na specyfice wykluczenia społecznego i ubóstwa na szczeblu lokalnym. Ponadto upoważnia się w nim również do utworzenia jednolitych ram monitorowania wskaźników związanych z ubóstwem.
3.21	Ad-C03-r06	M	Przyjęcie krajowej strategii na rzecz integracji osób	Przyjęcie krajowej strategii na rzecz integracji osób				KW. 4	2021	Krajowa strategia na rzecz integracji osób niepełnosprawnych stwarza warunki do: • nowy system oceny i certyfikacji niepełnosprawności;

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
			z niepełnosprawnościami na lata 2021–2025	z niepełnosprawnościami na lata 2021–2025						• nowy system gromadzenia i przetwarzania danych oraz organizacji informacji dotyczących niepełnosprawności w celu wsparcia procesu decyzyjnego; • kwalifikacja interwencji w przestrzeni publicznej; • uwzględnianie kwestii integracji osób niepełnosprawnych w decyzjach, środkach, programach i projektach; • rozszerzenie modelu wsparcia na rzecz niezależnego życia, który zapewnia osobistą pomoc osobom niepełnosprawnym; • dostosowanie systemu szkoleń, zatrudnienia i kwalifikacji osób niepełnosprawnych.
3.22	Ad-C03-r05	M	Wejście w życie uproszczonego systemu instalacji sprzętu socjalnego	Wejście w życie uproszczonego systemu instalacji sprzętu socjalnego				KW. 4	2021	Wejście w życie uproszczonego systemu instalacji sprzętu socjalnego o następujących cechach: Określenie wymogów w zakresie licencjonowania i legalizacji struktur mieszkaniowych dla osób starszych, które działają nielegalnie; Wprowadzenie kryteriów jakości w usługach i placówkach opieki społecznej; Stworzenie ram dla wprowadzania nowych rodzajów rozwiązań społecznych, takich jak wspólne mieszkalnictwo i nowe modele wsparcia w domu w celu zaspokojenia różnych potrzeb osób starszych.
3.23	Ad-C03-r07	M	Zatwierdzenie planów działania na rzecz społeczności znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na obszarach metropolitalnych Lizbony i Porto	Zatwierdzenie planów działania na rzecz społeczności znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na obszarach metropolitalnych Lizbony i Porto dla danych terytoriów.				KW. 4	2021	Zatwierdzenie planów działania na rzecz społeczności znajdujących się w niekorzystnej sytuacji przez obszary metropolitalne Lizbony i Porto. Plany działania koncentrują się na dwóch głównych obszarach: interwencje w przestrzeni publicznej i w infrastrukturze społecznej, takiej jak żłobki i szkoły podstawowe, placówki opieki zdrowotnej i obiekty związane z wydarzeniami kulturalnymi, warsztaty lub kursy szkoleniowe; interwencje o charakterze niematerialnym mające na celu promowanie spójności społecznej, takie jak aktywne angażowanie społeczności w ich opracowywanie i wdrażanie, promowanie przedsiębiorczości małych przedsiębiorstw lokalnych, opracowywanie projektów mających na celu zwalczanie niepowodzeń szkolnych i przedwczesnego kończenia nauki, oferowanie szkoleń zawodowych i promowanie sportu. Wprowadza się model zarządzania oparty na zasadach wielopoziomowego sprawowania rządów i angażujący różne podmioty, od

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
										administracji centralnej po lokalne obszary/sąsiedztwo. Jednocześnie powinny istnieć lokalne jednostki techniczne jako lider operacyjny tego modelu w celu promowania odpowiedzialności i bliskości w zarządzaniu umowami i ich realizacji.
3.24	Ad-C03-i06	M	Podpisanie porozumień między gminami Lizbona/Porto a lokalnymi jednostkami technicznymi określającymi zakres działań, które mają być wspierane.	Podpisanie umów w sprawie planów dotyczących 12 obszarów interwencji				KW. 1	2022	Podpisanie umów między obszarami metropolitalnymi Porto i Lizbony a lokalnymi jednostkami technicznymi odpowiedzialnymi za każdy z 12 obszarów interwencji (tj. dzielnicami), określających zakres działań, które mają zostać objęte wsparciem, harmonogram ich realizacji, przyznane wsparcie budżetowe w wysokości 225 mln EUR oraz wybrane wskaźniki wykonania. Środki, które mają być wspierane, należą do następujących kategorii: • Promowanie zdrowia i jakości życia społeczności • Fizyczna modernizacja przestrzeni publicznej lub wzmocnienie infrastruktury socjalnej, zdrowotnej, mieszkaniowej lub sportowej • Rewitalizacja gospodarcza obszarów znajdujących się w niekorzystnej sytuacji społecznej • Przedsiębiorczość małych, lokalnych przedsiębiorstw • Dostęp do opieki zdrowotnej, rozwój zdrowia w społeczności i zwalczanie zależności • Programy aktywnego starzenia się w dobrym zdrowiu • Projekty mające na celu zwalczanie niepowodzeń szkolnych i przedwczesnego kończenia nauki • Kwalifikacje dorosłych i certyfikacja umiejętności • Diagnozowanie potrzeb ludności i rozwój umiejętności czytania i pisanie wśród dorosłych, nauka języka portugalskiego i programy włączenia cyfrowego • Kształcenie zawodowe i polityka • Dostęp do kultury i kreatywności • Udział Wspólnoty w zarządzaniu programem • Wzmocnienie pozycji podmiotów lokalnych w sieciach partnerstwa • Rozwiązania służące zwalczaniu ubóstwa i wykluczenia społecznego • Promowanie sportu

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
										• Obywatelstwo, dostęp do praw oraz aktywność obywatelska Zakres zadań dla przyszłych zaproszeń do składania projektów obejmuje kryteria kwalifikowalności, które zapewniają zgodność wybranych projektów z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyni poważnych szkód” (2021/C58/01) poprzez wykorzystanie listy wykluczenia oraz wymóg zgodności z odpowiednimi unijnymi i krajowymi przepisami w zakresie ochrony środowiska.
3.25	Ad-C03-i06	M	Publikacja sprawozdania monitorującego przez obszary metropolitalne Porto i Lizbony dotyczące środków podjętych w każdym z 12 obszarów interwencji.	Publikacja sprawozdania monitorującego obszarów metropolitalnych Porto i Lizbony				Kw. 2	2024	Opublikowanie przez obszary metropolitalne Porto i Lizbony sprawozdania monitorującego opisującego postępy w realizacji środków finansowanych w ramach programu w każdym obszarze interwencji, w tym wykonanie budżetu i wyniki w odniesieniu do wybranych wskaźników dla każdego środka.
3.26	Ad-C03-i06	T	Pełne wdrożenie co najmniej 90 % środków		%	0	90	Kw. 4	2025	Pełne wdrożenie co najmniej 90 % środków uzgodnionych w umowach podpisanych w odniesieniu do 12 obszarów interwencji, z budżetem w wysokości co najmniej 225 000 000 EUR.
3.28	Ad-03-i07-RAA	T	Rozbudowane lub wyremontowane miejsca w domach opieki		Liczba	0	91	Kw. 1	2026	Liczba miejsc w domach opieki dla osób starszych (ERPI) została rozszerzona lub odnowiona w Autonomicznym Regionie Azorów. W przypadku budowy nowych budynków nowe budynki muszą charakteryzować się zapotrzebowaniem na energię pierwotną o co najmniej 20 % niższym niż zapotrzebowanie budynków o niemal zerowym zużyciu energii.
3.29	Ad-C03-r38	M	Sprawozdanie grupy roboczej ds. jednolitego świadczenia społecznego	Publikacja sprawozdania grupy roboczej ds. jednolitego świadczenia społecznego				Kw. 1	2025	Publikacja sprawozdania grupy roboczej ds. jednolitego świadczenia społecznego, zawierającego główne elementy jego opracowania i formalnego wdrożenia. Sprawozdanie zawiera ocenę jego wpływu na zakres, poziom adekwatności i skuteczności, w tym na takie aspekty jak zapobieganie powielaniu działań, wyeliminowanie luk w ochronie socjalnej i poprawa poziomu wykorzystania.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
3.30	Ad-C03-r38	M	Wejście w życie jednolitego świadczenia społecznego (w ramach obywatelskiego systemu ochrony socjalnej) oraz kodeksu świadczeń socjalnych	Przepis prawny wskazujący na wejście w życie tych przepisów				KW. 2	2026	Wejście w życie przepisów ustanawiających jednolite świadczenie społeczne (w ramach obywatelskiego systemu ochrony socjalnej) po opublikowaniu sprawozdania grupy roboczej ds. jednolitego świadczenia społecznego i konsultacjach z odpowiednimi zainteresowanymi stronami. Wejście w życie przepisów ustanawiających kodeks świadczeń socjalnych, które upraszczają, harmonizują i konsolidują ustawodawstwo regulujące świadczenia społeczne.

D. KOMPONENT 4: Kultura

Komponent ten dotyczy zarówno wyzwań związanych ze skutkami pandemii COVID-19, jak i problemów wynikających z chronicznego braku zasobów na utrzymanie, renowację i modernizację obiektów i sprzętu kulturowego.

Głównym celem komponentu „Kultura” jest renowacja budynków i zabytków narodowych; ochronę technik i zawodów rzemieślniczych; modernizację infrastruktury technologicznej i obiektów kulturalnych; cyfryzacja dzieł sztuki i dziedzictwa kulturowego; oraz umiędzynarodowienie, modernizacja i transformacja cyfrowa księgarni i wydawnictwa książek.

Komponent ten przyczynia się do realizacji zaleceń dla poszczególnych krajów w celu podjęcia wszelkich niezbędnych środków w celu skutecznego zaradzenia pandemii, wspomożenia gospodarki i wsparcia jej odbudowy (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 1 z 2020 r.); oraz wspieranie wykorzystania technologii cyfrowych w celu zwiększenia konkurencyjności przedsiębiorstw (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 2 z 2020 r.).

Oczekuje się, że żaden środek w ramach tego komponentu nie wyrządza poważnych szkód celom środowiskowym w rozumieniu art. 17 rozporządzenia (UE) 2020/852, biorąc pod uwagę opis środków i działania łagodzące określone w planie zgodnie z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyni poważnych szkód” (2021/C58/01).

D.1. Opis reform i inwestycji, które mają być finansowane z bezzwrotnego wsparcia finansowego

Inwestycja RE-C04-i01: Sieci kulturalne i transformacja cyfrowa

Celem środka jest modernizacja infrastruktury technologicznej publicznych obiektów kultury sprzyjającej ich transformacji cyfrowej. W szczególności obejmuje to zachowanie w przyszłości dzieł sztuki i dziedzictwa kulturowego; poprawa doświadczenia kulturalnego; zwiększanie popytu na działalność kulturalną i docieranie do nowych odbiorców, zwłaszcza nowych pokoleń. Oczekuje się, że odporność sektora zostanie zwiększona poprzez promowanie nowych modeli biznesowych, takich jak subskrypcja i transmisja strumieniowa; oraz wsparcie dla obszarów kultury o silnym elemencie technologicznym, takich jak produkcja filmów 3D.

Inwestycja ta obejmuje następujące interwencje:

- modernizacja infrastruktury technologicznej obiektów kultury
 - o zakup sprzętu informatycznego, tworzenie mobilnych bibliotek internetowych, systemów informatycznych i zintegrowanych katalogów dla 239 bibliotek publicznych;
 - o instalacja sieci *wifi* w 50 muzeach, pałacach i pomnikach;
 - o zakup sprzętu do projekcji cyfrowej i wideo dla 155 teatrów i publicznych ośrodków sztuki współczesnej;
 - o modernizacja technologiczna i utrzymanie laboratoriów publicznych;
 - o modernizacja technologiczna krajowego archiwum ruchomych obrazów (ANIM);
 - o instalacja Krajowego Archiwum Sund.
- cyfryzacja i wirtualizacja zbiorów Dyrekcji Generalnej ds. Książek, Archiwów i Bibliotek (DGLAB), Portugalskiej Biblioteki Narodowej, biblioteki publicznej Évora, Cinematheque, zbiorów zarządzanych przez Dyrekcję Generalną ds. Dziedzictwa

Kulturowego (DGPC) i regionalnych dyrekcji kultury oraz cyfryzacja materiałów audiowizualnych pochodzących z archiwów historycznych kraju:

- digitalizacja i wirtualizacja zbiorów bibliotek publicznych (20000000 obrazów);
- cyfryzacja i wirtualizacja zbiorów archiwów krajowych (19 5 00 000 dokumentów);
- digitalizacja 59500 zapisów muzeów publicznych;
- wirtualne wizyty w muzeach;
- digitalizacja 1000 filmów (Kinematheque); oraz
- digitalizacja i publiczne udostępnienie 45000 godzin materiałów audiowizualnych z archiwów krajowych dostawców usług medialnych i telewizyjnych

– Umieździarnodowienie, modernizacja i transformacja cyfrowa książek i autorów:

- wsparcie w tłumaczeniu i wydawnictwie książek na języki obce.
- wspieranie tłumaczeń i wydawania dzieł literackich, w tym audiobooków i e-booków;
- wsparcie modernizacji i transformacji cyfrowej księgarni na zakup sprzętu i technologii.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 marca 2026 r.

Inwestycja RE-C04-i02: Dziedzictwa kulturowego

Celem tego działania jest renowacja obiektów kultury sklasyfikowanych jako dziedzictwo kulturowe. Jednym z głównych celów jest dostosowanie tych instalacji do nowych norm środowiskowych. Wiąże się to ze środkami takimi jak zmniejszenie zużycia energii pierwotnej w budynkach, a także interwencja w historycznych zielonych parkach o wyjątkowej florze i faunie w celu promowania przystosowania się do zmiany klimatu i łagodzenia jej skutków poprzez efektywne ponowne wykorzystanie wody do nawadniania.

Inwestycja ta obejmuje następujące interwencje:

- utworzenie repozytorium informacji i dokumentacji na temat krajowej produkcji rzemieślniczej, identyfikacji i mapowania surowców;
- instalowanie laboratoriów i tras w ramach inicjatywy Centrum Technologicznego *Saber Fazer*(ochrona technik i zawodów rzemieślniczych), w tym wprowadzanie do obrotu produktów;
- tworzenie działalności (pedagogicznej i informacyjnej na temat tradycyjnych technik);
- zakończenie prac w muzeach, pomnikach, pałacach państwowych i teatrach narodowych, obejmujących renowację lub zmianę kwalifikacji;
- budowa budynku Krajowego Archiwum Sund.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 marca 2026 r.

D.2. Kamienie milowe, wartości docelowe, wskaźniki i harmonogram monitorowania i realizacji na potrzeby bezzwrotnego wsparcia finansowego

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Cel pośredni/docelowy	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
4.1	Ad-C04-i01	M	Specyfikacje technologiczne sieci obiektów kultury	Sprawozdanie w sprawie specyfikacji technicznych sieci obiektów kultury				KW. 2	2022	Szczegółowa definicja specyfikacji technicznych sieci obiektów kultury
4.2	Ad-C04-i01	T	Wsparcie finansowe na rzecz transformacji cyfrowej księgarni		Liczba	0	200	KW. 4	2025	Liczba księgarni otrzymała wsparcie finansowe na transformację cyfrową księgarni, dotując 60 % kosztów koszyka sprzętu i usług technologicznych na księgarnię (np. skaner książek, sieci Wi-fi i VPN, strona internetowa księgarni, zintegrowany system rachunkowości itp.)
4.3	Ad-C04-i01	M	Cyfryzacja i wirtualizacja zbiorów publicznych	Cyfryzacja i wirtualizacja zbiorów publicznych				KW. 4	2025	Cyfryzacja i wirtualizacja zbiorów: Dyrekcja Generalna ds. Książek, Archiwów i Bibliotek; Portugalska Biblioteka Narodowa, biblioteka publiczna Évora, Kinematyka i muzeum (zarządzane przez DGPC i regionalne dyrekcje ds. kultury) Biblioteki publiczne (20000000 ilustracji) Archiwa krajowe (19500000 dokumentów) Muzea publiczne (59500 rekordów) Wirtualne wizyty w muzeach (65 muzeów) Cinematheque (1000 filmów) Archiwa dostawców usług związanych z mediami historycznymi i telewizyjnymi (zdigitalizowane i udostępnione publicznie, 45000 godzin zawartości kaset wideo)

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Cel pośredni/docelowy	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
4.4	Ad-C04-i01	M	Zmodernizowana infrastruktura technologiczna dla sieci obiektów kulturalnych	Zmodernizowana infrastruktura technologiczna dla obiektów kultury				KW. 1	2026	Dostawa sprzętu komputerowego oraz zintegrowanych systemów informacyjnych i katalogowych dla 239 bibliotek publicznych; zasięg Wi-fi obejmujący 50 muzeów, pałaców i zabytków; zakup sprzętu do projekcji wideo i kinowej dla 155 teatrów i publicznych ośrodków sztuki współczesnej.
4.5	Ad-C04-i01	T	Wsparcie finansowe na tłumaczenie i edycję dzieł literackich		Liczba		5 200	KW. 4	2025	Liczba dzieł literackich, które otrzymały wsparcie finansowe na tłumaczenie i publikację dzieł literackich oraz wydanie audiobooków i e-booków poprzez finansowanie 60–70 % kosztów tłumaczenia i publikacji.
4.9	Ad-C04-i01	M	Modernizacja technologiczna ANIM – archiwum ruchomych obrazów	Dostawa sprzętu				KW. 3	2023	Dostawa sprzętu do modernizacji technologicznej archiwum ruchomych obrazów.
4.10	Ad-C04-i01	T	Dostawa sprzętu do instalacji Krajowego Archiwum Sund oraz modernizacji technologicznej laboratoriów publicznych		Liczba	0	5	KW. 1	2026	Liczba budynków i laboratoriów, do których dostarczono sprzęt (National Archive of Sound and Public Laboratorium: José Figueiredo Laboratory, CNANS, LARQ i Forte de Sacavém).

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Cel pośredni/docelowy	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
4.6	Ad-C04-i02	M	Utworzenie sieci „Saber Fazer”	Utworzenie repozytorium informacji i dokumentacji na temat krajowej produkcji rzemieślniczej, identyfikacji i mapowania surowców				KW. 4	2022	Utworzenie sieci „Saber Fazer”: utworzenie repozytorium informacji i dokumentacji dotyczących krajowej rzemieślniczej produkcji rzemieślniczej; oraz identyfikacja i mapowanie surowców wykorzystywanych w produkcji rzemieślniczej.
4.7	Ad-C04-i02	T	Podpisane umowy na renowację i zachowanie obiektów dziedzictwa kulturowego i teatrów narodowych		Liczba	0	49	KW. 3	2023	Liczba obiektów kultury, na które podpisano umowy o renowację i konserwację muzeów, zabytków, pałac państwowych i teatrów narodowych.
4.8	Ad-C04-i02	T	Ukończone prace związane z renowacją i konserwacją budynków dziedzictwa kulturowego i teatrów narodowych		Liczba	0	75	KW. 1	2026	Liczba obiektów kultury, dla których zakończono prace związane z renowacją i konserwacją muzeów, zabytków, pałac państwowych i teatrów narodowych.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Cel pośredni/docelowy	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
4.11	Ad-C04-i02	M	Utworzenie laboratoriów i dróg w ramach inicjatywy Centrum Technologicznego „Saber Fazer” oraz tworzenie działań pedagogicznych i informacyjnych dotyczących tradycyjnych technik.	Instalowanie laboratoriów i tras oraz tworzenie działań informacyjnych				KW. 4	2025	Należy zainstalować laboratoria i trasy w ramach inicjatywy Centrum Technologicznego „Saber Fazer”. Należy stworzyć działania pedagogiczne i informacyjne dotyczące tradycyjnych technik.
4.12	Ad-C04-i02	M	Zakończenie budowy Krajowego Archiwum Sund	Zakończenie robót budowlanych				KW. 1	2026	Zakończenie budowy budynku na Narodowe Archiwum Sund. Budynek musi mieć powierzchnię użytkową o powierzchni co najmniej 1 100 m ² i być wyposażony m.in. w celu przechowywania dokumentów dźwiękowych. Zapotrzebowanie na energię pierwotną w budynku typu n musi być o co najmniej 20 % niższe od wymagań budynków o niemal zerowym zużyciu energii.

E. KOMPONENT 5: Inwestycje i innowacje

Ten komponent portugalskiego planu odbudowy i zwiększania odporności odnosi się do wyzwań związanych ze stosunkowo skromnym poziomem badań naukowych i innowacji, w szczególności poprzez wspieranie powiązań między biznesem a nauką oraz ze szczególnym naciskiem na innowacje w zakresie transformacji ekologicznej, a także wyzwania związane z chronicznym niedokapitalizowaniem portugalskiego sektora przedsiębiorstw, które uległo dalszemu pogorszeniu w wyniku pandemii COVID-19.

Celem tego komponentu jest zwiększenie konkurencyjności i odporności portugalskiej gospodarki za pomocą środków mających na celu wzmocnienie badań naukowych poprzez wspieranie transferu ich wyników do sektora przedsiębiorstw, a tym samym promowanie innowacji i inwestycji. Część komponentu dotyczącego badań naukowych i innowacji ma na celu poprawę współpracy między środowiskiem akademickim a przedsiębiorstwami, wzmocnienie potencjału naukowego i technologicznego Portugalii oraz wspieranie realizacji ambitnych i kompleksowych programów badań naukowych i innowacji dotyczących głównych wyzwań społeczno-gospodarczych i środowiskowych. Oczekuje się, że cel ten zostanie osiągnięty poprzez zwiększone i skuteczniejsze inwestycje w badania i rozwój oraz innowacje, ukierunkowane wsparcie w celu lepszego przełożenia wyników badań na inwestycje, dywersyfikację i specjalizację struktury produkcyjnej, wykorzystanie rzeczywistego potencjału w zakresie atestacji konkurencyjnej ugruntowanych sektorów przemysłowych i obszarów wschodzących oraz przyczynienie się do dwójakiej transformacji. W szczególności komponent ten ma na celu zwiększenie eksportu towarów i usług o wysokiej wartości dodanej, zwiększenie inwestycji w badania i rozwój (zarówno poprzez nowe miejsca pracy wymagające wysokich kwalifikacji, jak i poprzez zwiększenie wydatków przedsiębiorstw na badania i rozwój) oraz przyczynienie się do ograniczenia emisji CO₂.

Zgodnie z potrzebą wsparcia wypłacalności systemu produkcyjnego oraz zaradzenia niedoskonałościom rynku w dostępie do finansowania komponent ten obejmuje reformę i inwestycje, które przyczyniają się do poprawy portugalskiego rynku finansowania przedsiębiorstw poprzez utworzenie i zwiększenie kapitału krajowego banku prorozwojowego, *Banco Português de Fomento* oraz opracowanie nowych instrumentów finansowych. Komponent ten wprowadza również reformy rynku kapitałowego w celu wzmocnienia rynków kapitałowych w Portugalii w perspektywie długoterminowej poprzez zmianę obowiązujących ram prawnych i przyjęcie nowych przepisów, ze szczególnym naciskiem na spółki inwestujące papiery wartościowe na rzecz rozwoju gospodarki (SIMFE), przedsiębiorstwa zbiorowego inwestowania oraz zmianę kodeksu papierów wartościowych.

Komponent ten wspiera realizację zalecenia dla poszczególnych krajów w sprawie inwestycji w transformację klimatyczną (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 3 z 2020 r.), zalecenia dla poszczególnych krajów dotyczącego ukierunkowania polityki gospodarczej związanej z inwestycjami w innowacje (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 3 z 2019 r.) oraz zalecenia dla poszczególnych krajów nr 3 z 2020 (ukierunkowanie inwestycji na transformację ekologiczną i cyfrową). Komponent ten przyczynia się do realizacji zalecenia dla poszczególnych krajów w sprawie wdrożenia tymczasowych środków mających na celu zapewnienie przedsiębiorstwom, w szczególności małym i średnim przedsiębiorstwom, dostępu do płynności, oraz promowanie

inwestycji prywatnych w celu pobudzenia ożywienia gospodarczego (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 3 z 2020 r.).

Oczekuje się, że żaden środek w ramach tego komponentu nie wyrządza poważnych szkód celom środowiskowym w rozumieniu art. 17 rozporządzenia (UE) 2020/852, biorąc pod uwagę opis środków i działania łagodzące określone w planie zgodnie z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czynić poważnych szkód” (2021/C58/01).

E.1. Opis reform i inwestycji, które mają być finansowane z bezzwrotnego wsparcia finansowego

Reforma RE-r09: Promowanie badań, innowacji i rozwoju oraz innowacyjnych inwestycji w przedsiębiorstwach

Celem reformy jest wspieranie inwestycji w badania i rozwój, w szczególności poprzez zapewnienie sprzyjających warunków ramowych dla zwiększenia efektywności i skuteczności publicznych i prywatnych inwestycji w badania i rozwój. Reforma jest częścią aktualizacji strategii na rzecz innowacji technologicznych i w zakresie przedsiębiorstw na lata 2018–2030. Aktualizacja ta ma na celu ułatwienie finansowania i uruchomienia partnerstw publiczno-prywatnych wspierających ambitne programy badań naukowych i innowacji. Reforma ma na celu uproszczenie dostępu do instrumentów finansowania działań badawczo-rozwojowych oraz przyczynienie się do zwiększenia przewidywalności i stabilności finansowania poprzez ustanowienie wieloletnich ram programowania dla publicznych inwestycji w badania i rozwój, przy wsparciu niezależnego systemu monitorowania inwestycji w badania i rozwój. Inwestycje, które mają zostać zrealizowane w związku z tą reformą, to RE-C05-i01.01 oraz RE-C05-i01.02.

Realizacja reformy zakończy się do dnia 31 grudnia 2021 r.

Reforma RE-r11: Rozszerzenie i konsolidacja sieci instytucji interfejsowych.

Celem reformy jest poprawa powiązań między środowiskiem akademickim a przedsiębiorstwami w celu zwiększenia przepływu wiedzy i transferu technologii.

Reforma polega na przeglądzie i standaryzacji ram prawnych i regulacyjnych systemu interfejsu technologicznego, w szczególności centrów technologicznych i ośrodków INTERFACE utworzonych w ramach programu INTERFACE. Centra technologiczne i ośrodki INTERFACE łączą organizacje badawcze (w tym instytucje szkolnictwa wyższego) i przedsiębiorstwa w celu wspierania transferu wiedzy i technologii. Reforma określa proces tworzenia tych podmiotów oraz ich model zarządzania i finansowania.

Za przygotowanie wniosku ustawodawczego odpowiada powołana przez rząd grupa robocza ds. rozwoju infrastruktury technologicznej.

Inwestycje, które mają zostać zrealizowane w związku z tą reformą, to RE-C05-i01.01 oraz RE-C05-i01.02.

Realizacja reformy zakończy się do dnia 31 grudnia 2021 r.

Reforma RE-r12: Program badań naukowych i innowacji na rzecz zrównoważonego rolnictwa, żywności i przemysłu rolnego.

Celem reformy jest wzmocnienie sektora rolnego w Portugalii, zapewnienie bezpieczeństwa żywnościowego i żywieniowego, przyczynienie się do poprawy zdrowia i dobrostanu, poprawa

zarządzania obszarami wiejskimi, dalsza ochrona różnorodności biologicznej, przeciwdziałanie skutkom zmiany klimatu, niezbędne dostosowania i wkład w łagodzenie jej skutków oraz pobudzenie innych rodzajów działalności gospodarczej, takich jak m.in. usługi rolnicze, a nawet gastronomia i turystyka.

Reforma wspiera realizację planu innowacji dla rolnictwa 20|30. Obejmuje on zapewnienie środków niezbędnych do aktualizacji i przygotowania istniejącej infrastruktury, a także promowanie funkcjonalnych sojuszy w całym łańcuchu rolno-spożywczym, przedsiębiorstwach i badaniach naukowych w celu promowania rozwoju i integracji badań naukowych i innowacji ukierunkowanych na potrzeby sektora rolnego z myślą o transformacji ekologicznej i cyfrowej.

Wdrożenie reformy miało zostać zakończone do dnia 31 grudnia 2020 r.

Inwestycja RE-C05-i01.01: Mobilizowanie programów/porozumień na rzecz innowacji w przedsiębiorstwach.

Celem tej inwestycji jest zmobilizowanie i wzmocnienie potencjału naukowego i technologicznego Portugalii poprzez wdrożenie ambitnych programów badań naukowych i innowacji opartych na konsorcjach między przedsiębiorstwami a uczelniami wyższymi.

Inwestycja składa się przede wszystkim z dotacji na realizację programów/sojuszów na rzecz innowacji w przedsiębiorstwach za pomocą dwóch uzupełniających się instrumentów: pakty na rzecz innowacji promujące współpracę i prowadzące do rozwoju innowacyjnych projektów oraz ii) mobilizowanie projektów mających na celu badania i rozwój oraz ich przekształcanie w nowe towary i usługi poprzez inwestycje. Programy mobilizowania są wybierane w drodze otwartych, konkurencyjnych zaproszeń do składania planów strategicznych przez konsorcja między przedsiębiorstwami a instytucjami akademickimi, naukowymi lub technologicznymi. Inwestycja ta opiera się na strategicznych ramach, które mają zostać wdrożone w ramach RE-r09, oraz wzmacnia rolę instytucji interfejsu i konsolidację tej sieci.

Aby zapewnić zgodność środka z wytycznymi technicznymi zasady „nie czyn poważnych szkód” (2021/C58/01), kryteria kwalifikowalności zawarte w zakresie wymagań i obowiązków w odniesieniu do przyszłych zaproszeń do składania projektów wykluczają następujący wykaz działań: działalności związanej z paliwami kopalnymi, w tym wykorzystania niższego szczebla¹⁰; działania w ramach unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji (ETS) prowadzące do osiągnięcia prognozowanych emisji gazów cieplarnianych, które nie są niższe od odpowiednich

¹⁰ Wyjątkiem projektów w ramach tego środka dotyczących wytwarzania energii elektrycznej lub ciepła, a także powiązanej infrastruktury przesyłowej i dystrybucyjnej wykorzystującej gaz ziemny, które są zgodne z warunkami określonymi w załączniku III do wytycznych technicznych „Nie czyn poważnych szkód” (2021/C58/01).

poziomów odniesienia¹¹; działalność związana ze składowiskami odpadów, spalarniami¹² i zakładami mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów¹³; oraz iv) działalności, w ramach której długotrwałe unieszkodliwianie odpadów może powodować szkody dla środowiska. Zakres uprawnień wymaga ponadto, aby można było wybierać wyłącznie działania zgodne z odpowiednimi przepisami unijnymi i krajowymi w zakresie ochrony środowiska.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 grudnia 2025 r.

Inwestycja RE-C05-i01.02: Zielone Agendy/Porozumienia na rzecz innowacji w przedsiębiorstwach

Celem tej inwestycji jest wdrożenie tych samych instrumentów, co w przypadku RE-C05-i01, jednak specjalizuje się w ograniczonym zestawie zielonych programów za pośrednictwem konsorcjów między przedsiębiorstwami a instytucjami akademickimi, naukowymi lub technologicznymi w celu wspierania innowacji (koncentrowanie się na zielonej transformacji, dziedzina 022 załącznika do rozporządzenia w sprawie Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności).

Aby zapewnić zgodność środka z wytycznymi technicznymi zasady „nie czyn poważnych szkód” (2021/C58/01), kryteria kwalifikowalności zawarte w zakresie wymagań i obowiązków w odniesieniu do przyszłych zaproszeń do składania projektów wykluczają następujący wykaz działań: działalności związanej z paliwami kopalnymi, w tym wykorzystania niższego szczebla¹⁴; działania w ramach unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji (ETS) prowadzące do osiągnięcia prognozowanych emisji gazów cieplarnianych, które nie są niższe od odpowiednich poziomów odniesienia¹⁵; działalność związana ze składowiskami odpadów, spalarniami¹⁶

¹¹ W przypadku gdy wspierane działanie osiąga prognozowane emisje gazów cieplarnianych, które nie są znacznie niższe od odpowiednich wskaźników referencyjnych, należy przedstawić wyjaśnienie powodów, dla których nie jest to możliwe. Wartości odniesienia ustanowione dla przydziału bezpłatnych uprawnień w odniesieniu do działań wchodzących w zakres systemu handlu uprawnieniami do emisji, jak określono w rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) 2021/447.

¹² Wyłączenie to nie ma zastosowania do działań w ramach tego środka w zakładach przeznaczonych wyłącznie do przetwarzania odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu oraz do istniejących zakładów, w których działania w ramach tego środka mają na celu zwiększenie efektywności energetycznej, wychwytywanie gazów spalinowych do składowania lub wykorzystania lub odzyskiwanie materiałów z popiołów spalania, pod warunkiem że takie działania w ramach tego środka nie prowadzą do zwiększenia zdolności zakładów w zakresie przetwarzania odpadów ani do wydłużenia okresu eksploatacji zakładów; w odniesieniu do których przedstawiono dowody na poziomie zakładu.

¹³ Wyłączenie to nie ma zastosowania do działań podejmowanych w ramach tego środka w istniejących zakładach mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów, w przypadku gdy działania w ramach tego środka mają na celu zwiększenie efektywności energetycznej lub dostosowanie do procesów recyklingu odpadów posegregowanych w celu kompostowania bioodpadów i fermentacji beztlenowej bioodpadów, pod warunkiem że takie działania w ramach tego środka nie prowadzą do zwiększenia zdolności zakładów w zakresie przetwarzania odpadów ani do wydłużenia okresu eksploatacji zakładów; w odniesieniu do których przedstawiono dowody na poziomie zakładu.

¹⁴ Wyjątkiem projektów w ramach tego środka dotyczących wytwarzania energii elektrycznej lub ciepła, a także powiązanej infrastruktury przesyłowej i dystrybucyjnej wykorzystującej gaz ziemny, które są zgodne z warunkami określonymi w załączniku III do wytycznych technicznych „Nie czyn poważnych szkód” (2021/C58/01).

¹⁵ W przypadku gdy wspierane działanie osiąga prognozowane emisje gazów cieplarnianych, które nie są znacznie niższe od odpowiednich wskaźników referencyjnych, należy przedstawić wyjaśnienie powodów, dla których nie jest to możliwe. Wartości odniesienia ustanowione dla przydziału bezpłatnych uprawnień

i zakładami mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów¹⁷; oraz iv) działalności, w ramach której długotrwałe unieszkodliwianie odpadów może powodować szkody dla środowiska. Zakres uprawnień wymaga ponadto, aby można było wybierać wyłącznie działania zgodne z odpowiednimi przepisami unijnymi i krajowymi w zakresie ochrony środowiska.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 grudnia 2025 r.

Inwestycja RE-C05-i02: Misja łącznikowa – odnowienie sieci wsparcia naukowego i technologicznego oraz wytyczne dla tkanki produkcyjnej

Celem inwestycji jest wzmocnienie i wzmocnienie krajowego systemu naukowego i technologicznego oraz poprawa powiązań między środowiskami biznesowymi w celu zapewnienia skutecznego transferu technologii i przełożenia wyników badań na innowacje. Inwestycja polega na konsolidacji nowego modelu finansowania Ośrodków Systemów Interfejsów Technologicznych i Laboratoriów Współpracy CoLAB prywatnych nienastawionych na zys stowarzyszeń lub przedsiębiorstw, których celem jest tworzenie miejsc pracy wymagających kwalifikacji, bezpośrednio lub pośrednio, poprzez realizację programów badań naukowych i innowacji opartych na strukturze 1/3 finansowania podstawowego, 1/3 finansowania konkurencyjnego i 1/3 finansowania rynkowego, poprzez zapewnienie finansowania podstawowego w wysokości 186 mln EUR na *misję interfejsu*. Inwestycja polega na dotarciu do 500 firm korzystających z tego programu i usług świadczonych przez podmioty INTERFACE. Oczekuje się, że połączone działanie reformy RE-r11 i inwestycji RE-C05-i02 pozwoli osiągnąć wyżej wymienione cele.

Aby zapewnić zgodność środka z wytycznymi technicznymi zasady „nie czyn poważnych szkód” (2021/C58/01), kryteria kwalifikowalności zawarte w zakresie wymagań i obowiązków w odniesieniu do przyszłych zaproszeń do składania projektów wykluczają następujący wykaz działań: działalności związanej z paliwami kopalnymi, w tym wykorzystania niższego szczebla¹⁸; działania w ramach unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji (ETS) prowadzące do osiągnięcia prognozowanych emisji gazów cieplarnianych, które nie są niższe od odpowiednich

w odniesieniu do działań wchodzących w zakres systemu handlu uprawnieniami do emisji, jak określono w rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) 2021/447.

¹⁶ Wyłączenie to nie ma zastosowania do działań w ramach tego środka w zakładach przeznaczonych wyłącznie do przetwarzania odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu oraz do istniejących zakładów, w których działania w ramach tego środka mają na celu zwiększenie efektywności energetycznej, wychwytywanie gazów spalinowych do składowania lub wykorzystania lub odzyskiwanie materiałów z popiołów spalania, pod warunkiem że takie działania w ramach tego środka nie prowadzą do zwiększenia zdolności zakładów w zakresie przetwarzania odpadów ani do wydłużenia okresu eksploatacji zakładów; w odniesieniu do których przedstawiono dowody na poziomie zakładu.

¹⁷ Wyłączenie to nie ma zastosowania do działań podejmowanych w ramach tego środka w istniejących zakładach mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów, w przypadku gdy działania w ramach tego środka mają na celu zwiększenie efektywności energetycznej lub dostosowanie do procesów recyklingu odpadów posegregowanych w celu kompostowania bioodpadów i fermentacji beztlenowej bioodpadów, pod warunkiem że takie działania w ramach tego środka nie prowadzą do zwiększenia zdolności zakładów w zakresie przetwarzania odpadów ani do wydłużenia okresu eksploatacji zakładów; w odniesieniu do których przedstawiono dowody na poziomie zakładu.

¹⁸ Wyjątkiem projektów w ramach tego środka dotyczących wytwarzania energii elektrycznej lub ciepła, a także powiązanej infrastruktury przesyłowej i dystrybucyjnej wykorzystującej gaz ziemny, które są zgodne z warunkami określonymi w załączniku III do wytycznych technicznych „Nie czyn poważnych szkód” (2021/C58/01).

poziomów odniesienia¹⁹; działalność związana ze składowiskami odpadów, spalarniami²⁰ i zakładami mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów²¹; oraz iv) działalności, w ramach której długotrwałe unieszkodliwianie odpadów może powodować szkody dla środowiska. Zakres uprawnień wymaga ponadto, aby można było wybierać wyłącznie działania zgodne z odpowiednimi przepisami unijnymi i krajowymi w zakresie ochrony środowiska.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 grudnia 2025 r.

Inwestycja RE-C05-i03: Program badań naukowych i innowacji na rzecz zrównoważonego rolnictwa, żywności i przemysłu rolnego [program innowacji dla rolnictwa 20 30].

Celem tej inwestycji jest pobudzenie badań naukowych i innowacji w celu osiągnięcia bardziej zrównoważonego rolnictwa.

Inwestycja obejmuje dotacje dla podmiotów publicznych i prywatnych w celu wsparcia planu innowacji dla rolnictwa 20|30. Program składa się z 15 inicjatyw przewodnich wspierających projekty badawczo-rozwojowe i innowacyjne oraz 5 innowacyjnych projektów konstruujących głównie cyfryzację. Te projekty w zakresie badań naukowych i innowacji odpowiadają potrzebom określonym w portugalskim planie strategicznym wspólnej polityki rolnej. Różne inicjatywy obejmują działania dotyczące biogospodarki o obiegu zamkniętym i rolnictwa precyzyjnego. Przy wyborze projektów uwzględnia się różne systemy i sektory produkcji. Oczekuje się, że wsparcie otrzyma 100 projektów w zakresie badań naukowych i innowacji. Ponadto inwestycja obejmuje odbudowę i modernizację obiektów naukowych i sprzętu w 24 doświadczalnych gospodarstwach i laboratoriach (węzły innowacji).

Aby zapewnić zgodność środka z wytycznymi technicznymi zasady „nie czyn poważnych szkód” (2021/C58/01), kryteria kwalifikowalności zawarte w zakresie wymagań i obowiązków w odniesieniu do przyszłych zaproszeń do składania projektów wykluczają następujący wykaz działań: działalności związanej z paliwami kopalnymi, w tym wykorzystania niższego szczebla²²;

¹⁹ W przypadku gdy wspierane działanie osiąga prognozowane emisje gazów cieplarnianych, które nie są znacznie niższe od odpowiednich wskaźników referencyjnych, należy przedstawić wyjaśnienie powodów, dla których nie jest to możliwe. Wartości odniesienia ustanowione dla przydziału bezpłatnych uprawnień w odniesieniu do działań wchodzących w zakres systemu handlu uprawnieniami do emisji, jak określono w rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) 2021/447.

²⁰ Wyłączenie to nie ma zastosowania do działań w ramach tego środka w zakładach przeznaczonych wyłącznie do przetwarzania odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu oraz do istniejących zakładów, w których działania w ramach tego środka mają na celu zwiększenie efektywności energetycznej, wychwytywanie gazów spalinowych do składowania lub wykorzystania lub odzyskiwanie materiałów z popiołów spalania, pod warunkiem że takie działania w ramach tego środka nie prowadzą do zwiększenia zdolności zakładów w zakresie przetwarzania odpadów ani do wydłużenia okresu eksploatacji zakładów; w odniesieniu do których przedstawiono dowody na poziomie zakładu.

²¹ Wyłączenie to nie ma zastosowania do działań podejmowanych w ramach tego środka w istniejących zakładach mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów, w przypadku gdy działania w ramach tego środka mają na celu zwiększenie efektywności energetycznej lub dostosowanie do procesów recyklingu odpadów posegregowanych w celu kompostowania bioodpadów i fermentacji beztlenowej bioodpadów, pod warunkiem że takie działania w ramach tego środka nie prowadzą do zwiększenia zdolności zakładów w zakresie przetwarzania odpadów ani do wydłużenia okresu eksploatacji zakładów; w odniesieniu do których przedstawiono dowody na poziomie zakładu.

²² Wyjątkiem projektów w ramach tego środka dotyczących wytwarzania energii elektrycznej lub ciepła, a także powiązanej infrastruktury przesyłowej i dystrybucyjnej wykorzystującej gaz ziemny, które są zgodne z warunkami określonymi w załączniku III do wytycznych technicznych „Nie czyn poważnych szkód” (2021/C58/01).

działania w ramach unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji (ETS) prowadzące do osiągnięcia prognozowanych emisji gazów cieplarnianych, które nie są niższe od odpowiednich poziomów odniesienia²³; działalność związana ze składowiskami odpadów, spalarniami²⁴ i zakładami mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów²⁵; oraz iv) działalności, w ramach której długotrwałe unieszkodliwianie odpadów może powodować szkody dla środowiska. Zakres uprawnień wymaga ponadto, aby można było wybierać wyłącznie działania zgodne z odpowiednimi przepisami unijnymi i krajowymi w zakresie ochrony środowiska.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 grudnia 2025 r.

Inwestycja RE-C05-i04-RAA: Dokapitalizowanie systemu biznesowego Azorów

Celem środka jest rozwiązanie problemu strukturalnego niedokapitalizowania przedsiębiorstw w Autonomicznym Regionie Azorów.

Inwestycja ta polega na utworzeniu spółki celowej, która następnie zainwestuje 125 000 000 EUR w rentowne przedsiębiorstwa azorskie, głównie w formie kapitału własnego. Inwestycja uzupełnia inwestycje krajowe mające na celu kapitalizację przedsiębiorstw za pomocą puli środków regionalnych i specjalnych instrumentów, które odpowiadają specyfice struktury biznesowej regionu autonomicznego.

Wszystkie projekty są realizowane w pełnej zgodności z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyn poważnych szkód” (2021/C58/01). Ponadto Portugalia zobowiązała się, że dokument dotyczący polityki inwestycyjnej dotyczący instrumentu w wysokości 125 000 000 EUR, który zostanie przyjęty przez Banco Português de Fomento jako organ zarządzający spółką celową (podmiotem zarządzającym spółką celową), będzie zawierał szczegółowe kryteria wyboru/kwalifikowalności wspieranych przedsiębiorstw, zapewniając przestrzeganie wymogów klimatycznych i środowiskowych Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, w tym zgodność wspieranych aktywów/działań lub przedsiębiorstw z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyn poważnych szkód” (2021/C58/01), oraz określa cele inwestycyjne i ukierunkowane zwroty. W celu zapewnienia zgodności wspieranych przedsiębiorstw z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyn poważnych szkód” (2021/C58/01) polityka inwestycyjna wymaga:

²³ W przypadku gdy wspierane działanie osiąga prognozowane emisje gazów cieplarnianych, które nie są znacznie niższe od odpowiednich wskaźników referencyjnych, należy przedstawić wyjaśnienie powodów, dla których nie jest to możliwe. Wartości odniesienia ustanowione dla przydziału bezpłatnych uprawnień w odniesieniu do działań wchodzących w zakres systemu handlu uprawnieniami do emisji, jak określono w rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) 2021/447.

²⁴ Wyłączenie to nie ma zastosowania do działań w ramach tego środka w zakładach przeznaczonych wyłącznie do przetwarzania odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu oraz do istniejących zakładów, w których działania w ramach tego środka mają na celu zwiększenie efektywności energetycznej, wychwytywanie gazów spalinowych do składowania lub wykorzystania lub odzyskiwanie materiałów z popiołów spalania, pod warunkiem że takie działania w ramach tego środka nie prowadzą do zwiększenia zdolności zakładów w zakresie przetwarzania odpadów ani do wydłużenia okresu eksploatacji zakładów; w odniesieniu do których przedstawiono dowody na poziomie zakładu.

²⁵ Wyłączenie to nie ma zastosowania do działań podejmowanych w ramach tego środka w istniejących zakładach mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów, w przypadku gdy działania w ramach tego środka mają na celu zwiększenie efektywności energetycznej lub dostosowanie do procesów recyklingu odpadów posegregowanych w celu kompostowania bioodpadów i fermentacji beztlenowej bioodpadów, pod warunkiem że takie działania w ramach tego środka nie prowadzą do zwiększenia zdolności zakładów w zakresie przetwarzania odpadów ani do wydłużenia okresu eksploatacji zakładów; w odniesieniu do których przedstawiono dowody na poziomie zakładu.

- stosowanie kontroli zrównoważonego charakteru projektów,
- lista wykluczeniowa zawierająca następujące elementy:
 - Działalności związanej z paliwami kopalnymi, w tym wykorzystania niższego szczebla²⁶;
 - Działania w ramach unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji (ETS) prowadzące do osiągnięcia prognozowanych emisji gazów cieplarnianych, które nie są niższe od odpowiednich poziomów odniesienia²⁷;
 - Działalność związana ze składowiskami odpadów, spalarniami²⁸ i zakładami mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów²⁹;
 - Działania, w przypadku których długoterminowe unieszkodliwianie odpadów może powodować długotrwałe szkody dla środowiska, takie jak odpady jądrowe; oraz
 - Działalność badawczo-rozwojowa i innowacyjna poświęcona powyższym aktywom i działaniom.
- obowiązkowe kontrole zgodności z prawem za pośrednictwem *Banco Português de Fomento* lub wybranych przez niego pośredników finansowych w odniesieniu do transakcji zwolnionych z kontroli zrównoważonego charakteru projektów, oraz
- beneficjenci wsparcia kapitałowego, którzy uzyskują co najmniej 50 % swoich dochodów z działalności wymienionej w wykazie wyłączeń, w celu przyjęcia i opublikowania planów transformacji ekologicznej.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 grudnia 2025 r.

Inwestycja RE-C05-i05-RAA: Ożywienie gospodarcze rolnictwa azjatyckiego

Celem inwestycji jest pobudzenie rolnictwa na Azorach, ze szczególnym naciskiem na zrównoważony rozwój i promowanie produkcji lokalnej. Rolnictwo na Azorach ma duże znaczenie gospodarcze, społeczne i terytorialne dla spójności regionalnej, biorąc pod uwagę rozdrobnienie

²⁶ Wyjątkiem projektów w ramach tego środka dotyczących wytwarzania energii elektrycznej lub ciepła, a także powiązanej infrastruktury przesyłowej i dystrybucyjnej wykorzystującej gaz ziemny, które są zgodne z warunkami określonymi w załączniku III do wytycznych technicznych „Nie czyni poważnych szkód” (2021/C58/01).

²⁷ W przypadku gdy wspierane działanie osiąga prognozowane emisje gazów cieplarnianych, które nie są znacznie niższe od odpowiednich wskaźników referencyjnych, należy przedstawić wyjaśnienie powodów, dla których nie jest to możliwe. Wartości odniesienia ustanowione dla przydziału bezpłatnych uprawnień w odniesieniu do działań wchodzących w zakres systemu handlu uprawnieniami do emisji, jak określono w rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) 2021/447.

²⁸ Wyłączenie to nie ma zastosowania do działań w ramach tego środka w zakładach przeznaczonych wyłącznie do przetwarzania odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu oraz do istniejących zakładów, w których działania w ramach tego środka mają na celu zwiększenie efektywności energetycznej, wychwytywanie gazów spalinyowych do składowania lub wykorzystania lub odzyskiwanie materiałów z popiołów spalania, pod warunkiem że takie działania w ramach tego środka nie prowadzą do zwiększenia zdolności zakładów w zakresie przetwarzania odpadów ani do wydłużenia okresu eksploatacji zakładów; w odniesieniu do których przedstawiono dowody na poziomie zakładu.

²⁹ Wyłączenie to nie ma zastosowania do działań podejmowanych w ramach tego środka w istniejących zakładach mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów, w przypadku gdy działania w ramach tego środka mają na celu zwiększenie efektywności energetycznej lub dostosowanie do procesów recyklingu odpadów posegregowanych w celu kompostowania bioodpadów i fermentacji beztlenowej bioodpadów, pod warunkiem że takie działania w ramach tego środka nie prowadzą do zwiększenia zdolności zakładów w zakresie przetwarzania odpadów ani do wydłużenia okresu eksploatacji zakładów; w odniesieniu do których przedstawiono dowody na poziomie zakładu.

terytorium regionalnego charakteryzującego się wyspami o szczególnych cechach. Inwestycja ta ma na celu (i) przyczynienie się do odporności i zrównoważonego wzrostu regionalnego potencjału produkcyjnego, (ii) złagodzenie gospodarczych i społecznych skutków kryzysu dla sektora rolnego i rolno-spożywczego na Azorach oraz (iii) przyczynienie się do dwójakiej transformacji klimatycznej i cyfrowej w sektorze rolnym i rolno-spożywczym na Azorach.

Inwestycja obejmuje i) wsparcie projektów inwestycyjnych w zakresie innowacji w zakresie produktów i procesów produkcyjnych dla regionalnych przedsiębiorstw rolnych, (ii) inwestycje publiczne w innowacje i dwójaką transformację (w tym program mający na celu poprawę umiejętności rolników w zakresie dwójakiej transformacji i zrównoważonej konsumpcji, w tym certyfikacji) oraz (iii) inwestycje publiczne w restrukturyzację, w tym inwestycje w innowacje w zakresie procesów produkcyjnych i transformację ekologiczną regionalnej sieci uboju oraz certyfikację jakości mleka.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 grudnia 2025 r.

Inwestycja RE-C05-i07-RAM: Instrumenty kapitalizacji dla przedsiębiorstw na Maderze

Celem tego środka jest wspieranie inwestycji w Autonomicznym Regionie Madery w celu rozwiązania problemów z płynnością strukturalną lokalnych przedsiębiorstw oraz wzmocnienia konkurencyjności gospodarki regionalnej.

Inwestycja ta polega na wzmocnieniu wsparcia finansowego przyznanego za pomocą linii kredytowej (*Investe RAM 2020*). Instrument zapewnia gwarancje kredytowe przedsiębiorstwom, gwarantując łączną kwotę pożyczek w wysokości 15 900 000 EUR. Instrument subsyduje również koszty odsetek od pożyczek (w przypadku 100 % stopy wolnej od ryzyka (Euribor), powiększonej o co najmniej 60 % spreadu ryzyka do 3,4 %). Inwestycja jest realizowana za pośrednictwem protokołu między *Banco Português de Fomento*, *Instituto de Desenvolvimento Empresarial* i wybranymi przez nich pośrednikami finansowymi.

W celu zapewnienia zgodności środka z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w ramach Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności określoną w wytycznych technicznych „nie czyn poważnych szkód” (2021/C58/01), umowa(-e) prawna(-e) między *Banco Português de Fomento*, *Instituto de Desenvolvimento Empresarial* a wybranymi przez nich pośrednikami finansowymi, a także późniejsza umowa wykonawcza (protokół) instrumentu finansowego:

- Wyłączyć z kwalifikowalności następujący wykaz działań i aktywów: działalności i aktywów związanych z paliwami kopalnymi, w tym wykorzystania niższego szczebla³⁰; działania i aktywa w ramach unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji (ETS) zapewniające prognozowane emisje gazów cieplarnianych, które nie są niższe od odpowiednich wskaźników referencyjnych³¹; działalność i aktywa związane ze

³⁰ Wyjątkiem projektów w ramach tego środka dotyczących wytwarzania energii elektrycznej lub ciepła, a także powiązanej infrastruktury przesyłowej i dystrybucyjnej wykorzystującej gaz ziemny, które są zgodne z warunkami określonymi w załączniku III do wytycznych technicznych „Nie czyn poważnych szkód” (2021/C58/01).

³¹ W przypadku gdy wspierane działanie osiąga prognozowane emisje gazów cieplarnianych, które nie są znacznie niższe od odpowiednich wskaźników referencyjnych, należy przedstawić wyjaśnienie powodów, dla których nie jest to możliwe. Wartości odniesienia ustanowione dla przydziału bezpłatnych uprawnień w odniesieniu do działań wchodzących w zakres systemu handlu uprawnieniami do emisji, jak określono w rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) 2021/447.

- składowiskami odpadów, spalarniami³² i zakładami mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów³³; oraz
- Wymagać zgodności z odpowiednimi unijnymi i krajowymi przepisami w zakresie ochrony środowiska odbiorcy.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 grudnia 2025 r.

Inwestycja RE-C05-i08: Bardziej cyfrowa nauka

Celem tego środka jest przyspieszenie procesu transformacji cyfrowej i cyfryzacji nauki oraz usług wspierających krajowy system nauki i technologii.

W tym celu inwestycja:

- Ukończy „Kampus XXI” i „Science Desk” (fizyczne i internetowe), gdzie w jednym miejscu mają być udostępniane usługi i mechanizmy finansowania dla naukowców, podmiotów badawczo-rozwojowych i instytucji szkolnictwa wyższego;
- Ustanowienie Krajowego Centrum Zaawansowanych Obliczeniowych (CNCA) obejmującego portugalski wkład krajowy na rzecz nowego superkomputera „Deucalion” oraz ukończenie centrum danych/infrastruktury wspierającej na potrzeby eksploatacji dwóch superkomputerów „Deucalion” i „Mare Nostrum 5”;
- Wspieranie uruchomienia programu projektów badawczo-rozwojowych koncentrującego się na rozwoju i wdrażaniu zaawansowanych systemów cyberbezpieczeństwa, sztucznej inteligencji i nauki o danych w administracji publicznej, a także programu upodmiotowienia naukowego;
- Zwiększenie liczby kursów oferowanych za pośrednictwem krajowej platformy masowych kursów online (NAU);
- Wdrożenie krajowego programu otwartych danych naukowych i badań naukowych (PNCADAI).

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 marca 2026 r.

³² Wyłączenie to nie ma zastosowania do działań w ramach tego środka w zakładach przeznaczonych wyłącznie do przetwarzania odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu oraz do istniejących zakładów, w których działania w ramach tego środka mają na celu zwiększenie efektywności energetycznej, wychwytywanie gazów spalinowych do składowania lub wykorzystania lub odzyskiwanie materiałów z popiołów spalania, pod warunkiem że takie działania w ramach tego środka nie prowadzą do zwiększenia zdolności zakładów w zakresie przetwarzania odpadów ani do wydłużenia okresu eksploatacji zakładów; w odniesieniu do których przedstawiono dowody na poziomie zakładu.

³³ Wyłączenie to nie ma zastosowania do działań podejmowanych w ramach tego środka w istniejących zakładach mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów, w przypadku gdy działania w ramach tego środka mają na celu zwiększenie efektywności energetycznej lub dostosowanie do procesów recyklingu odpadów posegregowanych w celu kompostowania bioodpadów i fermentacji beztlenowej bioodpadów, pod warunkiem że takie działania w ramach tego środka nie prowadzą do zwiększenia zdolności zakładów w zakresie przetwarzania odpadów ani do wydłużenia okresu eksploatacji zakładów; w odniesieniu do których przedstawiono dowody na poziomie zakładu.

Inwestycja RE-C05-i09– Powiększenie skali: Mobilizowanie programów/porozumień na rzecz innowacji w przedsiębiorstwach

Celem tej inwestycji jest zwiększenie skali inwestycji RE-C05-i01.01 w ramach komponentu 5. Rozbudowana część środka zwiększa liczbę produktów, procesów lub usług ukończonych z programu „Mobilizowanie programów/sojuszów na rzecz innowacji w przedsiębiorstwach”.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 grudnia 2025 r.

Inwestycja RE-C05-i10– Powiększenie skali: Zielone Agendy/Porozumienia na rzecz innowacji w przedsiębiorstwach

Celem tej inwestycji jest zwiększenie skali inwestycji RE-C05-i01.02 w ramach komponentu 5. Zwiększona część środka zwiększa liczbę produktów, procesów lub usług z dodatkowych programów ekologicznych.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 grudnia 2025 r.

E.2. Kamienie milowe, wartości docelowe, wskaźniki i harmonogram monitorowania i realizacji na potrzeby bezzwrotnego wsparcia finansowego

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
5.1	Ad-C05-r09	M	Aktualizacja wytycznych dotyczących strategii na rzecz innowacji technologicznych i biznesowych dla Portugalii do 2030 r.	Publikacja zaktualizowanych wytycznych dotyczących strategii na rzecz innowacji technologicznych i biznesowych dla Portugalii do 2030 r.				KW. 4	2021	Aktualizacja decyzji Rady Ministrów zatwierdzającej wytyczne dotyczące strategii innowacji technologicznych i biznesowych dla Portugalii na lata 2018–2030, z uwzględnieniem niedawno przyjętej strategii Portugalii do 2030 r. oraz nowych wyzwań związanych z odbudową gospodarczą.
5.2	Ad-C05-r11	T	Rozszerzenie sieci uznanych laboratoriów współpracy		Liczba	26	35	KW. 1	2021	Uznawanie i przyznawanie kwalifikacji nowym laboratoriom współpracy – Rozszerzenie sieci laboratoriów współpracy poprzez uznawanie i przyznawanie tytułu nowym podmiotom, wynikające z procesu składania wniosków i oceny przeprowadzonego przez niezależny zespół oceniający ekspertów o uznanych międzynarodowych osiągnięciach powołanych przez Radę Zarządzającą FCT, I.P (Fundacja Nauki i Techniki)
5.3	Ad-C05-r11	M	Wejście w życie nowego systemu prawnego dotyczącego centrów technologii i innowacji	Wejście w życie nowego systemu prawnego dotyczącego centrów technologii i innowacji				KW. 4	2021	W prawodawstwie dokonuje się przeglądu i standaryzacji ram prawnych i regulacyjnych podmiotów wchodzących w skład systemu naukowego i technologicznego, określając jego model finansowania i oceny.
5.4	Ad-C05-r12	M	Zatwierdzenie planu innowacji dla rolnictwa	Zatwierdzenie planu innowacji dla rolnictwa				KW. 4	2020	Publikacja decyzji Rady Ministrów zatwierdzającej plan innowacji dla rolnictwa. Decyzja Rady Ministrów opublikowana 15 października 2020 r.
5.5	Ad-C05-i01.01	T	Zawieranie umów na opracowanie nowych produktów, procesów lub usług		Liczba	0	6	KW. 4	2022	Zawarcie sześciu umów (paktów na rzecz innowacji lub projektów) z konsorcjami, które obejmują: Dane identyfikacyjne podmiotów składowych konsorcjum; Biznesplan/inwestycja;

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
			w odpowiednich obszarach strategicznych (programy innowacji).							kwotę finansowania; Cele, do których osiągnięcia beneficjent jest związany; Formy monitorowania. Zamówienia obejmują łącznie co najmniej 60 produktów, procesów lub usług. Zakres zadań obejmuje kryteria kwalifikowalności, które zapewniają zgodność wybranych projektów z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyń poważnych szkód” (2021/C58/01) poprzez wykorzystanie listy wykluczenia oraz wymóg zgodności z odpowiednimi unijnymi i krajowymi przepisami w zakresie ochrony środowiska.
5.6	Ad-C05-i01.01	T	Zakończenie realizacji 6 umów (pakty na rzecz innowacji lub mobilizowanie projektów)		Liczba	0	6	KW. 4	2025	Zakończenie produkcji, procesów lub usług w odpowiednich obszarach strategicznych, wynikające z realizacji sześciu umów (paktów innowacyjnych lub projektów mobilizujących) zawartych z konsorcjami.
5.7	Ad-C05-i01.02	T	Zawieranie umów na opracowanie nowych produktów, procesów lub usług w strategicznych obszarach istotnych dla gospodarki niskoemisyjnej, odporności i przystosowania się do zmiany klimatu.		Liczba	0	4	KW. 4	2022	Zawarcie czterech umów (paktów na rzecz innowacji lub projektów) z konsorcjami, które obejmują: Dane identyfikacyjne podmiotów składowych konsorcjum; Biznesplan/inwestycja; kwotę finansowania; Cele, do których osiągnięcia beneficjent jest związany; Formy monitorowania. Umowy obejmują łącznie co najmniej 40 produktów, procesów lub usług i odzwierciedlają dostosowanie do obszaru interwencji 022 (procesy badań naukowych i innowacji, transfer technologii i współpraca między przedsiębiorstwami ze szczególnym uwzględnieniem gospodarki niskoemisyjnej oraz odporności i przystosowania się do zmiany klimatu). Zakres zadań obejmuje kryteria kwalifikowalności, które zapewniają zgodność wybranych projektów z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyń poważnych szkód” (2021/C58/01) poprzez wykorzystanie listy wykluczenia oraz wymóg zgodności z odpowiednimi unijnymi i krajowymi przepisami w zakresie ochrony

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
										środowiska.
5.8	Ad-C05-i01.02	T	Ukończone produkty, procesy lub usługi mające znaczenie dla gospodarki niskoemisyjnej, odporności i przystosowania się do zmiany klimatu		Liczba	0	4	KW. 4	2025	Zakończenie prac nad produktami, procesami lub usługami wynikającymi z realizacji czterech umów (paktów innowacyjnych lub projektów) zawartych z konsorcjami, odzwierciedlających dostosowanie do obszaru interwencji 022 (procesy badań naukowych i innowacji, transfer technologii i współpraca między przedsiębiorstwami ze szczególnym uwzględnieniem gospodarki niskoemisyjnej oraz odporności i przystosowania się do zmiany klimatu).
5.9	Ad-C05-i02	T	Umowy z podmiotami uczestniczącymi w interfejsie, w tym z laboratoriami współpracy – Colabs,		Liczba	0	20	KW. 4	2022	W następstwie zaproszenia do składania ofert wybór podmiotów, które mają zostać objęte wsparciem. Niniejsze zaproszenie ogranicza się do wnioskodawców uznanych za podmioty „interfejsowe” lub jako laboratoria współpracy. Umowy odzwierciedlają dostosowanie do obszarów interwencji 021 (transfer technologii i współpraca między przedsiębiorstwami, ośrodkami badawczymi i sektorem edukacji) lub 022 (procesy badań naukowych

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
										i innowacji, transfer technologii i współpraca między przedsiębiorstwami, ze szczególnym uwzględnieniem gospodarki niskoemisyjnej oraz odporności i przystosowania się do zmiany klimatu). Zakres zadań obejmuje kryteria kwalifikowalności, które zapewniają zgodność wybranych projektów z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyni poważnych szkód” (2021/C58/01) poprzez wykorzystanie listy wykluczenia oraz wymóg zgodności z odpowiednimi unijnymi i krajowymi przepisami w zakresie ochrony środowiska.
5.10	Ad-C05-i02	T	Przedsiębiorstwa korzystające z usług świadczonych przez podmioty interfejsu, w tym Laboratoria Współpracy – Colabs		Liczba	0	500	KW. 4	2025	Sprawozdania z realizacji, które mają być przedkładane corocznie przez podmioty interfejsu, umożliwiają pomiar postępów ilościowych w stosunku do konkretnych celów przyjętych przy przyznawaniu podstawowego finansowania, w szczególności liczby przedsiębiorstw korzystających ze świadczonych usług.
5.11	Ad-C05-i03	M	Procedura przetargowa na projekty w zakresie badań naukowych i innowacji	Publikacja ogłoszenia o wszczęciu postępowania o udzielenie zamówienia na projekty w zakresie badań naukowych i innowacji				KW. 3	2021	Ogłoszenie przetargu na programy/projekty w zakresie badań naukowych i innowacji, które mają być finansowane w ramach inicjatyw agendy na rzecz innowacji na rzecz rolnictwa 2030. Zakres wymagań i obowiązków obejmuje kryteria kwalifikowalności zapewniające zgodność wybranych projektów z wytycznymi technicznymi zasady „nie czyni poważnych szkód” (2021/C58/01) poprzez wykorzystanie listy wykluczonych oraz wymóg zgodności z odpowiednimi przepisami unijnymi i krajowymi w zakresie ochrony środowiska. Kryteria wyboru zapewniają, aby projekty koncentrowały się na: w sprawie gospodarki niskoemisyjnej, odporności i przystosowania się do zmiany klimatu poprzez ograniczenie emisji, zwiększenie sekwestracji dwutlenku węgla lub wzmocnienie odporności i przystosowania się do zmiany klimatu, zgodnie z wymogami obszaru interwencji 022, jak wskazano w załączniku VI do rozporządzenia w sprawie RRF

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
										— lub projektów w zakresie cyfryzacji w dziedzinie badań i rozwoju, takich jak jednolity portal rolny, przejście na nadawanie cyfrowe oraz projekty w zakresie badań naukowych i innowacji związane z łańcuchami wartości, odzwierciedlające wymogi obszaru interwencji 009.
5.12	Ad-C05-i03	T	Zakończenie projektów w zakresie innowacji i badań naukowych koncentrujących się na ekologicznych aspektach programu na rzecz innowacji dla rolnictwa 2030		Liczba	0	100	KW. 3	2025	Łącznie 100 finansowanych i ukończonych projektów w zakresie badań naukowych i innowacji. Wsparcie projektów i programów w zakresie badań naukowych i innowacji, które przyczyniają się do realizacji co najmniej jednej z 15 inicjatyw w ramach planu innowacji i koncentrują się na gospodarce niskoemisyjnej, odporności i przystosowaniu się do zmiany klimatu.
5.13	Ad-C05-i03	T	Zakończenie 5 projektów strukturalnych koncentrujących się na cyfrowych aspektach agendy innowacji dla rolnictwa 2030		Liczba	0	5	KW. 3	2025	Łącznie pięć finansowanych i ukończonych projektów służących organizacji innowacji. Wsparcie innowacyjnych projektów przyczyniających się do realizacji co najmniej jednej z 15 inicjatyw w ramach planu na rzecz innowacji i koncentrujących się na cyfryzacji.
5.14	Ad-C05-i03	T	Odnowienie/modernizacja ośrodków innowacji w rolnictwie		Liczba	0	24	KW. 4	2025	Utworzenie krajowej sieci innowacji na rzecz rolnictwa, żywności i rozwoju obszarów wiejskich poprzez modernizację 24 ośrodków innowacji. Inwestycja ta obejmuje głównie renowację infrastruktury i zakup laboratoryjnego sprzętu naukowego.
5.15	Ad-C05-i04-RAA	M	Przyjęcie rozporządzenia w sprawie instrumentu dokapitalizowania przedsiębiorstw na Azorach	Przyjęcie przez rząd regionalny Azorów rozporządzenia ustanawiającego środek kapitalizacji i upoważniającego Banco Portugues de Fomento do przyjęcia polityki inwestycyjnej				KW. 3	2021	Przyjęcie przez rząd regionalny Azorów rozporządzenia ustanawiającego środek kapitalizacji i upoważniającego Banco Portugues de Fomento do przyjęcia polityki inwestycyjnej określającej między innymi kryteria kwalifikowalności i wyboru przedsiębiorstw będących beneficjentami dla każdego rodzaju instrumentów finansowych. Rozporządzenie zawiera wymóg, aby polityka inwestycyjna zawierała kryteria wyboru/kwalifikowalności dotyczące zgodności

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
										z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czynić poważnych szkód” (2021/C58/01) wspieranych przedsiębiorstw, które to kryteria wymagają: stosowanie kontroli zrównoważonego charakteru projektów, lista wykluczeniowa zawierająca następujące elementy: Inwestycje związane z paliwami kopalnymi (w tym wykorzystaniem niższego szczebla), z wyjątkiem energii cieplnej/energii opartej na gazie ziemnym zgodnie z warunkami określonymi w załączniku III do wytycznych dotyczących zasady „nie czynić poważnych szkód” — Działania w ramach ETS, w przypadku których prognozowane emisje ekwiwalentu CO₂ nie są niższe niż odpowiednie poziomy odniesienia ustanowione dla przydziału bezpłatnych uprawnień. Inwestycje w urządzenia do unieszkodliwiania odpadów na składowiskach, w zakłady mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów (MBT) oraz spalarnie odpadów. Wykaz wyłączeń nie ma zastosowania do zakładów zajmujących się wyłącznie przetwarzaniem odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu; do istniejących obiektów, w których inwestycja ma na celu zwiększenie efektywności energetycznej, wychwytywanie gazów spalinowych do składowania lub wykorzystania lub odzyskiwanie materiałów z popiołów ze spalania, pod warunkiem że takie inwestycje nie prowadzą do zwiększenia zdolności przerobowych zakładów w zakresie przetwarzania odpadów ani do wydłużenia okresu eksploatacji obiektu. Działania, w przypadku których długoterminowe unieszkodliwianie odpadów może powodować długotrwałe szkody dla środowiska (np. odpady jądrowe). Działalność badawczo-rozwojowa i innowacyjna poświęcona powyższym aktywom i działaniom. obowiązkowe kontrole zgodności z prawem za pośrednictwem BPF lub wybranych przez niego pośredników finansowych w odniesieniu do transakcji

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
										zwolnionych z kontroli zrównoważonego charakteru projektów — beneficjenci wsparcia kapitałowego, którzy uzyskują co najmniej 50 % swoich dochodów z działalności wymienionej w wykazie wyłączeń w celu przyjęcia i opublikowania planów transformacji ekologicznej.
5.16	Ad-C05-i04-RAA	M	Przyjęcie polityki inwestycyjnej dotyczącej instrumentu dokapitalizowania przedsiębiorstw na Azorach	Przyjęcie przez BPF polityki inwestycyjnej obejmującej wszystkie instrumenty finansowe przewidziane w tym środku.				KW. 3	2021	Przyjęcie przez BPF polityki inwestycyjnej obejmującej wszystkie instrumenty finansowe przewidziane w tym środku. Polityka inwestycyjna jest opracowywana i przyjmowana przez BPF jako organ zarządzający podmiotem posiadającym udziały wynikające z instrumentów finansowych wdrożonych w celu wsparcia przedsiębiorstw wybranych jako beneficjenci. Polityka inwestycyjna odzwierciedla kryteria wyboru/kwalifikowalności oraz mające zastosowanie zobowiązania/cele określone w rozporządzeniu w sprawie instrumentu dokapitalizowania przedsiębiorstw na Azorach.
5.17	Ad-C05-i04-RAA	T	Przekazanie przedsiębiorstwom niefinansowym regionu łącznej kwoty 125 000 000 EUR w formie wsparcia kapitałowego i quasi-kapitałowego, zgodnie z polityką inwestycyjną instrumentu. Orientacyjnie szacuje się, że ukończenie planu otrzyma wsparcie co najmniej 300 przedsiębiorstw.		EUR	0	125 000 000	KW. 4	2025	Przekazanie przedsiębiorstwom niefinansowym regionu łącznej kwoty 125 000 000 EUR w formie wsparcia kapitałowego i quasi-kapitałowego, zgodnie z polityką inwestycyjną przyjętą w odniesieniu do instrumentu dokapitalizowania przedsiębiorstw na Azorach. <i>Banco Portugues de Fomento</i> odpowiada za zgłaszanie przeprowadzonych operacji. W sprawozdaniu tym, oprócz przepływów finansowych, publikuje się wykaz przedsiębiorstw będących beneficjentami, ich NIP i CAE, datę zamówienia, udzielone finansowanie, rodzaj wykorzystanego instrumentu finansowego oraz, w stosownych przypadkach, zaangażowanego podmiotu finansowego.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
5.18	Ad-C05-i05-RAA	M	Publikacja programu innowacji i cyfryzacji rolnictwa Azorów	Publikacja programu innowacji i cyfryzacji rolnictwa Azorów				KW. 2	2022	Publikacja programu innowacji i cyfryzacji dla rolnictwa na Azorach, w tym planu rozwoju sieci monitorowania i komunikatów dotyczących rolnictwa na poziomie wysp, a także planu przejścia na rzecz realiów cyfrowych i rolnictwa precyzyjnego.
5.19	Ad-C05-i05-RAA	T	Nowe (w celu zastąpienia przestarzałych struktur) lub przekwalifikowanie struktur odpowiedzialnych za ubój zwierząt oraz certyfikacja jakości mleka i bezpieczeństwa żywności		Liczba	0	3	KW. 4	2025	Sfinalizowanie prac nad nowymi (w celu zastąpienia przestarzałych struktur) lub przekwalifikowaniem struktur odpowiedzialnych za ubój zwierząt, certyfikację jakości mleka i bezpieczeństwo żywności, aby odpowiedzieć na zmiany i rosnące zapotrzebowanie rynków, z uwzględnieniem inwestycji w innowacje w zakresie procesów produkcji i organizacji, w transformację ekologiczną, transformację cyfrową i dobrostan zwierząt.
5.20	Ad-C05-i05-RAA	T	Projekty wspierane w ramach systemów wsparcia na rzecz restrukturyzacji przedsiębiorstw w sektorze przetwórstwa i wprowadzania do obrotu		Liczba	0	9	KW. 4	2025	Projekty zatwierdzone i zakontraktowane w ramach systemów wsparcia na rzecz innowacji w zakresie produktów i procesów produkcji i organizacji, transformacji ekologicznej i transformacji cyfrowej, mających na celu restrukturyzację przedsiębiorstw w sektorze przetwórstwa rolnego i wprowadzania do obrotu.
5.21	Ad-C05-i05-RAA	T	Projekty wspierane w ramach systemów wsparcia na rzecz restrukturyzacji gospodarstw		Liczba	0	178	KW. 4	2025	Projekty zatwierdzone i zakontraktowane w ramach systemów wsparcia na rzecz innowacji w zakresie produktów i procesów produkcji i organizacji, transformacji ekologicznej i transformacji cyfrowej, mających na celu restrukturyzację gospodarstw.
5.22	Ad-C05-i05-RAA	T	Gospodarstwa korzystające ze specjalistycznego wsparcia		Liczba	0	2 000	KW. 4	2025	Gospodarstwa rolne korzystające ze specjalistycznego wsparcia technicznego w ramach działań realizowanych w ramach programu na rzecz wzmocnienia pozycji rolników.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
			technicznego w ramach programu na rzecz wzmocnienia pozycji rolników							
5.33	Ad-C05-i07-RAM	M	Podpisanie umowy wykonawczej (protokołu) między Banco Português de Fomento, Instituto de Desenvolvimento Empresarial i wybranymi pośrednikami finansowymi	Podpisanie umowy wykonawczej (protokołu) między Banco Português de Fomento, Instituto de Desenvolvimento Empresarial i wybranymi pośrednikami finansowymi, obejmującej wszystkie instrumenty finansowe przewidziane w ramach środka				KW. 2	2024	Podpisanie umowy wykonawczej (protokołu) między Banco Português de Fomento, Instituto de Desenvolvimento Empresarial i wybranymi pośrednikami finansowymi, obejmującej wszystkie instrumenty finansowe przewidziane w ramach środka. Umowa wykonawcza i późniejsze dokumenty prawne dotyczące instrumentu finansowego wymagają zastosowania wykazu wykluczenia (jak określono w opisie środka) oraz sprawdzenia zgodności z unijnymi i krajowymi przepisami w zakresie ochrony środowiska.
5.34	Ad-C05-i07-RAM	T	Gwarancje kredytowe wspierające projekty przedsiębiorstw regionalnych.	—	EUR	0	15 900 000	KW. 4	2025	Udzielenie gwarancji na pożyczki w wysokości 15 900 000 EUR wraz ze wsparciem kosztów odsetek od pożyczek w ramach krajowego systemu wzajemnych gwarancji, wspierających co najmniej 10 projektów regionalnych.
5.35	Ad-C05-i08	T	Zakończenie programów „Nauka XXI” i „Science Desk” oraz świadczenie usług w ramach Krajowego Programu Otwartej Nauki i Otwartych Danych Badawczych (PNCADAI)		Liczba	0	9	KW. 4	2025	Zakończenie dwóch usług w zakresie nauk cyfrowych i fizycznych oraz technologii: „Campus Science XXI” i „Science Desk”. Świadczenie siedmiu usług elektronicznych online w ramach krajowego programu na rzecz otwartej nauki i otwartych danych badawczych (PNCADAI). Program obejmuje infrastrukturę centrum danych, a także usługę zarządzania danymi.
5.36	Ad-C05-i08	T	Zakończenie projektów w ramach programu badawczo-rozwojowego w administracji		Liczba	0	144	KW. 1	2026	Zakończenie 94 projektów finansowanych w ramach programu badawczo-rozwojowego w administracji publicznej (w tym w obszarach sztucznej inteligencji (AI), cyberbezpieczeństwa i nauki o danych).

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
			publicznej oraz nowych kursów na Krajowej Platformie Masowych Kursów Internetowych (NAU)							50 nowych kursów oferowanych za pośrednictwem Krajowej Platformy Masowych Kursów Internetowych (NAU), korzystających z nowo opracowanej infrastruktury technologicznej.
5.37	Ad-C05-i08	M	Ustanowienie Krajowego Ośrodka Obliczeń Zaawansowanych (CNCA).	Ustanowienie Krajowego Ośrodka Obliczeń Zaawansowanych				KW. 4	2024	Utworzenie Krajowego Ośrodka ds. Zaawansowanych Obliczeń, które zreorganizuje istniejące portugalskie sieci i centra obliczeniowe w jeden podmiot; wspieranie eksploatacji dwóch superkomputerów (Deucalion i Mare Nostrum 5).
5.38	Ad-C05-i08	M	Ukończenie infrastruktury wspierającej i centrum danych dla Krajowego Centrum Zaawansowanych Obliczeniowych	Ukończenie infrastruktury wspierającej i centrum danych dla Krajowego Centrum Zaawansowanych Obliczeniowych				KW. 1	2026	Ukończenie infrastruktury wspierającej i centrum danych dla Krajowego Centrum Zaawansowanych Obliczeniowych
5.39	Ad-C05-i09	T	Zawieranie umów w celu opracowania nowych produktów, procesów lub usług w odpowiednich obszarach strategicznych (programy innowacji).		Liczba	6	12	KW. 2	2023	Zawarcie sześciu dodatkowych umów (paktów na rzecz innowacji lub projektów) z konsorcjami, które obejmują: • Identyfikacja podmiotów składowych konsorcjum; • Biznesplan/inwestycja; • Kwotę finansowania; • Cele, do których osiągnięcia beneficjent jest związany; • Formy monitorowania. Zamówienia obejmują łącznie co najmniej 168 produktów, procesów lub usług. Zakres wymagań i obowiązków obejmuje kryteria kwalifikowalności zapewniające zgodność wybranych projektów z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyni poważnych szkód” (2021/C58/01), poprzez wykorzystanie listy wykluczenia oraz wymóg zgodności z odpowiednimi unijnymi i krajowymi przepisami w zakresie ochrony środowiska. Zamówienia mają charakter dodatkowy w stosunku do zamówień realizowanych w RE-C05-i01.01.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
5.40	Ad-C05-i09	T	Ukończenie 168 produktów, procesów lub usług.		Liczba	60	228	KW. 4	2025	Ukończenie 168 produktów, procesów lub usług w odpowiednich obszarach strategicznych, wynikających z realizacji umów (paktów innowacyjnych lub projektów mobilizujących) zawartych z konsorcjami. PPS musi mieć charakter dodatkowy w stosunku do PPS wdrożonych w RE-C05-i01.01.
5.41	Ad-C05-i10	T	Zawieranie umów na opracowanie nowych produktów, procesów lub usług w strategicznych obszarach istotnych dla gospodarki niskoemisyjnej, odporności i przystosowania się do zmiany klimatu.		Liczba	4	10	KW. 2	2023	Zawarcie sześciu dodatkowych umów (paktów na rzecz innowacji lub projektów) z konsorcjami, które obejmują: • Identyfikacja podmiotów składowych konsorcjum; • Biznesplan/inwestycja; • Kwotę finansowania; • Cele, do których osiągnięcia beneficjent jest związany; • Formy monitorowania. Umowy wspierają łącznie co najmniej 98 produktów, procesów lub usług i są zgodne z obszarem interwencji 022 (Procesy badań naukowych i innowacji, transfer technologii i współpraca między przedsiębiorstwami ze szczególnym uwzględnieniem gospodarki niskoemisyjnej oraz odporności i przystosowania się do zmiany klimatu). Zakres wymagań i obowiązków obejmuje kryteria kwalifikowalności zapewniające zgodność wybranych projektów z wytycznymi technicznymi zasady „nie czyni poważnych szkód” (2021/C58/01) poprzez wykorzystanie listy wykluczonych oraz wymóg zgodności z odpowiednimi przepisami unijnymi i krajowymi w zakresie ochrony środowiska. Zamówienia te mają charakter dodatkowy w stosunku do zamówień realizowanych w RE-C05-i01.02.
5.42	Ad-C05-i10	T	Zakończenie produkcji produktów, procesów lub usług istotnych dla gospodarki niskoemisyjnej, odporności i przystosowania się		Liczba	40	138	KW. 4	2025	Ukończenie 98 produktów, procesów lub usług (PPS) wynikających z realizacji umów (paktów innowacyjnych lub projektów mobilizujących) zawartych z konsorcjami, które są zgodne z obszarem interwencji 022 (Procesy badań naukowych i innowacji, transfer technologii i współpraca między przedsiębiorstwami ze szczególnym uwzględnieniem gospodarki niskoemisyjnej oraz

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
			do zmiany klimatu.							odporności i przystosowania się do zmiany klimatu). PPS musi być uzupełnieniem PPS wdrożonym w RE-C05-i01.02.

E.3. Opis reform i inwestycji związanych z pożyczką

Reforma RE-r10: Utworzenie i rozwój Banco Português de Fomento.

Celem środka jest ułatwienie portugalskim przedsiębiorstwom dostępu do finansowania poprzez zmniejszenie złożoności wspieranych ze środków publicznych produktów finansowych przedsiębiorstw oraz umożliwienie realizacji projektów o strategicznym znaczeniu narodowym. W tym celu w dniu 7 września 2020 r. utworzono *Banco Português de Fomento*, który rozpoczął działalność w listopadzie 2020 r. jako państwowy krajowy bank prorozwojowy. Oprócz swojej podstawowej i trwałej misji bank jest kluczowym podmiotem w procesie wznowienia działalności gospodarczej po pandemii COVID-19, w szczególności poprzez umożliwienie portugalskim przedsiębiorstwom korzystania z krajowych i europejskich działań strategicznych na rzecz odbudowy.

Reforma polega na utworzeniu prawnej *Banco Português de Fomento*.

Wdrożenie reformy zakończono do dnia 31 grudnia 2020 r.

Reforma RE-r13: Rozwój rynku kapitałowego i promowanie kapitalizacji przedsiębiorstw niefinansowych

Celem środka jest pobudzenie portugalskiego rynku kapitałowego i promowanie kapitalizacji spółek, ze szczególnym uwzględnieniem spółek inwestujących w papiery wartościowe na rzecz rozwoju gospodarki (SIMFE), przedsiębiorstw zbiorowego inwestowania oraz zmiany kodeksu papierów wartościowych.

Reforma ta obejmuje przegląd istniejących ram prawnych oraz przyjęcie nowych ustaw, które będą częścią holistycznego podejścia rządu w celu stworzenia bardziej sprzyjającego otoczenia biznesowego i zapewnienia rzeczywistych zachęt do inwestowania, kapitalizacji przedsiębiorstw i konsolidacji sektorowej. Wdrożenie tej reformy obejmuje następujące środki:

- rozwój rynku kapitałowego;
- pobudzanie przedsiębiorstw inwestujących w papiery wartościowe na rzecz rozwoju gospodarki (SIMFE);
- uproszczenie przepisów i procedur administracyjnych;
- przegląd ram prawnych dla przedsiębiorstw zbiorowego inwestowania; oraz
- zachęty do kapitalizacji (odliczenie zysków zatrzymanych i reinwestowanych).

Realizacja reformy zakończy się do dnia 31 grudnia 2023 r.

Inwestycja RE-C05-i06: Kapitalizacja przedsiębiorstw i odporność finansowa/Banco Português de Fomento

Celem środka jest rozwiązanie problemu strukturalnego niedokapitalizowania przedsiębiorstw. Inwestycja zapewnia *Banco Português de Fomento*, który ma stać się partnerem wykonawczym InvestEU, bufor kapitałowy w wysokości 250 000 000 EUR. Ponadto zostanie utworzona spółka celowa, która następnie zainwestuje 1 300 000 000 EUR w rentowne portugalskie przedsiębiorstwa w formie kapitału własnego i quasi-kapitałowego.

Portugalia zobowiązała się, że dokument dotyczący polityki inwestycyjnej dotyczący instrumentu w wysokości 1 300 000 000 EUR, który zostanie przyjęty przez *Banco Português de Fomento* jako organ zarządzający spółką celową (podmiotu specjalnego przeznaczenia), będzie zawierał szczegółowe kryteria wyboru/kwalifikowalności wspieranych przedsiębiorstw, zapewniając przestrzeganie wymogów klimatycznych i środowiskowych Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, w tym zgodność z wytycznymi technicznymi dotyczącymi DNSH

(2021/C58/01) wspieranych aktywów/działań lub przedsiębiorstw oraz określający cele inwestycyjne i ukierunkowane zwroty. W celu zapewnienia zgodności wspieranych przedsiębiorstw z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyn poważnych szkód” (2021/C58/01) polityka inwestycyjna wymaga:

- stosowanie kontroli zrównoważonego charakteru projektów,
- lista wykluczeniowa zawierająca następujące elementy:
 - Działalności związanej z paliwami kopalnymi, w tym wykorzystania niższego szczebla³⁴;
 - Działania w ramach unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji (ETS) prowadzące do osiągnięcia prognozowanych emisji gazów cieplarnianych, które nie są niższe od odpowiednich poziomów odniesienia³⁵;
 - Działalność związana ze składowiskami odpadów, spalarniami³⁶ i zakładami mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów³⁷;
 - Działania, w przypadku których długoterminowe unieszkodliwianie odpadów może powodować długotrwałe szkody dla środowiska, takie jak odpady jądrowe; oraz
 - Działalność badawczo-rozwojowa i innowacyjna poświęcona powyższym aktywom i działaniom.
- obowiązkowe kontrole zgodności z prawem za pośrednictwem *Banco Português de Fomento* lub wybranych przez niego pośredników finansowych w odniesieniu do transakcji zwolnionych z kontroli zrównoważonego charakteru projektów; oraz
- beneficjenci wsparcia kapitałowego, którzy uzyskują co najmniej 50 % swoich dochodów z działalności wymienionej w wykazie wyłączeń, w celu przyjęcia i opublikowania planów transformacji ekologicznej.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 grudnia 2025 r.

Inwestycja RE-C05-i11 – Rozszerzenie skali: Mobilizowanie programów/porozumień na rzecz innowacji w przedsiębiorstwach (pożyczki)

³⁴ Wyjątkiem projektów w ramach tego środka dotyczących wytwarzania energii elektrycznej lub ciepła, a także powiązanej infrastruktury przesyłowej i dystrybucyjnej wykorzystującej gaz ziemny, które są zgodne z warunkami określonymi w załączniku III do wytycznych technicznych „Nie czyn poważnych szkód” (2021/C58/01).

³⁵ W przypadku gdy wspierane działanie osiąga prognozowane emisje gazów cieplarnianych, które nie są znacznie niższe od odpowiednich wskaźników referencyjnych, należy przedstawić wyjaśnienie powodów, dla których nie jest to możliwe. Wartości odniesienia ustanowione dla przydziału bezpłatnych uprawnień w odniesieniu do działań wchodzących w zakres systemu handlu uprawnieniami do emisji, jak określono w rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) 2021/447.

³⁶ Wyłączenie to nie ma zastosowania do działań w ramach tego środka w zakładach przeznaczonych wyłącznie do przetwarzania odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu oraz do istniejących zakładów, w których działania w ramach tego środka mają na celu zwiększenie efektywności energetycznej, wychwytywanie gazów spalinowych do składowania lub wykorzystania lub odzyskiwanie materiałów z popiołów spalania, pod warunkiem że takie działania w ramach tego środka nie prowadzą do zwiększenia zdolności zakładów w zakresie przetwarzania odpadów ani do wydłużenia okresu eksploatacji zakładów; w odniesieniu do których przedstawiono dowody na poziomie zakładu.

³⁷ Wyłączenie to nie ma zastosowania do działań podejmowanych w ramach tego środka w istniejących zakładach mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów, w przypadku gdy działania w ramach tego środka mają na celu zwiększenie efektywności energetycznej lub dostosowanie do procesów recyklingu odpadów posegregowanych w celu kompostowania bioodpadów i fermentacji beztlenowej bioodpadów, pod warunkiem że takie działania w ramach tego środka nie prowadzą do zwiększenia zdolności zakładów w zakresie przetwarzania odpadów ani do wydłużenia okresu eksploatacji zakładów; w odniesieniu do których przedstawiono dowody na poziomie zakładu.

Celem tej inwestycji jest zwiększenie skali inwestycji RE-C05-i01.01 w ramach komponentu 5. Rozbudowana część środka zwiększa liczbę produktów, procesów lub usług z programów Mobilizacyjnych/Porozumień na rzecz innowacji w przedsiębiorstwach.

Co najmniej 366 produktów, procesów lub usług wdrażanych w ramach tej inwestycji musi być zgodne z obszarem interwencji 021 załącznika do rozporządzenia w sprawie Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 grudnia 2025 r.

Inwestycja RP-C05-i12– Powiększenie skali: Zielone Agendy/Porozumienia na rzecz innowacji w przedsiębiorstwach (pożyczki)

Celem tej inwestycji jest zwiększenie skali inwestycji RE-C05-i01.02 w ramach komponentu 5. Zwiększenie skali środka zwiększa liczbę produktów, procesów lub usług z programów ekologicznych.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 grudnia 2025 r.

E.4. Cele pośrednie, wartości docelowe, wskaźniki i harmonogram monitorowania i realizacji pożyczki

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
5.23	Ad-C05-r10	M	Wejście w życie rozporządzenia ustanawiającego działalność i statut <i>Banco Português de Fomento</i> (BPF)	Wejście w życie dekretu z mocą ustawy nr 63/2020 ustanawiającego o działalność i statut BPF				KW. 4	2020	Publikacja przez rząd Republiki Portugalskiej i wejście w życie dekretu z mocą ustawy nr 63/2020, który reguluje działalność i funkcjonowanie BPF oraz zatwierdza jego statut.
5.24	Ad-C05-r13	M	Wejście w życie przeglądu ram prawnych dotyczących przedsiębiorstw zbiorowego inwestowania	Wejście w życie przeglądu ram prawnych dotyczących przedsiębiorstw w zbiorowego inwestowania				KW. 3	2022	Wejście w życie ustawy po przyjęciu ustawy przez Zgromadzenie Republiki. Dokonuje ona przeglądu ram prawnych dla przedsiębiorstw zbiorowego inwestowania w celu uproszczenia przepisów i procedur administracyjnych.
5.25	Ad-C05-r13	M	Wejście w życie nowelizacji ustawy o kodeksie papierów wartościowych	Wejście w życie nowelizacji ustawy o kodeksie papierów wartościowych				KW. 3	2022	Wejście w życie ustawy po przyjęciu ustawy przez Zgromadzenie Republiki. Zmiana kodeksu papierów wartościowych ma na celu uproszczenie przepisów i procedur administracyjnych w celu dostosowania ram krajowych do prawa Unii w odniesieniu do celu, jakim jest zwiększenie konkurencyjności portugalskiego rynku kapitałowego.
5.26	Ad-C05-r13	M	Rozwój rynku kapitałowego – wejście w życie prawodawstwa	Wejście w życie przepisów dotyczących rozwoju rynku kapitałowego				KW. 4	2023	Po wniesieniu wkładu przez uczestników rynku, wejście w życie przepisów dotyczących rozwoju rynku kapitałowego. Zachowując swobodę pracy grupy zadaniowej ds. wzmocnienia rynku kapitałowego (utworzonej przez Ministerstwo Gospodarki i Transformacji Cyfrowej oraz Sekretarza Stanu ds. Finansów), przewiduje się, że przepisy skupią się na tworzeniu zachęt m.in. do (i) dostępu do kapitału własnego za pośrednictwem rynku kapitałowego, (ii) tworzenia otoczenia sprzyjającego wzrostowi gospodarczemu, (iii) finansowania dłużnego na rynku, (iv) udziału inwestorów.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
5.27	Ad-C05-i06	M	Wejście w życie dekretu z mocą ustawy regulującego kapitalizację BPF	Wejście w życie dekretu z mocą ustawy regulującego kapitalizację BPF				KW. 3	2021	Wejście w życie dekretu z mocą ustawy regulującego środek kapitalizacji, w którym określono konieczność ustanowienia polityki inwestycyjnej określającej między innymi kryteria kwalifikowalności i wyboru przedsiębiorstw będących beneficjentami
5.28	Ad-C05-i06	M	Opracowanie polityki inwestycyjnej (kapitalizacja) i przyjęcie przez zarządzającego pojazdem	Polityka inwestycyjna (kapitalizacja), opracowana przez BPF i przyjęta przez podmiot utworzony w celu zarządzania udziałami wynikającymi z wdrożonych instrumentów finansowych				KW. 3	2021	Opracowanie polityki inwestycyjnej (kapitalizacja) i przyjęcie przez zarządzającego pojazdem. Polityka inwestycyjna jest opracowywana i przyjmowana przez BPF jako organ zarządzający instrumentem utworzonym w celu zarządzania pakietami akcji wynikającymi z instrumentów finansowych wdrożonych w celu wsparcia przedsiębiorstw wybranych jako beneficjenci i zawiera szczegółowe kryteria wyboru/kwalifikowalności dla wspieranych przedsiębiorstw, zapewniając przestrzeganie wymogów klimatycznych i środowiskowych RRF, w tym zgodność wspieranych aktywów/działań lub przedsiębiorstw z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyn poważnych szkód” (2021/C58/01) oraz określając cele inwestycyjne i ukierunkowane zwroty. W celu zapewnienia zgodności wspieranych przedsiębiorstw z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyn poważnych szkód” (2021/C58/01) polityka inwestycyjna wymaga: stosowanie kontroli zrównoważonego charakteru projektów lista wykluczeniowa zawierająca następujące elementy: Inwestycje związane z paliwami kopalnymi (w tym wykorzystaniem niższego szczebla), z wyjątkiem energii ciepłej/energii opartej na gazie ziemnym zgodnych z warunkami określonymi w załączniku III do wytycznych dotyczących zasady „nie czyn poważnych szkód” Działania w ramach ETS, w przypadku których prognozowane emisje ekwiwalentu CO2 nie są niższe niż odpowiednie poziomy odniesienia ustanowione dla przydziału bezpłatnych uprawnień. Inwestycje w urządzenia do unieszkodliwiania odpadów na składowiskach, w zakłady mechaniczno-biologicznego przetwarzania

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
										odpadów (MBT) oraz spalarnie odpadów. Wykaz wyłączeń nie ma zastosowania do zakładów zajmujących się wyłącznie przetwarzaniem odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu; do istniejących obiektów, w przypadku gdy inwestycja ma na celu zwiększenie efektywności energetycznej, wychwytywanie gazów spalinowych do składowania lub wykorzystania lub odzyskiwanie materiałów z popiołów ze spalania, pod warunkiem że takie inwestycje nie prowadzą do zwiększenia zdolności zakładu do przetwarzania odpadów ani do wydłużenia okresu eksploatacji obiektu. Działania, w przypadku których długoterminowe unieszkodliwianie odpadów może powodować długotrwałe szkody dla środowiska (np. odpady jądrowe). Działalność badawczo-rozwojowa i innowacyjna poświęcona powyższemu aktywom i działaniom. obowiązkowe kontrole zgodności z prawem za pośrednictwem BPF lub wybranych przez niego pośredników finansowych w odniesieniu do transakcji zwolnionych z kontroli zrównoważonego charakteru projektów beneficjenci wsparcia kapitałowego, którzy uzyskują co najmniej 50 % swoich dochodów z działalności wymienionej w wykazie wyłączeń w celu przyjęcia i opublikowania planów transformacji ekologicznej
5.43	Ad-C05-i06	T	Wsparcie kapitałowe i quasi-kapitałowe dla portugalskich przedsiębiorstw niefinansowych za pomocą instrumentu kapitalizacji w łącznej wysokości 650 000 000 EUR, zgodnie z ich polityką inwestycyjną		EUR	0	650 000 000	Kw. 4	2023	Dostarczenie portugalskim przedsiębiorstwom niefinansowym wsparcia kapitałowego i quasi-kapitałowego w łącznej wysokości 650 000 000 EUR, zgodnie z wcześniej określoną polityką inwestycyjną opracowaną przez BPF, w tym kwot wypłaconych przedsiębiorstwom niefinansowym jako inwestycje bezpośrednie oraz kwot przydzielonych pośrednikom finansowym jako inwestycje pośrednie.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
5.29	Ad-C05-i06	T	Wsparcie kapitałowe i quasi-kapitałowe dla portugalskich przedsiębiorstw niefinansowych za pomocą instrumentu kapitalizacji w łącznej wysokości 1 300 000 000 EUR, zgodnie z ich polityką inwestycyjną		EUR	650 000 000	1 300 000 000	KW. 4	2025	Przekazanie portugalskim przedsiębiorstwom niefinansowym wsparcia kapitałowego w łącznej wysokości 1 300 000 000 EUR (w tym 650 000 000 EUR z celu 5,43 EUR) w formie wsparcia kapitałowego i quasi-kapitałowego, zgodnie z wcześniej określoną polityką inwestycyjną opracowaną przez BPF i przyjętą przez podmiot utworzony w celu zarządzania udziałami wynikającymi z wdrożonych instrumentów finansowych. Orientacyjnie szacuje się, że 1300 przedsiębiorstw otrzyma wsparcie poprzez ukończenie planu.
5.30	Ad-C05-i06	M	Powiadomienie Komisji Europejskiej o pomyślnym przejściu oceny spełnienia wymogów dotyczących filarów w odniesieniu do BPF	Powiadomienie Komisji Europejskiej o pomyślnym przejściu oceny spełnienia wymogów dotyczących filarów w odniesieniu do BPF				KW. 1	2022	Powiadomienie Komisji Europejskiej o pomyślnym przejściu oceny spełnienia wymogów dotyczących filarów w odniesieniu do BPF
5.31	Ad-C05-i06	M	Transfer kapitałowy w wysokości 250 000 000 EUR od rządu portugalskiego do BPF i przyjęcie polityki inwestycyjnej dla BPF	Podwyższenie kapitału i rozwój polityki inwestycyjnej w odniesieniu do BPF w celu wdrożenia InvestEU, ustanowienie zestawu				KW. 1	2022	Transfer kapitałowy w wysokości 250 000 000 EUR z rządu portugalskiego do BPF oraz przyjęcie polityki inwestycyjnej dotyczącej BPF w celu wdrożenia InvestEU, ustanawiając zestaw kryteriów kwalifikowalności zgodnie z celami RRF, w tym zasadą „nie czyni poważnych szkód”, w kontekście podpisania „umowy w sprawie gwarancji InvestEU”.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
				kryteriów kwalifikowalności w celu zapewnienia realizacji celów RRF						
5.32	Ad-C05-i06	T	Podpisano 100 % gwarancji udostępnionych w wyniku podwyższenia kapitału.		%	0	100	KW. 4	2025	Podpisano 100 % gwarancji udostępnionych w wyniku podwyższenia kapitału.
5.44	Ad-C05-i11	T	Zawieranie umów w celu opracowania nowych produktów, procesów lub usług w odpowiednich obszarach strategicznych (programy innowacji).		Liczba	12	28	KW. 2	2023	Zawarcie 16 dodatkowych umów (paktów innowacyjnych lub projektów) z konsorcjami, które obejmują: • Identyfikacja podmiotów składowych konsorcjum; • Biznesplan/inwestycja; • kwotę finansowania; • Cele, do których osiągnięcia beneficjent jest związany; • Formy monitorowania. Zamówienia obejmują łącznie co najmniej 446 produktów, procesów lub usług (PPS). Zakres wymagań i obowiązków obejmuje kryteria kwalifikowalności zapewniające zgodność wybranych projektów z wytycznymi technicznymi zasady „nie czyni poważnych szkód” (2021/C58/01) poprzez wykorzystanie listy wykluczonych oraz wymóg zgodności z odpowiednimi przepisami unijnymi i krajowymi w zakresie ochrony środowiska. Zamówienia mają charakter dodatkowy w stosunku do zamówień realizowanych w RE-C05-i01.01 oraz RE-C05-i09. Co najmniej 366 PPS musi dostosować się do obszaru interwencji 021 (transfer technologii i współpraca między przedsiębiorstwami, ośrodkami badawczymi i sektorem edukacji).
5.45	Ad-C05-i11	T	Ukończenie 446 produktów, procesów lub usług.		Liczba	228	674	KW. 4	2025	Ukończenie 446 produktów, procesów lub usług (PPS) w odpowiednich obszarach strategicznych, wynikających z realizacji umów (paktów na rzecz innowacji lub mobilizowania projektów) zawartych z konsorcjami. PPS musi mieć charakter dodatkowy w stosunku do PPS wdrożonych w

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
										RE-C05-i01.01 i RE-C05-i09. Co najmniej 366 PPS dostosowuje się do obszaru interwencji 021.
5.46	Ad-C05-i12	T	Zawieranie umów na opracowanie nowych produktów, procesów lub usług w strategicznych obszarach istotnych dla gospodarki niskoemisyjnej, odporności i przystosowania się do zmiany klimatu.		Liczba	10	20	KW. 3	2023	Zawarcie dziesięciu dodatkowych umów (paktów innowacyjnych lub projektów) z konsorcjami, które obejmują: • Identyfikacja podmiotów składowych konsorcjum; • Biznesplan/inwestycja; • Kwotę finansowania; • Cele, do których osiągnięcia beneficjent jest związany; • Formy monitorowania. Umowy obejmują łącznie co najmniej 147 produktów, procesów lub usług i są zgodne z obszarem interwencji 022 (Procesy badań naukowych i innowacji, transfer technologii i współpraca między przedsiębiorstwami ze szczególnym uwzględnieniem gospodarki niskoemisyjnej oraz odporności i przystosowania się do zmiany klimatu). Zakres wymagań i obowiązków obejmuje kryteria kwalifikowalności zapewniające zgodność wybranych projektów z wytycznymi technicznymi zasady „nie czyni poważnych szkód” (2021/C58/01) poprzez wykorzystanie listy wykluczonych oraz wymóg zgodności z odpowiednimi przepisami unijnymi i krajowymi w zakresie ochrony środowiska. Zamówienia mają charakter dodatkowy w stosunku do zamówień realizowanych w RE-C05-i01.02 oraz RE-C05-i10.
5.47	Ad-C05-i12	T	Ukończone produkty, procesy lub usługi istotne dla gospodarki niskoemisyjnej, odporności i przystosowania się do zmiany klimatu.		Liczba	138	285	KW. 4	2025	Ukończenie 147 produktów, procesów lub usług (PPS) wynikających z realizacji umów (paktów na rzecz innowacji lub mobilizowania projektów) zawartych z konsorcjami, zgodnie z obszarem interwencji 022 (procesy badań naukowych i innowacji, transfer technologii i współpraca między przedsiębiorstwami ze szczególnym uwzględnieniem gospodarki niskoemisyjnej oraz odporności i przystosowania się do zmiany klimatu). PPS musi mieć charakter dodatkowy w stosunku do PPS wdrożonych w RE-C05-i01.02 i RE-C05-i10.

F. KOMPONENT 6: Kwalifikacje i umiejętności

W Portugalii w 2020 r. 44,5 % ludności w wieku 25–64 lat miało niski poziom wykształcenia, czyli znacznie powyżej średniej UE wynoszącej 25,0 %. Ponadto odsetek ludności, która posiada podstawowe umiejętności cyfrowe lub nigdy nie korzystała z internetu, jest bardzo wysoka. Podobnie segmentacja rynku pracy oraz brak równowagi pod względem wynagrodzenia i możliwości kariery zawodowej między kobietami a mężczyznami pozostają wysokie według standardów UE.

Komponent ten dotyczy wielu wyzwań związanych ze stosunkowo niskim poziomem wykształcenia i kwalifikacji, uczestnictwem w uczeniu się przez całe życie, segmentacją rynku pracy, usuwaniem barier administracyjnych w obszarze zawodów wysoce regulowanych, przygotowaniem się na wyzwania związane z przyszłością pracy oraz równością płci i równością szans.

Cele komponentu są szerokie i obejmują umiejętności i podnoszenie kwalifikacji, pewne wąskie gardła w otoczeniu biznesowym, segmentację rynku pracy, równowagę płci i równość szans. Jeśli chodzi o potencjał produkcyjny, komponent ten koncentruje się na środkach mających na celu podniesienie niskiego poziomu kwalifikacji i zwiększenie uczestnictwa w uczeniu się przez całe życie poprzez reformę systemów edukacji oraz kształcenia i szkolenia zawodowego, wspieranie transferu wiedzy między uniwersytetami/publicznymi organizacjami badawczymi a przedsiębiorstwami oraz ograniczenie ograniczeń w zawodach wysoce regulowanych, przy jednoczesnym zwiększeniu konkurencyjności w świadczeniu usług dla przedsiębiorstw. W ramach komponentu przedstawiono również środki mające na celu uwzględnienie różnych zasad Europejskiego filaru praw socjalnych (EPSR), takich jak stosunki pracy i prawa dostępu pracowników zatrudnionych na podstawie nietypowych umów o pracę, wsparcie finansowe na rzecz integracji osób bezrobotnych mających stałe miejsca pracy wysokiej jakości oraz opracowanie portugalskiej normy dotyczącej systemu zarządzania równością wynagrodzeń.

Komponent ten jest dostosowany do głównych inicjatyw politycznych UE, takich jak europejski program na rzecz umiejętności, zalecenie Rady w sprawie ścieżek poprawy umiejętności: Nowe możliwości dla dorosłych” (zalecenie Rady 2016/C 484/01), zalecenie Rady w sprawie kształcenia i szkolenia zawodowego na rzecz zrównoważonej konkurencyjności, sprawiedliwości społecznej i odporności (zalecenie Rady 2020/C 417/01), wzmocniona gwarancja dla młodzieży oraz inicjatywy w zakresie europejskiego obszaru edukacji i europejskiej przestrzeni badawczej.

Komponent ten jest odpowiedzią na zalecenia dla poszczególnych krajów dotyczące podjęcia wszelkich niezbędnych środków w celu skutecznego zaradzenia pandemii, wspomożenia gospodarki, a następnie wsparcia jej odbudowy (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 1 z 2020 r.); przyjęcie środków mających na celu rozwiązanie problemu segmentacji rynku pracy (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 2 z 2019 r.); podniesienie poziomu umiejętności ludności, w szczególności jej umiejętności cyfrowych, w tym poprzez lepsze dostosowanie uczenia się dorosłych do potrzeb rynku pracy (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 2 z 2019 r.); zwiększenie liczby absolwentów szkół wyższych, w szczególności w dziedzinie nauk ścisłych i technologii informacyjnych (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 2 z 2019 r.); wspieranie wykorzystania technologii cyfrowych w celu zapewnienia równego dostępu do wysokiej jakości kształcenia i szkolenia (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 2 z 2020 r.); zwiększenie konkurencyjności przedsiębiorstw (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 2 z 2020 r.); skoncentrowanie się na inwestycyjnej polityce gospodarczej w zakresie badań naukowych i innowacji (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 3 z 2019 r.); oraz opracowanie planu działania na rzecz ograniczenia ograniczeń w zawodach wysoce regulowanych (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 4 z 2019 r.).

Oczekuje się, że żaden środek w ramach tego komponentu nie wyrządza poważnych szkód celom środowiskowym w rozumieniu art. 17 rozporządzenia (UE) 2020/852, biorąc pod uwagę opis środków i działania łagodzące określone w planie zgodnie z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyni poważnych szkód” (2021/C58/01).

F.1. Opis reform i inwestycji, które mają być finansowane z bezzwrotnego wsparcia finansowego

Reforma RE-r14: Reforma kształcenia i szkolenia zawodowego.

Celem tej reformy jest modernizacja systemów edukacji i kształcenia i szkolenia zawodowego, aby poprawić niski poziom wykształcenia i kwalifikacji oraz wysoki odsetek pracowników pozbawionych umiejętności podstawowych i cyfrowych, dostosować ofertę umiejętności do obecnych i przyszłych potrzeb rynku pracy oraz poszerzyć możliwości kształcenia, szkolenia i uczenia się przez całe życie.

Reforma obejmuje działania mające na celu:

- wzmocnienie ogólnej koordynacji polityki w dziedzinie edukacji i kształcenia i szkolenia zawodowego;
- modernizacja oferty kształcenia i szkolenia zawodowego regulowanej krajowym katalogiem kwalifikacji (CNQ) w oparciu o system przewidywania potrzeb w zakresie kwalifikacji, perspektywną diagnostykę wspierającą aktualizację CNQ oraz usprawnienie sektorowych rad ds. kwalifikacji;
- uwzględnienie potrzeb rynku pracy i pojawianie się nowych umiejętności/zawodów;
- poprawa perspektyw osób o niskich kwalifikacjach poprzez opracowanie oferty szkoleniowej ukierunkowanej na umiejętność czytania i pisanie wśród dorosłych (do wdrożenia w ramach C06-i03: Zachęta dla dorosłych);
- wspieranie rozwoju lokalnego i spójności terytorialnej oraz zmniejszanie nierówności społeczno-gospodarczych poprzez redystrybucję sieci kształcenia i szkolenia zawodowego.

Realizacja reformy zakończy się do dnia 31 grudnia 2025 r.

Reforma RE-r15: Reforma współpracy między szkolnictwem wyższym a administracją publiczną i przedsiębiorstwami

Celem tej reformy jest zachęcenie do współpracy publiczno-prywatnej w ramach programów kształcenia i szkolenia w celu zaspokojenia potrzeb rynku pracy i dwójakiej transformacji, w tym rozwoju studiów podyplomowych o zakresie zawodowym (dyplomów magisterskich) wyłącznie dla studentów posiadających wcześniejsze doświadczenie zawodowe oraz oferty krótkich studiów wyższych w dziedzinie politechniki (znanych jako wyższe zawodowe kursy techniczne).

Reforma obejmuje:

- akt ustawodawczy ustanawiający specjalne konkursy na przyjęcie do szkolnictwa wyższego dla posiadaczy dwutorowych szkół średnich i specjalistycznych kursów artystycznych;
- przegląd ram prawnych i instytucjonalnych regulujących współpracę instytucji szkolnictwa wyższego z administracją publiczną i przedsiębiorstwami, w tym:

- wspieranie współpracy międzyinstytucjonalnej między instytucjami szkolnictwa wyższego a przedsiębiorstwami, a także przyciąganie dorosłych studentów i rozszerzenie zasięgu na obszary śródlądowe;
- partnerstwa oparte na współpracy zachęcające do szerokiej oferty kursów szkolnictwa wyższego, w tym krótkich kursów szkoleniowych, studiów licencjackich, studiów magisterskich i doktoranckich;
- zwiększyła ofertę krótkoterminowych kursów zawodowych wysokiego szczebla zarządzanych przez politechniczne instytucje szkolnictwa wyższego, w ścisłej współpracy z podmiotami publicznymi i prywatnymi;
- dalsze rozszerzenie bazy wsparcia szkolnictwa wyższego poprzez ułatwienie dostępu do instytucji szkolnictwa wyższego dla uczniów szkół średnich z obszarów zawodowych i artystycznych;
- zwiększyć uczestnictwo w kursach szkolnictwa wyższego w obszarach cyfrowych, w szczególności za pośrednictwem programu Portugal Digital InCoDe2030, w ścisłej współpracy z podmiotami publicznymi i prywatnymi;
- stymulowanie szkoleń modułowych, które promują kształcenie ustawiczne i nabywanie nowych umiejętności z „mikropoświadczeniami/mikropoświadczeniami”, w ścisłej współpracy z podmiotami publicznymi i prywatnymi;
- rozszerzenie współpracy między instytucjami szkolnictwa wyższego a laboratoriami i ośrodkami styczności technologicznej;
- zmiana statusu prawnego w celu wyjaśnienia warunków, na jakich zewnętrzny specjalista może wykonywać obowiązki dydaktyczne lub kierownicze w instytucjach szkolnictwa wyższego w celu promowania mobilności między środowiskiem akademickim i biznesowym; oraz
- wzmocnienie ram prawnych konsorcjów objętych zarządzaniem dzielonym między instytucjami szkolnictwa wyższego i przedsiębiorstwami.

Wdrożenie reformy zostanie zakończone do dnia 30 czerwca 2021 r.

Reforma RE-r16: Ograniczenie ograniczeń w zawodach wysoce regulowanych

Celem tej reformy jest ograniczenie ograniczeń w zawodach wysoce regulowanych, głównie w celu wspierania konkurencji w zakresie świadczenia usług dla przedsiębiorstw.

W 2018 r. OECD, we współpracy z portugalskim organem ochrony konkurencji (AdC), przeprowadziła ocenę ograniczonej liczby zawodów podlegających samoregulacji, takich jak prawnicy, prawnicy, inżynierowie, architekci, audytorzy, księgowi, ekonomiści, farmaceuci i dietetycy. Na podstawie przeprowadzonej oceny sporządzono wykaz zaleceń. W ramach tej reformy Portugalia zastosuje się do zaleceń OECD i AdC.

Reforma ma na celu co najmniej: rozdzielić funkcje regulacyjne i reprezentacyjne w stowarzyszeniach zawodowych; ograniczenie wykazu czynności zastrzeżonych (dostęp do czynności zastrzeżonych może być ograniczony wyłącznie w celu ochrony interesów konstytucyjnych, zgodnie z zasadami konieczności i proporcjonalności); zniesienie ograniczeń w zakresie własności i zarządzania firmami świadczącymi usługi dla przedsiębiorstw, pod warunkiem że zarządzający przestrzegają systemu prawnego służącego zapobieganiu „konfliktowi interesów”; oraz (iv) umożliwić wielodyscyplinarnym przedsiębiorstwom świadczącym usługi biznesowe.

AdC zleca się również sporządzenie sprawozdania na temat skuteczności nowej ustawy o zawodach regulowanych.

Wdrożenie reformy zostanie zakończone do dnia 31 grudnia 2022 r.

Reforma RE-r17: Program działań na rzecz promowania godnej pracy

Celem tej reformy jest wykorzystanie środków przyjętych w ostatnich latach (takich jak środki dotyczące segmentacji rynku pracy i wspierania rokowń zbiorowych) w celu ochrony praw pracowniczych.

Po przedstawieniu przez rząd zielonej księgi na temat przyszłości pracy reforma ta obejmuje akt ustawodawczy regulujący pracę za pośrednictwem platform internetowych w celu sprostania nowym wyzwaniom związanym z nietypowymi stosunkami pracy, zgodnie z zasadami Europejskiego filaru praw socjalnych. Poprawia ona jakość stosunków pracy i poprawia dostęp do praw i ochrony socjalnej.

Wdrożenie reformy zostanie zakończone do dnia 31 marca 2023 r.

Reforma RE-r18: Zwalczanie nierówności między kobietami i mężczyznami

Celem tej reformy jest promowanie równości wynagrodzeń kobiet i mężczyzn, równych szans kariery zawodowej oraz przeciwdziałanie stereotypom płci i segregacji w wyborze kariery zawodowej. Opiera się on w dużej mierze na obowiązujących przepisach, w szczególności dotyczących równości wynagrodzeń (ustawa nr 60/2018) oraz na zrównoważonej reprezentacji w zarządach (ustawa nr 62/2017 i nr 26/2019).

Przepisy dotyczące równości wynagrodzeń stworzyły mechanizmy wdrażania zasady równości wynagrodzeń za taką samą pracę lub pracę o takiej samej wartości, zmuszając przedsiębiorstwa do prowadzenia przejrzystej polityki wynagrodzeń. Począwszy od 2021 r. departament ministerstwa zatrudnienia i zabezpieczenia społecznego dla każdego przedsiębiorstwa zatrudniającego ponad 50 pracowników sporządza sprawozdanie na temat różnic w wynagrodzeniach kobiet i mężczyzn, obejmujące różnice w wynagrodzeniach ze względu na płeć.

Począwszy od 2025 r. przedsiębiorstwa zatrudniające ponad 50 pracowników, w których występują znaczne różnice w poziomie wynagrodzenia ze względu na płeć za te same stanowiska, będą zobowiązane do przedłożenia Dyrekcji Inspekcji Pracy planu działania w celu wyeliminowania tych różnic poprzez wdrożenie planu działania.

Reforma obejmuje również dobrowolny system oparty na islandzkiej normie ÍST 85: 2012 r., zapewnienie publicznego uznania firmom, które skutecznie wdrożyły politykę równości wynagrodzeń. Zaświadczenie ma na celu potwierdzenie, że przy podejmowaniu decyzji w sprawie wynagrodzenia opierają się one w całości na istotnych względach.

Realizacja reformy zakończy się do dnia 31 grudnia 2024 r.

Inwestycja RE-C06-i01: Modernizacja instytucji kształcenia i szkolenia zawodowego

Celem tej inwestycji jest zainstalowanie i modernizacja specjalistycznych ośrodków technologicznych w publicznych szkołach średnich z kursami zawodowymi i zawodowymi, a także w prywatnych i spółdzielczych placówkach edukacyjnych oferujących kształcenie zawodowe. Ponadto cele obejmują rozszerzenie i modernizację sieci ośrodków szkolenia zawodowego publicznych służb zatrudnienia (IEFP), sieci szkół Krajowego Urzędu Turystyki (Turismo de Portugal) oraz dostosowanie szkoleń do transformacji środowiskowej, cyfrowej, demograficznej i przemysłowej.

Inwestycja ta obejmuje:

- utworzenie i modernizacja 365 wyspecjalizowanych ośrodków technologicznych w szkołach średnich oferujących kursy zawodowe i zawodowe, z czego 115 (ośrodki przemysłowe), 30 (ośrodki energii odnawialnej), 195 (ośrodki informatyki) i 25 (centrum cyfrowe i multimedialne). Centrami technologii specjalistycznych zarządzają dyrektorzy szkół sieci publicznych lub podmioty prywatne. Inwestycja ta obejmuje modernizację i remont istniejących obiektów i infrastruktury oraz nabycie technologicznych zasobów edukacyjnych (sprzętu), rozszerzenie i modernizację sieci ośrodków szkolenia zawodowego publicznych służb zatrudnienia (IEFP), zarządzanych bezpośrednio lub za pośrednictwem koncesji, oraz sieci szkół Krajowego Urzędu Turystyki (Turismo de Portugal) w Portugalii. Plan modernizacji urządzeń sieci ośrodków szkolenia zawodowego IEFP zakłada zakup następujących rodzajów sprzętu: energia odnawialna; cyfryzacja przemysłu; aeronautyka; cyfryzacja handlu; oraz v) symulatory „lądowe”. Oczekuje się, że ta podinwestycja umożliwi modernizację 22000 miejsc szkoleniowych.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 grudnia 2025 r.

Inwestycja RE-C06-i02: Zobowiązanie na rzecz trwałego zatrudnienia

Celem tej inwestycji jest tworzenie stałych i wysokiej jakości umów o pracę w ramach programu zobowiązań na rzecz trwałego zatrudnienia oraz ograniczenie segmentacji rynku pracy wśród wszystkich grup, w tym młodzieży.

Aby przyspieszyć powrót do zatrudnienia, pracodawcy otrzymują tymczasowe dotacje w zamian za oferowanie umów na czas nieokreślony, w których wypłacane są odpowiednie wynagrodzenia. Pracodawca otrzymuje co najmniej 5 266 EUR (12-krotność wskaźnika wsparcia socjalnego, który służy za punkt odniesienia przy obliczaniu różnych świadczeń z zabezpieczenia społecznego) dla każdego utworzonego zatrudnienia. Kwota ta może zostać zwiększona w zależności od ewolucji i potrzeb rynku pracy, w tym różnych grup docelowych, w szczególności osób młodych, zgodnie z definicją zawartą w zobowiązaniu do zrównoważonego zatrudnienia (rozporządzenie rządu nr 38/2022, z późniejszymi zmianami). Zgodnie z wyżej wymienionym zarządzeniem rządowym podwyżki są kumulowane. Ponadto można by zwiększyć wsparcie finansowe na zatrudnienie osoby należącej do niedostatecznie reprezentowanej płci w tym zawodzie. Dopłaty uzupełniające mają charakter kumulacyjny. Ponadto pracodawcy otrzymują wsparcie w wysokości 50 % składki na ubezpieczenie społeczne przez okres jednego roku (14 miesięcy). Oczekuje się, że środek ten przyczyni się do utworzenia 30000 stałych miejsc pracy. Oczekuje się, że środek będzie trwał jeden rok, ale może zostać przedłużony o kolejne dwa lata. Biorąc pod uwagę potrzebę zapewnienia udziału sektora prywatnego w programie, jego wdrażanie rozpoczyna się w momencie ożywienia gospodarczego.

Realizacja inwestycji zakończy się do dnia 31 grudnia 2024 r.

Inwestycja RE-C06-i03: Zachęta dla dorosłych

Celem tej inwestycji jest wdrożenie podejścia wielowymiarowego w celu podniesienia kwalifikacji osób dorosłych w wieku co najmniej 18 lat, obejmujących: promowanie uczenia się dorosłych poprzez zwiększenie skali Krajowego Planu na rzecz Umiejętności Osób Dorosłych w celu poprawy podstawowych umiejętności czytania i pisanie, rozumowania matematycznego i umiejętności cyfrowych; zwiększenie uczestnictwa i wskaźników ukończenia przez osoby dorosłe procesów uznawania, walidacji i certyfikacji kompetencji (RVCC); oraz (iii) opracowywanie ofert szkolnictwa wyższego dla dorosłych, takich jak kursy krótkoterminowe.

Inwestycja ta obejmuje:

- w ramach programu *Qualifica* zwiększenie skali Krajowego Planu na rzecz Umiejętności Osób Dorosłych poprzez prowadzenie 225 lokalnych projektów prowadzących do poziomów B1/B2/B3. Środkiem tym zarządza Krajowa Agencja ds. Kwalifikacji oraz Kształcenia i Szkolenia Zawodowego (ANQEP). Każdy projekt jest w stanie otworzyć 100 wakatów, co daje łącznie około 22500 osób. Poza zakupem sprzętu pedagogicznego i materiałów eksploatacyjnych oraz opłaceniem personelu szkoleniowego ta subinwestycja zapewnia, w razie potrzeby, pewne dotacje uczestnikom, ich pracodawcom i mediatorom społecznym;
- w ramach programu *Qualifica „Acelerador qualific a”* jest nowym środkiem mającym na celu zapewnienie wsparcia finansowego osobom dorosłym podczas ich procesów RVCC. Środkiem tym zarządza Krajowa Agencja ds. Kwalifikacji oraz Kształcenia i Szkolenia Zawodowego (ANQEP). Każda osoba dorosła uczestnicząca otrzymuje wsparcie finansowe do wysokości 1,25 IAS. Łączną liczbę uczestników procesów RVCC szacuje się na 100000 osób;
- wspieranie sieci współpracy między instytucjami szkolnictwa wyższego, przedsiębiorstwami i innymi zainteresowanymi stronami poprzez wspieranie nowych szkół podyplomowych/programów/alocjów, poprzez wspólne programy współpracy obejmujące działania w zakresie edukacji, badań naukowych i innowacji oraz inicjatywy mające na celu rozwój krótkich kursów szkolnictwa wyższego mających na celu poprawę uczenia się przez całe życie (przekształcenie i podnoszenie kwalifikacji). Inwestycja obejmuje dotacje na realizację zintegrowanych programów obejmujących łącznie 23000 studentów w latach 2021–2025, obejmujące koszty instalacji i wyposażenia, wsparcie dla studentów i wydatki instytucji szkolnictwa wyższego związane z prowadzeniem kursów. Konsorcja są wybierane w drodze konkursu otwartego.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 grudnia 2025 r.

Inwestycja RE-C06-i04: Impuls dla młodzieży – STEAM

Celem tej inwestycji jest:

- podniesienie wskaźnika uczestnictwa w kursach z zakresu nauk ścisłych, technologii, inżynierii, sztuki i matematyki (STEAM), w tym na kurs informatyczny; oraz
- zapewnienie odpowiednich udogodnień w szkołach innych niż wyższe na potrzeby edukacji naukowej w celu zwiększenia zainteresowania przedmiotami związanymi z naukami ścisłymi.

Środek ten jest skierowany do instytucji szkolnictwa wyższego (zarówno uniwersytetów, jak i politechniki). Przydział środków jest wynikiem otwartego konkursu. Inwestycja ta polega na realizacji programów przez instytucje szkolnictwa wyższego we współpracy z pracodawcami publicznymi lub prywatnymi oraz innymi zainteresowanymi stronami, w tym ze szkołami średnimi. Mogą one przybrać formę szkół/programów/alocjów w formie wspólnych programów współpracy obejmujących działania i inicjatywy w zakresie edukacji, badań naukowych i innowacji, mających na celu wzmocnienie wstępnego szkolnictwa wyższego i zwiększenie liczby absolwentów STEAM poprzez oferowanie studiów pierwszego stopnia i innych kursów kształcenia wstępnego (np. techniczne kursy zawodowe w przypadku politechniki). Programy obejmują modernizację i rozbudowę obiektów w celu uwzględnienia wzrostu liczby studentów, zachęty dla studentów i inne wydatki instytucji szkolnictwa wyższego związane z prowadzeniem kursów.

Inwestycje przyczynią się również do poprawy umiejętności w obszarach STEAM poprzez rozbudowę sieci klubów „Ciência Viva”, klubów w szkołach (od szkół podstawowych do średnich),

koncentrując się głównie na obszarach STEAM, treściach i materiałach cyfrowych; wspieranie partnerstw między szkołami a społeczeństwem obywatelskim, uniwersytetami i ośrodkami badawczymi oraz organizowanie seminariów i warsztatów. Oczekuje się, że będzie wspierać co najmniej 650 projektów.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 grudnia 2025 r.

Inwestycja RE-C06-i05-RAA: Kwalifikacje dorosłych i uczenie się przez całe życie (ARA)

Celem tej inwestycji jest rozwiązanie poważnego problemu niskich kwalifikacji w Autonomicznym Regionie Azorów w porównaniu z Portugalią jako całością i z Unią Europejską. Niski poziom kwalifikacji stanowi poważne wąskie gardło dla powstawania i dywersyfikacji nowych przedsiębiorstw oraz dla zrównoważonego rozwoju, ponieważ wiąże się z niską wydajnością i płacami oraz brakiem odporności podczas kryzysu gospodarczego. Inwestycje mające na celu zaspokojenie szczególnych potrzeb edukacyjnych i szkoleniowych w Regionie Autonomicznym Azorów uzupełniają działania w ramach EFS+ odzwierciedlone w odpowiednim programie operacyjnym negocjowanym w odniesieniu do wieloletnich ram finansowych na lata 2021–2027.

Inwestycja obejmuje:

- wzrost liczby osób dorosłych kształcących się w szkolnictwie pomaturalnym i wyższym; oraz
- modernizacja 16 szkół zawodowych i jednego publicznego instytutu szkoleniowego zgodnie z rozwojem technologicznym w celu renowacji warsztatów, laboratoriów i pomieszczeń komputerowych, umożliwiając tym samym dostosowanie do popytu na rynku pracy i dalszy wzrost liczby stażystów.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 grudnia 2025 r.

Inwestycja RE-C06-i06: Zdolności w nauce

Inwestycja ta ma na celu wspieranie rozwoju ekosystemu innowacji i przedsiębiorczości instytucji szkolnictwa wyższego poprzez wspieranie badań podstawowych, promowanie transferu wiedzy, umiędzynarodowienie, zmniejszanie niepewności zatrudnienia naukowców oraz wzmacnianie powiązań między przedsiębiorstwami a społeczeństwem.

Inwestycja obejmuje następujące poddziałania:

- Programy nabywania i zatrzymywania talentów ERBN – Portugalia i FCT-Tenure:
 - o FCT-Tenure: program ten wspiera rekrutację 230 doktorantów na stałe stanowiska wybrane w drodze konkursów.
 - o ERBN – Portugalia: program ten wspiera naukowców, których projekty są rekomendowane do finansowania na szczeblu europejskim lub krajowym. Program wspiera również naukowców, których wnioski ERBN zostały zalecone do finansowania lub przeniesione do drugiego etapu oceny, ale ostatecznie nie zostały sfinansowane.
- Zwiększone finansowanie partnerstw międzynarodowych w dziedzinie nauki, technologii i innowacji:
 - o Promowanie uczestnictwa Portugalii w europejskim programie ramowym w zakresie badań naukowych i innowacji poprzez wspieranie finansowania projektów z udziałem krajowym wybranych na szczeblu europejskim;
 - o Umożliwienie międzynarodowej mobilności 100 naukowców krajowych.

Działania w zakresie badań, rozwoju i rozwoju związane z zanieczyszczeniem środowiska (węgiel węglowy, węgiel brunatny, ropa naftowa, gaz ziemny, wodór kopalny, spalanie, składowanie odpadów, pojazdy/statki do silników spalinowych) nie są wspierane, chyba że rozwiążą (lub ich wynik stosuje się do) rozwiązania alternatywnego o niskim wpływie. Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 marca 2026 r.

Inwestycja RE-C06-i07: Większy impuls cyfrowy

Celem środka jest zwiększenie atrakcyjności nauk rolniczych dla przyszłych pokoleń, wspieranie nauk medycznych w przyjmowaniu postępu cyfrowego i technologicznego oraz rozszerzenie zdolności szkoleniowych w zakresie umiejętności cyfrowych również na dziedziny inne niż STEAM (nauki przyrodnicze, technologia, inżynieria, sztuka, matematyka); wspieranie innowacji i modernizacji pedagogicznej, a tym samym stymulowanie sukcesów akademickich.

Inwestycja obejmuje następujące poddziałania:

- Modernizacja technologiczna i cyfrowa nauk rolniczych; poddziałanie:
 - o Reforma 20 programów studiów (Bachelor, Master lub oba) w dziedzinie nauk rolniczych poprzez wzmocnienie ich komponentu cyfrowego i technologicznego, umiędzynarodowienie i współpracę międzyinstytucjonalną;
 - o Otwarcie szkół rolniczych dla przyszłych uczniów szkół średnich
 - o Wspieranie przekwalifikowania specjalistów już pracujących w tym sektorze poprzez promowanie mikropoświadczeń krótkotrwałych szkoleń zawodowych i zawodowych studiów magisterskich.
- Modernizacja medycyny: poddziałanie wspiera szkolenia w zakresie środowiska cyfrowego i symulacji medycznej skierowane do studentów, a także specjalistów pracujących w tym sektorze.
- Wzmacnianie umiejętności cyfrowych: poddziałanie to wspiera wzmacnianie umiejętności cyfrowych młodzieży i dorosłych w obszarach nieobjętych STEAM.
- Innowacje i modernizacja pedagogiczna w szkolnictwie wyższym, poddziałanie to:
 - o utworzenie centrów doskonałości w zakresie innowacji pedagogicznych z silnym komponentem cyfrowym, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów nietechnologicznych (nauki społeczne, humanistyczne i artystyczne);
 - o Wzmocnienie programów finansowania mających na celu obniżenie odsetka osób przedwcześnie kończących naukę w szkolnictwie wyższym.

Realizacja inwestycji zakończy się do dnia 30 czerwca 2026 r.

Inwestycja RE-C06-i08-RAM: Rozbudowa budynku CITMA

Celem środka jest zapewnienie, aby budynek Centrum Naukowo-Technologicznego Madery (CITMA) był wystarczająco duży, aby zaspokoić obecne i przyszłe potrzeby Uniwersytetu Madery (Uma), aby zoptymalizować działalność pedagogiczną i badawczą Uma, ze szczególnym uwzględnieniem infrastruktury kształcenia politechnicznego. Ma to na celu umożliwienie ściślejszych powiązań między środowiskiem akademickim a przedsiębiorstwami, umożliwiając wymianę doświadczeń i zasobów.

Inwestycja polega na dodaniu trzech pięter do obecnego budynku i wydłużeniu parteru. Budynek jest dostosowany do potrzeb osób o ograniczonej możliwości poruszania się. Niektóre powierzchnie budynku muszą być regulowane pod względem wielkości.

Realizacja inwestycji zakończy się do dnia 30 czerwca 2026 r.

F.2. Kamienie milowe, wartości docelowe, wskaźniki i harmonogram monitorowania i realizacji na potrzeby bezzwrotnego wsparcia finansowego

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
6.1	Ad-C06-i01	T	Specjalistyczne ośrodki technologiczne wyremontowane lub zbudowane		Liczba	0	310	KW. 1	2025	Liczba specjalistycznych ośrodków technologicznych zremontowanych lub zbudowanych na kursy zawodowe w szkolnictwie średnim, w tym sprzęt finansowy, infrastruktura technologiczna oraz ewentualne przekwalifikowywanie pomieszczeń i warsztatów w celu dostosowania do nowych kursów.
6.2	Ad-C06-i01	T	Specjalistyczne ośrodki technologiczne wyremontowane lub zbudowane		Liczba	310	365	KW. 4	2025	Liczba specjalistycznych ośrodków technologicznych renowowanych lub zbudowanych na kursy zawodowe w szkołach średnich, w tym sprzęt finansowy, infrastruktura technologiczna oraz ewentualne przekwalifikowywanie pomieszczeń i warsztatów w celu dostosowania do nowych kursów
6.3	Ad-C06-i01	T	Zmodernizowane stacje szkoleniowe		Liczba	0	11 500	KW. 4	2023	Liczba stacji szkolenia zawodowego należących do sieci publicznych służb zatrudnienia (IEFP) oraz sieci szkół Krajowego Urzędu Turystyki (Turismo de Portugal) (zarządzanych bezpośrednio lub na podstawie koncesji) poddanych renowacji lub wybudowanych. Obejmuje to renowację i budowę nowych budynków oraz zakup różnego rodzaju sprzętu do celów szkoleniowych. Zapotrzebowanie na energię pierwotną w nowych budynkach musi być o co najmniej 20 % niższe od wymagań budynków o niemal zerowym zużyciu energii. Renowacje zwiększające efektywność energetyczną zapewniają średnio co najmniej renowację średnio dogłębną zgodnie z definicją zawartą w zaleceniu Komisji (UE) 2019/786 w sprawie renowacji budynków.
6.4	Ad-C06-i01	T	Zmodernizowane stacje szkoleniowe		Liczba	11 500	22 000	KW. 4	2025	Liczba stacji szkolenia zawodowego należących do sieci publicznych służb zatrudnienia (IEFP) oraz sieci szkół Krajowego Urzędu Turystyki (Turismo de Portugal) (zarządzanych bezpośrednio lub w drodze koncesji) poddanych renowacji lub wybudowanych. Obejmuje to renowację i budowę nowych budynków oraz zakup różnego rodzaju sprzętu do celów szkoleniowych. Zapotrzebowanie na energię pierwotną w nowych budynkach musi być o co najmniej 20 % niższe od wymagań budynków o niemal zerowym zużyciu energii.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
										Renowacje zwiększające efektywność energetyczną zapewniają średnio co najmniej renowację średnio dogłębną zgodnie z definicją zawartą w zaleceniu Komisji (UE) 2019/786 w sprawie renowacji budynków.
6.5	Ad-C06-i02	T	Wsparcie finansowe dla umów na czas nieokreślony		Liczba		30 000	KW. 4	2024	Liczba umów wspieranych przez wsparcie finansowe przyznane pracodawcom w zamian za oferowanie umów na czas nieokreślony, w których wypłacane są odpowiednie wynagrodzenia na rynku pracy w ramach środka Zobowiązania w zakresie zrównoważonego zatrudnienia.
6.6	Ad-C06-i03	T	Dodatkowi uczestnicy działań wspierających podnoszenie kwalifikacji osób dorosłych		Liczba	0	145 500	KW. 4	2025	Dodatkowa liczba dorosłych (18+) uczestników, którzy wzięli udział w jednym z następujących kursów: kursy kształcenia i szkolenia podstawowego dla dorosłych na poziomie B1/B2/B3 prowadzone w ramach lokalnych projektów korzystających ze zwiększenia skali Krajowego Planu na rzecz Umiejętności Osób Dorosłych; ścieżki szkolenia w zakresie uznawania, walidacji i certyfikacji kompetencji dla osób dorosłych o niskich kwalifikacjach (RVCC); oraz (iii) krótkie kursy szkolnictwa wyższego organizowane przez konsorcja instytucji szkolnictwa wyższego i pracodawców.
6.7	Ad-C06-i04	T	Dodatkowe kluby <i>Ciência Viva</i>		Liczba	0	650	KW. 3	2025	Liczba nowych klubów dodanych do sieci klubów <i>Ciência Viva</i> , koncentrujących się na obszarach STEAM, które mają na celu rozpowszechnianie wartości naukowych w sieci szkół średnich, między innymi poprzez partnerstwa z uniwersytetami i ośrodkami badawczymi oraz organizację seminariów i warsztatów.
6.8	Ad-C06-i04	T	Dodatkowa liczba studentów, którzy ukończyli studia wyższe w dziedzinach STEAM		Liczba	0	7500	KW. 1	2025	Dodatkowa liczba absolwentów szkół wyższych w dziedzinach STEAM (tj. nauk przyrodniczych, technologii, inżynierii, sztuki i matematyki): absolwenci szkół wyższych od krótko- i pierwszego stopnia oraz kursów krótkoterminowych. (do 2 lat) w porównaniu z 2020 r.
6.9	Ad-C06-i04	T	Dodatkowa liczba studentów, którzy ukończyli studia wyższe w STEAM		Liczba	7 500	10 000	KW. 4	2025	Dodatkowa liczba absolwentów szkół wyższych w dziedzinach STEAM (tj. nauk przyrodniczych, technologii, inżynierii, sztuki i matematyki): absolwenci szkół wyższych od krótko- i pierwszego stopnia oraz kursów krótkoterminowych. (do 2 lat) w porównaniu z 2020 r.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
6.10	Ad-C06-i05-RAA	T	Dodatkowa liczba osób dorosłych kształcących się w szkolnictwie pomaturalnym i wyższym w Autonomicznym Regionie Azorów		Liczba	0	1 145	KW. 4	2025	Dodatkowa liczba osób dorosłych kształcących się w szkolnictwie pomaturalnym i wyższym w Autonomicznym Regionie Azorów.
6.11	Ad-C06-i05-RAA	T	Zmodernizowane szkoły zawodowe w Autonomicznym Regionie Azorów		Liczba	0	17	KW. 4	2025	Liczba szkół zawodowych i publicznych instytucji szkoleniowych, które skorzystały z renowacji warsztatów, laboratoriów i pomieszczeń komputerowych oraz zakupu nowego sprzętu zgodnie z postępem technologicznym. Jeżeli modernizacja infrastruktury obejmuje renowację budynków, renowacje zwiększające efektywność energetyczną osiągają średnio co najmniej renowację średnio dogłębną, jak określono w zaleceniu Komisji (UE) 2019/786 w sprawie renowacji budynków.
6.12	Ad-C06-r14	M	Otwarcie wakatów szkoleniowych		Liczba	0	20 000	KW. 4	2025	Liczba nowych wakatów otwartych w ramach kursów zawodowych po aktualizacji krajowego katalogu kwalifikacji (CNQ) w nowych dziedzinach w oparciu o diagnozę przewidywania potrzeb w zakresie umiejętności (SANQ).
6.13	Ad-C06-r15	M	Wejście w życie ustawy ustanawiającej specjalne konkursy na studia wyższe	Wejście w życie ustawy ustanawiającej specjalne konkursy na studia wyższe				KW. 2	2020	Wejście w życie ustawy ustanawiającej specjalne konkursy na studia wyższe dla studentów, którzy ukończyli kształcenie średnie za pośrednictwem kanałów zawodowych i specjalistycznych kursów artystycznych.
6.14	Ad-C06-r15	M	Wejście w życie nowych ram prawnych regulujących współpracę instytucji szkolnictwa wyższego z administracją publiczną i przedsiębiorstwami	Wejście w życie nowych ram prawnych regulujących współpracę instytucji szkolnictwa wyższego z administracją				KW. 2	2021	Wejście w życie nowych ram prawnych regulujących współpracę instytucji szkolnictwa wyższego z administracją publiczną i przedsiębiorstwami, w tym: tworzenie sieci współpracy instytucji szkolnictwa wyższego we współpracy z pracodawcami, m.in. promujących wstępne szkolnictwo wyższe, innowacyjne projekty i usługi dla przedsiębiorstw, ii) zmianę statusu prawnego w celu wyjaśnienia warunków, na jakich zewnętrzny specjalista może wykonywać obowiązki dydaktyczne lub kierownicze w instytucjach szkolnictwa wyższego, w celu

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
				publiczną i przedsiębiorstwami						promowania mobilności między środowiskiem akademickim a światem biznesu; wzmocnienie konsorcjów poprzez zarządzanie dzielone między instytucjami szkolnictwa wyższego i przedsiębiorstwami.
6.15	Ad-C06-r16	M	Wejście w życie ustawy o zawodach regulowanych	Wejście w życie ustawy o zawodach regulowanych				KW. 4	2022	Wejście w życie ustawy mającej na celu między innymi: rozdzielić funkcje regulacyjne i reprezentacyjne w stowarzyszeniach zawodowych; ograniczenie wykazu czynności zastrzeżonych. Dostęp do działalności może być ograniczony wyłącznie w celu ochrony interesów konstytucyjnych, zgodnie z zasadami konieczności i proporcjonalności; zniesienie ograniczeń w zakresie własności i zarządzania firmami świadczącymi usługi dla przedsiębiorstw, pod warunkiem że zarządzający przestrzegają systemu prawnego służącego zapobieganiu „konfliktowi interesów”; oraz (iv) umożliwienie wielodyscyplinarnych usług biznesowych.
6.16	Ad-C06-r17	M	Wejście w życie ustawy regulującej pracę za pośrednictwem platform internetowych	Wejście w życie ustawy regulującej pracę za pośrednictwem platform internetowych				KW. 1	2023	Wejście w życie ustawy regulującej pracę za pośrednictwem platform internetowych w celu sprostania nowym wyzwaniom związanym z nietypowymi stosunkami pracy, zgodnie z zasadami Europejskiego filaru praw socjalnych. Jej celem jest wzmocnienie stosunków pracy i dostępu do praw.
6.17	Ad-C06-r18	M	Ustanowienie portugalskiej normy dotyczącej systemu zarządzania równymi wynagrodzeniami.	Publikacja normy				KW. 4	2024	Norma jest dobrowolnym systemem opartym na normie islandzkiej ÍST 85: 2012 r., zapewnienie publicznego uznania firmom, które skutecznie wdrożyły politykę równości wynagrodzeń. Zaświadczenia wydawane są w celu potwierdzenia, że przy podejmowaniu decyzji o wynagrodzeniu opierają się one w całości na istotnych względach.
6.18	Ad-C06-r18	M	Powiadamianie przedsiębiorstw zatrudniających ponad 50 pracowników, w których występują znaczne różnice	Powiadamianie przedsiębiorstw zatrudniających ponad 50 pracowników, w których				KW. 4	2024	Powiadomienie przedsiębiorstw zatrudniających ponad 50 pracowników, którzy mają znaczne różnice w poziomie wynagrodzenia ze względu na płeć za te same stanowiska, o obowiązku przedłożenia Dyrekcji Inspekcji Pracy planu działania w celu wyeliminowania różnic w wynagrodzeniach kobiet i mężczyzn poprzez wdrożenie planu działania

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
			w wynagrodzeniach kobiet i mężczyzn	występują znaczne różnice w wynagrodzeniach kobiet i mężczyzn						
6.19	Ad-C06-i06	T	Wsparcie dla umów na czas nieokreślony z naukowcami doktoranckimi w ramach programu FCT-T oraz wsparcie dla naukowców w ramach ERBN Portugal		Liczba umów		255	KW. 1	2026	Podpisuje się 230 umów na czas nieokreślony z doktorantami wybranymi w drodze konkursów. Podpisuje się 25 umów z naukowcami, których projekty są rekomendowane do finansowania na szczeblu europejskim lub krajowym oraz naukowcami, których wnioski ERBN rekomendowano do finansowania lub których wnioski były rekomendowane do finansowania, ale ostatecznie nie zostały sfinansowane.
6.20	Ad-C06-i06	M	Międzynarodowe partnerstwa w dziedzinie nauki, technologii i innowacji: Wspierane partnerstwa międzynarodowe; Wspierane projekty w zakresie badań naukowych i innowacji; Wspierana mobilność międzynarodowa	Międzynarodowe partnerstwa w dziedzinie nauki, technologii i innowacji: Wspierane partnerstwa międzynarodowe; Wspierane projekty w zakresie badań naukowych i innowacji; Wspierana mobilność międzynarodowa				KW. 1	2026	Podpisuje się sześć umów dotyczących międzynarodowych partnerstw w dziedzinie nauki, technologii i innowacji z krajowymi instytucjami przyjmującymi. Wspiera się 30 projektów, sojuszy i infrastruktury z udziałem krajowym wybranym na szczeblu europejskim. Wspiera się międzynarodową mobilność 100 krajowych naukowców i nauczycieli.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
6.21	Ad-C06-i07	T	Modernizacja technologiczna i cyfrowa nauk rolniczych: Reforma programów nauczania nauk rolniczych, otwarcie szkół rolniczych dla uczniów szkół średnich i przekwalifikowanie specjalistów		Liczba	0	7 020	KW. 2	2026	Wdrożyła reformę 20 programów studiów magisterskich (Bachelor lub Master, lub oba) w dziedzinie nauk rolniczych poprzez: wzmocnienie jej komponentu cyfrowego i technologicznego poprzez zakup sprzętu dla placówek oświatowych umiędzynarodowienie, w tym obecność zaproszonych przewodniczących współpraca międzyinstytucjonalna poprzez wdrożenie strategii umiędzynarodowienia edukacji rolniczej w ramach konsorcjum. 6000 uczniów szkół średnich korzysta z jednutygodniowego programu w szkołach rolniczych mającego na celu zwiększenie atrakcyjności szkół rolniczych dla potencjalnych wnioskodawców. 1000 specjalistów w sektorze rolnym musi ukończyć szkolenie cyfrowe i technologiczne poprzez mikropoświadczenia lub krótkie szkolenie zawodowe lub studia magisterskie.
6.22	Ad-C06-i07	T	Modernizacja medycyny		Liczba	0	12 500	KW. 2	2026	Co najmniej 5000 studentów zintegrowanych studiów magisterskich uczestniczy w programach nauczania z wykorzystaniem środowiska cyfrowego lub symulacji medycznej. W tym celu wykorzystuje się sprzęt, taki jak manekiny o wysokim stopniu zaawansowania lub symulatory rzeczywistości wirtualnej. Co najmniej 7500 pracowników służby zdrowia uczestniczy w szkoleniach medycznych ukierunkowanych na modernizację technologiczną i cyfrową sektora opieki zdrowotnej. Oferowane są trzy rodzaje szkoleń: krótkie kursy szkolnictwa wyższego, zawodowe studia magisterskie lub mikropoświadczenia.
6.23	Ad-C06-i07	T	Wzmacnianie umiejętności cyfrowych		Liczba	0	11 750	KW. 2	2026	11750 osób młodych i dorosłych z obszarów nieobjętych STEAM uczestniczy w programach mających na celu wzmocnienie umiejętności cyfrowych.
6.24	Ad-C06-i07	M	Innowacje i modernizacja pedagogiczna w szkolnictwie		Liczba	0	5	KW. 4	2024	Ustanawia się pięć centrów doskonałości innowacji pedagogicznych, koncentrujących się na dziedzinach nietechnologicznych (nauki społeczne, humanistyczne i artystyczne). Ustanawia się Krajową Radę Innowacji

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
			wyższym							Pedagogicznych w Szkolnictwie Wyższym.
6.25	Ad-C06-i07	T	Innowacje i modernizacja pedagogiczna w szkolnictwie wyższym		Procent	24	22	KW. 2	2026	Średni odsetek uczniów przedwcześnie kończących naukę w 1 ^{roku} i tych po raz pierwszy uczestniczących w szkoleniu wstępnym zmniejsza się z 24 % do 22 % w porównaniu z rokiem szkolnym 2020/2021.
6.26	Ad-C06-i08-RAM	M	Podpisano umowę o rozbudowę budynku CITMA	Umowa podpisana z wykonawcą na rozbudowę budynku CITMA				KW. 4	2024	Podpisano umowę o rozbudowę budynku Centrum Naukowo-Technologicznego Madery (CITMA). Przedłużenie polega na dodaniu trzech pięter do obecnego budynku i wydłużeniu parteru. Budynek jest dostosowany do potrzeb osób o ograniczonej możliwości poruszania się.
6.27	Ad-C06-i08-RAM	T	Zakończenie rozbudowy budynku CITMA		m ² (brutto)	0	9.030	KW. 2	2026	Zakończenie wszystkich prac objętych umową związanych z rozbudową budynku CITMA, jak określono w M6.26. Zapotrzebowanie na energię pierwotną w budynku musi być o co najmniej 20 % niższe od wymagań budynków o niemal zerowym zużyciu energii.

F.3. Opis reform i inwestycji związanych z pożyczką

Inwestycja RE-C06-i09: Nowe lub wyremontowane szkoły

Celem środka jest zapewnienie równego dostępu do wysokiej jakości szkół publicznych, a tym samym zwiększenie ich atrakcyjności i inkluzywności oraz zmniejszenie dysproporcji terytorialnych.

Inwestycja polega na budowie nowych szkół lub renowacji istniejących szkół. Inwestycje koncentrują się na 75 szkołach podstawowych i średnich, które uznano za wymagające interwencji priorytetowej.

Realizacja inwestycji zakończy się do dnia 30 czerwca 2026 r.

F.4. Cele pośrednie, wartości docelowe, wskaźniki i harmonogram monitorowania i realizacji pożyczki

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
6.28	Ad-C06-i09	T	Podpisanie umów na budowę i renowację szkół publicznych	Podpisane umowy	Liczba	0	75	KW. 4	2024	Podpisuje się umowy o budowę lub renowację szkół podstawowych i średnich. Wybór szkół do renowacji i miejsc, w których potrzebne są nowe szkoły, powinien opierać się na ocenie potrzeb.
6.29	Ad-C06-i09	T	Szkoły wybudowane lub odnowione		Liczba wybudowanych lub odnowionych szkół	0	75	KW. 2	2026	Należy wybudować lub odnowić 75 szkół publicznych, które są gotowe do użytku. Obejmuje to zakup sprzętu, takiego jak media cyfrowe, który jest niezbędny do funkcjonowania nowych/odnowionych szkół. Zapotrzebowanie na energię pierwotną w nowych budynkach musi być o co najmniej 20 % niższe od wymagań budynków o niemal zerowym zużyciu energii. Renowacje muszą zapewniać średnio co najmniej renowacje na średnim poziomie szczegółowości określone w zaleceniu Komisji w sprawie renowacji budynków (UE) 2019/786.

G. KOMPONENT 7: Infrastruktura

Ten element portugalskiego planu odbudowy i zwiększania odporności stanowi odpowiedź na wyzwanie związane z niską spójnością terytorialną i niską konkurencyjnością przedsiębiorstw w regionach śródlądowych spowodowaną nieodpowiednimi połączeniami z siecią drogową. Prowadzi to do kosztów kontekstowych dla przedsiębiorstw, takich jak koszty transportu wynikające z niskiej jakości sieci połączeń drogowych lub trudności w przyciąganiu wykwalifikowanych pracowników. Kolejnym wyzwaniem jest konieczność ograniczenia emisji w sektorze transportu i w parkach biznesowych.

Celem komponentu jest zwiększenie spójności terytorialnej i poprawa konkurencyjności w celu wspierania rozwoju gospodarczego regionów śródlądowych. Poprzez rozmieszczenie stacji ładowania ma on na celu promowanie dekarbonizacji transportu drogowego.

W tym celu komponent ten ma na celu uczynienie parków biznesowych bardziej zrównoważonymi i cyfrowymi oraz zapewnienie im lepszego dostępu do sieci drogowej. Jej celem jest również poprawa połączeń w transporcie drogowym poprzez rozbudowę sieci drogowej, np. poprzez rozwiązywanie problemu brakujących połączeń, w tym na Azorach, oraz zapewnienie czterech połączeń transgranicznych. Oczekuje się, że przyspieszenie rozbudowy sieci publicznie dostępnych stacji ładowania pojazdów elektrycznych pomoże zmniejszyć ślad węglowy sektora transportu drogowego w Portugalii i uczynić go bardziej zrównoważonym. Inwestycja ta jest środkiem wspomagającym rozbudowę infrastruktury drogowej, zgodnie z wytycznymi technicznymi Komisji dotyczącymi zasady „nie czyn poważnych szkód” (2021/C58/01).

Komponent ten wspiera realizację zalecenia dla poszczególnych krajów dotyczącego skoncentrowania inwestycji na transformacji ekologicznej, z uwzględnieniem różnic regionalnych (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 3 z 2019 r. i zalecenie dla poszczególnych krajów nr 3 z 2020 r.) oraz wspieranie wykorzystania technologii cyfrowych w celu zwiększenia konkurencyjności przedsiębiorstw (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 2 z 2020 r.).

Oczekuje się, że żaden środek w ramach tego komponentu nie wyrządza poważnych szkód celom środowiskowym w rozumieniu art. 17 rozporządzenia (UE) 2020/852, biorąc pod uwagę opis środków i działania łagodzące określone w planie zgodnie z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyn poważnych szkód” (2021/C58/01).

G.1. Opis reform i inwestycji, które mają być finansowane z bezzwrotnego wsparcia finansowego

Inwestycja RE-C07-i00: Rozbudowa sieci ładowania pojazdów elektrycznych

Celem środka jest przyspieszenie dekarbonizacji transportu drogowego poprzez promowanie mobilności elektrycznej.

Inwestycja polega na zapewnieniu uruchomienia w Portugalii 15000 ogólnodostępnych punktów ładowania. Jest to środek wspomagający inwestycje w infrastrukturę drogową w C07-I02, I03, I04 i I05 w celu zapewnienia zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do celów łagodzenia zmiany klimatu oraz zapobiegania zanieczyszczeniom i ich kontroli. Podmioty prywatne stały się głównymi podmiotami w rozbudowie sieci. Państwo portugalskie skoncentruje swoje inwestycje na platformie zarządzania siecią Mobi.E oraz na usuwaniu niedoskonałości rynku poprzez wspieranie inwestycji w regionach, w których sektor prywatny nie zapewnia niezbędnego zasięgu.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona w dniu 31 grudnia 2025 r.

Inwestycja RE-C07-i01: Obszary recepcji biznesowej

Celem działania jest modernizacja ośrodków recepcyjnych, które są terenem zabudowanym jako teren przeznaczony dla biur, fabryk i innych przedsiębiorstw. Modernizacja parków biznesowych została również uznana za potrzebę inwestycyjną w portugalskim krajowym planie infrastruktury do 2030 r. (PNI 2030).

Inwestycja obejmuje interwencje w wybranych parkach biznesowych, które obejmują promowanie systemów produkcji i magazynowania energii ze źródeł odnawialnych, interwencje pilotażowe mające na celu poprawę stabilności energetycznej, instalację stacji ładowania pojazdów elektrycznych i wodorowych, zwiększenie zasięgu sieci 5G oraz aktywne środki zapobiegania pożarom. Interwencje mające na celu zrównoważenie środowiskowe i cyfryzację przeprowadza się w 10 obszarach odbiorczych przedsiębiorstw, wybranych w drodze przetargu publicznego.

Oczekuje się, że realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 grudnia 2025 r.

Inwestycja RE-C07-i02: Brakujące połączenia i zwiększenie zdolności sieci

Celem środka jest poprawa spójności terytorialnej i konkurencyjności poprzez rozwiązanie problemu „brakujących połączeń” w sieci drogowej. Te brakujące połączenia zmniejszają wydajność sieci drogowej i prowadzą do utraty konkurencyjności przedsiębiorstw. Celem inwestycji jest również rozwiązanie problemu zatorów komunikacyjnych, poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego i jakości powietrza oraz ograniczenie hałasu w miejscach położonych w pobliżu dróg.

Inwestycja polega na budowie i modernizacji dróg. Interwencje obejmują eliminację przejazdów miejskich i zapewnienie adekwatności przepustowości torów, zwiększenie dostępności głównych korytarzy transportowych i połączeń multimodalnych. Interwencje obejmują modernizację dróg należących do sieci TEN-T, takich jak wschodnia obwodnica IP2 Évora lub inwestycje w IP8.

Oczekuje się, że środek ten nie spowoduje znaczących szkód dla celów środowiskowych w rozumieniu art. 17 rozporządzenia (UE) 2020/852, biorąc pod uwagę opis środka i działania łagodzące określone w planie odbudowy i zwiększania odporności zgodnie z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyn poważnych szkód” (2021/C58/01). W szczególności zgodność z zasadą „nie czyn poważnych szkód” jest zapewniona poprzez inwestycję C07-I0 (Rozbudowa sieci ładowania pojazdów elektrycznych) jako środek towarzyszący. Każde przedsięwzięcie drogowe, które może mieć znaczący negatywny wpływ na środowisko, podlega ocenie oddziaływania na środowisko (OOS) zgodnie z dyrektywą 2011/92/UE w celu zapewnienia, aby zgodność z zasadą „nie czyn poważnych szkód” została włączona do projektu i ściśle przestrzegana na etapach budowy, eksploatacji i likwidacji infrastruktury.

Spośród wymienionych dróg należy zbudować lub zmodernizować 111 km:

- EN14: połączenie drogowe/kolejowe w Trofa/Santana, w tym nowy most nad rzeką Ave;
- EN14: Maia (Via Diagonal)/drogowy/kolejowy w Trofie;
- EN4: Obwodnica Atalaia;
- IC35: Penafiel (EN15)/Rans;
- IC35: Rans/Entre-os Rios;
- IP2: Wschodnia obwodnica Évora;
- Połączenie z Baião do mostu Ermida;
- Oś drogowa Aveiro – Águeda;
- EN344: km 67 do km 75 – Pampilhosa da Serra;
- EN 125: Wschodnia obwodnica Olhão;
- IC2 (EN1): Meirinhas (km 136)/Pombal (148 km);

- IP8 (EN121): Ferreira do Alentejo/Beja, w tym obwodnica Beringel;
- IP8 (EN259): Margarida do Sado/Ferreira do Alentejo, w tym obwodnica Figueira de Cavaleiros;
- IP8 (A26): Zwiększenie zdolności połączenia między Sines a A2;
- EN211 – Obejście Quintã/Mesquinhata.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 grudnia 2025 r.

Inwestycja RE-C07-i05-RAA: Obwody logistyczne – regionalna sieć Azorów

Celem środka jest stworzenie warunków dla bardziej zrównoważonego rozwoju gospodarczego poprzez wspieranie podmiotów gospodarczych poza głównymi ośrodkami miejskimi. Celem interwencji jest również ograniczenie odległości, czasu podróży i zagęszczenia ruchu.

Inwestycja polega na rozbudowie i modernizacji infrastruktury drogowej na Azorach. Jego celem jest poprawa dostępności ośrodków ludności i ośrodków działalności gospodarczej oraz głównej infrastruktury wjazdowej na każdej wyspie. Jej celem jest również ingerowanie w budowę dróg okrągłych do głównych ośrodków miejskich, zmniejszając liczbę przejazdów miejskich.

Oczekuje się, że środek ten nie spowoduje znaczących szkód dla celów środowiskowych w rozumieniu art. 17 rozporządzenia (UE) 2020/852, biorąc pod uwagę opis środka i działania łagodzące określone w planie odbudowy i zwiększania odporności zgodnie z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyn poważnych szkód” (2021/C58/01). W szczególności zgodność z zasadą „nie czyn poważnych szkód” jest zapewniona poprzez inwestycję C07-I0 (Rozbudowa sieci ładowania pojazdów elektrycznych) jako środek towarzyszący. Każde przedsięwzięcie drogowe, które może mieć znaczący negatywny wpływ na środowisko, podlega ocenie oddziaływania na środowisko (OOS) zgodnie z dyrektywą 2011/92/UE w celu zapewnienia, aby zgodność z zasadą „nie czyn poważnych szkód” została włączona do projektu i ściśle przestrzegana na etapach budowy, eksploatacji i likwidacji infrastruktury. Łącznie należy zbudować lub zmodernizować 34 km dróg. Planowane są następujące interwencje drogowe:

- Ilha de Santa Maria
 - o Obwodnica Vila do Porto
- Ilha de São Miguel
 - o Poprawa dostępności Furnas/Povoação – etap 1st: Obwodnica Furnasa
 - o Obwodnica Capelasa
 - o Obwodnica São Roque
 - o Portal do obwodnicy Vento
- Ilha Terceira
 - o Promowanie dostępności, mobilności i warunków bezpieczeństwa ruchu drogowego – połączenie Via Vitorino Nemésio z okólnikiem Angra
- Ilha Graciosa
 - o Połączenie między E.R. 3-2 a E.R. 4-2;
- Ilha de São Jorge
 - o Promowanie dostępności, mobilności i warunków bezpieczeństwa ruchu drogowego – połączenie Północ-Południe
- Ilha do Pico
 - o Budowa drogi okrągłej do Vila da Madalena
- Ilha do Faial
 - o Budowa^{drugiego} etapu obwodnicy Cidade da Horta

Realizacja inwestycji zakończy się do dnia 30 czerwca 2026 r.

G.2. Kamienie milowe, wartości docelowe, wskaźniki i harmonogram monitorowania i realizacji na potrzeby bezzwrotnego wsparcia finansowego

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
7.1	Ad-C07-i00	T	Ogólnodostępne punkty ładowania pojazdów elektrycznych		Liczba	3 520	5 250	KW. 4	2022	Liczba publicznie dostępnych punktów ładowania pojazdów elektrycznych (w porównaniu z poziomem bazowym z IV kwartału 2021 r.)
7.2	Ad-C07-i00	T	Ogólnodostępne punkty ładowania pojazdów elektrycznych		Liczba	5 250	10 450	KW. 4	2024	Liczba publicznie dostępnych punktów ładowania pojazdów elektrycznych (w porównaniu z poziomem bazowym z IV kwartału 2022 r.)
7.3	Ad-C07-i00	T	Ogólnodostępne punkty ładowania pojazdów elektrycznych		Liczba	10 450	15 000	KW. 4	2025	Liczba publicznie dostępnych punktów ładowania pojazdów elektrycznych (w porównaniu z poziomem bazowym z IV kwartału 2024 r.)
7.4	Ad-C07-i01	M	Wybór obszarów przyjmowania przedsiębiorstw na potrzeby interwencji mających na celu poprawę zrównoważenia środowiskowego i cyfryzacji	Podpisanie publicznego protokołu potwierdzającego wybór ośrodków recepcyjnych				KW. 2	2021	Obszary przyjmowania przedsiębiorstw wybiera się w drodze procedury przetargowej. Podpisany protokół publiczny przedkłada się Komisji, w którym potwierdza się, że zakończono wybór obszarów przyjmowania przedsiębiorstw, i wskazujący wybrane obszary przyjmowania.
7.5	Ad-C07-i01	T	Zakończenie interwencji w wybranych obszarach przyjmowania przedsiębiorstw		Liczba	0	10	KW. 4	2025	Liczba ośrodków recepcyjnych dla przedsiębiorstw, w których zakończono prace mające na celu poprawę ich zrównoważenia środowiskowego i cyfryzacji. Obszary przyjmowania przedsiębiorstw na potrzeby interwencji wybrane w procedurze przetargowej.
7.6	Ad-C07-i02	M	Umowa podpisana na 1 projekt drogowy	Umowa podpisana z wykonawcą projektu drogowego				KW. 4	2021	Podpisanie przez strony dokumentu określającego ich obowiązki w związku z wykonaniem robót, po przeprowadzeniu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
7.7	Ad-C07-i02	M	Podpisano umowę na 2 projekty drogowe	Umowa podpisana z wykonawcą projektów drogowych				KW. 3	2022	Podpisanie przez strony dokumentu określającego ich obowiązki w związku z wykonaniem robót, po przeprowadzeniu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego.
7.8	Ad-C07-i02	T	Drogi wybudowane lub rekultywowane		kilometry	0	111	KW. 4	2025	Km dróg wybudowanych lub rekultywowanych zgodnie ze specyfikacjami technicznymi przetargu, z pełnym uwzględnieniem wyników i warunków wynikających z oceny oddziaływania na środowisko.
7.13	Ad-C07-i05-RAA	M	Podpisano umowę na 2 projekty drogowe	Umowa podpisana z wykonawcą projektów drogowych				KW. 4	2021	Podpisanie przez strony dokumentu określającego ich obowiązki związane z wykonaniem robót, po cenie, po przeprowadzeniu przetargu publicznego.
7.14	Ad-C07-i05-RAA	M	Podpisano umowę na 8 projektów drogowych	Umowa podpisana z wykonawcą projektów drogowych				KW. 4	2023	Podpisanie przez strony dokumentu określającego ich obowiązki związane z wykonaniem robót, po cenie, po przeprowadzeniu przetargu publicznego.
7.15	Ad-C07-i05-RAA	T	Drogi wybudowane lub rekultywowane		kilometry	0	34.38	KW. 2	2026	Km dróg wybudowanych lub rekultywowanych zgodnie ze specyfikacjami technicznymi przetargu, z pełnym uwzględnieniem wyników i warunków wynikających z oceny oddziaływania na środowisko.

G.3. Opis reform i inwestycji związanych z pożyczką

Inwestycja RE-C07-i03: Połączenia transgraniczne

Celem środka jest lewarowanie rozwoju mobilności transgranicznej i poprawa konkurencyjności przedsiębiorstw, np. poprzez wspieranie mobilności siły roboczej. Wzmocnienie korytarzy o dużej przepustowości ma również na celu umożliwienie wspólnego wykorzystania infrastruktury, takiej jak linia kolejowa dużych prędkości w Sanabrii lub lotnisko Bragança, oraz poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego.

Inwestycja polega na stworzeniu i modernizacji infrastruktury drogowej w celu wzmocnienia połączeń transgranicznych z Hiszpanią.

Oczekuje się, że środek ten nie spowoduje znaczących szkód dla celów środowiskowych w rozumieniu art. 17 rozporządzenia (UE) 2020/852, biorąc pod uwagę opis środka i działania łagodzące określone w planie odbudowy i zwiększania odporności zgodnie z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyn poważnych szkód” (2021/C58/01). W szczególności zgodność z zasadą „nie czyn poważnych szkód” jest zapewniona poprzez inwestycję C07-I0 (Rozbudowa sieci ładowania pojazdów elektrycznych) jako środek towarzyszący. Każde przedsięwzięcie drogowe, które może mieć znaczący negatywny wpływ na środowisko, podlega ocenie oddziaływania na środowisko (OOS) zgodnie z dyrektywą 2011/92/UE w celu zapewnienia, aby zgodność z zasadą „nie czyn poważnych szkód” została włączona do projektu i ściśle przestrzegana na etapach budowy, eksploatacji i likwidacji infrastruktury.

Spośród wymienionych dróg należy wybudować lub zmodernizować 30 km:

- EN103: Vinhais/Bragança (obejścia);
- Link z Bragança do Puebla de Sanabria (Hiszpania);
- Most międzynarodowy nad rzeką Sever;
- Most Alcoutim – Saluncar de Guadiana (Hiszpania).

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 grudnia 2025 r.

Inwestycja RE-C07-i04: Obszary przyjmowania przedsiębiorstw – dostępność dróg

Celem środków jest poprawa konkurencyjności parków biznesowych poprzez poprawę łączności sieci drogowej, co przyczyni się do reindustrializacji obszarów wiejskich.

Inwestycja obejmuje inwestycje w rozbudowę i modernizację infrastruktury drogowej. Stanowi ona uzupełnienie inwestycji RE-CCT-C7-I1, której celem jest modernizacja parków biznesowych.

Oczekuje się, że środek ten nie spowoduje znaczących szkód dla celów środowiskowych w rozumieniu art. 17 rozporządzenia (UE) 2020/852, biorąc pod uwagę opis środka i działania łagodzące określone w planie odbudowy i zwiększania odporności zgodnie z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyn poważnych szkód” (2021/C58/01). W szczególności zgodność z zasadą „nie czyn poważnych szkód” jest zapewniona poprzez inwestycję C07-I0 (Rozbudowa sieci ładowania pojazdów elektrycznych) jako środek towarzyszący. Każde przedsięwzięcie drogowe, które może mieć znaczący negatywny wpływ na środowisko, podlega ocenie oddziaływania na środowisko (OOS) zgodnie z dyrektywą 2011/92/UE w celu zapewnienia, aby zgodność z zasadą „nie czyn poważnych szkód” została włączona do projektu i ściśle przestrzegana na etapach budowy, eksploatacji i likwidacji infrastruktury.

Spośród wymienionych dróg 42 km należy zbudować lub zmodernizować:

- Połączenie z parkiem przemysłowym Mundão: usunięcie ograniczeń w normie EN229 Viseu/Sátão;

- Połączenie z parkiem przemysłowym Mundão: EN229 – były park przemysłowy Mundão;
- Dostępność do strefy przemysłowej Riachos;
- Dostęp IC8 (Ansião) do parku biznesowego Camporês;
- EN10-4: Setúbal/Mitrena;
- Połączenie z parkiem przemysłowym Fontiscos i rekultywacja węzła Ermidy (Santo Tirso);
- Połączenie A8 z parkiem przemysłowym Palhagueiras w Torres Vedras;
- Połączenie A11 ze strefą przemysłową Cabeça de Porca (Felgueiras);
- Połączenie normy EN114 ze strefą przemysłową Rio Maior;
- Lepszy dostęp do obszaru lokalizacji przedsiębiorstwa Lavagueiras (Castelo de Paiva);
- Poprawa dostępności obszaru przemysłowego Campo Maior Industrial Area;
- EN248 (Arruda dos Vinhos) obwodnica;
- Obwodnica Aljustrel – poprawa dostępu do obszaru górniczego i obszaru działalności gospodarczej;
- VIa do Tâmega obwodnicy EN210 (Celorico de Basto);
- Podłączenie IC2 do parku przemysłowego Casarão;
- Nowy przejazd Rio Lima między EN203 – Deocriste a EN202 – Nogueira;
- Ronda w EN246 w celu uzyskania dostępu do Portalegre przemysłowej strefy przemysłowej;
- Dostęp do Avepark – Park Naukowo-Technologiczny Taipas (Guimarães);
- Dostęp do strefy przemysłowej Vale do Neiva w węźle A28.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 grudnia 2025 r.

G.4. Cele pośrednie, wartości docelowe, wskaźniki i harmonogram monitorowania i realizacji pożyczki

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
7.9	Ad-C07-i03	M	Zakończono pierwszą ocenę oddziaływania na środowisko	Zakończenie oceny oddziaływania na środowisko				KW. 3	2022	Zakończono ocenę oddziaływania na środowisko jednego przedsięwzięcia drogowego.
7.10	Ad-C07-i03	T	Drogi wybudowane lub rekultywowane		kilometry	0	30	KW. 4	2025	Km dróg wybudowanych lub rekultywowanych zgodnie ze specyfikacjami technicznymi przetargu, z pełnym uwzględnieniem wyników i warunków wynikających z oceny oddziaływania na środowisko.
7.11	Ad-C07-i04	M	Podpisano umowę na 10 projektów drogowych	Umowa podpisana z wykonawcą projektów drogowych				KW. 2	2023	Podpisanie przez strony dokumentu określającego ich obowiązki związane z wykonaniem robót, po cenie, po przeprowadzeniu przetargu publicznego.
7.12	Ad-C07-i04	T	Drogi wybudowane lub rekultywowane		kilometry	0	42	KW. 4	2025	Km dróg wybudowanych lub rekultywowanych zgodnie ze specyfikacjami technicznymi przetargu, z pełnym uwzględnieniem wyników i warunków wynikających z oceny oddziaływania na środowisko.

H. KOMPONENT 8: Lasy

Komponent ten odnosi się do następujących wyzwań: spadek społeczno-gospodarczy i demograficzny na obszarach wiejskich, istnienie rozległych obszarów bez aktywnego zarządzania w celu zapobiegania pożarom lub ochrony różnorodności biologicznej oraz znaczne rozdrobnienie własności prywatnej gruntów. Odływ ludności do głównych ośrodków miejskich oraz stopniowe starzenie się ludności wiejskiej doprowadziły do porzucenia obszarów wiejskich i tradycyjnych podstawowych sektorów gospodarki. Doprowadziło to do stopniowej ekspansji obszarów leśnych, nieplanowanych i niezarządzanych oraz charakteryzujących się wysokim stężeniem paliwa. Obszary te są w dużym stopniu narażone na ryzyko pożarów na obszarach wiejskich, które mogą prowadzić do ofiar śmiertelnych, rozległych szkód w ziemi i mienia oraz niszczenia lasów oraz wytwarzanych przez nie towarów i usług. Portugalia jest krajem w Europie Południowej o największym udziale spalonych obszarów wiejskich i największej średniej liczbie pożarów. Zgodnie z Europejskim Systemem Informacji o Pożarach Lasów (EFFIS) w latach 2015–2019 spalono średnio 169000 hektarów rocznie.

Cele tego komponentu są następujące:

- promowanie aktywnego planowania i zarządzania wrażliwymi gruntami rolnymi i leśnymi o wysokiej wartości środowiskowej;
- ochrona różnorodności biologicznej poprzez wspieranie odbudowy ekosystemów rolniczych i leśnych, zwłaszcza na spalonych obszarach;
- przyczynianie się do spójności terytorialnej i tworzenia miejsc pracy poprzez ożywienie działalności gospodarczej obszarów wiejskich; oraz
- zwiększenie odporności tych terytoriów poprzez zmniejszenie ryzyka pożarów poprzez skuteczne i wydajne zapobieganie pożarom, a w przypadku pożarów – poprzez ograniczenie szkód dzięki skutecznemu i wydajnemu gaszeniu pożarów.

Komponent ten przyczynia się do realizacji zalecenia dla poszczególnych krajów w sprawie poprawy jakości finansów publicznych poprzez priorytetowe traktowanie wydatków pobudzających wzrost gospodarczy (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 1 z 2019 r.). Wydatki publiczne związane z modernizacją rejestru nieruchomości wiejskich sprzyjałyby odpowiedniemu zarządzaniu tymi nieruchomościami i ewentualnie zwiększyłyby dynamikę działalności gospodarczej na obszarach wiejskich. Ponadto komponent ten wnosi istotny wkład w realizację zaleceń dla poszczególnych krajów dotyczących ukierunkowania inwestycji na transformację ekologiczną i cyfrową, z uwzględnieniem różnic regionalnych (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 3 z 2019 r. i zalecenie dla poszczególnych krajów nr 3 z 2020 r.).

Oczekuje się, że komponent ten przyczyni się zarówno do transformacji ekologicznej, jak i cyfrowej. Jeżeli chodzi o wymiar ekologiczny, komponent ten przyczynia się bezpośrednio do przystosowania się do zmiany klimatu, ponieważ ma na celu zwiększenie odporności obszarów wiejskich na pożary. Ponadto aktywne zrównoważone zarządzanie tymi terytoriami przyczynia się do zapobiegania erozji gleby, kontroli gatunków inwazyjnych i szkodników oraz sekwestracji dwutlenku węgla przez lasy. Ponadto, jeśli chodzi o wymiar cyfrowy, podkreślono planowane środki dotyczące systemu katastru własności gruntów, systemu monitorowania pokrycia terenu (SMOS), w tym LDAR (Light Detection and Ranging) oraz wysokiej rozdzielczości obrazów satelitarnych, ponieważ promują one administrację elektroniczną i cyfrowe usługi publiczne.

Oczekuje się, że żaden środek w ramach tego komponentu nie wyrządza poważnych szkód celom środowiskowym w rozumieniu art. 17 rozporządzenia (UE) 2020/852, biorąc pod uwagę opis środków i działania łagodzące określone w planie zgodnie z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyni poważnych szkód” (2021/C58/01).

H.1. Opis reform i inwestycji, które mają być finansowane z bezzwrotnego wsparcia finansowego

Reforma RE-r19: Transformacja krajobrazu na wrażliwych obszarach leśnych

Celem tego środka jest przekształcenie krajobrazu wrażliwych obszarów leśnych o ekstensywnych obszarach niezarządzanych monokultur i wysokiego ryzyka pożarów, aby zapobiegać pożarom na obszarach wiejskich oraz zwiększyć odporność klimatyczną i gospodarczą.

Reforma ta zostanie wdrożona za pomocą inwestycji RE-C08-i01 (Transformacja krajobrazu na wrażliwych obszarach leśnych). Reforma obejmuje cztery środki, które wzajemnie się uzupełniają i są przedstawione poniżej:

- programy planowania i zarządzania (PRGP);
- obszar zintegrowanego zarządzania krajobrazem (AIGP);
- zintegrowany program wsparcia dla wsi wiejskich znajdujących się na obszarach leśnych (Wspólnota Gated); oraz
- program *Emparcelar para Ordenar*.

Reforma opiera się na programie transformacji krajobrazu (program *Transformação da paisagem* – PTP) i wspiera go wraz z niezbędnymi ramami prawnymi. Te ramy prawne obejmują co najmniej prawodawstwo dotyczące przekształcania krajobrazów za pomocą programów planowania i zarządzania krajobrazem (PRGP) oraz obszarów zintegrowanego zarządzania krajobrazem (AIGP), prawodawstwo mające na celu zatwierdzenie wyznaczenia obszarów wrażliwych, do których mogą mieć zastosowanie programy planowania i zarządzania krajobrazem oraz obszary zintegrowanego zarządzania krajobrazem, a także przepisy dotyczące obowiązkowego prawa własności gruntów wiejskich na obszarach leśnych.

Wdrożenie reformy zostanie zakończone do dnia 30 września 2021 r.

Reforma RE-r20: Reorganizacja systemu ewidencji nieruchomości i systemu monitorowania pokrycia terenu

Celem tego środka jest rozwiązanie problemu braku wielofunkcyjnego rejestru gruntów poprzez wprowadzenie i rozwój systemu identyfikacji i weryfikacji granic własności gruntów oraz późniejszej rejestracji własności gruntów. Pozwoli to na spójne, aktualne i całościowe spojrzenie na terytorium, które zwiększy wartość gruntów dla jego właścicieli i umożliwi państwu opracowanie konkretnych, zrównoważonych i wielosektorowych polityk publicznych.

Reforma obejmuje uruchomienie systemu monitorowania pokrycia terenu (SMOS) oraz rozwój platformy BUPi (cyfrowego rejestru gruntów), fizycznego i wirtualnego licznika z informacjami georeferencyjnymi na temat nieruchomości, który gromadzi informacje niezbędne do ich rejestracji i ułatwia kontakty obywateli z administracją publiczną w ramach rejestru nieruchomości. Reforma ustanawia również ramy prawne niezbędne do uruchomienia inwestycji RE-C08-i02: Rejestr nieruchomości wiejskich i system monitorowania pokrycia terenu. Reforma obejmuje:

- przyjęcie ustawy ustanawiającej strukturę misji w celu rozbudowy uproszczonego systemu informacji katastralnej, podmiotu publicznego, który monitoruje rozbudowę uproszczonego krajowego systemu informacji katastralnej oraz rozwój platformy BUPi;

- przyjęcie aktu ustanawiającego system funkcjonowania i finansowania modelu organizacji i rozwoju uproszczonego systemu informacji katastralnej;
- przyjęcie ustawy zatwierdzającej system prawny księgi wieczystej, ustanawiającej krajowy system informacji katastralnej, połączonego z uproszczonym systemem informacji katastralnej i zapisującej kartę katastralną jako krajową mapę gruntów w księdze wieczystej;
- przyjęcie aktu prawnego zmieniającego dekret regulacyjny nr 9-A/2017 z dnia 3 listopada³⁸, który wyjaśnia funkcjonowanie uproszczonego systemu informacji katastralnej i platformy BUPi, przyjmując środki mające na celu natychmiastową identyfikację struktury gruntów i własności gruntów rolnych i mieszanych; oraz
- opracowanie projektu ustawy ustanawiającej nadzwyczajny system rejestracji gruntów wiejskich i zmieniającej kodeks rejestru nieruchomości (CRP).

Wdrożenie reformy zostanie zakończone do dnia 31 grudnia 2022 r.

Reforma RE-r21: Zapobieganie pożarom na obszarach wiejskich i ich zwalczanie

Celem tego działania jest zwiększenie zapobiegania pożarom na obszarach wiejskich i poprawa ich zwalczania poprzez utworzenie podstawowej sieci przerw w zarządzaniu paliwem oraz wzmocnienie podmiotów odpowiedzialnych za zarządzanie pożarami na obszarach wiejskich i ochronę przed nimi.

Reforma składa się z następujących elementów:

- przyjęcie aktu w sprawie zatwierdzenia Krajowego Planu Zintegrowanego Zarządzania Firesami Rolnymi (PNGIFR);
- przyjęcie ustawy o utworzeniu zintegrowanego systemu zarządzania pożarami na obszarach wiejskich (SIGIFR); oraz
- przyjęcie aktu zatwierdzającego krajowy program działań Krajowego Planu Zintegrowanego Zarządzania Różnicami Rolnymi.

Zintegrowany system zarządzania pożarami na obszarach wiejskich (SIGIFR) zapewnia, na szczeblu krajowym, makropolityki i wytyczne strategiczne, które przyczyniają się do zmniejszenia ryzyka pożarów na obszarach wiejskich oraz do zmiany zachowania właścicieli, użytkowników oraz bezpośrednich i pośrednich beneficjentów obszaru wiejskiego. System określa modele koordynacji międzyresortowej, wyznaczające kompetencje i zakres działania każdego podmiotu w ramach SIGIFR, przy większej odpowiedzialności różnych podmiotów w procesie decyzyjnym. Określa on model zarządzania, monitorowania i oceny, który przyczynia się do ciągłego doskonalenia polityk i programów publicznych.

Ustanawia się rolny system informacji o pożarach w celu gromadzenia i rozpowszechniania wszystkich istotnych informacji technicznych z SIGIFR. Ponadto określa model oparty na zapobieganiu ryzyku i minimalizowaniu go, poprzez działania podnoszące świadomość lub poprzez ustanowienie regionalnych sieci obronnych, w których zarządzanie paliwem odgrywa wiodącą rolę w systemie sankcji.

Wdrożenie reformy zostanie zakończone do dnia 30 września 2021 r.

Inwestycja RE-C08-i01: Transformacja krajobrazu na wrażliwych obszarach leśnych

Celem tego środka jest zwiększenie odporności terytoriów podatnych na zagrożenia związane ze zmianą klimatu, w szczególności pożarami na obszarach wiejskich i utratą różnorodności biologicznej, oraz promowanie zrównoważonego wzrostu gospodarczego i spójności terytorialnej.

³⁸ Decreto Regulamentar n.º 9-A/2017: <https://dre.pt/application/conteudo/114152782>

Cele te osiąga się poprzez przekształcenie krajobrazu, zwiększenie średniej wielkości nieruchomości rolnych, zmianę sposobu użytkowania gruntów oraz planowanie nowej działalności gospodarczej.

Inwestycja ta obejmuje następujące programy:

- programy planowania i zarządzania krajobrazem (PRGP), które opracują pożądany krajobraz i określają matrycę transformacji w perspektywie średnio- i długoterminowej, wspieraną przez model finansowania zapewniający jego realizację;
- obszary zintegrowanego zarządzania krajobrazem (AIGP), które zwiększają wielkość zarządzanego obszaru leśnego, tworzą przerwy w ekstensywnych obszarach monokulturowych sosn morskich i eukaliptusa oraz umożliwiają zastąpienie obszarów eukaliptusa innymi gatunkami, w szczególności gatunkami rodzimymi, aby osiągnąć skalę sprzyjającą odporności na pożary i waloryzację kapitału naturalnego oraz stworzyć warunki niezbędne do rozwoju operacji zintegrowanego zarządzania krajobrazem (OIGP), które definiują programowanie interwencji, model operacyjny, zasoby finansowe, które mają zostać przydzielone, oraz system zarządzania i monitorowania;
- zintegrowany program wsparcia dla wsi wiejskich zlokalizowanych na obszarach leśnych, który wspiera zestaw działań mających na celu zapewnienie zmiany użytkowania i użytkowania gruntów oraz gospodarowania paliwem wokół wsi wiejskich; oraz
- program *Emparcelar para Ordenar*, który zwiększy średni rozmiar nieruchomości wiejskich, a tym samym przyczyni się do rentowności i stabilności ekonomicznej gospodarstw, które są lub mają być tam zainstalowane.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 30 września 2025 r.

Inwestycja RE-C08-i02: Rejestr nieruchomości wiejskich i system monitorowania pokrycia terenu

Celem tego środka jest zapewnienie państwu portugalskiemu bazy wiedzy na temat ruchudrogowego na danym terytorium, w szczególności w odniesieniu do rodzaju i granic nieruchomości wiejskich, co umożliwi identyfikację właścicieli gruntów. Ma to zasadnicze znaczenie dla planowania, zarządzania i wspierania decyzji dotyczących okupacji i użytkowania danego terytorium.

Inwestycja ta obejmuje rozwój platformy BUPi i opracowanie map referencyjnych na potrzeby systemu monitorowania pokrycia terenu (SMOS), w tym cyfrowej trójwymiarowej reprezentacji gruntów poprzez zasięg Light Detection and Ranging (LiDAR), map roślinności, map wielkości biomasy i drewna, map pokrycia terenu i użytkowania oraz pokrycia terenu i pokrycia satelitarnego obrazu. Środki te wzajemnie się uzupełniają i umożliwiają pełną operacyjność platformy BUPi, przy jednoczesnym zapewnieniu interoperacyjności wszystkich istniejących systemów informacyjnych związanych z geometrią katastralną, rejestrem gruntów i matrycami podatkowymi zarządzanymi obecnie przez różne organy, w tym organ celny i organ celny, Instytut Rejestracji i Spraw Notarnych oraz Dyрекję Generalną ds. Terytorium. Obywatele, przedsiębiorstwa i wszystkie organy publiczne uzyskują niepowtarzalny numer identyfikacyjny (NIP) dla ich nieruchomości, w tym informacje o ich granicach i cechach. Aby zapewnić pomyślne wdrożenie wyżej wymienionych środków, inwestycja obejmuje również szkolenia dla upoważnionych pracowników technicznych gmin, urzędników rejestrujących i przedstawicieli organów podatkowych.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 marca 2025 r.

Inwestycja RE-C08-i03: Przerwy w zarządzaniu paliwem – sieć pierwotna

Celem tego środka jest stworzenie horyzontalnych zakłóceń w krajobrazie poprzez podstawową sieć przerw w zarządzaniu paliwem (RPFGC). Sieć ta izoluje ogniska pożarów, chroni szlaki komunikacyjne, infrastrukturę społeczną i sprzęt, zmniejsza średnią powierzchnię zniszczoną przez pożary poprzez podział krajobrazu, ułatwia działania przeciwpożarowe i zapewnia bezpieczeństwo strażakom poprzez tworzenie dróg ewakuacji.

Inwestycja obejmuje następujące środki:

- mapowanie i ocena użytkowania gruntów włączonych do sieci strukturyzacji podstawowej gospodarki paliwem;
- identyfikacja właścicieli, ocena i obliczanie poziomu rekompensaty oraz inne elementy prowadzące do zgłoszenia właścicielom gruntów obowiązku użyteczności publicznej, zawarcia umów i wypłaty związanych z nimi rekompensat
- włączenie do platformy BUPi graficznego przedstawienia terenu wiejskiego objętego ustanowieniem obszaru służebności w celu umożliwienia przeprowadzenia kolejnych specjalnych procedur rejestracyjnych; oraz
- wdrożenie podstawowej sieci zarządzania paliwem ulega przerwaniu na szczeblu krajowym.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 grudnia 2025 r.

Inwestycja RE-C08-i04: Środki zapobiegania pożarom na obszarach wiejskich i ich zwalczania

Celem tego środka jest wzmocnienie podmiotów państwowych zaangażowanych w zapobieganie pożarom na obszarach wiejskich i ich zwalczanie. W szczególności środek ten ma na celu wykorzystanie zdolności, pod względem infrastruktury i wyposażenia, portugalskich sił powietrznych oraz Instytutu Ochrony Przyrody i Lasów (ICNF) w celu zwiększenia ich skuteczności i efektywności w zapobieganiu pożarom na obszarach wiejskich i zwalczaniu ich. Ponadto środek ten poprawi ocenę ryzyka poprzez standaryzację i aktualizację Portugalskiego Instytutu Morza i sieci radarowej atmosfery (IPMA).

Inwestycja ta obejmuje zakup dwóch lekkich i dziewięciu średnich śmigłowców strażackich, budowę nowych i remontów istniejących budynków (centrum operacyjne i hangary konserwacyjne), zakup pojazdów, maszyn i sprzętu niezbędnych do gaszenia pożarów, takich jak środki ochrony indywidualnej, pojazdy strażackie, spycharki czołowe i ciągniki, a także standaryzację i modernizację radarów meteorologicznych.

Oczekuje się, że środek ten nie spowoduje znaczących szkód dla celów środowiskowych w rozumieniu art. 17 rozporządzenia (UE) 2020/852, biorąc pod uwagę opis środka i działania łagodzące określone w planie odbudowy i zwiększania odporności zgodnie z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyn poważnych szkód” (2021/C58/01). W szczególności, aby zapewnić zgodność z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyn poważnych szkód” (2021/C58/01), pojazdy, maszyny i urządzenia, które mają zostać zakupione, muszą być bezemisyjne. W przypadku gdy nie istnieją alternatywne rozwiązania bezemisyjne, pojazdy, maszyny i urządzenia, które mają zostać zakupione, odpowiadają najlepszym dostępnym poziomom efektywności środowiskowej w sektorze.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 grudnia 2025 r.

Inwestycja RE-C08-i05: Więcej programu leśnego

Celem środka jest modernizacja systemu zapobiegania pożarom i gaszenia pożarów, przejście od modelu zwalczania pożarów do modelu zapobiegania pożarom oraz wzmocnienie działań

organizacji producentów lasów (OPF) i centrów kompetencji w sektorze leśnym poprzez zaangażowanie specjalistów i podniesienie kwalifikacji technicznych wszystkich odpowiednich podmiotów działających w tych podmiotach.

Inwestycja ta obejmuje następujące środki:

- rozszerzenie programów „Bezpieczna wioska” i „Bezpieczna ludność” mających na celu promowanie działań uświadamiających mających na celu zapobieganie ryzykownym zachowaniom ludności, środki samoobrony i symulacje planów ewakuacji, we współpracy z władzami lokalnymi;
- wzmocnienie zdolności reagowania operacyjnego krajowego organu ds. stanu zagrożenia i ochrony ludności (ANEPC) i Żandarmerii Narodowej (GNR) w walce z pożarami na obszarach wiejskich, w szczególności poprzez zakup pojazdów i środków ochrony indywidualnej, renowację istniejącej infrastruktury oraz tworzenie nowych regionalnych i subregionalnych struktur ANEPC;
- zapewnienie szkoleń i kwalifikacji personelowi operacyjnemu zaangażowanemu w gaszenie pożarów oraz technikom OPF; oraz
- wzmocnienie organizacji i centrów kompetencji właścicieli lasów w obszarach, które mają zasadnicze znaczenie dla zrównoważonego charakteru zasobów leśnych.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 grudnia 2025 r.

H.2. Kamienie milowe, wartości docelowe, wskaźniki i harmonogram monitorowania i realizacji na potrzeby bezzwrotnego wsparcia finansowego

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Etap pośredni/docelowy	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
8.1	Ad-C08-i01	T	Rozwój programów planowania i zarządzania krajobrazem (PRGP) na terytoriach określonych jako podatne na zagrożenia.		Liczba	0	20	KW. 3	2025	Zatwierdzenie przez rząd programów planowania i zarządzania krajobrazem (PRGP) dla 20 jednorodnych obszarów wrażliwych lub obszarów dotkniętych poważnymi pożarami, z uwzględnieniem Karty jednostek krajobrazu kontynentalnej Portugalii oraz modelu terytorialnego krajowego programu polityki planowania przestrzennego.
8.2	Ad-C08-i01	T	Publikacja operacji zintegrowanego zarządzania krajobrazem (OIGP) w Diário da Republica		Liczba	0	60	KW. 3	2025	Zatwierdzenie i opublikowanie w Diário da Republica 60 operacji zintegrowanego zarządzania krajobrazem (OIGP), które określają programowanie interwencji, model operacyjny, środki finansowe, które mają zostać przydzielone, oraz system zarządzania i monitorowania.
8.3	Ad-C08-i01	T	Wsie, w których realizowane są projekty gospodarowania paliwem		Liczba	0	800	KW. 3	2025	Zawieranie umów określających szczegółowe warunki finansowania projektów gospodarki paliwem między Funduszem Środowiskowym a beneficjentami (gminami, społecznościami międzygminnymi, stowarzyszeniami rozwoju lokalnego) w co najmniej 800 wsiach wiejskich położonych na obszarach leśnych (społeczności ogrodniczej).
8.20	Ad-C08-i01	T	Wdrożenie środków konsolidacji gruntów Programu „Emparcelar para Ordenar”		Liczba	0	2 000	KW. 3	2025	2 000 ha gruntów wiejskich na terytoriach podatnych na zagrożenia zostaje ponownie rozdzielonych w ramach programu „Emparcelar para Ordenar”
8.4	Ad-C08-i02	M	Ku platformie BUPi 2.0	Rozpoczęcie produkcji platformy BUPi 2.0				KW. 1	2022	Zapewnienie opartej na chmurze platformy BUPi 2.0, która ma na celu modernizację i rozszerzenie funkcji już istniejących w projekcie pilotażowym BUPi. BUPi 2.0 zapewnia objęcie zasięgiem na szczeblu krajowym i interoperacyjność różnych systemów zarządzanych obecnie przez różne organy, w tym organy podatkowe i celne. BUPi 2.0 umożliwia stopniowe wprowadzanie niepowtarzalnych numerów identyfikacyjnych nieruchomości.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Etap pośredni/docelowy	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
8.5	Ad-C08-i02	T	Szkolenie w zakresie BUPi		Liczba	0	10	KW. 4	2023	Liczba kwartalnych szkoleń przeprowadzonych przez BUPi dla techników posiadających kwalifikacje krajowe, którzy przeprowadzają procedury graficznej reprezentacji (RGGG), pracowników Instytutu Rejestrów i Notariów (IRN), pracowników organów podatkowych, techników rejestru gruntów i techników z Dyrekcji Generalnej ds. Terytorium i funkcjonariusze kancelarii.
8.6	Ad-C08-i02	M	Opracowanie map referencyjnych dla systemu monitorowania pokrycia terenu (SMOS)	Opracowanie map referencyjnych dla systemu monitorowania pokrycia terenu (SMOS)				KW. 1	2025	Opracowanie map referencyjnych na potrzeby systemu monitorowania pokrycia terenu (SMOS), w tym (i) publikację map pokrycia terenu i użytkowania gruntów (COS) 2023 r., w oparciu o informacje zatwierdzone przez odpowiedzialne organy, które przedstawiają reprezentację geograficzną kraju i przedstawiają informacje na temat użytkowania gruntów i zajmowania gruntów, a także na temat rodzajów upraw i zalesiania, (ii) cyfrowe trójwymiarowe przedstawienie gruntów poprzez zasięg Light Detection and Ranging (LiDAR), (iii) mapy roślinności, (iv) mapy biomasy i wielkości drewna oraz (v) zasięg satelitarny.
8.7	Ad-C08-i03	M	Publikacja umowy dotyczącej sieci struktury zarządzania paliwem podstawowym (RPFGC)	Publikacja umowy dotyczącej sieci struktury zarządzania paliwem podstawowym (RPFGC) w BASE.gov				KW. 1	2022	Udzielenie przez właściwy organ zamówienia na wdrożenie sieci strukturyzacji podstawowej gospodarki paliwem (RPFGC) w celu stworzenia horyzontalnych zakłóceń w krajobrazie w celu odizolowania ognisk pożarów.
8.8	Ad-C08-i03	T	Ustalony obszar służebności		ha	0	21 727	KW. 3	2025	Obszar służebności utworzony w podstawowej sieci przerw w zarządzaniu paliwem (RPFGC) Grunty te włącza się do platformy BUPi, aby umożliwić późniejszą specjalną procedurę rejestracji.
8.9	Ad-C08-i03	T	Wdrożenie sieci strukturyzacji w zakresie zarządzania paliwem podstawowym (RPFGC)		Liczba	0	37 500	KW. 4	2025	Obszar wdrożony (w ha) podstawowej sieci przerw w zarządzaniu paliwem (RPFGC) – tworzenie horyzontalnych zakłóceń (pasm zarządzania paliwem) w krajobrazie w celu odizolowania ognisk pożarów.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Etap pośredni/d ocelowy	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
8.10	Ad-C08-i04	T	Dostawa pojazdów, maszyn i urządzeń		Liczba	0	179	KW. 1	2023	Dostawa pojazdów, maszyn i urządzeń przeciwpożarowych po potwierdzeniu, że spełniają one specyfikacje techniczne i inne wymagania umowne, zgodnie z procedurą przetargową.
8.11	Ad-C08-i04	T	Dostawa lekkich i średnich śmigłowców strażackich		Liczba	0	11	KW. 4	2025	Dostarczenie dwóch lekkich śmigłowców strażackich (HEBL) i dziewięciu średnich śmigłowców strażackich (HEBM) po potwierdzeniu, że spełniają one specyfikacje techniczne i inne wymagania umowne. Cel ten obejmuje również budowę lub renowację budynków i infrastruktury do użytkowania i utrzymania śmigłowców.
8.12	Ad-C08-i04	T	Instalacja radarów podwójnej polaryzacji		Liczba	0	2	KW. 4	2023	Instalacja dwóch radarów podwójnej polaryzacji z niezbędnym systemem obliczeniowym i archiwizacyjnym, dwóch detektorów oświetlenia i dwóch meteorologicznych stacji meteorologicznych. Instalacja zakończona po potwierdzeniu, że odpowiada ona specyfikacjom technicznym i innym wymaganiom umownym.
8.13	Ad-C08-i05	T	Wzmocnienie jednostek Ministerstwa Spraw Wewnętrznych (MAI) o pojazdy i wyposażenie operacyjne		Liczba	0	62	KW. 4	2024	Wzmocnienie 62 podmiotów MAI (ANEPC, GNR i straże pożarnej) poprzez zapewnienie szkoleń i kwalifikacji personelowi operacyjnemu zaangażowanemu w gaszenie pożarów, nowe pojazdy i wyposażenie operacyjne o co najmniej 35 000 000 EUR.
8.14	Ad-C08-i05	T	Utworzenie regionalnych i subregionalnych struktur Krajowego Urzędu ds. Sytuacji Nadzwyczajnych i Ochrony Ludności (ANEPC)		Liczba	0	6	KW. 2	2022	Uruchomienie dwóch regionalnych i czterech podregionalnych dowództwa ratunkowego i ochrony ludności (zgodnie z definicją zawartą w dekrecie z mocą ustawy nr 45/2019 z dnia 1 kwietnia 2019 r.)
8.21	Ad-C08-i05	M	Opracowanie kampanii uświadamiającej mającej na celu zapobieganie	Opracowanie kampanii uświadamiającej				KW. 1	2024	Opracowanie kampanii uświadamiającej i informacyjnej w ramach programów „Bezpieczna wioska” i „Bezpieczna ludność” w celu zapobiegania ryzykownym zachowaniom ludności

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Etap pośredni/d ocelowy	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
			ryzykownym zachowaniom							
8.15	Ad-C08-i05	M	Publikacja wstępnego sprawozdania Instytutu Ochrony Przyrody i Lasów, I.P.	Publikacja sprawozdania dotyczącego umów programowych między Instytutem Ochrony Przyrody i Lasów I.P. a organizacjami właścicieli lasów (OPF) i centrami kompetencji				KW. 2	2022	Sprawozdanie zawiera szczegółowe informacje na temat umów programowych między Instytutem Ochrony Przyrody i Lasów, I.P. a organizacjami właścicieli lasów (OPF) i centrami kompetencji, w tym informacje na temat celów i celów, które należy osiągnąć każdego roku. Po przedstawieniu wstępnego sprawozdania co pół roku publikuje się informacje na temat realizacji i postępów w realizacji umów programowych.
8.16	Ad-C08-i05	T	Realizacja krajowego programu szkoleniowego		Liczba	0	150	KW. 4	2025	150 techników z organizacji producentów leśnych (OPF) odbywa szkolenie o długości co najmniej 684 godzin. Szkolenia koncentrują się na następujących tematach: zarządzanie organizacją, zapobieganie pożarom na obszarach wiejskich, kontrolowane usuwanie pożarów, zdrowie roślin, certyfikacja zrównoważonej gospodarki leśnej, wielofunkcyjność terytoriów leśnych, nieдрzewne produkty leśne, wynagrodzenie za usługi ekosystemowe, różnorodność biologiczną, infrastrukturę leśną, projekty leśne, inwentaryzację lasów lub rejestr gruntów.
8.17	Ad-C08-r19	M	Ramy prawne dotyczące obowiązkowego prawa własności gruntów wiejskich na obszarach leśnych	Wejście w życie ram prawnych dotyczących obowiązkowego o prawa własności gruntów wiejskich na obszarach leśnych.				KW. 3	2021	Wejście w życie ram prawnych wdrażających obowiązkowy tytuł własności gruntów wiejskich na obszarach leśnych. Obowiązkową dzierżawę stosuje się wyłącznie w przypadku, gdy właściciele gruntów nie wyrażą zobowiązania do realizacji działań określonych w operacji zintegrowanego zarządzania krajobrazem (OIGP) ustanowionej dla obszaru zintegrowanego zarządzania krajobrazem (AIGP) na życzenie położenia ich nieruchomości. Ustawa nr 68/2020 z dnia 5 listopada upoważnia rząd do

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Etap pośredni/docelowy	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
										zmiany ustawy nr 31/2014 z dnia 30 maja (określa ogólne podstawy porządku publicznego w zakresie planowania przestrzennego, urbanistyki i wsi w celu zatwierdzenia systemu prawnego obowiązkowego prawa własności).
8.18	Ad-C08-r20	M	System monitorowania pokrycia terenu (SMOS)	Uruchomienie systemu monitorowania pokrycia terenu (SMOS)				KW. 4	2022	Uruchomienie systemu monitorowania pokrycia terenu (SMOS), obejmującego pokrycie LiDAR, cyfrowy model terenu, model upraw i roślinności, mapy pokrycia terenu oraz mapy pokrycia terenu i obrazu satelitarnego.
8.19	Ad-C08-r21	M	Ustawa o utworzeniu zintegrowanego systemu zarządzania pożarami na obszarach wiejskich (SIGIFR)	Wejście w życie ustawy ustanawiającej zintegrowany system zarządzania pożarami na obszarach wiejskich (SIGIFR) i określającej jego zasady działania.				KW. 3	2021	Zintegrowany system zarządzania pożarami na obszarach wiejskich (SIGIFR) zapewnia na szczeblu krajowym makropolicies i strategiczne wytyczne, które przyczyniają się do zmniejszenia ryzyka pożarów na obszarach wiejskich oraz do zmiany zachowania właścicieli, użytkowników oraz bezpośrednich i pośrednich beneficjentów obszaru wiejskiego. System określa modele koordynacji międzyresortowej, wyznaczając kompetencje i zakres działania każdego podmiotu w ramach SIGIFR. Określa ona zawartość różnych narzędzi zintegrowanego planowania zarządzania pożarami na obszarach wiejskich na szczeblu krajowym, regionalnym, subregionalnym i gminnym. Ustanawia się system informacji o pożarach na obszarach wiejskich w celu gromadzenia i rozpowszechniania wszystkich istotnych informacji technicznych pochodzących z SIGIFR i istnieje wyraźne zobowiązanie do zdefiniowania modelu opartego na zapobieganiu ryzyku i minimalizowaniu ryzyka poprzez działania uświadamiające lub poprzez ustanowienie regionalnych sieci obronnych, w których zarządzanie paliwem odgrywa wiodącą rolę w systemie sankcji. Ponadto określono w nim model zarządzania, monitorowania i oceny, który przyczyni się do ciągłego

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Etap pośredni/docelowy	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
										doskonalenia polityk i programów publicznych.

I. KOMPONENT 9: Gospodarka wodna

Komponent ten odnosi się do następujących wyzwań: rozwiązanie problemu wysokiego obciążenia systemów magazynowania zapewniających zaopatrzenie w wodę oraz poprawa efektywności wodnej w celu przeciwdziałania ograniczeniom wynikającym z oczekiwanego rocznego spadku opadów, większej częstotliwości suszy, sezonowości i wzrostu wycieku wody

Celem tego komponentu jest łagodzenie niedoboru wody i zapewnienie odporności regionów, w których występuje największy problem suszy i które pilnie potrzebują skutecznej interwencji w celu zapewnienia dostaw wody w Algarve, Alentejo i Maderze.

Większa odporność na wodę ma zasadnicze znaczenie dla rozwoju tych trzech regionów, stanowiąc również obowiązkowy warunek dla turystyki i ekosystemów (zwłaszcza w Algarve i Maderze), rolnictwa (Alentejo i Madery), rekonfiguracji działalności gospodarczej (Alentejo) oraz dla uwzględnienia połączonej presji szczytowej zapotrzebowania na nawadnianie i spożycia przez ludzi (Madera).

Komponent ten przyczynia się do realizacji zalecenia dla poszczególnych krajów w sprawie inwestycji w transformację klimatyczną (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 3 z 2020 r.).

I.1. Opis reform i inwestycji, które mają być finansowane z bezzwrotnego wsparcia finansowego

Inwestycja RE-C09-i01: Regionalny plan na rzecz racjonalizacji zużycia wody przez Algarve

Celem tej inwestycji jest zareagowanie na niedobór wody w Algarve, który nadal się pogłębia w obliczu zmiany klimatu. Konieczna jest reakcja na kontynuację i rozwój działalności gospodarczej oraz dywersyfikację gospodarki Algarve.

Inwestycja obejmuje środki mające na celu zmniejszenie strat wody w sektorach miejskim i rolniczym w Algarve dzięki bardziej wydajnym technologiom nawadniania, a także promowanie ponownego wykorzystania oczyszczonych ścieków. Na poziomie dostaw w ramach środków rozważa się wykorzystanie istniejącej przepustowości i poprawę odporności istniejących zbiorników poprzez zwiększenie napływu do zbiornika Odeleite poprzez pobór wody na rzekę Guadiana, wzmocnienie rezerw strategicznych oraz zainstalowanie odsalania. W szczególności te nowe źródła wody będą działać jako uzupełnienie w celu zaspokojenia potrzeb istniejącego wykorzystania, aby stawić czoła przewidywalnym skutkom zmiany klimatu. Obejmuje ona również środki mające na celu zintensyfikowanie monitorowania, licencjonowania i egzekwowania przepisów.

Oczekuje się, że środek ten nie spowoduje poważnych szkód dla celów środowiskowych w rozumieniu art. 17 rozporządzenia (UE) 2020/852, biorąc pod uwagę opis środka i działania łagodzące określone w planie odbudowy i zwiększania odporności zgodnie z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyni poważnych szkód” (2021/C58/01) oraz kamieniami milowymi i wartościami docelowymi, które Portugalia ma osiągnąć. W szczególności wszystkie projekty potencjalnie mogące znacząco oddziaływać na środowisko podlegają ocenie oddziaływania na środowisko (OOS), która zostanie zakończona zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/92/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko, a także odpowiednim ocenom w kontekście dyrektywy 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającej ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej lub, krótko mówiąc, ramową dyrektywą wodną UE, w tym wdrożenia wymaganych środków łagodzących, zapewniających zgodność z wytycznymi technicznymi DNSH (2021/C58/01). Wszelkie środki

określone w ramach OOS i oceny na podstawie dyrektywy 2000/60/WE jako niezbędne do zapewnienia zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód” są włączane do projektu i ściśle przestrzegane na etapach budowy, eksploatacji i likwidacji infrastruktury.

W przypadku poboru wody właściwy organ udziela odpowiedniego pozwolenia określającego warunki pozwalające uniknąć pogorszenia stanu wód i zapewnić utrzymanie dobrego stanu ekologicznego części wód, zgodnie z wymogami ramowej dyrektywy wodnej 2000/60/WE.

Realizacja inwestycji zakończy się do dnia 30 czerwca 2026 r.

Inwestycja RE-C09-i02: Wielofunkcyjne przedsiębiorstwo hydrauliczne w Crato, faza planowania

Celem tego środka jest zapewnienie zaopatrzenia w wodę pitną, przeciwdziałanie pustynnieniu w regionie, dywersyfikacja rolnictwa i przyczynienie się do rekonfiguracji produkcji energii na tym obszarze. Środek składa się z następujących etapów: budowa tamy w dolinie Crato w celu zapewnienia zaopatrzenia w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi i rekonfigurację rolnictwa, przy jednoczesnym zapewnieniu uprzywilejowanego miejsca do instalacji pływających paneli fotowoltaicznych (które mają być zainstalowane w lusterku wodnym za pomocą środków spoza Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności) i autonomicznej produkcji energii elektrycznej z projektowanej mini-hydroinstalacji.

Na przykład w przypadku zainstalowanej mocy 75 MW elektrownia fotowoltaiczna zaspokajałaby ponad 60 % obecnego zapotrzebowania na energię na obszarze

redundancja dostaw i zmniejszenie emisji dwutlenku węgla o ponad 80000 ton rocznie. W zależności od planowanego obszaru jeziora – 7,24 km² –^a maksymalna powierzchnia, która może być wykorzystywana do instalacji paneli fotowoltaicznych, wynosi 20 %.

Przyczynia się ona również do dywersyfikacji działalności rolniczej i przyciągnięcia mieszkańców do tego dotkniętego demograficznie obszaru kraju, przy jednoczesnym utrzymaniu wydajnego systemu gospodarki wodnej.

Inwestycja jest zlokalizowana w dorzeczu Tagu w strefie blisko granicy dorzecza Guadiana. Inwestycja obejmuje następujące etapy:

- Zapora: Utworzenie pełnego zasobnika na wysokości 248 m n.p.m. (48 m wysokości), z zalewanym obszarem 7,24 km², pojemnością magazynową 116,1 hm³ i roczną średnią objętością 57,83 hm³/rok, co ma zasadnicze znaczenie^{dla} zapewnienia redundancji zaopatrzenia w wodę publiczną (publiczne zaopatrzenie w wodę pitną (3,3 hm³/rok) i nawadniania (47 hm³/rok), tj. wystarczająca ilość wody do obsługi ludności Alter do Chão, Avis, Crato, Fronteira, Gavião, Nisa, Ponte de Sor i Sousel (około 55000 osób).
- Mini-hydro: Na zużycie energii przez przepływy, które mają być odprowadzane do nawadniania w dolinie w dolnej części rzeki, korzystając ze spadku wynikającego z wysokości tamy. Jego moc zainstalowana wynosi 1,0 MW.
- System wzmocnienia dostaw tamy Póvoa e Meadas z Pisão dam: połączenie ze zbiornika, który ma zostać utworzony, do oczyszczalni ścieków w Póvoa e Meadas w celu zaspokojenia potrzeb miejskich gmin Alter do Chão, Avis, Crato, Fronteira, Gavião, Nisa, Ponte de Sor i Sousel.
- Infrastruktura nawadniania w celu wsparcia istniejących użytków rolnych: obejmują stacje podnoszenia do nawadniania, kanały, zbiorniki bilansujące i sieci dystrybucyjne, sieci

nawadniające i poprawę dostępu dla rolnictwa; oczekuje się, że powstanie 5 078 ha nowych bloków irygacyjnych (Alter do Chão, Avis, Crato, Fronteira i Sousel). Obwód nawadniania dzieli się na partie o powierzchni nieprzekraczającej 100 ha.

- Elektrownia fotowoltaiczna (płyty słoneczne, falowniki, urządzenia pływające, przewody niskiego i średniego napięcia): instalacja paneli fotowoltaicznych w lusterku wodnym zbiornika. Finansowanie odbywa się poza planem odbudowy i zwiększania odporności.

Środek ten nie może powodować poważnych szkód dla celów środowiskowych w rozumieniu art. 17 rozporządzenia (UE) 2020/852, biorąc pod uwagę opis środka i działania łagodzące określone w planie odbudowy i zwiększania odporności zgodnie z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyn poważnych szkód” (2021/C58/01) oraz kamieniami milowymi i wartościami docelowymi, które Portugalia ma osiągnąć. Należy wykazać pełną i merytoryczną zgodność z mającymi zastosowanie przepisami prawa. Publikując projekt OOS do konsultacji publicznych, uwzględnia on 1) prognozowane przepływy wody w danej jednolitej części wód w scenariuszu odniesienia (brak inwestycji), jak również po inwestycji, w pełni uwzględniając niekorzystne skutki zmiany klimatu w oparciu o najlepszą dostępną prognozę naukową, w tym prawdopodobny najbardziej pesymistyczny scenariusz; oraz 2) uzasadnienie celu inwestycji w porównaniu z rozwiązaniami alternatywnymi o potencjalnie mniejszym wpływie na środowisko, zarówno pod względem ich celów (zasięg nawadnianych gruntów a zrównoważona rewitalizacja obszarów wiejskich), jak i środków (ograniczenie zapotrzebowania na wodę i rozwiązań opartych na zasobach przyrody). W szczególności wszystkie projekty potencjalnie mogące znacząco oddziaływać na środowisko podlegają ocenie oddziaływania na środowisko (OOS), którą należy przeprowadzić zgodnie z dyrektywą 2011/92/UE, a także odpowiednim ocenom w kontekście dyrektywy 2000/60/WE, w tym wdrożeniu wymaganych środków łagodzących, zapewniających zgodność z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyn poważnych szkód” (2021/C58/01).

Wszelkie środki określone w ramach OOS i oceny na podstawie dyrektywy 2000/60/WE jako niezbędne do zapewnienia zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód” są włączane do projektu i ściśle przestrzegane na etapach budowy, eksploatacji i likwidacji infrastruktury.

OOS opiera się na najbardziej aktualnych, kompleksowych i dokładnych danych, w tym danych z monitorowania biologicznych elementów jakości, które są szczególnie wrażliwe na zmiany hydromorfologiczne, oraz na oczekiwanym stanie jednolitej części wód w wyniku nowej działalności w porównaniu z obecnym stanem. Ocenia ona w szczególności skumulowane skutki tego nowego przedsięwzięcia z inną istniejącą lub planowaną infrastrukturą w dorzeczu.

Aby zachować zgodność z dyrektywą 2000/60/WE, należy wykazać, na podstawie oceny wszystkich potencjalnych skutków dla stanu jednolitych części wód w obrębie tego samego dorzecza oraz dla chronionych siedlisk i gatunków bezpośrednio zależnych od wód, biorąc pod uwagę w szczególności obecne presje związane z poborem wody, że środek:

nie wywiera znaczącego lub nieodwracalnego wpływu na jednolite części wód ani nie uniemożliwia osiągnięcia dobrego stanu lub potencjału do IV kwartału 2025 r. przez konkretną część wód, do której się odnosi, ani przez inne części wód w tym samym dorzeczu; oraz

nie wywiera znaczącego negatywnego wpływu na chronione siedliska i gatunki bezpośrednio zależne od wody.

Właściwy organ wydaje pozwolenie na realizację projektu, w którym określa wszystkie technicznie wykonalne i istotne z punktu widzenia ochrony środowiska środki wdrożone w celu złagodzenia

skutków i zapewnienia osiągnięcia dobrego stanu i potencjału ekologicznego w dotkniętych częściach wód do czwartego kwartału 2025 r., a także zapewnia monitorowanie skuteczności tych środków zgodnie z wymogami ramowej dyrektywy wodnej 2000/60/WE.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 marca 2022 r.

Inwestycja RE-C09-i03-RAM: Plan na rzecz oszczędnego gospodarowania wodą oraz wzmocnienia systemów zaopatrzenia i nawadniania na Maderze

Celem środka jest zwiększenie odporności zasobów wodnych na wyspach Madery i Porto Santo.

Inwestycja polega na udostępnieniu zasobów wodnych poprzez optymalizację wykorzystania istniejących zasobów, pobór nadwyżek wody bez wpływu na ekosystemy, tworzenie i rozwijanie rezerw strategicznych oraz wzajemne połączenia różnych źródeł wody.

Oczekuje się, że środek ten nie spowoduje poważnych szkód dla celów środowiskowych w rozumieniu art. 17 rozporządzenia (UE) 2020/852, biorąc pod uwagę opis środka i działania łagodzące określone w planie odbudowy i zwiększania odporności zgodnie z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyni poważnych szkód” (2021/C58/01) oraz kamieniami milowymi i wartościami docelowymi, które Portugalia ma osiągnąć. W szczególności wszystkie projekty potencjalnie mogące znacząco oddziaływać na środowisko muszą podlegać ocenie oddziaływania na środowisko (OOS) zgodnie z dyrektywą 2011/92/UE, a także odpowiednim ocenom w kontekście dyrektywy 2000/60/WE i dyrektywy 92/43/EWG, w tym wdrożeniu wymaganych środków łagodzących.

Realizacja inwestycji zakończy się do dnia 30 czerwca 2026 r.

I.2. Kamienie milowe, wartości docelowe, wskaźniki i harmonogram monitorowania i realizacji na potrzeby bezzwrotnego wsparcia finansowego

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Termin realizacji		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
9.1	Ad-C09-i01	T	Dodatkowe punkty monitorowania zainstalowanych zasobów wód podziemnych (SM3)		Liczba	32	82	KW. 4	2024	Instalacja punktów monitorowania i nadzoru zasobów wód podziemnych (w tym piezometrów i telemetrów). Oprócz istniejących 32 piezometrów należy zainstalować kolejne 50 piezometrów.
9.2	Ad-C09-i01	T	Zakończenie interwencji sieciowych w celu zmniejszenia strat wody (SM1)		Kilometry	0	125	KW. 1	2026	Zakończenie interwencji sieciowych w celu optymalizacji presji i rekultywacji sieci poprzez następujące działania: 1) optymalizacja ciśnienia i pomiar przepływu, 2) rekultywacja sieci na obszarach miejskich/histerycznych 3) rekultywacja sieci na obszarach wiejskich lub średnich obszarach wiejskich.
9.3	Ad-C09-i01	T	Modernizacja gruntów pod zbiorowym użytkowaniem wodno-rolniczym i nawadnianiem indywidualnym (SM2)		Ha	0	10 300	KW. 1	2026	Obszar, którego dotyczy przyjęcie bardziej wydajnych systemów dystrybucji poprzez zastąpienie kanałów kanałami, zwiększenie ciśnienia sieciowego, wdrożenie systemów teledetekcji i kontroli zużycia, wdrożenie systemów wykrywania nieszczelności w odniesieniu do zbiorowych instalacji hydrololniczych oraz instalowanie bardziej wydajnych i możliwych do monitorowania systemów nawadniania w ramach indywidualnego nawadniania
9.4	Ad-C09-i01	T	Liczba oczyszczalni zapewniających produkcję i rafinację oczyszczonych ścieków (SM4)		Liczba	0	4	KW. 1	2026	Liczba otwartych oczyszczalni w celu zapewnienia produkcji oczyszczonych ścieków gotowych do ponownego wykorzystania

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Termin realizacji		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
9.5	Ad-C09-i01	M	Przyjęcie zaktualizowanego projektu (w razie potrzeby) źródła dotyczącego poboru wody w Guadianie, w pełni uwzględniającego wszelkie wyniki i warunki wynikające z oceny oddziaływania na środowisko (SM5)	Przyjęcie zaktualizowanego wzoru (w razie potrzeby)				KW. 4	2024	Przyjęcie zaktualizowanego projektu źródła (jeżeli jest to wymagane), z pełnym uwzględnieniem niezbędnych wyników i warunków oceny oddziaływania na środowisko, która ma zostać zakończona zgodnie z dyrektywą 2011/92/UE i dyrektywą 92/43/EWG, a także odpowiednich ocen w kontekście dyrektywy 2000/60/WE, w tym wdrożenia wymaganych środków łagodzących, zapewniających zgodność z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyń poważnych szkód” (2021/C58/01). Wszelkie środki określone w ramach OOS i oceny na podstawie dyrektywy 2000/60/WE jako niezbędne do zapewnienia zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód” są włączane do projektu i ściśle przestrzegane na etapach budowy, eksploatacji i likwidacji infrastruktury. W przypadku poboru wody właściwy organ udziela odpowiedniego zezwolenia określającego warunki pozwalające uniknąć pogorszenia stanu wód i zapewnić utrzymanie dobrego stanu ekologicznego części wód, zgodnie z wymogami dyrektywy 2000/60/WE.
9.6	Ad-C09-i01	M	Rozpoczęcie eksploatacji poboru wody w Guadianie z pełnym poszanowaniem wyników i warunków określonych w ocenie oddziaływania na środowisko (SM5)	Uruchomienie poboru wody				KW. 2	2026	Rozpoczęcie eksploatacji poboru wody w Guadianie, z pełnym poszanowaniem wyniku OOS, która powinna zostać zakończona zgodnie z dyrektywą 2011/92/UE i dyrektywą 92/43/EWG, w tym wdrożenie wymaganych środków łagodzących, zapewnienie zgodności z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyń poważnych szkód” (2021/C58/01).

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Termin realizacji		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
9.7	Ad-C09-i01	M	Przyjęcie zaktualizowanego projektu (jeżeli jest to wymagane) środka odsalania, w pełni uwzględniającego wszelkie wyniki i warunki wynikające z oceny oddziaływania na środowisko (SM6)	Przyjęcie zaktualizowanego wzoru (w razie potrzeby)				KW. 4	2024	Przyjęcie zaktualizowanego projektu środka odsalania (jeżeli jest to wymagane), w pełni uwzględniającego niezbędne wyniki i warunki oceny oddziaływania na środowisko, która ma zostać zakończona zgodnie z dyrektywą 2011/92/UE, a także odpowiednie oceny w kontekście dyrektywy 2000/60/WE, w tym wdrożenie wymaganych środków łagodzących, zapewniających zgodność z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyn poważnych szkód” (2021/C58/01). Wszelkie środki określone w ramach OOS i oceny na podstawie dyrektywy 2000/60/WE jako niezbędne do zapewnienia zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód” są włączane do projektu i ściśle przestrzegane na etapach budowy, eksploatacji i likwidacji infrastruktury.
9.8	Ad-C09-i01	M	Rozpoczęcie stosowania środka odsalania przy pełnym poszanowaniu wyników i warunków określonych w ocenie oddziaływania na środowisko (SM6)	Uruchomienie odsalania				KW. 1	2026	Uruchomienie odsalania, przy pełnym poszanowaniu wyników OOS, które zostały ukończone zgodnie z dyrektywą 2011/92/UE, w tym wdrożenia wymaganych środków łagodzących, zapewniających zgodność z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyn poważnych szkód” (2021/C58/01).
9.9	Ad-C09-i02	m	Publikacja dokumentacji planistycznej środka, z pełnym uwzględnieniem wszelkich wyników i warunków wynikających z OOS	Publikacja dokumentacji planistycznej środka, z pełnym uwzględnieniem wszelkich wyników i warunków wynikających z OOS				KW. 1	2022	Pod warunkiem pozytywnej oceny oddziaływania na środowisko, która w pełni i merytorycznie spełniła kryteria prawne, publikacja dokumentacji planistycznej środka, z pełnym uwzględnieniem wszelkich wyników i warunków wynikających z oceny oddziaływania na środowisko, jeżeli jest to konieczne do osiągnięcia zgodności z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyn poważnych szkód” (2021/C58/01). OOS jest publikowana i uzupełniana zgodnie z dyrektywą 2011/92/UE, a także odpowiednie oceny w kontekście dyrektywy 2000/60/WE, w tym wdrożenie wymaganych środków łagodzących. Wszelkie środki określone w ramach OOS i oceny na podstawie dyrektywy 2000/60/WE jako niezbędne do zapewnienia zgodności z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyn poważnych szkód” (2021/C58/01) są włączane do projektu i przestrzegane na etapach budowy, eksploatacji i likwidacji

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Termin realizacji		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
										infrastruktury.
9.12	Ad-C09-i03-RAM	T	Dodatkowy km przewodów odnowionych lub odnowionych		kilometry	0	53	KW. 2	2025	Długość, w km, przewodów wodociągowych zbudowanych, poddawanych renowacji lub rekultywacji
9.13	Ad-C09-i03-RAM	T	Dodatkowa ilość wody udostępnionej w południowej części wyspy Madery do celów zaopatrzenia publicznego i nawadniania		hm3	NIE DOTYCZY.	4	KW. 4	2025	Dodatkowa ilość wody udostępnionej do celów zaopatrzenia publicznego i nawadniania; należy to osiągnąć poprzez wzmocnienie, renowację, renowację i budowę nowych rurociągów, kanałów, stawów i zbiorników.

I.3. Opis reform i inwestycji związanych z pożyczką

Inwestycja RE-C09-i04: Wielofunkcyjne przedsiębiorstwo hydrauliczne w Crato, etap budowy

Inwestycja ta dotyczy projektu opisanego jako inwestycja RE-C09-i02, Hydraulic wielozadaniowe przedsiębiorstwo Crato, faza planowania. Inwestycja ta obejmuje przyjęcie zaktualizowanego projektu zapory (DCAPE) oraz uruchomienie zapory.

Wszystkie pozostałe elementy, w tym zobowiązania dotyczące zasady „nie czyn poważnych szkód”, są takie same, jak określono w inwestycji RE-C09-i02 Hydraulic wielozadaniowe przedsiębiorstwo Crato, faza planowania.

Realizacja inwestycji zakończy się do dnia 30 czerwca 2026 r.

I.4. Cele pośrednie, wartości docelowe, wskaźniki i harmonogram monitorowania i realizacji pożyczki

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Termin realizacji		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
9.10	Ad-C09-i04	M	Pod warunkiem pozytywnej oceny oddziaływania na środowisko, która w pełni i merytorycznie spełniła kryteria prawne, przyjęcie zaktualizowanego projektu zapory, wytwarzania energii wodnej i słonecznej oraz nawadniania, z pełnym uwzględnieniem wszystkich wyników i warunków OOŚ.	Przyjęcie zaktualizowanego wzoru				Kw. 4	2023	Pod warunkiem przeprowadzenia OOŚ, w której stwierdzono, że nie dochodzi do poważnych szkód, przyjęcie zaktualizowanego projektu budowy zapory, energii wodnej i słonecznej oraz nawadniania, w pełni uwzględniającego wszelkie wyniki i warunki kompleksowej i skumulowanej OOŚ, jeżeli jest to konieczne do osiągnięcia zgodności z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyni poważnych szkód” (2021/C58/01). OOŚ jest przeprowadzana zgodnie z dyrektywą 2011/92/UE, a także odpowiednie oceny w kontekście dyrektywy 2000/60/WE, w tym wdrożenie wymaganych środków łagodzących. Wszelkie środki określone w ramach OOŚ i oceny na podstawie dyrektywy 2000/60/WE jako niezbędne do zapewnienia zgodności z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyni poważnych szkód” (2021/C58/01) są włączane do projektu i przestrzegane na etapach budowy, eksploatacji i likwidacji infrastruktury.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Termin realizacji		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
9.11	Ad-C09-i04	M	Rozpoczęcie eksploatacji zapór, wytwarzania energii wodnej i słonecznej oraz nawadniania, przy pełnym poszanowaniu wyników i warunków określonych w ocenie oddziaływania na środowisko oraz osiągnięcie dobrego stanu odpowiednich jednolitych części wód	Rozpoczęcie eksploatacji zapory				KW. 2	2026	Rozpoczęcie eksploatacji zapór, elektrowni wodnych i słonecznych oraz systemu nawadniania, przy pełnym poszanowaniu wyników i warunków określonych w kompleksowej i łącznej ocenie oddziaływania na środowisko przeprowadzonej zgodnie z dyrektywą 2011/92/UE, a także odpowiednich ocen w kontekście dyrektywy 2000/60/WE, w tym wdrożenia wymaganych środków łagodzących. Należy zapewnić zgodność z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyni poważnych szkód” (2021/C58/01). Środek zapewnia zaspokojenie zapotrzebowania na wodę miejską ludności Alter do Chão, Avis, Crato, Fronteira, Gavião, Nisa, Ponte de Sor i Sousel. Zwiększenie zdolności wytwarzania czystej energii zgodnie ze zdolnością wytwórczą zainstalowanej jednostki słonecznej plus 1,0 MW/rok z minihydro; instalacja infrastruktury bloków nawadniających umożliwiającej zapewnienie nowego nawadnianego obszaru o powierzchni 5 078 ha nadającego się do upraw ekologicznych i zdywersyfikowanych. Osiągnięto i poświadczono dobry stan/potencjał ekologiczny odpowiednich jednolitych części wód zgodnie z wymogami ramowej dyrektywy wodnej 2000/60/WE.

J. KOMPONENT 10: Morskie

Komponent ten stanowi odpowiedź na wyzwanie, jakim jest utworzenie drogi dla bardziej konkurencyjnej, spójnej, sprzyjającej włączeniu społecznemu, a ponadto bardziej niskoemisyjnej i zrównoważonej gospodarki morskiej – obszaru, w którym Portugalia ma duży potencjał. Komponent ten pomoże wykorzystać możliwości wynikające z transformacji klimatycznej i cyfrowej w gospodarce morskiej. Celem tego komponentu jest wspieranie realizacji celów krajowych związanych z potencjałem produkcyjnym gospodarki morskiej. W szczególności komponent ten ma na celu zapewnienie zrównoważonego charakteru i konkurencyjności systemu biznesowego związanego z morzem. Ponadto komponent ten ma na celu przeciwdziałanie, przynajmniej częściowo, ubóstwu w społecznościach nadbrzeżnych, przy jednoczesnym zapewnieniu konkurencyjnego i spójnego terytorium w kontekście przystosowania się do transformacji klimatycznej i cyfrowej, w tym z naciskiem na umiejętności istotne dla sektorów morskich. Komponent ten przyczynia się również do zachowania wartości usług ekosystemu oceanicznego.

Komponent ten wspiera realizację zaleceń dla poszczególnych krajów na skoncentrowanie polityki gospodarczej związanej z inwestycjami na portach i na innowacjach (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 3 z 2019 r.) oraz na skoncentrowaniu inwestycji na transformacji ekologicznej (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 3 z 2020 r.). Ponadto komponent ten przyczynia się do realizacji zalecenia dla poszczególnych krajów w sprawie poprawy poziomu umiejętności ludności (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 2 z 2020 r.).

Oczekuje się, że żaden środek w ramach tego komponentu nie wyrządza poważnych szkód celom środowiskowym w rozumieniu art. 17 rozporządzenia (UE) 2020/852, biorąc pod uwagę opis środków i działania łagodzące określone w planie zgodnie z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyni poważnych szkód” (2021/C58/01).

J.1. Opis reform i inwestycji, które mają być finansowane z bezzwrotnego wsparcia finansowego

Reforma TC-r23: Reforma ekosystemu infrastruktury niebieskiej gospodarki.

Celem tej reformy jest przegląd przepisów dotyczących sieci klastrów technologii portowych (zatwierdzonych przez Radę Ministrów w 2017 r.), za pomocą których Portugalia dąży do wzmocnienia działalności gospodarczej związanej z morzem poprzez tworzenie możliwości biznesowych, tworzenie nowych miejsc pracy, wspieranie eksportu, wspieranie rozwoju transportu morskiego i promowanie zrównoważonego wykorzystania potencjału morskiego. Reforma rozszerza sieć klastrów technologii portowych na dodatkowe obszary z dostępem do morza i wyznacza nowe cele, takie jak zwiększenie zdolności finansowej gospodarki morskiej za pośrednictwem zmienionego niebieskiego funduszu, wspieranie wykorzystania oceanów do poprawy odporności na łagodzenie zmiany klimatu, promowanie rozwoju umiejętności związanych z gospodarką morską i dwojaką transformacją oraz wzmocnienie publicznego wsparcia dla innowacji na rzecz zrównoważonego rozwoju gospodarki morskiej.

Reforma ustanawia model zarządzania nowym niebieskim centrum, które powinno być siłą napędową transferu technologii między różnymi podmiotami w łańcuchu wartości nowej, bardziej odpornej i zrównoważonej gospodarki morskiej, której wpływ ma być trwały i znaczący na zmianę paradygmatu w kierunku inteligentnego, zrównoważonego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju gospodarczego odnośnych sektorów.

Realizacja reformy zakończy się do dnia 31 grudnia 2021 r.

Inwestycja TC-C10-i01: Niebieskie centrum, sieć infrastruktury na rzecz niebieskiej gospodarki

Celem tej inwestycji jest stworzenie ogólnokrajowej sieci infrastruktury na rzecz niebieskiej gospodarki w całym kraju oraz wzmocnienie ekosystemu innowacji w niebieskiej gospodarce.

Inwestycja obejmuje budowę lub przebudowę nowej lub istniejącej infrastruktury, a także inwestycje w sprzęt związany z gospodarką morską. Inwestycje obejmują tworzenie nowych niebieskich klastrów w całym kraju oraz modernizację lub odnowę istniejących niebieskich klastrów, a także inwestycje w szkolenia i umiejętności w ramach nowej koncepcji niebieskiej szkoły. Inwestycja polega na budowie nowych budynków lub renowacjach i modernizacji budynków i wyposażenia związanych z gospodarką morską. Inwestycja pozwoli na przeniesienie wyników badań do specjalizacji produkcyjnych w gospodarce w różnych klastrach w Portugalii (w tym w Lizbonie, Oeiras, Peniche, Aveiro, Porto, Algarve). Obejmuje on również inwestycje w jedno niebieskie centrum, które łączy wiedzę wytworzoną przez różne klastry i wspiera tworzenie sieci kontaktów między nimi. To niebieskie centrum odzwierciedla najnowocześniejszą metodykę rozwoju gospodarczego zgodną z portugalską strategią inteligentnej specjalizacji, która w dużym stopniu koncentruje się na gospodarce oceanicznej. Obejmuje on również projekt Blue Hub School, obejmujący przede wszystkim inwestycje w infrastrukturę i sprzęt, które obejmują istotny wymiar rozwoju umiejętności, w szczególności poprzez opracowywanie kursów programowych we współpracy z Krajową Agencją ds. Kwalifikacji oraz Kształcenia i Szkolenia Zawodowego (ANQEP) i z naciskiem na platformy i szkolenia cyfrowe.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 grudnia 2025 r.

Inwestycja TC-C10-i02: Transformacja ekologiczna i cyfrowa oraz bezpieczeństwo w rybołówstwie

Celem tej inwestycji jest wspieranie finansowania projektów mających na celu innowacje, modernizację procesów, zmniejszenie śladu węglowego oraz gospodarkę o obiegu zamkniętym w przemyśle rybnym i organizacjach. Inwestycja jest realizowana poprzez bliskie powiązania między przedsiębiorstwami, stowarzyszeniami reprezentującymi sektor, organizacjami producentów, instytucjami naukowymi i organami administracji centralnej w celu zmaksymalizowania korzyści społecznych z dokonanych inwestycji. Inwestycja obejmuje zaproszenie do składania ofert na 70 projektów dotyczących innowacji, modernizacji procesów, gospodarki o obiegu zamkniętym i zmniejszenia śladu ekologicznego przedsiębiorstw z sektora rybołówstwa.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 grudnia 2025 r.

Inwestycja TC-C10-i04-RAA: Rozwój klastra do Mar dos Açores

Celem tej inwestycji jest modernizacja stałej i mobilnej infrastruktury badań naukowych o morzu w Regionie Autonomicznym Azorów. Jeden ze środków polega na zastąpieniu statku „Archipelago”, który kończy swój okres eksploatacji nowoczesnym statkiem o wysokich standardach technologicznych pod względem zdolności i wyposażenia oraz wysokiej wydajności energetycznej w celu zaspokojenia bieżących potrzeb w zakresie badań i monitorowania mórz lub promowania zrównoważonego wykorzystania oceanów. Drugi środek polega na zakupie dwóch modułów, które mają zostać włączone do powiązanego statku badawczego, a mianowicie modułu sprzętu do ciągnięcia i modułu zdalnie sterowanych pojazdów wodnych (ROV). Ostatni środek polega na utworzeniu eksperymentalnego ośrodka badawczo-rozwojowego związanego z morzem, wspólnego z instytucjami systemu naukowego i technologicznego Azorów (SCTA) i przedsiębiorstwami, prowadzącego do badań i rozwoju w tradycyjnych i powstających obszarach,

takich jak rybołówstwo i produkty pochodne, biotechnologia morską, biomateriały lub technologie i narzędzia morskie, w tym „niebieskie inkubator”, centrum akwakultury na Azorach.

Realizacja inwestycji zakończy się do dnia 30 czerwca 2026 r.

Inwestycja TC-C10-i05-RAA: Transformacja energetyczna, cyfryzacja i ograniczenie wpływu na środowisko w sektorze rybołówstwa i akwakultury

Celem tej inwestycji jest wspieranie projektów mających na celu: transformacja energetyczna, cyfryzacja i ograniczenie wpływu na środowisko w sektorze rybołówstwa i akwakultury w Autonomicznym Regionie Azorów.

Inwestycja obejmuje 15 projektów, na które przyznano dotacje, dotyczących modernizacji i odnowienia floty rybackiej, innowacji w rybołówstwie i akwakulturze w celu poprawy efektywności energetycznej, modernizacji procesów, ograniczenia produkcji odpadów na morzu oraz promowania gospodarki o obiegu zamkniętym we wszystkich sektorach rybołówstwa i akwakultury oraz dywersyfikacji działalności połowowej.

W przypadku wyboru projektów, aby zapewnić zgodność środka z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyn poważnych szkód” (2021/C58/01), kryteria kwalifikowalności zawarte w zakresie wymagań i obowiązków dotyczących przyszłych zaproszeń do składania projektów wykluczają następujący wykaz działań: działalności związanej z paliwami kopalnymi, w tym wykorzystania niższego szczebla³⁹; działania w ramach unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji (ETS) prowadzące do osiągnięcia prognozowanych emisji gazów cieplarnianych, które nie są niższe od odpowiednich poziomów odniesienia⁴⁰; działalność związana ze składowiskami odpadów, spalarniami⁴¹ i zakładami mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów⁴². Zakres uprawnień wymaga ponadto, aby można było wybierać wyłącznie działania zgodne z odpowiednimi przepisami unijnymi i krajowymi w zakresie ochrony środowiska.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 marca 2026 r.

³⁹ Wyjątkiem projektów w ramach tego środka dotyczących wytwarzania energii elektrycznej lub ciepła, a także powiązanej infrastruktury przesyłowej i dystrybucyjnej wykorzystującej gaz ziemny, które są zgodne z warunkami określonymi w załączniku III do wytycznych technicznych „Nie czyn poważnych szkód” (2021/C58/01).

⁴⁰ W przypadku gdy wspierane działanie osiąga prognozowane emisje gazów cieplarnianych, które nie są znacznie niższe od odpowiednich wskaźników referencyjnych, należy przedstawić wyjaśnienie powodów, dla których nie jest to możliwe. Wartości odniesienia ustanowione dla przydziału bezpłatnych uprawnień w odniesieniu do działań wchodzących w zakres systemu handlu uprawnieniami do emisji, jak określono w rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) 2021/447.

⁴¹ Wyłączenie to nie ma zastosowania do działań w ramach tego środka w zakładach przeznaczonych wyłącznie do przetwarzania odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu oraz do istniejących zakładów, w których działania w ramach tego środka mają na celu zwiększenie efektywności energetycznej, wychwytywanie gazów spalinowych do składowania lub wykorzystania lub odzyskiwanie materiałów z popiołów spalania, pod warunkiem że takie działania w ramach tego środka nie prowadzą do zwiększenia zdolności zakładów w zakresie przetwarzania odpadów ani do wydłużenia okresu eksploatacji zakładów; w odniesieniu do których przedstawiono dowody na poziomie zakładu.

⁴² Wyłączenie to nie ma zastosowania do działań podejmowanych w ramach tego środka w istniejących zakładach mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów, w przypadku gdy działania w ramach tego środka mają na celu zwiększenie efektywności energetycznej lub dostosowanie do procesów recyklingu odpadów posegregowanych w celu kompostowania bioodpadów i fermentacji beztlenowej bioodpadów, pod warunkiem że takie działania w ramach tego środka nie prowadzą do zwiększenia zdolności zakładów w zakresie przetwarzania odpadów ani do wydłużenia okresu eksploatacji zakładów; w odniesieniu do których przedstawiono dowody na poziomie zakładu.

Inwestycja TC-C10-i06-RAM: Technologie oceaniczne

Celem tej inwestycji jest zaspokojenie potrzeb infrastrukturalnych badań naukowych o morzu w Autonomicznym Regionie Madery oraz promowanie powiązań między badaniami morskimi a sektorem gospodarki.

Inwestycja polega na budowie energooszczędnego wielozadaniowego statku badawczego przeznaczonego do badań i szkoleń na płytkich wodach wokół wysp archipelagu Madery i na otwartym morzu. Obejmuje on również zakup trzech autonomicznych bezzałogowych pojazdów, aby umożliwić zwiększenie liczby dni przebywania na morzu na Północnym Atlantyku na potrzeby badań morskich, a także gromadzenie wysokiej jakości danych akustycznych w porównaniu z innymi tradycyjnymi metodami wyszukiwania.

Oczekuje się, że środek ten nie spowoduje poważnych szkód dla celów środowiskowych w rozumieniu art. 17 rozporządzenia (UE) 2020/852, biorąc pod uwagę opis środka i działania łagodzące określone w planie odbudowy i zwiększania odporności zgodnie z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czynić poważnych szkód” (2021/C58/01). W szczególności statek badawczy i autonomiczne bezzałogowe pojazdy wykorzystują najlepszą dostępną technologię o najniższym wpływie na środowisko w sektorze.

Realizacja inwestycji zakończy się do dnia 30 czerwca 2026 r.

J.2. Kamienie milowe, wartości docelowe, wskaźniki i harmonogram monitorowania i realizacji na potrzeby bezzwrotnego wsparcia finansowego

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
10.1	TC-C10-r23	M	Wejście w życie przeglądu aktów Ministerstwa Morza związanych ze wzmocnieniem zdolności finansowania gospodarki morskiej i innowacji za pośrednictwem niebieskiego funduszu	Wejście w życie zmienionych aktów Ministerstwa Morza związanych ze wzmocnieniem zdolności finansowania gospodarki morskiej i innowacji za pośrednictwem niebieskiego funduszu				KW. 4	2021	Następujące akty podlegają przeglądowi: Dekret z mocą ustawy nr 16/2016 z dnia 9 marca; Postanowienie nr 343/2016 z dnia 30 grudnia 2016 r.; Uchwała Rady Ministrów nr 175/2017. Przegląd tych aktów obejmuje aktualizację strategicznej sieci klastrów technologii portowych, rozszerzając jej zakres na dekarbonizację gospodarki morskiej; przegląd i dostosowanie niebieskiego funduszu ekologicznego i trybu działania w celu dostosowania go do zarządzania inwestycjami w komponent; stworzenie modelu zarządzania centrum.
10.2	TC-C10-i01	T	Zakończenie modernizacji szkół Blue Hub oraz wzmocnienie dostaw i wyposażenia		%	0	100	KW. 4	2025	Zakończenie prac modernizacyjnych, wzmocnienie oferty szkoleniowej i modernizacja za pomocą sprzętu Blue Hub School. Zakończenie powyższych działań następuje po potwierdzeniu zgodności ze specyfikacjami technicznymi i zobowiązaniami umownymi. Wniosek taki zawiera: inwestycje w infrastrukturę i systemy <i>Escola Superior Náutica Infante D. Henrique (ENIDH)</i> , w tym modernizacja 16 laboratoriów i zakup symulatorów (w zakresie pozycjonowania statków, obsługi ruchu statków, logistyki i operacji portowych) Modernizacja dot. MAR: modernizacja 6 ośrodków szkoleniowych, sprzęt wspierający szkolenie zawodowe, modernizacja systemów informatycznych i komunikacyjnych, cyfryzacja procesów szkoleniowych i projektowanie e-uczenia się. Zapotrzebowanie na energię pierwotną w nowych budynkach musi być o co najmniej 20 % niższe od wymagań budynków o niemal zerowym zużyciu energii. Renowacje zwiększające efektywność energetyczną zapewniają średnio co najmniej renowację średnio dogłębną zgodnie z definicją zawartą

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
										w zaleceniu Komisji (UE) 2019/786 w sprawie renowacji budynków.
10.3	TC-C10-i01	T	Zakończenie instalacji lub modernizacji węzłów Blue Hub		Liczba	0	7	KW. 4	2025	Zakończenie prac (budowa, renowacja i wyposażenie) w odniesieniu do 7 węzłów niebieskich. Nowe lub zmodernizowane niebieskie węzły obejmują: 1. Centrum przedsiębiorstw i wspólnego laboratorium oceanicznego w Lizbonie: renowacja budynku laboratorium oceanicznego z uwzględnieniem m.in. przestrzeni infrastruktury laboratoryjnej, biorafinerii, przestrzeni dla krajowego biobanku zasobów morskich oraz przestrzeni biurowej dla przedsiębiorstw technicznych. 2. Centrum IPMA/Sea Oeiras w celu poprawy zdolności monitorowania oceanów: w tym budowę hangaru dla jednostki inżynierii oceanicznej, w tym mostu torowego, obszarów warsztatowych, budynku archiwów z obracającymi się półkami dla próbek, które należy przechowywać w płynnym podłożu, sprzętu do badań w dziedzinie rybołówstwa. Obejmuje również urządzenia radarowe do monitorowania w czasie rzeczywistym. 3. Inteligentny Ocean Peniche Hub: w tym budowa infrastruktury, parku naukowo-technicznego zlokalizowanego w Peniche w porcie rybackim w Peniche, budowa i wdrożenie systemu zbierania i oczyszczania wód słonych, otwartej przestrzeni do rozpowszechniania wiedzy o morzu. 4. Węzeł Aveiro: w tym odnowienie starego systemu pozyskiwania, uzdatniania i dystrybucji wody morskiej, krajowego laboratorium ds. opracowywania i testowania produktów rybołówstwa i akwakultury, laboratorium produkcji 5.0 alg i półproduktów. 5. Węzeł Ocean.Plus w Porto, Leixões I: w tym zestaw wspólnej infrastruktury dla środowiska naukowego w celu wspierania naukowców na wszystkich etapach rozwoju nauki i technologii, od projektowania po opracowanie prototypów, wdrażanie testów w terenie, walidację technologii i transfer wiedzy, w tym platformy logistyczne i oceaniczne, z łatwym dostępem dla społeczności naukowej i innowacyjnej. 6. Porto Hub/Leixões II: Centrum Dowództwa i Kontroli Bezzałogowych Pojazdów na Morzu: w tym wielodomenowe pojazdy bezzałogowe (powierzchniowe, powierzchniowe i długoterminowe) wyposażone w czujniki do pomiaru podstawowych zmiennych oceanicznych (EoV), centrum dowodzenia i kontroli oraz systemy obliczeniowe i komunikacyjne.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
										7. Centrum Algarve: stworzenie nowej infrastruktury i sprzętu, laboratoriów i biur, przestrzeni dla nowych przedsiębiorstw (zdolność około 15 przedsiębiorstw i 90 miejsc pracy), ze szczególnym uwzględnieniem niebieskiej biotechnologii, akwakultury, żywności i paszy oraz morskich zasobów biologicznych, rozwoju produktów waloryzacji i tworzenia wiedzy. Należy odtworzyć i zatrudnić model biznesowy oraz zawodowy tymczasowy zespół ds. zarządzania biznesowego dla niebieskiego centrum (obejmującego również Blue Hub School). Inicjatywa ta stanowi część realizacji krajowej strategii na rzecz oceanów na lata 2021–2030, a mianowicie w ramach celów strategicznych nr 1, 2, 3, 6, 7 i 9. Zakończenie powyższych działań następuje po potwierdzeniu zgodności ze specyfikacjami technicznymi i zobowiązaniami umownymi. Zapotrzebowanie na energię pierwotną w nowych budynkach musi być o co najmniej 20 % niższe od wymagań budynków o niemal zerowym zużyciu energii. Renowacje zwiększające efektywność energetyczną zapewniają średnio co najmniej renowację średnio dogłębną zgodnie z definicją zawartą w zaleceniu Komisji (UE) 2019/786 w sprawie renowacji budynków.
10.4	TC-C10-i02	T	Zatwierdzenie sprawozdań końcowych dotyczących 70 projektów wspierających innowacje, transformację energetyczną i zmniejszenie oddziaływania na środowisko dla podmiotów sektora rybnego		Liczba	0	70	KW. 4	2025	Zatwierdzenie przez DGRM-IFAP (Dyrekcja Generalna ds. Zasobów Naturalnych, Bezpieczeństwa i Usług Morskich) sprawozdań końcowych z realizacji 70 projektów wspierających innowacje, transformację energetyczną i zmniejszenie oddziaływania na środowisko dla podmiotów sektora rybołówstwa. DGRM-IFAP mierzy postępy ilościowe w stosunku do celów szczegółowych uzgodnionych przy przydzieleniu podstawowego finansowania w następstwie dwóch zaproszeń do składania ofert organizowanych przez DGRM-IFAP i przewidzianych na 2021 i 2022 r..
10.8	TC-C10-i04-RAA	M	Rozpoczęcie umowy o roboty budowlane dla centrum technicznego	Rozpoczęcie prac budowlanych dla centrum				KW. 4	2023	Rozpoczęcie prac budowlanych związanych z infrastrukturą dla Technopolu MARTEC (w tym zakup gruntów i rozbiórka istniejącej infrastruktury) na wyspie Faial, które zostaną zakończone w 2025 r. jako część ośrodka eksperymentalnego i rozwojowego powiązanego z morzem na Azorach.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
			MARTEC	technicznego MARTEC						Obejmuje on niebieski inkubator (o powierzchni co najmniej 6 500 m²), centrum akwakultury (co najmniej 2 000 m²) oraz niezbędny sprzęt (m.in. sprzęt ogólny oraz instalację ośrodka doświadczalnego i stacji badawczej w dziedzinie akwakultury). Zapotrzebowanie na energię pierwotną w nowych budynkach musi być o co najmniej 20 % niższe od wymagań budynków o niemal zerowym zużyciu energii.
10.9	TC-C10-i04-RAA	M	Dostawa statku badawczego	Dostawa statku badawczego				KW. 4	2025	Dostawa nowoczesnego statku badawczego. Musi być w stanie działać na dużych głębokościach, obejmować nowoczesne urządzenia badawcze i sprzęt do przekazywania danych, dynamiczne pozycjonowanie, możliwość obsługi zdalnie sterowanych pojazdów, sieci pelagicznych, drag, rdzeniowych o wysokich standardach technologicznych pod względem zdolności i sprzętu o wysokiej wydajności energetycznej, w celu zaspokojenia bieżących potrzeb w dziedzinie badań morskich i monitorowania lub promowania zrównoważonego wykorzystania oceanów.
10.11	TC-C10-i04-RAA	M	Dostarczenie dwóch modułów dla nowego statku badawczego	Dostarczenie dwóch modułów dla nowego statku badawczego				KW. 2	2026	Dostarczenie dwóch modułów na potrzeby badań nad nowymi statkami: 1 Moduł ROV i 1 Moduł sprzętu do połowu włokiem
10.10	TC-C10-i04-RAA	M	Uruchomienie eksperymentalnych ośrodków badawczo-rozwojowych związanych z morzem na Azorach (centrum MARTEC)	Uruchomienie eksperymentalnych ośrodków badawczo-rozwojowych związanych z morzem na Azorach (centrum MARTEC)				KW. 2	2026	Utworzenie i uruchomienie eksperymentalnego ośrodka badawczo-rozwojowego związanego z morzem, które może być udostępniane instytucjom systemu naukowego i technologicznego Azorów i przedsiębiorstwom odpowiedzialnym za badania i rozwój w tradycyjnych i powstających obszarach, takich jak rybołówstwo i jego produkty, akwakultura, biotechnologia morska, biomateriały lub technologie i urządzenia morskie. Uruchomienie centrum (ośrodka technicznego MARTEC), Centrum to znajduje się na wyspie Faial. Zapotrzebowanie na energię pierwotną w nowych budynkach musi być o co najmniej 20 % niższe od wymagań budynków o niemal zerowym zużyciu energii.
10.12	TC-C10-i05-RAA	T	Zakończenie projektów w sektorze rybołówstwa i akwakultury		Liczba	0	15	KW. 1	2026	Zakończenie 15 projektów dotyczących modernizacji i odnowienia floty rybackiej, innowacji w rybołówstwie i akwakulturze w celu poprawy efektywności energetycznej, modernizacji procesów, ograniczenia produkcji odpadów na morzu oraz promowania gospodarki o obiegu zamkniętym we wszystkich sektorach rybołówstwa i akwakultury oraz dywersyfikacji

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
										działalności połowowej. Kryteria wyboru muszą zapewniać zgodność z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyni poważnych szkód” (2021/C58/01) transakcji objętych wsparciem w ramach tego środka poprzez wykorzystanie wykazu wykluczenia (jak określono w opisie środka) oraz wymóg zgodności z odpowiednimi unijnymi i krajowymi przepisami w zakresie ochrony środowiska.
10.13	TC-C10-i06-RAM	M	Podpisanie umowy dotyczącej wielozadaniowego statku badawczego	Podpisanie umowy dotyczącej wielozadaniowego statku badawczego				KW. 2	2024	Podpisanie umowy na budowę wielofunkcyjnego statku badawczego. Zakres zadań wymaga zastosowania warunku dotyczącego zasady „nie czyni poważnych szkód” określonego w opisie środka.
10.14	TC-C10-i06-RAM	M	Dostawa energooszczędnego wielozadaniowego statku badawczego	Dostawa wielozadaniowego statku badawczego				KW. 2	2026	Dostawa energooszczędnego wielozadaniowego statku badawczego. Ma on możliwość prowadzenia działalności na płytkich wodach Autonomicznego Regionu Madery wokół wysp archipelagu, jak również na otwartym morzu.
10.15	TC-C10-i06-RAM	T	Dostawa dwóch autonomicznych bezzałogowych pojazdów	Dostawa dwóch pojazdów autonomicznych	Liczba	0	2	KW. 3	2024	Dostawa dwóch autonomicznych bezzałogowych pojazdów: • Powierzchnia pojazdu autonomicznego (USV) • Podwodny pojazd autonomiczny (AUV) 1000M
10.16	TC-C10-i06-RAM	M	Dostawa autonomicznych bezzałogowych pojazdów	Dostawa autonomicznych bezzałogowych pojazdów				KW. 4	2025	Dostawa autonomicznego podwodnego bezzałogowego pojazdu 6000M.

J.3. Opis reform i inwestycji związanych z pożyczką

Inwestycja TC-C10-i03: Centrum Operacji Obronnych Atlantyku i platforma morską

Celem tej inwestycji jest przyczynienie się do sprostania szeregowi wyzwań, w tym monitorowanie bio-geochemicznego wymiaru oceanów i atmosfery; mapowanie i ocena zasobów mineralnych i wszystkich innych nieodnawialnych zasobów gleby i podglebia morskiego podlegającego jurysdykcji Portugalii; stałe mapowanie zasobów żywych (zasoby odnawialne) i monitorowanie ich ewolucji; zwalczanie nieprawidłowości i niezgodności z prawem na oceanach jurysdykcji portugalskiej w łańcuchach wartości w przemyśle oceanicznym; reagowanie na klęski żywiołowe i katastrofy spowodowane przez człowieka; przyczynianie się do łagodzenia szkodliwych działań człowieka w oceanach (zwalczanie skutków zanieczyszczeń, takich jak makroplazmy plastiku); zwiększenie zdolności rejestrowania wszystkich informacji uzyskanych na morzu; tworzenie nowej wiedzy i generowanie wiedzy poprzez łączenie informacji i opracowywanie modeli prognozowania o różnej skali czasowej i przestrzennej.

Inwestycja polega na opracowaniu systemu opartego na trzech kluczowych filarach: Filar I – Wielofunkcyjna platforma marynarki wojennej o wielu mocnych stronach i służąca następującym celom: monitorowanie oceanów, badania oceanograficzne, monitorowanie ekologii mórz, integracja nowych technologii monitorowania oceanów i interwencji oceanicznych – w tym systemów robotyki powietrznej i podmorskiej); Filar II – Centrum operacyjne, zakorzenione w systemie podnoszenia świadomości opartym na krajowej bazie danych morskich i na bliźniaku cyfrowym oraz sieci ośrodków badawczo-rozwojowych, eksperymentalnych i innowacyjnych, z myślą o wzmocnieniu środków obserwacji oceanów, przyczynianiu się do realizacji celu, jakim jest stworzenie cyfrowego oceanu, poszerzaniu wiedzy i dostarczaniu rozwiązań w zakresie interwencji oceanicznych, takich jak gromadzenie danych z powietrza, żegluga morskiej i podmorskiej, wiedza o zjawiskach oceanicznych i mapowanie oceanów do celów naukowych; oraz filar III – Akademia Arsenalna Alfeite (akademia 4.0). Filar I będzie polegał na budowie wielofunkcyjnej platformy, zintegrowaniu technologii granicznych i rozszerzeniu funkcji statku do nadzoru oceanicznego i statku do badań oceanograficznych na inne scenariusze, takie jak sytuacje nadzwyczajne, takie jak wycieki ropy naftowej lub zakwity tworzyw sztucznych, glonów lub galaretek) lub działania w zakresie monitorowania ekologii morskiej, a także integrację nowych technologicznych środków obserwacji, monitorowania i interwencji oceanów, takich jak zautomatyzowane systemy powietrzne lub podmorskie. Platforma prowadzi kilka działań, takich jak: działania nadzwyczajne, nadzór, badania naukowe i technologiczne oraz monitorowanie środowiskowe i meteorologiczne. W ramach filaru II centrum operacyjne ma na celu wzmocnienie środków obserwacji oceanów poprzez przyczynianie się do realizacji celu, jakim jest stworzenie „cyfrowego oceanu” umożliwiającego tworzenie wiedzy, a ponadto zapewnienie rozwiązań wzmacniających krajową i międzynarodową zdolność do interweniowania w oceanach. Filar III ma być innowacyjnym projektem szkolenia zasobów ludzkich w sektorze morskim – zarówno poprzez kwalifikację i wymianę doświadczeń osób już zatrudnionych w przedsiębiorstwach, jak i poprzez przyciąganie specjalistów w dziedzinie inżynierii morskiej. Akademia Arsenalna ma na celu skupienie się na szkoleniach w przełomowych dziedzinach, takich jak robotyka, telekomunikacja, biotechnologia, nanotechnologia, łączność, sztuczna inteligencja, duże zbiory danych i uczenie się maszyn.

Realizacja inwestycji zakończy się do dnia 30 czerwca 2026 r.

Inwestycja TC-C10-i07: Zielona żegluga

Celem środka jest przyspieszenie transformacji energetycznej morskiego transportu towarowego i pasażerskiego.

Inwestycja obejmuje program wsparcia interwencji w zakresie efektywności energetycznej dziesięciu statków transportu towarowego i pasażerskiego, z których co najmniej 70 % statków przekracza 5000 ton brutto (GT). Interwencje muszą należeć do co najmniej jednej z następujących kategorii: (i) środki zastępujące paliwa kopalne, (ii) środki służące oszczędności energii oraz (iii) uzupełniające środki redukcji emisji.

Wnioski są oceniane na podstawie oceny poziomu redukcji emisji dwutlenku węgla (CO₂) obliczonego na podstawie wskaźnika intensywności emisji dwutlenku węgla (CII) oraz wskaźnika przypadającego na jednostkę pracy transportowej, wyrażonego w procentach, oraz na podstawie oceny poziomów redukcji emisji tlenków siarki (SO_x), tlenków azotu (NO_x) i pyłu zawieszonego w procentach. Jako wskaźnik oceny wykorzystuje się również istniejący indeks efektywności energetycznej statków (EEXI).

Aby zapewnić zgodność środka z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czynić poważnych szkód” (2021/C58/01), inwestycja przyczynia się do zmniejszenia zużycia paliwa przez statek o co najmniej 10 %, wyrażonego w gramach paliwa na nośność na milę morską. Obliczenie zużycia wykazuje się za pomocą obliczeniowej dynamiki płynów (CFD), badań zbiorników lub podobnych obliczeń inżynierskich. Ponadto statki nie mogą być przeznaczone do transportu paliw kopalnych.

Realizacja inwestycji zakończy się do dnia 30 czerwca 2026 r.

J.4. Cele pośrednie, wartości docelowe, wskaźniki i harmonogram monitorowania i realizacji pożyczki

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
10.5	TC-C10-i03	M	Podpisanie umowy dotyczącej wielofunkcyjnej platformy morskiej i centrum operacyjnego	Podpisanie umowy dotyczącej wielofunkcyjnej platformy morskiej i centrum operacyjnego				KW. 3	2023	Podpisanie umowy o roboty budowlane po ogłoszeniu przetargu(-ów) publicznego(-ych) – filary I i II: Filar I – Wielofunkcyjna platforma morska, Obejmuje to budowę wielofunkcyjnej platformy morskiej o długości około 100 m z dynamicznym automatycznym pozycjonowaniem, zintegrowanym systemem zarządzania platformą, mostka dowodzenia i centrum operacyjnego, podwodny akustyczny system pozycjonowania, zatoki do wynoszenia okrętów podwodnych i/lub wysiadania systemów autonomicznych, dźwigów, helidecków, m.in.), Obejmuje również zdolność do eksploatacji pojazdów o głębokości do 6000 metrów, parkowanie autonomicznych pojazdów powierzchniowych i dodatkowe zasoby morskie (w tym autonomiczne pojazdy powierzchniowe oceaniczne, pojazdy autonomiczne podwodne, autonomiczne pojazdy powietrzne, drony). Filar II – Centrum operacyjne Obejmuje to renowację istniejących budynków i struktur, urządzenia do systemów komputerowych i komunikacyjnych dla centrum operacyjnego i sieci laboratoryjnej, systemy obliczeń wielkiej skali i systemów przechowywania informacji, systemy łączności (w tym systemy telewizyjne z terminalem o bardzo małej apertury (VSAT) telewizyjne (TVRO) oraz systemy interoperacyjności z innymi systemami marynarki wojennej, tworzenie oprogramowania i systemy immersyjne.
10.6	TC-C10-i03	M	Finalizacja Akademii Arsenalnej Alfeite	Finalizacja Akademii Arsenalnej Alfeite				KW. 4	2023	Sfinalizowanie Szkoły Akademii Arsenalnej Alfeite (w tym modernizacja infrastruktury i zakup sprzętu (komputerów; sprzęt laboratoryjny, infrastruktura technologiczna, sprzęt dla przemysłu 4.0 i transformacja cyfrowa), diagnozowanie potrzeb szkoleniowych, opracowywanie kursów szkoleniowych, prowadzenie pierwszych kursów szkoleniowych jeszcze przed ukończeniem szkoły)
10.7	TC-C10-i03	M	Przyjęcie i przyjęcie wielofunkcyjnej platformy morskiej i centrum	Przyjęcie i przyjęcie wielofunkcyjnej platformy				KW. 2	2026	Przyjęcie i przyjęcie wielofunkcyjnej platformy morskiej i centrum operacyjnego

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
			operacyjnego	morskiej i centrum operacyjnego						
10.17	TC-C10-i07	M	Ogłoszenie zaproszenia do składania ofert na obniżenie emisyjności statków	Ogłoszenie zaproszenia do składania ofert na obniżenie emisyjności statków				KW. 3	2023	Ogłoszenie zaproszenia do składania ofert na obniżenie emisyjności dziesięciu morskich statków transportu towarowego i pasażerskiego, z których co najmniej 70 % statków przekracza 5000 ton brutto (GT). Zakres wymagań i obowiązków obejmuje kryteria kwalifikowalności, które zapewniają zgodność wybranych projektów z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyń poważnych szkód” (2021/C58/01) i przyczyniają się do co najmniej 10 % zmniejszenia zużycia paliwa przez statek wyrażonego w gramach paliwa na nośność na milę morską zgodnie z wymogami określonymi w opisie środka. Obejmuje ona również wymóg zgodności z unijnymi i krajowymi przepisami w zakresie ochrony środowiska.
10.18	TC-C10-i07	T	Zakończenie interwencji w zakresie efektywności energetycznej statków	Dowód zakończenia interwencji w zakresie efektywności energetycznej statków	Liczba	0	10	KW. 2	2026	Zakończenie interwencji w zakresie efektywności energetycznej w odniesieniu do dziesięciu statków transportu towarowego i pasażerskiego, z których co najmniej 70 % statków przekracza 5000 ton brutto (GT).

K. KOMPONENT 11: Dekarbonizacja przemysłu

Komponent portugalskiego planu odbudowy i zwiększania odporności dotyczy wyzwania, jakim jest wkład przemysłu i procesów przemysłowych w osiągnięcie celów neutralności pod względem emisji dwutlenku węgla, jak określono w Planie działania na rzecz neutralności emisyjnej do 2050 r. oraz w krajowym planie w dziedzinie energii i klimatu do 2030 r. Wymaga to przekształcenia strukturalnego w oparciu o rekonfigurację działalności przemysłowej, zmiany w procesach produkcyjnych oraz sposób wykorzystania zasobów.

Środek tego komponentu ma na celu promowanie dekarbonizacji, efektywności energetycznej i zasobooszczędności oraz wykorzystania alternatywnych źródeł energii w procesach przemysłowych. Wspierane projekty są również powiązane z nowymi technologiami, innowacjami i cyfryzacją przemysłu, dążąc do większej efektywności różnych procesów produkcyjnych i organizacyjnych.

Komponent ten przyczynia się do transformacji klimatycznej przemysłu portugalskiego i wspiera jego konkurencyjność. Przyczynia się on do realizacji zaleceń dla poszczególnych krajów dotyczących inwestycji w transformację ekologiczną, w szczególności w zakresie czystej i wydajnej produkcji i wykorzystania energii (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 3 z 2020 r.) oraz w sprawie inwestycji w badania naukowe i innowacje (zalecenia dla poszczególnych krajów nr 3 z 2019 r. i 2020 r.).

K.1. Opis reform i inwestycji, które mają być finansowane z bezzwrotnego wsparcia finansowego

Inwestycja TC-C11-i01: Dekarbonizacja przemysłu

Inwestycja ta polega na promowaniu i wsparciu finansowym projektów innowacyjnych w sektorach przemysłu w czterech obszarach:

- procesy i technologie niskoemisyjne: celem jest wspieranie wprowadzania nowych technologii lub ulepszonych procesów produkcyjnych w celu ich dekarbonizacji, np. poprzez włączenie nowych surowców i środków gospodarki o obiegu zamkniętym, środki w zakresie innowacji, wymianę lub dostosowanie urządzeń, zwiększenie elektryfikacji zużycia energii końcowej;
- środki w zakresie efektywności energetycznej: wspierane projekty mają na celu zmniejszenie zużycia energii i emisji gazów cieplarnianych, np. poprzez optymalizację lub wymianę silników i urządzeń, optymalizację procesów, przyjęcie systemów monitorowania i zarządzania zużyciem;
- włączenie energii ze źródeł odnawialnych i jej magazynowanie, np. poprzez instalację systemów słonecznych, wytwarzanie ciepła ze źródeł odnawialnych, wysokosprawną kogenerację, produkcję i wykorzystanie wodoru odnawialnego i gazów odnawialnych, w przypadku gdy możliwości technologiczne dekarbonizacji, w tym poprzez elektryfikację, są bardziej ograniczone;
- opracowanie planów działania w zakresie dekarbonizacji i inicjatyw na rzecz budowania zdolności, np. poprzez identyfikację i rozpowszechnianie skutecznych rozwiązań technologicznych, działania szkoleniowe, platformy wymiany informacji.

Wsparcia udziela się w drodze procedur przetargowych (2021–2024) zarówno małym i średnim przedsiębiorstwom, jak i dużym przedsiębiorstwom w dziedzinie przemysłu i produkcji energii, w tym organom zarządzającym obszarami przemysłowymi, operatorom systemów przesyłowych i dystrybucyjnych energii, stowarzyszeniom branżowym i energetycznym oraz innym podmiotom. Celem inwestycji jest wsparcie co najmniej 310 projektów różnej wielkości: małe (średnio

1 000 000 EUR), średnie (średnio 5 000 000 EUR) i duże (średnio 10 000 000 EUR). Przetarg koncentruje się na sektorach charakteryzujących się największą intensywnością emisji gazów cieplarnianych, ale jest otwarty dla całego sektora przemysłowego, obejmującego zarówno instalacje objęte ETS, jak i nieobjęte ETS. Projekty wybrane w ramach obszaru interwencji 024ter prowadzą do redukcji emisji gazów cieplarnianych o co najmniej 30 % w odnośnych instalacjach przemysłowych, przyczyniając się do realizacji celów klimatycznych Portugalii w ramach wdrażania krajowego planu w dziedzinie energii i klimatu.

Aby zapewnić zgodność środka z wytycznymi technicznymi zasady „nie czyn poważnych szkód” (2021/C58/01), kryteria kwalifikowalności zawarte w zakresie wymagań i obowiązków w odniesieniu do przyszłych zaproszeń do składania projektów wykluczają następujący wykaz działań: działalności związanej z paliwami kopalnymi, w tym wykorzystania niższego szczebla⁴³; działania w ramach unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji (ETS) prowadzące do osiągnięcia prognozowanych emisji gazów cieplarnianych, które nie są niższe od odpowiednich poziomów odniesienia⁴⁴; działalność związana ze składowiskami odpadów, spalarniami⁴⁵ i zakładami mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów⁴⁶; oraz iv) działalności, w ramach której długotrwałe unieszkodliwianie odpadów może powodować szkody dla środowiska. Zakres uprawnień wymaga ponadto, aby można było wybierać wyłącznie działania zgodne z odpowiednimi przepisami unijnymi i krajowymi w zakresie ochrony środowiska.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 grudnia 2025 r.

⁴³ Wyjątkiem projektów w ramach tego środka dotyczących wytwarzania energii elektrycznej lub ciepła, a także powiązanej infrastruktury przesyłowej i dystrybucyjnej wykorzystującej gaz ziemny, które są zgodne z warunkami określonymi w załączniku III do wytycznych technicznych „Nie czyn poważnych szkód” (2021/C58/01).

⁴⁴ W przypadku gdy wspierane działanie osiąga prognozowane emisje gazów cieplarnianych, które nie są znacznie niższe od odpowiednich wskaźników referencyjnych, należy przedstawić wyjaśnienie powodów, dla których nie jest to możliwe. Wartości odniesienia ustanowione dla przydziału bezpłatnych uprawnień w odniesieniu do działań wchodzących w zakres systemu handlu uprawnieniami do emisji, jak określono w rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) 2021/447.

⁴⁵ Wyłączenie to nie ma zastosowania do działań w ramach tego środka w zakładach przeznaczonych wyłącznie do przetwarzania odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu oraz do istniejących zakładów, w których działania w ramach tego środka mają na celu zwiększenie efektywności energetycznej, wychwytywanie gazów spalinowych do składowania lub wykorzystania lub odzyskiwanie materiałów z popiołów spalania, pod warunkiem że takie działania w ramach tego środka nie prowadzą do zwiększenia zdolności zakładów w zakresie przetwarzania odpadów ani do wydłużenia okresu eksploatacji zakładów; w odniesieniu do których przedstawiono dowody na poziomie zakładu.

⁴⁶ Wyłączenie to nie ma zastosowania do działań podejmowanych w ramach tego środka w istniejących zakładach mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów, w przypadku gdy działania w ramach tego środka mają na celu zwiększenie efektywności energetycznej lub dostosowanie do procesów recyklingu odpadów posegregowanych w celu kompostowania bioodpadów i fermentacji beztlenowej bioodpadów, pod warunkiem że takie działania w ramach tego środka nie prowadzą do zwiększenia zdolności zakładów w zakresie przetwarzania odpadów ani do wydłużenia okresu eksploatacji zakładów; w odniesieniu do których przedstawiono dowody na poziomie zakładu.

K.2. Kamienie milowe, wartości docelowe, wskaźniki i harmonogram monitorowania i realizacji na potrzeby bezzwrotnego wsparcia finansowego

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Etap pośredni/	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
		Cel			Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
11.1	TC-C11-i01	M	Pierwsze zaproszenie do składania ofert na projekty w zakresie dekarbonizacji przemysłu	Otwarte pierwsze zaproszenie do składania ofert				KW. 4	2021	Otwarcie pierwszego zaproszenia do składania wniosków dotyczących projektów w zakresie dekarbonizacji przemysłu, które dotyczą co najmniej jednego z następujących obszarów: procesy i technologie niskoemisyjne; przyjęcie środków w zakresie efektywności energetycznej; włączenie energii odnawialnej i magazynowania energii; oraz wzmocnienie pozycji przedsiębiorstw. Zakres wymagań i obowiązków obejmuje kryteria kwalifikowalności zapewniające zgodność wybranych projektów z wytycznymi technicznymi zasady „nie czyń poważnych szkód” (2021/C58/01) poprzez wykorzystanie listy wykluczonych oraz wymóg zgodności z odpowiednimi przepisami unijnymi i krajowymi w zakresie ochrony środowiska. Niniejsze zaproszenie do składania ofert zapewnia średnią redukcję bezpośrednich i pośrednich emisji gazów cieplarnianych o 30 % w przypadku instalacji przemysłowych wspieranych na potrzeby projektów odpowiadających obszarowi interwencji 024ter. Projekty o najwyższej efektywności dekarbonizacji są wspierane w pierwszej kolejności.
11.2	TC-C11-i01	M	Podpisanie umów o udzielenie wsparcia finansowego	Podpisanie umów o udzielenie wsparcia finansowego				KW. 4	2023	Co najmniej 383 000 000 EUR przyznane na projekty dotyczące dekarbonizacji przemysłu, które dotyczą co najmniej jednego z następujących obszarów: procesy i technologie niskoemisyjne; przyjęcie środków w zakresie efektywności energetycznej; włączenie energii odnawialnej i magazynowania energii; oraz wzmocnienie pozycji przedsiębiorstw. Udzielanie zamówień na projekty wybrane w ramach konkurencyjnych zaproszeń do składania wniosków, o których mowa w powyższym kamieniu milowym, zapewnia zgodność z wytycznymi technicznymi

										dotyczącymi zasady „nie czyń poważnych szkód” (2021/C58/01) poprzez wykorzystanie listy wykluczenia oraz spełnienie wymogu zgodności z odpowiednimi unijnymi i krajowymi przepisami w zakresie ochrony środowiska.
11.3	TC-C11-i01	T	Wsparcie finansowe dla projektów w zakresie dekarbonizacji przemysłu		Liczba	0	310	KW. 4	2025	Liczba projektów, które otrzymały wsparcie finansowe na dekarbonizację przemysłu i które dotyczą co najmniej jednego z następujących obszarów: procesy i technologie niskoemisyjne; przyjęcie środków w zakresie efektywności energetycznej; oraz włączenie energii odnawialnej i magazynowania energii. W przypadku wspieranych instalacji przemysłowych zapewnia się redukcję średnio o 30 % bezpośrednich i pośrednich emisji gazów cieplarnianych w przypadku projektów odpowiadających obszarowi interwencji 024ter oraz zgodności z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyń poważnych szkód” (2021/C58/01), w tym w odniesieniu do instalacji objętych unijnym systemem handlu uprawnieniami do emisji, aby zapewnić osiągnięcie przez wspierane instalacje prognozowanych emisji gazów cieplarnianych poniżej poziomu odniesienia ustanowionego dla przydziału bezpłatnych uprawnień, jak określono w rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) 2021/447.

L. KOMPONENT 12: Biogospodarki,

Komponent ten stanowi odpowiedź na wyzwanie, jakim jest rozwój rentownej, zrównoważonej, konkurencyjnej biogospodarki o obiegu zamkniętym. Oczekuje się, że taka transformacja przyczyni się do modernizacji i konsolidacji przemysłu poprzez tworzenie nowych łańcuchów wartości i bardziej ekologicznych procesów przemysłowych.

Celem tego komponentu jest promowanie i przyspieszenie rozwoju produktów o wysokiej wartości dodanej z zasobów biologicznych jako alternatywy dla materiałów opartych na paliwach kopalnych. Środki w ramach tego komponentu mają na celu wspieranie zmian strukturalnych związanych z tą transformacją i przyczyniają się do sprostania obecnym globalnym i lokalnym wyzwaniom, w tym zmianie klimatu, zmniejszeniu zależności od zasobów kopalnych i zrównoważonemu rozwojowi. Trzy sektory (tekstylia i odzież, obuwie i żywica naturalna) otrzymują specjalne wsparcie na rzecz rozwoju bioproduktów i zwiększenia zasobooszczędności. Komponent ten wspiera realizację zaleceń dla poszczególnych krajów dotyczących inwestycji w transformację ekologiczną, w szczególności w czystą i wydajną produkcję i wykorzystanie energii (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 3 z 2020 r.), inwestycje w badania naukowe i innowacje (zalecenia dla poszczególnych krajów nr 3 2019 i 2020) oraz w przejście na gospodarkę o obiegu zamkniętym, w szczególności poprzez zwiększenie zapobiegania powstawaniu odpadów, ich recyklingu i ponownego wykorzystania w celu przekierowania odpadów ze składowisk i spalarni (zalecenia dla poszczególnych krajów nr 3 2022 i 2023).

Oczekuje się, że żaden środek w ramach tego komponentu nie wyrządza poważnych szkód celom środowiskowym w rozumieniu art. 17 rozporządzenia (UE) 2020/852, biorąc pod uwagę opis środków i działania łagodzące określone w planie zgodnie z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyn poważnych szkód” (2021/C58/01).

L.1. Opis reform i inwestycji, które mają być finansowane z bezzwrotnego wsparcia finansowego

Reforma TC-r25: Zrównoważona biogospodarka

Celem reformy jest promowanie i zachęcanie do ochrony i efektywnego wykorzystania zasobów biologicznych. Reforma wpisuje się w portugalski plan działania dotyczący zrównoważonej biogospodarki, który jest przedmiotem konsultacji publicznych i stanowi strategiczne ramy dla krajowego zrównoważonego rozwoju. W ramach wysiłków na rzecz promowania biogospodarki Portugalia oceni również zachęty podatkowe, które mogłyby zwiększyć zastępowanie nieodnawialnych zasobów naturalnych innymi biozasobami.

Reforma obejmuje nowy ogólny system gospodarowania odpadami (RGGR) oraz włączenie kryteriów zakupu zrównoważonych bioproduktów do przeglądu krajowej strategii na rzecz zielonych zamówień publicznych. Reforma ta ma na celu usunięcie głównych przeszkód i ograniczeń zidentyfikowanych przy waloryzacji zasobów biologicznych na rzecz rozwoju zrównoważonego bioprzemysłu o obiegu zamkniętym, z poszanowaniem zasady wykorzystania kaskadowego.

Wdrożenie nowego ogólnego systemu gospodarowania odpadami usunie co najmniej ograniczenia dotyczące wykorzystania produktów ubocznych lub odpadów w nowych produktach poprzez uproszczenie procedur klasyfikacji substancji lub przedmiotów jako produktów ubocznych, w tym pochodzących z innych państw UE. Nowy ogólny system gospodarowania odpadami przyjęto w grudniu 2020 r.

Krajowa strategia na rzecz zielonych zamówień publicznych zostanie poddana przeglądowi w celu uwzględnienia co najmniej obowiązkowych kryteriów ekologicznych związanych z zamówieniami na usługi i produkty (zwłaszcza w dziedzinie budownictwa), z uwzględnieniem zrównoważonych bioproduktów.

Wdrożenie reformy zostanie zakończone do dnia 30 września 2022 r.

Inwestycja TC-C12-i01: Biogospodarki.

Celem inwestycji jest wspieranie włączania materiałów pochodzenia biologicznego do procesów produkcyjnych w trzech sektorach: tekstylia i odzież, obuwie i żywicy naturalna.

Główny instrument składa się ze wsparcia finansowego udzielanego na podstawie umów programowych z konsorcjami, które obejmują instytucje zajmujące się badaniami naukowymi i innowacjami, przedsiębiorstwa i użytkowników końcowych i które są wybierane w drodze konkurencyjnej procedury. Wspierane działania obejmują projekty w zakresie badań, rozwoju i innowacji produkcyjnych, projekty cyfryzacji i zaawansowane technologie produkcyjne, specjalne programy szkoleń i upodmiotowienia, produkcję krajowej żywicy naturalnej oraz środki podnoszenia świadomości na rzecz zrównoważonej produkcji i konsumpcji. Wybrane projekty przyczyniają się co najmniej do rozwoju gospodarki o obiegu zamkniętym i osiągnięcia celów redukcji emisji w Portugalii. Projekty mają następujące cele:

- rozwój nowych procesów produkcyjnych w tworzeniu produktów o wyższej wartości dodanej obejmujących i eksploatujących zasoby biologiczne (biomasę leśną, pozostałości rolnicze i rolno-przemysłowe oraz produkty uboczne);
- rozwój procesów technologicznych w celu poprawy obiegu zamkniętego sektorów przetwórstwa wyrobów włókienniczych i odzieżowych, obuwia i żywicy; oraz
- przyczynianie się do gospodarowania odpadami w tych sektorach.

Należy wspierać projekty w zakresie badań, rozwoju i innowacji w celu opracowania nowych procesów produkcyjnych w zakresie tworzenia produktów o wyższej wartości dodanej obejmujących i eksploatujących zasoby biologiczne (biomasa leśna, pozostałości rolnicze i rolno-przemysłowe oraz produkty uboczne), procesów technologicznych mających na celu poprawę obiegu zamkniętego sektorów przetwórstwa wyrobów włókienniczych i odzieżowych, obuwia i żywicy oraz przyczynianie się do gospodarowania odpadami w tych sektorach. Wybrane projekty przyczyniają się do redukcji emisji gazów cieplarnianych.

Środki te są uzupełniane szczególnymi i dodatkowymi przetargami na działania związane z gospodarką leśną i produkcją żywic naturalnych. Obejmuje on wspieranie działań w zakresie zapobiegania pożarom przez specjalistów zajmujących się produkcją żywic, zakup maszyn i sprzętu przez Instytut Ochrony Przyrody i Lasów (ICNF) oraz działania w zakresie ochrony i rekultywacji morskich lasów sosnowych. Poprzez promowanie gospodarki gruntami leśnymi inwestycja ta przyczynia się do zapobiegania skutkom pożarów na obszarach wiejskich i łagodzenia ich skutków, przyczyniając się do ograniczenia emisji zanieczyszczeń do atmosfery.

Oczekuje się, że środek ten nie spowoduje znaczących szkód dla celów środowiskowych w rozumieniu art. 17 rozporządzenia (UE) 2020/852, biorąc pod uwagę opis środka i działania łagodzące określone w planie odbudowy i zwiększania odporności zgodnie z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyn poważnych szkód” (2021/C58/01). W szczególności, aby zapewnić zgodność z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyn poważnych szkód” (2021/C58/01), pojazdy, maszyny i urządzenia, które mają zostać zakupione przez Instytut Ochrony Przyrody i Lasów (ICNF), muszą być bezemisyjne. W przypadku gdy nie istnieją alternatywne rozwiązania bezemisyjne, pojazdy, maszyny i urządzenia, które mają zostać

zakupione, odpowiadają najlepszym dostępnym poziomom efektywności środowiskowej w sektorze. Ponadto kryteria kwalifikowalności zawarte w zakresie wymagań i obowiązków w odniesieniu do przyszłych zaproszeń do składania projektów wykluczają następujący wykaz działań: działalności związanej z paliwami kopalnymi, w tym wykorzystania niższego szczebla⁴⁷; działania w ramach unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji (ETS) prowadzące do osiągnięcia prognozowanych emisji gazów cieplarnianych, które nie są niższe od odpowiednich poziomów odniesienia⁴⁸; działalność związana ze składowiskami odpadów, spalarniami⁴⁹ i zakładami mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów⁵⁰; oraz iv) działalności, w ramach której długotrwale unieszkodliwianie odpadów może powodować szkody dla środowiska. Zakres uprawnień wymaga ponadto, aby można było wybierać wyłącznie działania zgodne z odpowiednimi przepisami unijnymi i krajowymi w zakresie ochrony środowiska.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 grudnia 2025 r.

Reforma TC-C12-r39: Promowanie gospodarki o obiegu zamkniętym i skuteczniejszego gospodarowania odpadami

Reforma ma na celu poprawę zapobiegania powstawaniu odpadów, przygotowania do ponownego użycia, recyklingu i odzysku oraz przekierowania odpadów, a także promowanie gospodarki o obiegu zamkniętym.

Reforma:

- Zachęcanie do dalszego ekoprojektu w wytwarzanych towarach poprzez harmonizację kryteriów ekomodulacji, które mają być stosowane przez producentów. Kryteria te są obowiązkowe dla podmiotów zarządzających (stowarzyszeń reprezentujących producentów produktów, podmioty pakujące i dostawców usług w zakresie pakowania) w celu wdrożenia zintegrowanych systemów objętych rozszerzoną odpowiedzialnością producenta. Kryteria te zapewniają, aby modele finansowe, o których mowa w art. 15 ust. 3 i 4 dekretu z mocą ustawy nr 152/D/2017, odzwierciedlały wpływ produktu na środowisko i rzeczywiste koszty gospodarowania odpadami, oraz tworzyły zachęty

⁴⁷ Wyjątkiem projektów w ramach tego środka dotyczących wytwarzania energii elektrycznej lub ciepła, a także powiązanej infrastruktury przesyłowej i dystrybucyjnej wykorzystującej gaz ziemny, które są zgodne z warunkami określonymi w załączniku III do wytycznych technicznych „Nie czyni poważnych szkód” (2021/C58/01).

⁴⁸ W przypadku gdy wspierane działanie osiąga prognozowane emisje gazów cieplarnianych, które nie są znacznie niższe od odpowiednich wskaźników referencyjnych, należy przedstawić wyjaśnienie powodów, dla których nie jest to możliwe. Wartości odniesienia ustanowione dla przydziału bezpłatnych uprawnień w odniesieniu do działań wchodzących w zakres systemu handlu uprawnieniami do emisji, jak określono w rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) 2021/447.

⁴⁹ Wyłączenie to nie ma zastosowania do działań w ramach tego środka w zakładach przeznaczonych wyłącznie do przetwarzania odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu oraz do istniejących zakładów, w których działania w ramach tego środka mają na celu zwiększenie efektywności energetycznej, wychwytywanie gazów spalinowych do składowania lub wykorzystania lub odzyskiwanie materiałów z popiołów spalania, pod warunkiem że takie działania w ramach tego środka nie prowadzą do zwiększenia zdolności zakładów w zakresie przetwarzania odpadów ani do wydłużenia okresu eksploatacji zakładów; w odniesieniu do których przedstawiono dowody na poziomie zakładu.

⁵⁰ Wyłączenie to nie ma zastosowania do działań podejmowanych w ramach tego środka w istniejących zakładach mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów, w przypadku gdy działania w ramach tego środka mają na celu zwiększenie efektywności energetycznej lub dostosowanie do procesów recyklingu odpadów posegregowanych w celu kompostowania bioodpadów i fermentacji beztlenowej bioodpadów, pod warunkiem że takie działania w ramach tego środka nie prowadzą do zwiększenia zdolności zakładów w zakresie przetwarzania odpadów ani do wydłużenia okresu eksploatacji zakładów; w odniesieniu do których przedstawiono dowody na poziomie zakładu.

finansowe dla produktów trwalszych, nadających się do naprawy i recyklingu poprzez różnicowanie opłat uiszczanych przez producentów.

- Wprowadzenie systemu zachęt do odzyskiwania (system kaucji i refundacji) dla jednorazowych butelek z tworzyw sztucznych, metali żelaznych i aluminium.
- Po przeprowadzeniu studium wykonalności należy wprowadzić system zachęt do odbioru różnych kategorii odpadów sprzętu elektrycznego i elektronicznego.

Realizacja reformy zakończy się do dnia 31 grudnia 2025 r.

L.2. Kamienie milowe, wartości docelowe, wskaźniki i harmonogram monitorowania i realizacji na potrzeby bezzwrotnego wsparcia finansowego

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Etap pośredni – cel	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
12.1	TC-C12-i01	M	Podpisanie protokołu z 2021 r. do programu „Resineiros Vigilantes”	Podpisanie protokołu z 2021 r. do programu „Resineiros Vigilantes”				KW. 3	2021	Zawarcie protokołu między Instytutem Ochrony Przyrody i Lasów I.P. a krajowym stowarzyszeniem zawodowym producentów żywicy (Resipinus) w sprawie nadzoru i wykrywania pożarów na obszarach wiejskich.
12.2	TC-C12-i01	M	Zatwierdzenie przedłożonych przez konsorcja projektów dotyczących rozwoju nowych produktów, technologii i procesów biogospodarki w sektorach tekstylnym i odzieżowym, obuwniczym i żywicy naturalnej	Zatwierdzenie projektów dotyczących rozwoju nowych produktów, technologii i procesów biogospodarki				KW. 2	2022	Zatwierdzenie przez komisję selekcyjną projektów przedłożonych przez konsorcja w celu opracowania nowych produktów, technologii i procesów biogospodarki w sektorach tekstylnym, odzieżowym, obuwniczym i naturalnym. Projekty przedstawione przez konsorcja do wsparcia należą do jednego z następujących programów: „Promowanie zrównoważonej biogospodarki o obiegu zamkniętym w przemyśle włókienniczym i odzieżowym”, „Promowanie zrównoważonej biogospodarki o obiegu zamkniętym w sektorze obuwia” oraz „Promowanie i waloryzacja naturalnej żywicy”. Strony koncentrują się na gospodarce niskoemisyjnej, odporności i przystosowaniu się do zmiany klimatu poprzez stosowanie rozwiązań w zakresie czystych technologii, rozwiązań alternatywnych o niskim wpływie na środowisko oraz stosowanie najlepszych dostępnych technik. Kryteria wyboru projektów wymagają, aby wszystkie wspierane projekty w zakresie badań naukowych i innowacji zapewniały redukcję bezpośrednich i pośrednich emisji dwutlenku węgla. Wybrane projekty muszą być zgodne z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyni poważnych szkód” (2021/C58/01) poprzez wykorzystanie listy wykluczenia oraz wymóg zgodności z odpowiednimi

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Etap pośredni – cel	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
										unijnymi i krajowymi przepisami w zakresie ochrony środowiska.
12.3	TC-C12-i01	T	Nowe produkty, technologie i procesy pilotażowe łączące zasoby biologiczne		Liczba	0	15	KW. 4	2025	Nowe produkty, technologie i procesy pilotażowe łączące zasoby biologiczne. Obejmuje to co najmniej 10 nowych produktów lub technologii (poziom gotowości technologicznej 6–7) oraz co najmniej 5 przemysłowych procesów pilotażowych (poziom gotowości technologicznej 7–9) w następujących sektorach: produkcja tekstyliów, obuwia, żywności.
12.4	TC-C12-i01	T	Rozwój morskich lasów sosnowych o potencjale produkcyjnym żywności		ha	0	8500	KW. 4	2025	Obszar morskich lasów sosnowych rozwijanych przy użyciu naturalnych technik regeneracji i przycinania gałęzi żywności.
12.5	TC-C12-r25	M	Wejście w życie nowego ogólnego systemu gospodarowania odpadami	Wejście w życie nowego ogólnego systemu gospodarowania odpadami				KW. 3	2021	Wejście w życie nowego ogólnego systemu gospodarowania odpadami (RGGR), który upraszcza proces administracyjny i zmniejsza koszty związane ze stosowaniem produktów ubocznych.
12.6	TC-C12-r25	M	Wejście w życie zmienionej krajowej strategii na rzecz zielonych zamówień publicznych	Wejście w życie zmienionej krajowej strategii na rzecz zielonych zamówień publicznych				KW. 3	2022	Wejście w życie zmienionej krajowej strategii na rzecz zielonych zamówień publicznych, w której określono kryteria ekologiczne związane z zamówieniami na usługi i produkty obejmujące zrównoważone biomateriały, w tym poprzez wprowadzenie obowiązkowych kryteriów ekologicznych.
12.7	TC-C12-r39	M	Wejście w życie zharmonizowanej definicji kryteriów ekomodulacji	Przepis w akcie prawnym wskazujący na wejście w życie zharmonizowanej definicji kryteriów ekomodulacji				KW. 4	2023	Wejście w życie aktu prawnego określającego zharmonizowaną i obowiązkową definicję kryteriów ekomodulacji korzyści finansowych w zintegrowanych systemach w ramach rozszerzonej odpowiedzialności producenta.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Etap pośredni – cel	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
12.8	TC-C12-r39	M	System zachęt do odzyskiwania (system kaucji i refundacji) w odniesieniu do jednorazowych butelek z tworzyw sztucznych, metali żelaznych i aluminium	Uruchomienie systemu kaucji i zwrotu				KW. 4	2023	System kaucji i refundacji wchodzi w życie i jest stosowany w odniesieniu do jednorazowych butelek plastikowych, metali żelaznych i aluminium.
12.9	TC-C12-r39	M	System zwrotu odpadów elektrycznych i sprzętu elektronicznego	Przepis prawny wskazujący na wejście w życie ustawodawstwa				KW. 4	2025	Po przeprowadzeniu niezależnego studium wykonalności i jeżeli studium jest pozytywne, wejdzie w życie prawodawstwo ustanawiające ramy prawne dla wprowadzenia systemu zwrotu odpadów elektrycznych i elektronicznych.

M. KOMPONENT 13: Efektywność energetyczna budynków

Komponent ten odnosi się do następujących wyzwań: Sektor mieszkaniowy odpowiada za 18 % zużycia energii, a sektor usług – kolejne 14 %. Budynki odgrywają zatem ważną rolę dla Portugalii w osiąganiu celów w zakresie neutralności pod względem emisji dwutlenku węgla. Środki w tym obszarze, a w szczególności w segmencie mieszkaniowym, mogą również pomóc w łagodzeniu ubóstwa energetycznego, które nadal stanowi poważny problem w Portugalii, przy czym odsetek gospodarstw domowych, które nie są w stanie odpowiednio ogrzać domów, nadal wynosi 19 % w 2019 r. Portugalia zobowiązała się do osiągnięcia neutralności pod względem emisji dwutlenku węgla do 2050 r. i w związku z tym musi promować dekarbonizację swoich zasobów budowlanych przy jednoczesnej poprawie warunków mieszkaniowych (komfortu i jakości pomieszczeń) i przystępności cenowej. Cel ten należy osiągnąć poprzez poprawę charakterystyki energetycznej budynków, połączenie efektywności energetycznej i energii ze źródeł odnawialnych z elektryfikacją oraz ukierunkowanie w szczególności na gospodarstwa domowe o niskich dochodach w celu rozwiązania problemu ubóstwa energetycznego.

Zidentyfikowano szereg „niepowodzeń rynkowych”, które odpowiadają licznym problemom, które zazwyczaj opóźniają przekształcenie zasobów budowlanych i wykorzystanie potencjalnych oszczędności energii, takich jak:

- brak zrozumienia zużycia energii i potencjalnych oszczędności;
- ograniczona działalność w zakresie renowacji i budownictwa w kontekście kryzysu finansowego;
- brak atrakcyjnych produktów finansowania;
- ograniczone informacje o zasobach budowlanych; oraz
- ograniczone wykorzystanie efektywnych energetycznie i inteligentnych technologii.

Celem komponentu jest renowacja budynków publicznych i prywatnych w celu poprawy ich charakterystyki energetycznej i komfortu, przy jednoczesnym zmniejszeniu rachunków za energię i zależności kraju, emisji gazów cieplarnianych i zależności energetycznej, ograniczenie ubóstwa energetycznego oraz włączenie odnawialnych źródeł energii do środowiska zbudowanego. Powinno to przynieść obywatelom i przedsiębiorstwom liczne korzyści społeczne, środowiskowe i gospodarcze, takie jak tworzenie lokalnych miejsc pracy i zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza.

Komponent ten wspiera realizację zalecenia dla poszczególnych krajów w sprawie inwestycji w transformację klimatyczną, w szczególności w zakresie czystej i wydajnej produkcji i wykorzystania energii (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 3 z 2020 r.). Jest on powiązany z inicjatywą przewodnią „Renowacja” i jest również częścią transformacji ekologicznej.

Oczekuje się, że żaden środek w ramach tego komponentu nie wyrządza poważnych szkód celom środowiskowym w rozumieniu art. 17 rozporządzenia (UE) 2020/852, biorąc pod uwagę opis środków i działania łagodzące określone w planie zgodnie z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyni poważnych szkód” (2021/C58/01).

M.1. Opis reform i inwestycji, które mają być finansowane z bezzwrotnego wsparcia finansowego

Inwestycja TC-C13-i01: Efektywność energetyczna budynków mieszkalnych

Celem tej inwestycji jest promowanie termomodernizacji prywatnych budynków mieszkalnych, przyjęcie energooszczędnych rozwiązań, zastąpienie nieefektywnych urządzeń oraz zwiększenie zainstalowanej zdolności do promowania efektywności energetycznej i zasobooszczędności, zwiększenie konsumpcji własnej energii ze źródeł odnawialnych oraz rozwiązanie problemu ubóstwa energetycznego.

Inwestycja obejmuje następujące środki:

- Wspieranie kosztów projektów (zazwyczaj od 50 % do 70 % kosztów ogólnych) promujących renowację, efektywność energetyczną, dekarbonizację, efektywność wodną i gospodarkę o obiegu zamkniętym w budynkach. Odbywa się to za pomocą ogłaszanych corocznie ogłoszeń.
- W przypadku gospodarstw domowych o niskich dochodach dotkniętych ubóstwem energetycznym (w przypadku których do 100 % kosztów może być subsydiowane), takie działania wymagają ściślejszej współpracy między władzami centralnymi i lokalnymi oraz innymi podmiotami, takimi jak stowarzyszenia lokalne. *Vales* eficiência, lub bony na efektywność energetyczną o wartości średnio 1 300 EUR za każdy, są wydawane i dostarczane gospodarstwom domowym doświadczającym ubóstwa energetycznego, które uprawniają odbiorcę do określonych robót, energooszczędnych rozwiązań, sprzętu i elektryfikacji wykorzystania energii.
 - o Materiały pomocnicze są rozpowszechniane, aby pomóc w podejmowaniu decyzji w sprawie najlepszych środków w zakresie efektywności energetycznej, które należy podjąć.
 - o Należy również udostępnić kanały komunikacji i punkty kompleksowej obsługi, aby pomóc w wyjaśnieniu wątpliwości co do sposobu uzyskania tego wsparcia, w koordynacji z różnymi podmiotami krajowymi i lokalnymi, tak aby konsumenci mogli podejmować najlepsze decyzje inwestycyjne.

Planowane inwestycje mają na celu osiągnięcie średniej oszczędności energii pierwotnej o około 200 ktoe oraz zmniejszenie emisji CO₂ o około 150 kt.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 grudnia 2025 r.

Inwestycja TC-C13-i02: Efektywność energetyczna w budynkach instytucji rządowych

Celem tej inwestycji jest promowanie termomodernizacji budynków instytucji rządowych, promowanie efektywności energetycznej i zasobooszczędności oraz zwiększenie konsumpcji własnej energii ze źródeł odnawialnych.

Inwestycje te obejmują środki promujące renowację, efektywność energetyczną, dekarbonizację, efektywność wodną i gospodarkę o obiegu zamkniętym w budynkach.

- Co roku ogłasza się ogłoszenia dotyczące różnych rodzajów interwencji budowlanych, które mają zostać określone w planach na rzecz efektywności, które mają zostać sporządzone w ramach europejskiego planu działania w zakresie ekoinnowacji ECO.AP 2030. ECO.AP 2030 jest również dostępny w celu zapewnienia wsparcia technicznego centralnym organom publicznym w identyfikowaniu projektów i promowaniu ich realizacji.

- Materiały pomocnicze są rozpowszechniane wśród urzędników administracji publicznej, aby pomóc im w wyborze najlepszych środków w zakresie efektywności energetycznej, które należy podjąć.

Planowane inwestycje mają na celu osiągnięcie średniej oszczędności energii pierwotnej o około 185 ktoe oraz redukcji emisji CO₂ o około₁₄₀ kt.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 grudnia 2025 r.

Inwestycja TC-C13-i03: Efektywność energetyczna budynków wykorzystywanych w sektorze usług

Celem tej inwestycji jest promowanie termomodernizacji budynków wykorzystywanych w sektorze usług, promowanie efektywności energetycznej i zasobooszczędności, zwiększenie produkcji energii ze źródeł odnawialnych na własny użytek.

Inwestycja ta obejmuje następujące środki:

- Corocznie ogłasza się ogłoszenia w celu ubiegania się o wsparcie (zazwyczaj od 50 % do 70 % całkowitych kosztów) w celu podziału tych kosztów w różne rodzaje interwencji budowlanych mających na celu poprawę ich efektywności energetycznej i środowiskowej.

- Materiały pomocnicze są rozpowszechniane, aby pomóc w podejmowaniu decyzji w sprawie najlepszych środków w zakresie efektywności energetycznej, które należy podjąć.

- Należy również udostępnić kanały komunikacji, aby pomóc w wyjaśnieniu wątpliwości co do sposobu uzyskania tego wsparcia, w koordynacji z różnymi podmiotami krajowymi i lokalnymi, tak aby konsumenci mogli podejmować najlepsze decyzje inwestycyjne.

Planowane inwestycje mają na celu osiągnięcie średniej oszczędności energii pierwotnej o około 50 ktoe oraz redukcji emisji CO₂ o około₃₀ kt.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 grudnia 2025 r.

M.2. Kamienie milowe, wartości docelowe, wskaźniki i harmonogram monitorowania i realizacji na potrzeby bezzwrotnego wsparcia finansowego

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Wartość wyjściowa	Cel	Kw.	Rok	
13.1	TC-C13-i01	T	Renowacja pod względem efektywności energetycznej prywatnych budynków mieszkalnych		m²	0	830 000	KW. 2	2024	Powierzchnia wyremontowanych prywatnych budynków mieszkalnych. Renowacje zwiększające efektywność energetyczną zapewniają średnio co najmniej renowację średnio dogłębną zgodnie z definicją zawartą w zaleceniu Komisji (UE) 2019/786 w sprawie renowacji budynków.
13.2	TC-C13-i01	T	Renowacja pod względem efektywności energetycznej prywatnych budynków mieszkalnych		m²	830 000	1 020 000	KW. 2	2025	Powierzchnia wyremontowanych prywatnych budynków mieszkalnych. Renowacje zwiększające efektywność energetyczną zapewniają średnio co najmniej renowację średnio dogłębną zgodnie z definicją zawartą w zaleceniu Komisji (UE) 2019/786 w sprawie renowacji budynków.
13.3	TC-C13-i01	T	„Bony na efektywność” dystrybuowane dla gospodarstw domowych dotkniętych ubóstwem energetycznym w celu wymiany starych urządzeń i przyjęcia energooszczędnych rozwiązań		Liczba	0	100 000	KW. 3	2025	Liczba „bonów na efektywność” o średniej wartości 1 330 EUR/bonów, rozprowadzanych wśród gospodarstw domowych dotkniętych ubóstwem energetycznym (wielu gospodarstw domowych korzystających ze społecznej taryfy energetycznej), na zakup energooszczędnych urządzeń, takich jak pompy ciepła, a także na przeprowadzenie prac mających na celu poprawę charakterystyki energetycznej samego gospodarstwa domowego. Obejmuje to usługi instalacyjne i zbieranie wcześniejszych urządzeń (przesyłanie ich do miejsca docelowego odpowiedzialnego pod względem środowiskowym).
13.4	TC-C13-i01	T	Dodatkowa zdolność produkcyjna energii ze źródeł odnawialnych na potrzeby konsumpcji własnej i do wykorzystania w społecznościach		MW	0	35	KW. 4	2025	Dodatkowe moce produkcyjne w zakresie energii ze źródeł odnawialnych (takie jak panele fotowoltaiczne i akumulatory w miarę dojrzewania tej ostatniej technologii) zainstalowane na potrzeby konsumpcji własnej i do wykorzystania w społecznościach energetycznych działających w zakresie energii odnawialnej w prywatnym sektorze mieszkaniowym.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Wartość wyjściowa	Cel	Kw.	Rok	
			energetycznych działających w zakresie energii odnawialnej w prywatnym sektorze mieszkaniowym							
13.5	TC-C13-i02	T	Renowacja zwiększająca efektywność energetyczną budynków instytucji rządowych		m²	0	1 065 000	KW. 1	2025	Obszar wyremontowanych budynków instytucji rządowych. Renowacje zwiększające efektywność energetyczną zapewniają średnio co najmniej renowację średnio dogłębną zgodnie z definicją zawartą w zaleceniu Komisji (UE) 2019/786 w sprawie renowacji budynków.
13.6	TC-C13-i02	T	Renowacja zwiększająca efektywność energetyczną budynków instytucji rządowych		m²	1 065 000	1 255 000	KW. 4	2025	Obszar wyremontowanych budynków instytucji rządowych. Renowacje zwiększające efektywność energetyczną zapewniają średnio co najmniej renowację średnio dogłębną zgodnie z definicją zawartą w zaleceniu Komisji (UE) 2019/786 w sprawie renowacji budynków.
13.7	TC-C13-i02	T	Dodatkowa zdolność produkcyjna energii ze źródeł odnawialnych na potrzeby konsumpcji własnej i do wykorzystania w społecznościach energetycznych działających w zakresie energii odnawialnej w budynkach instytucji rządowych na szczeblu centralnym		MW	0	28	KW. 4	2025	Dodatkowe moce produkcyjne w zakresie energii ze źródeł odnawialnych (takie jak panele fotowoltaiczne i akumulatory w miarę dojrzewania tej ostatniej technologii) na potrzeby konsumpcji własnej i wykorzystania w społecznościach energetycznych działających w zakresie energii odnawialnej w budynkach instytucji rządowych na szczeblu centralnym.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Wartość wyjściowa	Cel	Kw.	Rok	
13.8	TC-C13-i03	T	Renowacja pod względem efektywności energetycznej prywatnych budynków usługowych		m²	0	315 000	KW. 1	2025	Powierzchnia budynków poddawanych renowacji wykorzystywanych przez prywatne służby. Renowacje zwiększające efektywność energetyczną zapewniają średnio co najmniej renowację średnio dogłębną zgodnie z definicją zawartą w zaleceniu Komisji (UE) 2019/786 w sprawie renowacji budynków.
13.9	TC-C13-i03	T	Renowacja pod względem efektywności energetycznej prywatnych budynków usługowych		m²	315 000	360 000	KW. 4	2025	Powierzchnia budynków poddawanych renowacji wykorzystywanych przez prywatny sektor usług. Renowacje zwiększające efektywność energetyczną zapewniają średnio co najmniej renowację średnio dogłębną zgodnie z definicją zawartą w zaleceniu Komisji (UE) 2019/786 w sprawie renowacji budynków.
13.10	TC-C13-i03	T	Dodatkowa zdolność produkcyjna energii ze źródeł odnawialnych na potrzeby konsumpcji własnej i do wykorzystania w społecznościach energetycznych działających w zakresie energii odnawialnej w sektorze usług prywatnych		MW	0	30	KW. 4	2025	Dodatkowe moce produkcyjne w zakresie energii ze źródeł odnawialnych (takie jak panele fotowoltaiczne i akumulatory, w miarę rozwoju tej ostatniej technologii) na potrzeby konsumpcji własnej i wykorzystania w społecznościach energetycznych działających w zakresie energii odnawialnej w prywatnym sektorze usług.

N. KOMPONENT 14: Wodór i odnawialne źródła energii

Portugalia zobowiązała się do osiągnięcia neutralności pod względem emisji dwutlenku węgla do 2050 r., umieszczając kraj wśród podmiotów odgrywających wiodącą rolę w walce ze zmianą klimatu na mocy porozumienia paryskiego. W Planie działania na rzecz neutralności pod względem emisji dwutlenku węgla do 2050 r. (RNC 2050) określono jako cele w zakresie obniżenia emisyjności, które należy osiągnąć, redukcję emisji o ponad 85 % w porównaniu z emisjami z 2005 r. oraz zdolność sekwestracji dwutlenku węgla na poziomie 13000000 ton. Komponent ten dotyczy tzw. sektorów, w których trudno jest ograniczyć emisje, poprzez promowanie wdrażania wodoru odnawialnego.

Celem komponentu jest promowanie transformacji energetycznej i dekarbonizacji przemysłu i transportu, ze szczególnym naciskiem na produkcję wodoru odnawialnego i innych gazów odnawialnych. W przypadku regionów autonomicznych nacisk kładzie się na wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych (energię geotermalną, wiatrową, fotowoltaiczną i wodną) i jej magazynowanie. Element ten ma kluczowe znaczenie dla zmniejszenia krajowej zależności energetycznej poprzez produkcję energii ze źródeł lokalnych, poprawy bilansu handlowego oraz zwiększenia odporności gospodarki krajowej.

Komponent ten wspiera realizację zalecenia dla poszczególnych krajów dotyczącego ukierunkowania inwestycji na transformację klimatyczną, ze szczególnym uwzględnieniem produkcji energii ze źródeł odnawialnych (zalecenia dla poszczególnych krajów nr 3 z 2019 r. i 2020 r.).

Oczekuje się, że żaden środek w ramach tego komponentu nie wyrządza poważnych szkód celom środowiskowym w rozumieniu art. 17 rozporządzenia (UE) 2020/852, biorąc pod uwagę opis środków i działania łagodzące określone w planie zgodnie z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyni poważnych szkód” (2021/C58/01).

N.1. Opis reform i inwestycji, które mają być finansowane z bezzwrotnego wsparcia finansowego

Reforma TC-r29: Krajowa strategia w zakresie wodoru (EN-H2)

Celem środka jest wprowadzenie elementu zachęty i stabilności dla sektora energetycznego, promującego stopniowe wprowadzanie wodoru odnawialnego jako zrównoważonego filaru bardziej kompleksowej strategii przejścia na gospodarkę niskoemisyjną. Strategia ta określa obecną i przyszłą rolę wodoru w systemie energetycznym i proponuje zestaw środków i celów dotyczących włączenia wodoru do różnych sektorów gospodarki. Obejmuje to również stworzenie warunków niezbędnych do tej zmiany, w tym m.in. prawodawstwa i regulacji, bezpieczeństwa, norm, innowacji i rozwoju oraz finansowania. Środek ten dotyczy zmienionego rozporządzenia w sprawie krajowej sieci przesyłowej gazu oraz rozporządzenia w sprawie krajowej sieci dystrybucji gazu, które mają zostać zatwierdzone przez Dyрекcję Generalną ds. Energii i Geologii. Zmienione rozporządzenie umożliwia ustanowienie warunków przyłączenia do infrastruktury przesyłowej gazu, w szczególności w odniesieniu do zatłaczania gazów pochodzących ze źródeł odnawialnych, w tym wodoru odnawialnego i gazów o niskiej zawartości węgla, a także ustalenie minimalnych i maksymalnych wartości procentowych zatłaczania tych gazów do sieci. Ponadto zmienione rozporządzenie obejmuje niezbędne zmiany norm technicznych, które zapewniają wszystkim użytkownikom jakość usług i bezpieczne korzystanie z tych infrastruktur.

Wdrożenie reformy zostanie zakończone do dnia 30 września 2021 r.

Inwestycja TC-C14-i01: Wodór i gazy odnawialne

Celem środka jest wspieranie prywatnych projektów dotyczących produkcji wodoru odnawialnego i innych gazów pochodzących ze źródeł odnawialnych na własne potrzeby lub zatłaczanie do sieci.

Inwestycje obejmują działania sprzyjające produkcji, magazynowaniu, transportowi i dystrybucji gazów odnawialnych mające na celu zwiększenie udziału gazów odnawialnych w zużyciu energii, ograniczenie emisji gazów cieplarnianych, zmniejszenie zależności energetycznej i poprawę bezpieczeństwa dostaw energii. Wspierane są różne zastosowania, takie jak wykorzystanie gazów odnawialnych w transporcie i wprowadzanie gazów odnawialnych do sieci gazu ziemnego.

W produkcji gazów odnawialnych, takich jak wodór odnawialny lub biometan, wyłącznie z odnawialnych źródeł energii, można wykorzystywać szereg technologii, takich jak: Elektroliza; Procesy termochemiczne i hydrotermiczne; Procesy biologiczne (biofotoliza i fermentacja); Wzbogacenie biogazu w wyniku fermentacji beztlenowej biomasy (z wyłączeniem produkcji biogazu); oraz metanacji (wodor odnawialny w połączeniu z pochodzącym z recyklingu dwutlenkiem węgla).

Inwestycje mają bardzo szczególny nacisk i mają na celu zwiększenie zainstalowanej zdolności do produkcji wodoru odnawialnego i innych gazów odnawialnych, w tym mocy zainstalowanej w elektrolizerach do produkcji wodoru odnawialnego. Projekt jest realizowany w drodze otwartych i niedyskryminacyjnych zaproszeń do składania ofert w celu wsparcia projektów w maksymalnej wysokości 15 000 000 EUR na projekt.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 marca 2026 r.

Inwestycja TC-C14-i02-RAM: Potencjał odnawialnej energii elektrycznej w Archipelagu Madery

Celem środka jest wspieranie wytwarzania, magazynowania, przesyłu i dystrybucji energii ze źródeł odnawialnych. Projekty objęte tą inwestycją umożliwiają zwiększenie udziału energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych dostępnej na każdej wyspie. Inwestycja ta przyczynia się do realizacji strategii dekarbonizacji wytwarzania energii elektrycznej, zwiększając odporność gospodarki krajowej.

Inwestycja obejmuje następujące podinwestycje:

- Pełna renowacja i renowacja elektrowni wodnej Serra Wodna i elektrowni Hydroelectric Calheta I rewitalizacja zainstalowanej mocy o 6,2 MW oraz zwiększenie mocy zainstalowanej poprzez dodanie 4 MW;
- Zwiększenie mocy zainstalowanej w systemach magazynowania energii w akumulatorach poprzez zwiększenie pojemności magazynowej wynoszącej co najmniej 21 MW/27MWh;
- Zainstalować nowy kompensator synchroniczny o mocy co najmniej 15 MVAR;
- Zwiększenie zdolności sieci elektroenergetycznej do włączenia nowej zainstalowanej mocy o co najmniej 48 MW do odnawialnych źródeł energii w systemach elektroenergetycznych (40 MW Madera +8 MW Porto Santo);
- Instalacja 130000 podłączonych inteligentnych liczników i wymiana 8750 punktów oświetlenia ulicznego rozwiązaniami o niskim zużyciu energii (w tym modernizacja zarządzania oświetleniem ulic).

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 grudnia 2025 r.

Inwestycja TC-C14-i03-RAA: Transformacja energetyczna na Azorach

Celem działania jest rozwój nowoczesnej infrastruktury elektroenergetycznej oraz realizacja projektów z innowacyjnymi rozwiązaniami technicznymi w celu zwiększenia samowystarczalności energetycznej. Na Azorach produkcja energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych stanowi obecnie

około 40 % całkowitej wartości regionu, z czego około 24 % pochodzi z energii geotermalnej na dwóch największych wyspach archipelagu. Pozostałe 60 % energii elektrycznej pochodzi z paliw kopalnych, oleju opałowego i oleju napędowego, co stanowi wysoki roczny koszt, nie tylko ze względu na wartość zakupu paliw, ale również z powodu ich transportu morskiego z kontynentu na wyspy oraz dystrybucji między wyspami. Ten rodzaj produkcji, oprócz związanych z tym wysokich kosztów, stanowi silną zależność zewnętrzną, która w sytuacjach kryzysu krajowego lub międzynarodowego może zagrozić zdolności do zaspokojenia potrzeb energetycznych archipelagu.

Inwestycja obejmuje następujące podinwestycje:

- Zwiększenie zainstalowanej mocy wytwórczej energii ze źródeł odnawialnych, głównie geotermalnej, o 12 MW oraz rewitalizacja już zainstalowanej elektrowni geotermalnej o 5 MW;
- Zwiększenie mocy zainstalowanej do produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych na wyspie Corvo poprzez zainstalowanie o 850 kW elektrowni fotowoltaicznej i wiatrowej;
- Instalacja nowych systemów magazynowania energii elektrycznej na wyspach Santa Maria, São Jorge, Pico, Faial, Flores i Corvo o mocy co najmniej 20 MW;
- Zainstalowanie nowych małych fotowoltaicznych jednostek wytwarzania energii elektrycznej do zdecentralizowanej produkcji i zużycia o łącznej równowartości 11,2 MW.

Realizacja inwestycji zakończy się do dnia 30 czerwca 2026 r.

N.2. Kamienie milowe, wartości docelowe, wskaźniki i harmonogram monitorowania i realizacji na potrzeby bezzwrotnego wsparcia finansowego

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Etap pośredni/ Cel	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
14.1	TC-C14-r29	M	Wejście w życie rozporządzenia w sprawie krajowej sieci przesyłowej gazu oraz rozporządzenia w sprawie krajowej sieci dystrybucji gazu	Wejście w życie rozporządzenia w sprawie krajowej sieci przesyłowej gazu oraz rozporządzenia w sprawie krajowej sieci dystrybucji gazu				KW. 3	2021	Wejście w życie zmienionego rozporządzenia w sprawie krajowej sieci przesyłowej gazu oraz rozporządzenia w sprawie krajowej sieci dystrybucji gazu. Zmiany do rozporządzenia w sprawie krajowej sieci przesyłowej gazu oraz rozporządzenia w sprawie krajowej sieci dystrybucji gazu są zatwierdzane przez Dyрекcję Generalną ds. Energii i Geologii. Rozporządzenia umożliwiają ustanowienie warunków przyłączenia do infrastruktury przesyłowej gazu, w szczególności w odniesieniu do zatlaczania gazów pochodzących ze źródeł odnawialnych, w tym wodoru odnawialnego, a także ustalenie minimalnych i maksymalnych wartości procentowych zatlaczania tych gazów do sieci. Ponadto obejmują one niezbędne zmiany norm technicznych, które zapewniają wszystkim użytkownikom jakość usług i bezpieczne korzystanie z tej infrastruktury.
14.2	TC-C14-i01	M	Pierwsze zaproszenie do składania ofert na projekty dotyczące produkcji gazu ze źródeł odnawialnych	Otwarte pierwsze zaproszenie do składania ofert				KW. 3	2021	Otwarcie pierwszego zaproszenia do składania wniosków w sprawie wyboru projektów, które mają być wspierane w odniesieniu do co najmniej 88 MW nowych zainstalowanych mocy w zakresie wodoru odnawialnego i gazów odnawialnych o zerowej emisji gazów cieplarnianych w cyklu życia lub prawie do zerowych emisji gazów cieplarnianych w całym cyklu życia.
14.3	TC-C14-i01	T	Dodatkowa zdolność produkcyjna wodoru odnawialnego i gazu odnawialnego		MW	0	200	KW. 1	2026	Dodatkowa zdolność produkcyjna wodoru odnawialnego i gazów odnawialnych zainstalowana z zerową lub bliską zerową emisją gazów cieplarnianych w całym cyklu życia.
14.4	TC-C14-i02-RAM	M	Instalacja nowego kompensatora synchronicznego	Instalacja nowego kompensatora synchronicznego				KW. 4	2024	Nabycie i instalacja jednego nowego kompensatora synchronicznego o co najmniej 15 MVar.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Etap pośredni/ Cel	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
14.5	TC-C14-i02-RAM	T	Dodatkowa zainstalowana moc produkcyjna energii wodnej		MW	0	4	KW. 2	2024	Zwiększenie mocy zainstalowanej w odnowionej elektrowni wodnej Serra.
14.6	TC-C14-i02-RAM	T	Odnowiona zainstalowana moc produkcyjna energii wodnej		MW	0	6,2	KW. 4	2024	Pełna renowacja następujących elektrowni wodnych: Elektrownia Hydroelektryczna Serra Wodna: wymiana i modernizacja sprzętu elektrycznego i mechanicznego, utrzymanie wyłącznie budynku. Elektrociepłownia Calheta I: zastąpienie większości aktywów, w szczególności dwóch zespołów wytwórczych o mocy zainstalowanej 0,5 MW oraz innych systemów elektrycznych, z wyjątkiem budynku. Prace obejmują również renowację kanałów prowadzących do zakładu o łącznej długości ok. 13 km.
14.7	TC-C14-i02-RAM	T	Dodatkowa moc zainstalowana w systemie magazynowania akumulatora		MW	0	21	KW. 4	2024	Zwiększenie magazynowania energii elektrycznej poprzez zwiększenie mocy zainstalowanej w systemach akumulatorowych. Dodana zdolność wynosi co najmniej 21 MW/27 MWh
14.8	TC-C14-i02-RAM	T	Dodatkowa zdolność do zintegrowania nowej zainstalowanej energii elektrycznej z systemem elektroenergetycznym		MW	0	48	KW. 2	2025	Zwiększenie zdolności do włączania odnawialnych źródeł energii do systemu elektroenergetycznego ARM. Modernizacja wynosi 8 MW w Porto Santo i 40 MW na Maderze.
14.9	TC-C14-i02-RAM	T	Instalacja inteligentnych liczników		Liczba	0	130 000	KW. 4	2025	Dostarczanie i instalacja nowych inteligentnych liczników (metrów elektrycznych, które rejestrują informacje na temat zużycia i są połączone do sieci komunikacyjnej)
14.10	TC-C14-i02-RAM	T	Wymiana punktów oświetlenia ulicznego		Liczba	0	8 750	KW. 4	2025	Wymiana publicznej sieci oświetleniowej na oświetlenie LED niskoenergetyczne i ich system zarządzania
14.11	TC-C14-i03-RAA	T	Dodatkowa i odnowiona zainstalowana geotermalna zdolność		MW	0	17	KW. 2	2026	Zwiększenie zdolności do wytwarzania energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych, w szczególności energii geotermalnej. Dodatkowa moc (12 MW) jest instalowana w zakładzie geotermalnym Pico Alto

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Etap pośredni/ Cel	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
			produkcyjna							i w zakładzie geotermalnym Pico Vermelho. Modernizacja zakładu geotermalnego w Ribeira Grande ma na celu wdrożenie trzech nowych studni geotermalnych, a bardziej efektywna jednostka wytwórcza o mocy 5 MW zastąpi istniejące jednostki wytwórcze o mocy 2x2,5 MW.
14.12	TC-C14-i03-RAA	T	Dodatkowa produkcja energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych w Corvo		kW	0	850	KW. 2	2024	Zwiększenie mocy zainstalowanej do produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych na wyspie Corvo poprzez zainstalowanie elektrowni fotowoltaicznej i wiatrowej.
14.13	TC-C14-i03-RAA	T	Nowe systemy magazynowania energii w akumulatorach i systemy zarządzania energią w ARA		MW	0	20	KW. 2	2026	Instalacja nowych systemów magazynowania energii w akumulatorach i systemów zarządzania energią na sześciu wyspach, aby umożliwić większą integrację odnawialnych źródeł energii przy jednoczesnym zapewnieniu bezpieczeństwa dostaw i jakości usług, przy czym zakres mocy wynosi od 20 MW do 30 MW łącznie. -
14.14	TC-C14-i03-RAA	T	Instalacja małych blokowych instalacji fotowoltaicznych do lokalnego wytwarzania i zużycia energii elektrycznej		MW	0	11,2	KW. 4	2025	Instalacja nowej zainstalowanej mocy elektrycznej poprzez inwestowanie w rozproszone małe instalacje fotowoltaiczne, głównie na użytek własny, przy założeniu braku współfinansowania ze strony beneficjentów.

O. KOMPONENT 15: Mobilność zgodna z zasadami zrównoważonego rozwoju

Ten komponent portugalskiego planu odbudowy i zwiększania odporności odnosi się do szeregu wyzwań stojących przed sektorem transportu: konieczność ograniczenia emisji gazów cieplarnianych i zanieczyszczeń, konieczność zmniejszenia zależności od samochodu prywatnego oraz konieczność zagwarantowania większej spójności społecznej na obszarach miejskich.

Celem tego komponentu jest ograniczenie emisji i usprawnienie transportu publicznego poprzez rozbudowę sieci, zwiększenie jej dostępności oraz wzmocnienie zdolności w zakresie planowania transportu publicznego. Oczekuje się, że doprowadzi to do większej liczby użytkowników transportu publicznego, zachęci do przesunięcia międzygałęziowego z samochodów prywatnych na transport publiczny oraz przyczyni się do lepszego zarządzania transportem i zdolności planowania. W tym celu komponent ten obejmuje reformy i inwestycje promujące zrównoważony transport publiczny poprzez rozbudowę metra w Lizbonie i Porto, budowę systemu kolei lekkiej w Lizbonie, system szybkiego transportu autobusowego w Porto oraz zakup autobusów bezemisyjnych do transportu publicznego.

Komponent ten przyczynia się do realizacji zalecenia dla poszczególnych krajów dotyczącego ukierunkowania inwestycji na transformację ekologiczną (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 3 z 2020 r.).

Oczekuje się, że żaden środek w ramach tego komponentu nie wyrządza poważnych szkód celom środowiskowym w rozumieniu art. 17 rozporządzenia (UE) 2020/852, biorąc pod uwagę opis środków i działania łagodzące określone w planie zgodnie z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyni poważnych szkód” (2021/C58/01).

O.1. Opis reform i inwestycji, które mają być finansowane z bezzwrotnego wsparcia finansowego

Reforma TC-r30: Reforma ekosystemu transportu

Celem reformy jest wzmocnienie organów transportu publicznego, ich zdolności i umiejętności, a tym samym zwiększenie ich zdolności do lepszego planowania systemów transportowych, którymi zarządzają, oraz zwiększenie wykorzystania transportu publicznego. Promuje budowanie zdolności organów transportu publicznego, m.in. poprzez wspieranie nabywania narzędzi planowania i zarządzania systemem transportowym, nowe rozwiązania cyfrowe ułatwiające korzystanie z transportu publicznego oraz wspieranie modernizacji systemów biletowych i monitorowania operacji. Wspiera on organy zarządzające transportem w przygotowywaniu, zawieraniu i wdrażaniu umów o świadczenie usług publicznych w zakresie transportu pasażerskiego na wszystkich obszarach metropolitalnych i międzygminnych (CIM), zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1370/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. dotyczącym usług publicznych w zakresie kolejowego i drogowego transportu pasażerskiego oraz uchylającym rozporządzenia Rady (EWG) nr 1191/69 i (EWG) nr 1107/70. Poprawia ona warunki dostępu do transportu publicznego poprzez wdrożenie programów obniżonych taryf (programade *Apoio à Redução do Tarifário dos Transportes Públicos, Públicos, PART*) oraz lepszych i bardziej przyjaznych dla klimatu usług transportowych (programade *Apoio à Densificação e Reforço da Oferta de Transporte Público, PROTransP*), a także wdrożenie środków podatkowych korzystnych dla użytkownika transportu publicznego, takich jak odliczenie podatkowe podatku od wartości dodanej związanego z zakupem miesięcznych biletów na transport publiczny.

Realizacja reformy zakończy się do dnia 31 grudnia 2023 r.

Inwestycja TC-C15-i01: Rozbudowa lizbońskiej sieci metra – Czerwona linia do Alcântara

Celem środka jest zwiększenie atrakcyjności transportu publicznego w Lizbonie i przyciągnięcie większej liczby użytkowników poprzez rozbudowę sieci metra.

Inwestycja polega na rozszerzeniu sieci metra w Lizbonie na Alcântara, dodając do sieci 3,7 km i cztery stacje. Ma to na celu przekształcenie Alcântara w istotny nowy interfejs transportowy zapewniający połączenie między siecią metra a podmiejskimi usługami kolejowymi.

Realizacja inwestycji zakończy się do dnia 30 czerwca 2026 r.

Inwestycja TC-C15-i02: Rozbudowa sieci Metro Porto – Casa da Música-Santo Ovídio

Celem środka jest zwiększenie atrakcyjności transportu publicznego w Porto i przyciągnięcie większej liczby użytkowników. Jego celem jest rozszerzenie zasięgu terytorialnego sieci metra i rozwiązanie problemów związanych z zatorami przesyłowymi osi Porto – Vila Nova de Gaia.

Inwestycja polega na rozbudowie sieci metra w Porto poprzez budowę nowej linii dwutorowej o długości 6,74 km wraz z 8 nowymi stacjami łączącymi Boavista/Casa da Música w Porto oraz nową stacją, która ma zostać zbudowana w Santo Ovídio (interfejs z linią Amarela) w Vila Nova de Gaia.

Realizacja inwestycji zakończy się do dnia 30 czerwca 2026 r.

Inwestycja TC-C15-i04: Autobusowy szybki tranzyt Boavista – Império

Celem środka jest zwiększenie atrakcyjności transportu publicznego w Porto i przyciągnięcie większej liczby użytkowników. Jego celem jest ograniczenie emisji gazów cieplarnianych i zanieczyszczeń oraz zachęcenie do odejścia od transportu drogowego.

Inwestycja ta polega na utworzeniu nowego systemu szybkiego tranzytu autobusowego (linie przeznaczone głównie dla autobusów) o długości 3,8 km i 7 stacji między Praça do Império a Praça Mouzinho de Albuquerque w Porto, zapewniającego połączenie z siecią metra Porto. System szybkiego tranzytu autobusowego jest obsługiwany przez autobusy bezemisyjne (elektryczne lub wodorowe).

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 30 września 2024 r.

Inwestycja TC-C15-i05: Dekarbonizacja transportu publicznego

Celem środka jest odnowienie i dekarbonizacja floty transportu publicznego w Portugalii poprzez zapewnienie bezemisyjnych autobusów.

Inwestycja obejmuje wsparcie finansowe na zakup 145 autobusów bezemisyjnych (elektrycznych lub wodorowych) na potrzeby transportu publicznego i infrastruktury ładowania na potrzeby ich eksploatacji. Wsparcie udzielane jest w formie niepodlegającej zwrotowi dotacji różnicy między kosztami zakupu autobusu bezemisyjnego (elektrycznego lub wodorowego) i pojazdu równoważnego z silnikiem wysokoprężnym (EURO VI). Autobusy są wykorzystywane do świadczenia usług publicznych w zakresie transportu pasażerskiego w ramach umów o świadczenie usług publicznych na obszarach metropolitalnych Lizbony i Porto.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 grudnia 2023 r.

Inwestycja TC-C15-i06: Cyfryzacja transportu kolejowego

Celem tej inwestycji jest dostosowanie północnej linii krajowej sieci kolejowej (RFN) do nowej linii kolei dużych prędkości poprzez wymianę systemów sygnalizacji elektronicznej. Oczekuje się, że poprawi to interoperacyjność sieci radiowej z jednolitym europejskim obszarem kolejowym.

Inwestycja ta polega na wymianie elektronicznych systemów sygnalizacji na stacjach Campolide-Cintura, Oriente, Alverca i Azambuja, obejmujących 20 km linii kolejowych w obszarze metropolitalnym Lizbony.

Realizacja inwestycji zakończy się do dnia 30 czerwca 2026 r.

O.2. Kamienie milowe, wartości docelowe, wskaźniki i harmonogram monitorowania i realizacji na potrzeby bezzwrotnego wsparcia finansowego

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
15.1	TC-C15-i01	M	Podpisanie umowy o rozbudowę sieci metra lisbońskiego	Podpisanie umowy o rozbudowę sieci metra lisbońskiego				KW. 4	2023	Podpisanie umowy o realizację projektu między organami publicznymi a wykonawcą wybranym w procedurze przetargowej. Celem umowy jest rozbudowa sieci metra Lizbona (Linia Red Line do Alcântara).
15.2	TC-C15-i01	M	Sprawozdanie z postępu prac nad rozbudową sieci metra lisbońskiego	Sprawozdanie z postępu prac, w którym stwierdza się, że prace przebiegają zgodnie z harmonogramem				KW. 1	2024	Rozwój prac nad rozbudową sieci metra w Lizbonie oraz zgodność z harmonogramem ich realizacji mierzy się za pomocą regularnych sprawozdań z postępów w trakcie realizacji robót. Obejmuje ona ocenę przebiegu prac zgodnie z zaplanowanym harmonogramem, w tym określenie już zakończonych działań, określenie działań, które mają zostać przeprowadzone, oraz analizę ryzyka proponowanych terminów realizacji, wraz z, w razie potrzeby, planem łagodzącym i awaryjnym w celu zapewnienia realizacji umowy w proponowanych terminach. Kamień milowy zostaje osiągnięty, jeżeli w sprawozdaniu z postępu prac stwierdza się, że w momencie jego realizacji prace przebiegają zgodnie z harmonogramem.
15.3	TC-C15-i01	T	Zakończenie rozbudowy sieci metra lisbońskiego		Kilometry	0	3,7	KW. 2	2026	Długość ukończonych robót budowlanych związanych z rozbudową sieci metra w Lizbonie (3,3 km w tunelu i 0,4 km wiaduktu) poprzez rozbudowę czerwonej linii do Alcântara. Rozbudowana linia metra jest gotowa do natychmiastowego wykonania planowanych usług transportowych.
15.4	TC-C15-i02	M	Podpisanie umowy na rozbudowę sieci Porto Metro	Podpisanie umowy na rozbudowę sieci Porto Metro	—			KW. 4	2023	Podpisanie umowy o realizację projektu między organami publicznymi a wykonawcą wybranym w procedurze przetargowej. Celem umowy jest rozbudowa sieci Porto Metro (Casa da Música-Santo Ovídio).

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
15.5	TC-C15-i02	M	Sprawozdanie z postępu prac nad rozbudową sieci Metro w Porto	Sprawozdanie z postępu prac, w którym stwierdza się, że prace przebiegają zgodnie z harmonogramem				KW. 4	2024	Rozwój prac nad rozbudową sieci Metro w Porto oraz zgodność z harmonogramem ich realizacji mierzy się za pomocą regularnych sprawozdań z postępów w trakcie realizacji robót. Obejmuje ona ocenę przebiegu prac zgodnie z zaplanowanym harmonogramem, w tym określenie już zakończonych działań, określenie działań, które mają zostać przeprowadzone, oraz analizę ryzyka proponowanych terminów realizacji, wraz z, w razie potrzeby, planem łagodzącym i awaryjnym w celu zapewnienia realizacji umowy w proponowanych terminach. Kamień milowy zostaje osiągnięty, jeżeli w sprawozdaniu z postępu prac stwierdza się, że w momencie jego realizacji prace przebiegają zgodnie z harmonogramem.
15.6	TC-C15-i02	T	Zakończenie rozbudowy sieci Metro w Porto		Kilometry	0	6,7	KW. 2	2026	Długość robót budowlanych ukończonych w celu rozbudowy sieci Porto Metro poprzez budowę nowej linii między Casa da Música (Porto) a Santo Ovídio (Vila Nova de Gaia). Nowa linia metra jest gotowa do natychmiastowego wykonania planowanych usług transportowych.
15.10	TC-C15-i04	M	Podpisanie umowy na budowę linii szybkiego tranzytu autobusowego między Praça do Império a Praça Albuquerque Mouzinho w Porto	Podpisanie umowy na budowę szybkiej linii autobusowej między Praça do Império a Praça Albuquerque Mouzinho w Porto				KW. 1	2022	Podpisanie umowy o realizację projektu między organami publicznymi a wykonawcą wybranym w procedurze przetargowej. Celem umowy jest budowa linii autobusowej szybkiej procedury tranzytowej łączącej Praça do Império z Praça Albuquerque Mouzinho w Porto.
15.11	TC-C15-i04	T	Ukończenie budowy linii szybkiego tranzytu autobusowego między Praça do Império a Praça Albuquerque Mouzinho w Porto		Kilometry	0	3,8	KW. 3	2024	Długość ukończonych robót budowlanych dotyczących szybkiej linii tranzytowej autobusowej łączącej Praça do Império z Praça Albuquerque Mouzinho w Porto. Nowa szybka linia tranzytowa autobusowa jest gotowa do natychmiastowego wykonania planowanych usług transportowych.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
15.12	TC-C15-i05	M	Podpisana umowa na zakup ekologicznie czystych autobusów w ramach programu dekarbonizacji transportu publicznego	Podpisana umowa na zakup 145 ekologicznie czystych autobusów w ramach programu dekarbonizacji transportu publicznego				KW. 3	2022	Podpisanie umowy między beneficjentami a organem zarządzającym w oparciu o konkurencyjną procedurę przetargową, w której zobowiąże się do zakupu nowych autobusów bezemisyjnych (elektrycznych lub wodorowych).
15.13	TC-C15-i05	T	Zakup nowych autobusów bezemisyjnych (elektrycznych lub wodorowych) wykorzystywanych w transporcie publicznym		Liczba	0	145	KW. 4	2023	Liczba nowych autobusów bezemisyjnych (elektrycznych lub wodorowych) zakupionych i eksploatowanych w celu świadczenia usług publicznych w zakresie transportu pasażerskiego na obszarach metropolitalnych Lizbona i Porto.
15.14	TC-C15-r30	T	Podpisane umowy o świadczenie usług publicznych w zakresie transportu pasażerskiego na obszarach metropolitalnych i wspólnotach międzygminnych		Liczba	0	23	KW. 4	2023	Liczba organów zarządzających transportem, które podpisały umowy dotyczące wszystkich usług publicznych w zakresie kolejowego, drogowego i wodnego śródlądowego transportu pasażerskiego zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1370/2007.
15.15	TC-C15-i06	M	Podpisanie umowy na systemy sygnalizacji elektronicznej	Podpisanie umowy i publikacja na specjalnym portalu				KW. 4	2024	Podpisanie umowy o realizację projektu na wymianę systemów sygnalizacji elektronicznej między organami publicznymi a wykonawcą.
15.16	TC-C15-i06	T	Wymiana linii kolejowych z elektronicznymi systemami sygnalizacji		kilometry	0	20	KW. 2	2026	Długość linii kolejowych z nowymi elektronicznymi systemami sygnalizacji zainstalowanej na obszarze metropolitalnym Lizbony.

O.3. Opis reform i inwestycji związanych z pożyczką

Inwestycja TC-C15-i03: Lekki transport kolejowy Odivelas – Loures

Celem środka jest zwiększenie atrakcyjności transportu publicznego w Lizbonie i przyciągnięcie większej liczby użytkowników. Obecnie dominuje prywatny transport drogowy między Loures a Lizboną, co powoduje znaczne emisje gazów cieplarnianych i zanieczyszczeń oraz problemy z zatorami komunikacyjnymi. Środek ten ma na celu spowodowanie przejścia z indywidualnego transportu drogowego na transport publiczny.

Inwestycja polega na budowie systemu tranzytu kolei lekkiej o długości 11,5 km, który łączy gminę Loures z siecią metra w Lizbonie.

Realizacja inwestycji zakończy się do dnia 30 czerwca 2026 r.

O.4. Cele pośrednie, wartości docelowe, wskaźniki i harmonogram monitorowania i realizacji pożyczki

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
15.7	TC-C15-i03	M	Podpisanie umowy na budowę lekkiej linii tranzytowej między Odivelasem a Loures	Podpisanie umowy na budowę lekkiej linii tranzytowej między Odivelasem a Loures				KW. 1	2024	Podpisanie umowy o realizację projektu między organami publicznymi a wykonawcą wybranym w procedurze przetargowej. Celem umowy jest budowa lekkiej linii tranzytowej między Odivelas a Loures.
15.8	TC-C15-i03	M	Sprawozdanie z postępu prac nad budową lekkiej linii tranzytowej między Odivelasem a Loures	Sprawozdanie z postępu prac, w którym stwierdza się, że prace przebiegają zgodnie z harmonogramem				KW. 2	2025	Rozwój robót związanych z budową lekkiej linii tranzytowej między Odivelasem a Loures oraz zgodność z harmonogramem ich realizacji mierzy się za pomocą regularnych sprawozdań z postępów w trakcie realizacji robót. Obejmuje ona ocenę przebiegu prac zgodnie z zaplanowanym harmonogramem, w tym określenie już zakończonych działań, określenie działań, które mają zostać przeprowadzone, oraz analizę ryzyka proponowanych terminów realizacji, wraz z, w razie potrzeby, planem łagodzącym i awaryjnym w celu zapewnienia realizacji umowy w proponowanych terminach. Kamień milowy zostaje osiągnięty, jeżeli w sprawozdaniu z postępu prac stwierdza się, że w momencie jego realizacji prace przebiegają zgodnie z harmonogramem.
15.9	TC-C15-i03	T	Ukończenie budowy lekkiej linii tranzytowej między Odivelasem a Loures		Kilometry	0	11.5	KW. 2	2026	Długość ukończonych robót budowlanych dotyczących linii tranzytowej kolei lekkiej w celu połączenia Loures z siecią metra lisbońską w Odivelasie. Nowa linia tranzytowa kolei lekkiej jest gotowa do natychmiastowego świadczenia planowanych usług transportowych.

P. KOMPONENT 16: Przedsiębiorstwa 4.0

Komponent ten odnosi się do wyzwań związanych z niską cyfryzacją przedsiębiorstw. Według wyników indeksu gospodarki cyfrowej i społeczeństwa cyfrowego (DESI 2020) Portugalia plasuje się na 19. miejscu^w UE i znajduje się poniżej średniej UE. Najbardziej delikatnymi wymiarami w przypadku Portugalii są „kapitał ludzki” i „korzystanie z usług internetowych” oraz niektóre wymiary „integracyjnych technologii cyfrowych”, które odzwierciedlają ograniczenia w zakresie zdolności cyfrowych i wyników przedsiębiorstw.

Celem komponentu jest ukierunkowanie na sektor przedsiębiorstw, w szczególności MŚP i ich pracowników, poprzez inwestycje mające na celu przyspieszenie transformacji cyfrowej uzupełnione o wzmocnienie umiejętności cyfrowych zatrudnionych pracowników. Inwestycje przewidują następujące działania:

- Wzmacnianie umiejętności cyfrowych pracowników i ludności w wieku produkcyjnym;
- Modernizacja modelu biznesowego przedsiębiorstw, a także ich procesów produkcyjnych, w tym cyfryzacja procesów pracy, takich jak zarządzanie biznesowe, innowacyjne produkty i fakturowanie;
- Tworzenie nowych cyfrowych kanałów marketingu produktów i usług;
- Innowacje i włączenie zaawansowanych technologii cyfrowych do modelu biznesowego przedsiębiorstw; oraz
- Wspieranie przedsiębiorczości opartej na technologiach cyfrowych.

Komponent ten wspiera realizację zaleceń dla poszczególnych krajów związanych ze wspieraniem korzystania z technologii cyfrowych, zapewnienie równego dostępu do wysokiej jakości kształcenia i szkolenia, zwiększenie konkurencyjności przedsiębiorstw oraz wspieranie zatrudnienia i priorytetowe traktowanie środków mających na celu utrzymanie miejsc pracy (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 2 z 2020 r.). Komponent ten wspiera również realizację zaleceń dla poszczególnych krajów w celu poprawy poziomu umiejętności ludności, w szczególności jej umiejętności cyfrowych, w tym poprzez dostosowanie uczenia się dorosłych do potrzeb rynku pracy (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 2 z 2019 r.) oraz skoncentrowanie inwestycji na transformacji cyfrowej (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 3 z 2020 r.).

Oczekuje się, że żaden środek w ramach tego komponentu nie wyrządza poważnych szkód celom środowiskowym w rozumieniu art. 17 rozporządzenia (UE) 2020/852, biorąc pod uwagę opis środków i działania łagodzące określone w planie zgodnie z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyn poważnych szkód” (2021/C58/01).

P.1. Opis reform i inwestycji, które mają być finansowane z bezzwrotnego wsparcia finansowego

Reforma TD-r31: Transformacja cyfrowa otoczenia biznesu

Celem środka jest zwiększenie wzrostu otoczenia biznesowego, dzięki czemu będzie ono bardziej konkurencyjne i odporne pod względem cyfrowym w obecnym globalnym kontekście gospodarczym i społecznym. Reforma ta jest częścią szerszego planu działania na rzecz transformacji cyfrowej, który Portugalia przyjęła w kwietniu 2020 r.

Reforma składa się z następujących elementów:

- Przegląd treści kształtujących zawartych w krajowym katalogu kwalifikacji, w szczególności dotyczących umiejętności cyfrowych do wykorzystania w kontekście zawodowym. Odnowienie to jest dostosowane do najnowszych osiągnięć technologicznych i najpilniejszych potrzeb przedsiębiorstw w różnych sektorach gospodarki. W tym celu

od 2021 r. mogą być udostępniane nowe ścieżki szkoleniowe i krótkotrwałe kursy szkoleniowe.

- Ustanowienie ram prawnych i regulacyjnych niezbędnych do tworzenia pieczęci cyfrowych w obszarach cyberbezpieczeństwa, prywatności, zrównoważonego rozwoju i użyteczności. Ramy te i promowanie zaufania cyfrowego są warunkiem wstępnym realizacji inwestycji w znaki cyfrowe przewidzianej w tym elemencie.

Wdrożenie reformy zostanie zakończone do dnia 31 marca 2022 r.

Inwestycja TD-C16-i01: Cyfrowe upodmiotowienie przedsiębiorstw

Celem środka jest zwiększenie umiejętności cyfrowych ludności w wieku produkcyjnym, w tym pracowników i kadry kierowniczej, ze szczególnym uwzględnieniem przedsiębiorstw w sektorach przemysłu, handlu, usług, turystyki i rolnictwa, aby zwiększyć liczbę pracowników posiadających umiejętności cyfrowe oraz poprawić konkurencyjność i odporność przedsiębiorstw, przyczyniając się tym samym do utrzymania i tworzenia miejsc pracy. Inwestycje te pomogą zwiększyć liczbę miejsc pracy wymagających wysokich kwalifikacji w istniejących przedsiębiorstwach i wspierać tworzenie nowych przedsiębiorstw.

Inwestycja obejmuje dwa wzajemnie powiązane programy szkoleniowe, które zostaną ustanowione w celu wyeliminowania luk w umiejętnościach cyfrowych pracowników (pracowników i kadry kierowniczej) i przedsiębiorstw. Oczekuje się, że inwestycje wpłyną na nowe polityki i przyczynią się do rozwoju umiejętności zawodowych i praktyk szkoleniowych przez całe życie. Oczekuje się również, że inwestycja poprawi zdolność przedsiębiorstw do stawienia czoła wyzwaniom i wykorzystania możliwości oferowanych przez technologię. Dwa działania to:

- Academy Portugal Digital: dostępne dla całej populacji w wieku produkcyjnym, przy czym celem jest dotarcie do 500000 osób w zakresie diagnostyki umiejętności cyfrowych i 125000 uczestników internetowych, mieszanych i bezpośrednich szkoleń w zakresie umiejętności cyfrowych. Obejmuje to również utworzenie 50 ad hoc MOOC, które zostaną udostępnione na platformie internetowej.
- Zatrudnienie + technologie cyfrowe 2025: celem jest zaoferowanie 200000 uczestnikom głębszego szkolenia online, bezpośredniego lub mieszanego szkolenia w zakresie umiejętności cyfrowych

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 września 2025 r.

Inwestycja TD-C16-i02: Transformacja cyfrowa przedsiębiorstw

Celem środka jest przyczynienie się do transformacji modeli biznesowych portugalskich MŚP i ich cyfryzacji. Jest to szczególnie istotne w świetle faktu, że gospodarka portugalska jest zdominowana głównie przez mikroprzedsiębiorstwa, które są mniej aktywne pod względem cyfrowym niż większe przedsiębiorstwa. W związku z tym poprzez zaangażowanie MŚP w cyfryzację przedsiębiorstw celem inwestycji jest przekształcenie modelu biznesowego portugalskiej gospodarki oraz przyczynienie się do zwiększenia konkurencyjności i odporności.

Inwestycja składa się z czterech grup działań:

- „Krajowa sieć ośrodków badawczych”: utworzenie krajowej sieci ośrodków testowych miało na celu stworzenie warunków umożliwiających przedsiębiorstwom opracowywanie i testowanie nowych produktów i usług oraz przyspieszenie procesu transformacji cyfrowej, czy to za pomocą sprzętu fizycznego i infrastruktury, czy to za pomocą symulatorów wirtualnych/cyfrowych. Celem jest stworzenie 30 infrastruktur stanowiska badawczego i przetestowanie co najmniej 3000 produktów lub usług pilotażowych.
- Handel cyfrowy: program cyfryzacji MŚP, ze szczególnym uwzględnieniem mikroprzedsiębiorstw w sektorze komercyjnym, w celu uruchomienia ich cyfrowych kanałów handlu, włączenia technologii do modeli biznesowych oraz dematerializacji procesów z klientami i dostawcami poprzez wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych. Obejmuje on trzy projekty: „akceleratorów handlu cyfrowego” poprzez utworzenie 25 lokalnych, regionalnych lub sektorowych akceleratorów (podmiotów zapewniających coaching, mentoring, wsparcie finansowe dla przedsiębiorstw typu start-up i MŚP w celu ich rozwoju) oraz systemu zachęt finansowych do cyfryzacji modeli biznesowych MŚP (docelowo 25000 MŚP); „osiedztwo handlu cyfrowego”, które wspierają cyfryzację (wraz z lokalnymi platformami handlu elektronicznego i dostaw) 75 obszarów handlowych znajdujących się w ośrodkach miejskich, podmiejskich lub wiejskich w celu wzmocnienia tych obszarów oraz promowania spójności terytorialnej i lokalnej gospodarki; III) „umiędzynarodowienie poprzez handel elektroniczny”, aby pomóc przedsiębiorstwom w rozwijaniu nowych kanałów sprzedaży za granicą poprzez sprzedaż internetową.
- Wsparcie transformacji cyfrowej modeli biznesowych: Coaching 4.0, program wspierania przedsiębiorstw w przyjmowaniu zaawansowanych technologii cyfrowych.
- Przedsiębiorczość: za pomocą środków takich jak i) „Voucher for start-up – New Green and Digital Products” – program bonów mający na celu wspieranie przedsiębiorstw typu start-up, które chcą rozwijać cyfrowe i ekologiczne modele biznesowe; „wzmocnienie krajowej struktury przedsiębiorczości – przedsiębiorstwo Startup Portugal” poprzez inwestycje w mapowanie otoczenia dla przedsiębiorstw typu start-up w celu określenia wyzwań i rozwiązań związanych z programem na rzecz przedsiębiorczości i wdrażaniem odpowiednich planów działania; oraz (iii) „bony inkubatorów/akceleratorów dla przedsiębiorstw typu start-up” w celu wspierania inkubatorów i akceleratorów w ich rozwoju, w tym w przyjmowaniu nowych technologii cyfrowych, poprawie zasobów, którymi dysponują, oraz w celu zwiększenia ich wiedzy i zdolności w celu wspierania przedsiębiorstw typu start-up w oparciu o modele biznesowe oparte na technologiach cyfrowych.

W przypadku instrumentów finansowych w ramach środka „Akceleratory handlu cyfrowego”, który zapewnia wsparcie finansowe i zachęty finansowe, aby zapewnić zgodność środka z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyn poważnych szkód” (2021/C58/01), umowa prawna między władzami portugalskimi a podmiotem, któremu powierzono zadanie, lub pośrednikiem finansowym odpowiedzialnym za instrument finansowy oraz późniejsza polityka inwestycyjna instrumentu finansowego:

- wymóg stosowania wytycznych technicznych Komisji dotyczących kontroli zrównoważonego charakteru projektów w odniesieniu do Funduszu InvestEU; oraz

- wyłączyć z kwalifikowalności następujący wykaz działań i aktywów: działalność i aktywa związane z paliwami kopalnymi, w tym wykorzystanie niższego szczebla⁵¹; działania i aktywa w ramach unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji (ETS) zapewniające prognozowane emisje gazów cieplarnianych, które nie są niższe od odpowiednich wskaźników referencyjnych⁵²; działalność i aktywa związane ze składowiskami odpadów, spalarniami⁵³ i zakładami mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów⁵⁴; oraz iv) działalności i aktywów, w przypadku których długoterminowe unieszkodliwianie odpadów może wyrządzić szkodę środowisku naturalnemu; oraz
- wymagać od podmiotu/pośrednika finansowego weryfikacji zgodności projektów z odpowiednimi unijnymi i krajowymi przepisami w zakresie ochrony środowiska w odniesieniu do wszystkich transakcji, w tym transakcji zwolnionych z kontroli zrównoważonego charakteru projektów.

W przypadku ofert, aby zapewnić zgodność środka z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyn poważnych szkód” (2021/C58/01), kryteria kwalifikowalności zawarte w zakresie wymagań i obowiązków dla przyszłych zaproszeń do składania projektów wykluczają następujący wykaz działań: działalności związanej z paliwami kopalnymi, w tym wykorzystania niższego szczebla⁵⁵; działania w ramach unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji (ETS) prowadzące do osiągnięcia prognozowanych emisji gazów cieplarnianych, które nie są niższe od odpowiednich poziomów odniesienia⁵⁶; działalność związana ze składowiskami odpadów,

⁵¹ Wyjątkiem projektów w ramach tego środka dotyczących wytwarzania energii elektrycznej lub ciepła, a także powiązanej infrastruktury przesyłowej i dystrybucyjnej wykorzystującej gaz ziemny, które są zgodne z warunkami określonymi w załączniku III do wytycznych technicznych „Nie czyn poważnych szkód” (2021/C58/01).

⁵² W przypadku gdy wspierane działanie osiąga prognozowane emisje gazów cieplarnianych, które nie są znacznie niższe od odpowiednich wskaźników referencyjnych, należy przedstawić wyjaśnienie powodów, dla których nie jest to możliwe. Wartości odniesienia ustanowione dla przydziału bezpłatnych uprawnień w odniesieniu do działań wchodzących w zakres systemu handlu uprawnieniami do emisji, jak określono w rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) 2021/447.

⁵³ Wyłączenie to nie ma zastosowania do działań w ramach tego środka w zakładach przeznaczonych wyłącznie do przetwarzania odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu oraz do istniejących zakładów, w których działania w ramach tego środka mają na celu zwiększenie efektywności energetycznej, wychwytywanie gazów spalinowych do składowania lub wykorzystania lub odzyskiwanie materiałów z popiołów spalania, pod warunkiem że takie działania w ramach tego środka nie prowadzą do zwiększenia zdolności zakładów w zakresie przetwarzania odpadów ani do wydłużenia okresu eksploatacji zakładów; w odniesieniu do których przedstawiono dowody na poziomie zakładu.

⁵⁴ Wyłączenie to nie ma zastosowania do działań podejmowanych w ramach tego środka w istniejących zakładach mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów, w przypadku gdy działania w ramach tego środka mają na celu zwiększenie efektywności energetycznej lub dostosowanie do procesów recyklingu odpadów posegregowanych w celu kompostowania bioodpadów i fermentacji beztlenowej bioodpadów, pod warunkiem że takie działania w ramach tego środka nie prowadzą do zwiększenia zdolności zakładów w zakresie przetwarzania odpadów ani do wydłużenia okresu eksploatacji zakładów; w odniesieniu do których przedstawiono dowody na poziomie zakładu.

⁵⁵ Wyjątkiem projektów w ramach tego środka dotyczących wytwarzania energii elektrycznej lub ciepła, a także powiązanej infrastruktury przesyłowej i dystrybucyjnej wykorzystującej gaz ziemny, które są zgodne z warunkami określonymi w załączniku III do wytycznych technicznych „Nie czyn poważnych szkód” (2021/C58/01).

⁵⁶ W przypadku gdy wspierane działanie osiąga prognozowane emisje gazów cieplarnianych, które nie są znacznie niższe od odpowiednich wskaźników referencyjnych, należy przedstawić wyjaśnienie powodów, dla

spalarniami⁵⁷ i zakładami mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów⁵⁸; oraz iv) działalności, w ramach której długotrwałe unieszkodliwianie odpadów może powodować szkody dla środowiska. Zakres uprawnień wymaga ponadto, aby można było wybierać wyłącznie działania zgodne z odpowiednimi przepisami unijnymi i krajowymi w zakresie ochrony środowiska.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 września 2025 r.

Inwestycja TD-C16-i03: katalizator transformacji cyfrowej przedsiębiorstw

Celem środka jest przyczynienie się do transformacji cyfrowej i środowiskowej społeczeństwa i przedsiębiorstw.

Inwestycja obejmuje trzy następujące działania:

- „Dematerializacja fakturowania” wraz z projektem mającym na celu ograniczenie korzystania z papieru za pośrednictwem platformy do wysyłania faktur cyfrowych;
- „Cyberbezpieczeństwo, prywatność, zdolność i zrównoważoność certyfikacji” – inwestycja w: stworzenie czterech nowych pieczęci certyfikacji w zakresie cyberbezpieczeństwa, prywatności, użyteczności i zrównoważonego charakteru; ustanowienie platform wspierających komunikację między wszystkimi partnerami i podmiotami zaangażowanymi w proces (a także generowanie danych proceduralnych istotnych dla monitorowania programu); kampanię mającą na celu rozpowszechnianie inicjatywy i nadanie uprawnień jednostkom oceniającym zgodność lub jednostkom ds. oceny technicznej, które wspierają plomby certyfikacyjne w tych obszarach; oraz
- „Centrum innowacji cyfrowych (DIH)”: usługa wspierająca przedsiębiorstwa i podmioty administracji publicznej w zwiększaniu konkurencyjności w sferze cyfrowej w celu poprawy ich procesów produkcyjnych poprzez automatyzację lub wdrażanie przełomowych technologii. Inwestycje te wzmocnią i uzupełnią sieć, która jest już rozwijana w ramach programu „Cyfrowa Europa”, aby osiągnąć łącznie 16 hubów innowacji cyfrowych mających siedzibę w Portugalii.

W przypadku przetargów związanych z utworzeniem centrów innowacji cyfrowych i wyborem beneficjentów wspieranych przez centra innowacji cyfrowych, aby zapewnić zgodność środka z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyni poważnych szkód” (2021/C58/01), kryteria kwalifikowalności zawarte w zakresie wymagań i obowiązków dla przyszłych zaproszeń

których nie jest to możliwe. Wartości odniesienia ustanowione dla przydziału bezpłatnych uprawnień w odniesieniu do działań wchodzących w zakres systemu handlu uprawnieniami do emisji, jak określono w rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) 2021/447.

⁵⁷ Wyłączenie to nie ma zastosowania do działań w ramach tego środka w zakładach przeznaczonych wyłącznie do przetwarzania odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu oraz do istniejących zakładów, w których działania w ramach tego środka mają na celu zwiększenie efektywności energetycznej, wychwytywanie gazów spalinowych do składowania lub wykorzystania lub odzyskiwanie materiałów z popiołów spalania, pod warunkiem że takie działania w ramach tego środka nie prowadzą do zwiększenia zdolności zakładów w zakresie przetwarzania odpadów ani do wydłużenia okresu eksploatacji zakładów; w odniesieniu do których przedstawiono dowody na poziomie zakładu.

⁵⁸ Wyłączenie to nie ma zastosowania do działań podejmowanych w ramach tego środka w istniejących zakładach mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów, w przypadku gdy działania w ramach tego środka mają na celu zwiększenie efektywności energetycznej lub dostosowanie do procesów recyklingu odpadów posegregowanych w celu kompostowania bioodpadów i fermentacji beztlenowej bioodpadów, pod warunkiem że takie działania w ramach tego środka nie prowadzą do zwiększenia zdolności zakładów w zakresie przetwarzania odpadów ani do wydłużenia okresu eksploatacji zakładów; w odniesieniu do których przedstawiono dowody na poziomie zakładu.

do składania projektów wykluczają następujący wykaz działań: działalności związanej z paliwami kopalnymi, w tym wykorzystania niższego szczebla⁵⁹; działania w ramach unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji (ETS) prowadzące do osiągnięcia prognozowanych emisji gazów cieplarnianych, które nie są niższe od odpowiednich poziomów odniesienia⁶⁰; działalność związana ze składowiskami odpadów, spalarniami⁶¹ i zakładami mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów⁶²; oraz iv) działalności, w ramach której długotrwałe unieszkodliwianie odpadów może powodować szkody dla środowiska. Zakres uprawnień wymaga ponadto, aby można było wybierać wyłącznie działania zgodne z odpowiednimi przepisami unijnymi i krajowymi w zakresie ochrony środowiska.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 grudnia 2025 r.

Inwestycja TD-C16-i04: Przemysłu 4.0

Celem środków jest wspieranie badań przemysłowych, eksperymentalnych projektów rozwojowych, projektów w zakresie innowacji organizacyjnych i procesowych, wspieranie transformacji cyfrowej przedsiębiorstw, a w rezultacie poprawa ich zrównowżenia środowiskowego.

Środek ten wspiera 200 projektów inwestycyjnych, które wchodzą w zakres co najmniej jednego z następujących obszarów działania:

1. Transformacja cyfrowa procesów operacyjnych, w tym zarządzania produkcją i logistyką oraz planowania.
2. Rozwiązania w zakresie zaawansowanego przechowywania danych, zarządzania nimi i ich przetwarzania.
3. Rozwiązania w zakresie sztucznej inteligencji stosowane w procesie produkcji.

⁵⁹ Wyjątkiem projektów w ramach tego środka dotyczących wytwarzania energii elektrycznej lub ciepła, a także powiązanej infrastruktury przesyłowej i dystrybucyjnej wykorzystującej gaz ziemny, które są zgodne z warunkami określonymi w załączniku III do wytycznych technicznych „Nie czyni poważnych szkód” (2021/C58/01).

⁶⁰ W przypadku gdy wspierane działanie osiąga prognozowane emisje gazów cieplarnianych, które nie są znacznie niższe od odpowiednich wskaźników referencyjnych, należy przedstawić wyjaśnienie powodów, dla których nie jest to możliwe. Wartości odniesienia ustanowione dla przydziału bezpłatnych uprawnień w odniesieniu do działań wchodzących w zakres systemu handlu uprawnieniami do emisji, jak określono w rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) 2021/447.

⁶¹ Wyłączenie to nie ma zastosowania do działań w ramach tego środka w zakładach przeznaczonych wyłącznie do przetwarzania odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu oraz do istniejących zakładów, w których działania w ramach tego środka mają na celu zwiększenie efektywności energetycznej, wychwytywanie gazów spalinowych do składowania lub wykorzystania lub odzyskiwanie materiałów z popiołów spalania, pod warunkiem że takie działania w ramach tego środka nie prowadzą do zwiększenia zdolności zakładów w zakresie przetwarzania odpadów ani do wydłużenia okresu eksploatacji zakładów; w odniesieniu do których przedstawiono dowody na poziomie zakładu.

⁶² Wyłączenie to nie ma zastosowania do działań podejmowanych w ramach tego środka w istniejących zakładach mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów, w przypadku gdy działania w ramach tego środka mają na celu zwiększenie efektywności energetycznej lub dostosowanie do procesów recyklingu odpadów posegregowanych w celu kompostowania bioodpadów i fermentacji beztlenowej bioodpadów, pod warunkiem że takie działania w ramach tego środka nie prowadzą do zwiększenia zdolności zakładów w zakresie przetwarzania odpadów ani do wydłużenia okresu eksploatacji zakładów; w odniesieniu do których przedstawiono dowody na poziomie zakładu.

4. Reprezentacje cyfrowe i modelowanie wirtualne (Digital Twins), symulacja i modelowanie przemysłowe.
5. Szkic i obróbka przyrostowa.
6. Projekty dotyczące rzeczywistości rozszerzonej, rzeczywistość wirtualna i sztuczna wizja stosowana do procesów.
7. Robotyka oparta na współpracy i kognitywny, interfejs człowiek-maszyna, systemy cyberfizyczne.
8. Czujniki i zaawansowana elektronika, internet rzeczy, chmury obliczeniowe i rozwiązania brzegowe.
9. Infrastruktura sieciowa, komunikacyjna i zaawansowana infrastruktura obliczeniowa związana z procesami.
10. Innowacyjne oprogramowanie, interoperacyjność systemów.

W przypadku ofert, aby zapewnić zgodność środka z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyn poważnych szkód” (2021/C58/01), kryteria kwalifikowalności zawarte w zakresie wymagań i obowiązków dla przyszłych zaproszeń do składania projektów wykluczają następujący wykaz działań: działalności związanej z paliwami kopalnymi, w tym wykorzystania niższego szczebla⁶³; działania w ramach unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji (ETS) prowadzące do osiągnięcia prognozowanych emisji gazów cieplarnianych, które nie są niższe od odpowiednich poziomów odniesienia⁶⁴; działalność związana ze składowiskami odpadów, spalarniami⁶⁵ i zakładami mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów⁶⁶. Zakres uprawnień wymaga ponadto, aby można było wybierać wyłącznie działania zgodne z odpowiednimi przepisami unijnymi i krajowymi w zakresie ochrony środowiska.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 grudnia 2025 r.

⁶³ Wyjątkiem projektów w ramach tego środka dotyczących wytwarzania energii elektrycznej lub ciepła, a także powiązanej infrastruktury przesyłowej i dystrybucyjnej wykorzystującej gaz ziemny, które są zgodne z warunkami określonymi w załączniku III do wytycznych technicznych „Nie czyn poważnych szkód” (2021/C58/01).

⁶⁴ W przypadku gdy wspierane działanie osiąga prognozowane emisje gazów cieplarnianych, które nie są znacznie niższe od odpowiednich wskaźników referencyjnych, należy przedstawić wyjaśnienie powodów, dla których nie jest to możliwe. Wartości odniesienia ustanowione dla przydziału bezpłatnych uprawnień w odniesieniu do działań wchodzących w zakres systemu handlu uprawnieniami do emisji, jak określono w rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) 2021/447.

⁶⁵ Wyłączenie to nie ma zastosowania do działań w ramach tego środka w zakładach przeznaczonych wyłącznie do przetwarzania odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu oraz do istniejących zakładów, w których działania w ramach tego środka mają na celu zwiększenie efektywności energetycznej, wychwytywanie gazów spalinowych do składowania lub wykorzystania lub odzyskiwanie materiałów z popiołów spalania, pod warunkiem że takie działania w ramach tego środka nie prowadzą do zwiększenia zdolności zakładów w zakresie przetwarzania odpadów ani do wydłużenia okresu eksploatacji zakładów; w odniesieniu do których przedstawiono dowody na poziomie zakładu.

⁶⁶ Wyłączenie to nie ma zastosowania do działań podejmowanych w ramach tego środka w istniejących zakładach mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów, w przypadku gdy działania w ramach tego środka mają na celu zwiększenie efektywności energetycznej lub dostosowanie do procesów recyklingu odpadów posegregowanych w celu kompostowania bioodpadów i fermentacji beztlenowej bioodpadów, pod warunkiem że takie działania w ramach tego środka nie prowadzą do zwiększenia zdolności zakładów w zakresie przetwarzania odpadów ani do wydłużenia okresu eksploatacji zakładów; w odniesieniu do których przedstawiono dowody na poziomie zakładu.

Inwestycja TD-C16-i05-RAA: Zdolności cyfrowe i transformacja przedsiębiorstw na Azorach

Celem środka jest finansowanie utworzenia systemu zachęt do transformacji cyfrowej dla przedsiębiorstw na Azorach, a także sprzętu komputerowego i sieciowego oraz rozbudowy parków naukowo-technologicznych Azorów.

System zachęt do transformacji cyfrowej przedsiębiorstw ma na celu wspieranie przedsiębiorstw regionalnych w dostosowywaniu i integracji technologii cyfrowych, przy czym działania koncentrują się m.in. na zarządzaniu, handlu elektronicznym, narzędziach automatyzacji, wzmacnianiu cyberbezpieczeństwa, sztucznej inteligencji, internecie rzeczy.

Inwestycja w parki naukowo-technologiczne Azorów (Nonagon i Terinov) ma na celu wspieranie warunków logistycznych i technologicznych ekosystemu przedsiębiorczości regionu. Inwestycja ta ma na celu przyczynienie się do rozwoju gospodarki opartej na technologii w strategicznych sektorach, umożliwiając wiedzę ekspercką oraz poprawiając jakość i niezawodność usług świadczonych przez te parki.

System zachęt do transformacji cyfrowej przedsiębiorczości opiera się na trzech liniach działania, przy czym kwalifikowalne projekty przyczyniają się do realizacji co najmniej jednego z nich:

- Kierunek działania 1 – wspieranie przedsiębiorstw regionalnych w dostosowywaniu i integracji technologii cyfrowych, które zwiększają konkurencyjność, poprawiają produktywność, pobudzają innowacje i obniżają koszty procesów biznesowych.
- Kierunek działania 2 – zapewnienie przedsiębiorstwom azorskim możliwości korzystania ze specjalistycznych usług doradczych w celu wdrożenia metod przyspieszenia procesów biznesowych i cyberbezpieczeństwa.
- Kierunek działania 3 – wspieranie organizacji przez podmioty publiczne lub prywatne wydarzeń tematycznych w celu promowania synergii przedsiębiorstw azorów poprzez dzielenie się rozwiązaniami technologicznymi, narzędziami, metodami i najlepszymi praktykami.

Inwestycja w parki naukowo-technologiczne zapewni nowe zasoby (sprzęt) sieci i infrastruktury obliczeniowej w parku naukowo-technologicznym nonagon oraz budowę nowego energooszczędnego budynku w parku naukowo-technologicznym Terinov.

W przypadku ofert, aby zapewnić zgodność środka z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyn poważnych szkód” (2021/C58/01), kryteria kwalifikowalności zawarte w zakresie wymagań i obowiązków dla przyszłych zaproszeń do składania projektów wykluczają następujący wykaz działań: działalności związanej z paliwami kopalnymi, w tym wykorzystania niższego szczebla⁶⁷; działania w ramach unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji (ETS) prowadzące do osiągnięcia prognozowanych emisji gazów cieplarnianych, które nie są niższe od odpowiednich poziomów odniesienia⁶⁸; działalność związana ze składowiskami odpadów, spalarniami⁶⁹ i zakładami mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów⁷⁰. Zakres

⁶⁷ Wyjątkiem projektów w ramach tego środka dotyczących wytwarzania energii elektrycznej lub ciepła, a także powiązanej infrastruktury przesyłowej i dystrybucyjnej wykorzystującej gaz ziemny, które są zgodne z warunkami określonymi w załączniku III do wytycznych technicznych „Nie czyn poważnych szkód” (2021/C58/01).

⁶⁸ W przypadku gdy wspierane działanie osiąga prognozowane emisje gazów cieplarnianych, które nie są znacznie niższe od odpowiednich wskaźników referencyjnych, należy przedstawić wyjaśnienie powodów, dla których nie jest to możliwe. Wartości odniesienia ustanowione dla przydziału bezpłatnych uprawnień w odniesieniu do działań wchodzących w zakres systemu handlu uprawnieniami do emisji, jak określono w rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) 2021/447.

⁶⁹ Wyłączenie to nie ma zastosowania do działań w ramach tego środka w zakładach przeznaczonych wyłącznie do przetwarzania odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu oraz do istniejących zakładów,

uprawnień wymaga ponadto, aby można było wybierać wyłącznie działania zgodne z odpowiednimi przepisami unijnymi i krajowymi w zakresie ochrony środowiska.

Zapotrzebowanie na energię pierwotną w nowych budynkach musi być o co najmniej 20 % niższe od wymagań budynków o niemal zerowym zużyciu energii. Renowacje zwiększające efektywność energetyczną zapewniają średnio co najmniej renowację średnio dogłębną zgodnie z definicją zawartą w zaleceniu Komisji (UE) 2019/786 w sprawie renowacji budynków.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 sierpnia 2026 r.

Inwestycja TD-C16-i06-RAM: Przedsiębiorstwo 4.0

Celem środka jest przyczynienie się do transformacji modeli biznesowych MŚP regionu autonomicznego Madery, tak aby stał się on bardziej cyfrowy, konkurencyjny i odporny.

Środek wspiera inwestycje w następujących dwóch obszarach:

- Rzeczowe aktywa trwałe, w tym zakup maszyn i urządzeń bezpośrednio związanych z inwestycją w transformację cyfrową, a także zakup sprzętu informatycznego, w tym oprogramowania niezbędnego do jego eksploatacji, bezpośrednio związane z rozwojem projektu.
- Wartości niematerialne i prawne, w tym transfer technologii poprzez nabycie praw patentowych oraz znormalizowane lub specjalnie opracowane oprogramowanie.

W przypadku ofert, aby zapewnić zgodność środka z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyn poważnych szkód” (2021/C58/01), kryteria kwalifikowalności zawarte w zakresie wymagań i obowiązków dla przyszłych zaproszeń do składania projektów wykluczają następujący wykaz działań: działalności związanej z paliwami kopalnymi, w tym wykorzystania niższego szczebla⁷¹; działania w ramach unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji (ETS) prowadzące do osiągnięcia prognozowanych emisji gazów cieplarnianych, które nie są niższe od odpowiednich poziomów odniesienia⁷²; działalność związana ze składowiskami odpadów, spalarniami⁷³ i zakładami mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów⁷⁴. Zakres

w których działania w ramach tego środka mają na celu zwiększenie efektywności energetycznej, wychwytywanie gazów spalinowych do składowania lub wykorzystania lub odzyskiwanie materiałów z popiołów spalania, pod warunkiem że takie działania w ramach tego środka nie prowadzą do zwiększenia zdolności zakładów w zakresie przetwarzania odpadów ani do wydłużenia okresu eksploatacji zakładów; w odniesieniu do których przedstawiono dowody na poziomie zakładu.

⁷⁰ Wyłączenie to nie ma zastosowania do działań podejmowanych w ramach tego środka w istniejących zakładach mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów, w przypadku gdy działania w ramach tego środka mają na celu zwiększenie efektywności energetycznej lub dostosowanie do procesów recyklingu odpadów posegregowanych w celu kompostowania bioodpadów i fermentacji beztlenowej bioodpadów, pod warunkiem że takie działania w ramach tego środka nie prowadzą do zwiększenia zdolności zakładów w zakresie przetwarzania odpadów ani do wydłużenia okresu eksploatacji zakładów; w odniesieniu do których przedstawiono dowody na poziomie zakładu.

⁷¹ Wyjątkiem projektów w ramach tego środka dotyczących wytwarzania energii elektrycznej lub ciepła, a także powiązanej infrastruktury przesyłowej i dystrybucyjnej wykorzystującej gaz ziemny, które są zgodne z warunkami określonymi w załączniku III do wytycznych technicznych „Nie czyn poważnych szkód” (2021/C58/01).

⁷² W przypadku gdy wspierane działanie osiąga prognozowane emisje gazów cieplarnianych, które nie są znacznie niższe od odpowiednich wskaźników referencyjnych, należy przedstawić wyjaśnienie powodów, dla których nie jest to możliwe. Wartości odniesienia ustanowione dla przydziału bezpłatnych uprawnień w odniesieniu do działań wchodzących w zakres systemu handlu uprawnieniami do emisji, jak określono w rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) 2021/447.

⁷³ Wyłączenie to nie ma zastosowania do działań w ramach tego środka w zakładach przeznaczonych wyłącznie do przetwarzania odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu oraz do istniejących zakładów,

uprawnień wymaga ponadto, aby można było wybierać wyłącznie działania zgodne z odpowiednimi przepisami unijnymi i krajowymi w zakresie ochrony środowiska.
Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 grudnia 2025 r.

w których działania w ramach tego środka mają na celu zwiększenie efektywności energetycznej, wychwytywanie gazów spalinowych do składowania lub wykorzystania lub odzyskiwanie materiałów z popiołów spalania, pod warunkiem że takie działania w ramach tego środka nie prowadzą do zwiększenia zdolności zakładów w zakresie przetwarzania odpadów ani do wydłużenia okresu eksploatacji zakładów; w odniesieniu do których przedstawiono dowody na poziomie zakładu.

74

Wyłączenie to nie ma zastosowania do działań podejmowanych w ramach tego środka w istniejących zakładach mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów, w przypadku gdy działania w ramach tego środka mają na celu zwiększenie efektywności energetycznej lub dostosowanie do procesów recyklingu odpadów posegregowanych w celu kompostowania bioodpadów i fermentacji beztlenowej bioodpadów, pod warunkiem że takie działania w ramach tego środka nie prowadzą do zwiększenia zdolności zakładów w zakresie przetwarzania odpadów ani do wydłużenia okresu eksploatacji zakładów; w odniesieniu do których przedstawiono dowody na poziomie zakładu.

P.2. Kamienie milowe, wartości docelowe, wskaźniki i harmonogram monitorowania i realizacji na potrzeby bezzwrotnego wsparcia finansowego

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Etap pośredni/ Cel	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
16.1	TD-C16-r31	M	Wejście w życie przeglądu treści szkoleniowych zawartych w krajowym katalogu kwalifikacji w odniesieniu do modułów w dziedzinie umiejętności cyfrowych oraz przepisów lub regulacji dotyczących tworzenia podpisów i pieczęci cyfrowych	Wejście w życie przeglądu treści szkoleniowych zawartych w krajowym katalogu kwalifikacji w odniesieniu do modułów w dziedzinie umiejętności cyfrowych oraz przepisów lub regulacji dotyczących tworzenia podpisów i pieczęci cyfrowych				KW. 1	2022	Wejście w życie następujących przepisów ustawowych lub wykonawczych: Przegląd treści szkolenia zawodowego i edukacyjnego zawartych w krajowym katalogu kwalifikacji w dziedzinie umiejętności cyfrowych, a mianowicie modułów szkoleniowych związanych z technologiami i narzędziami, w celu rozwijania umiejętności najbardziej potrzebnych w kontekście zawodowym w oparciu o diagnozę przewidywania potrzeb w zakresie umiejętności. Przepisy lub regulacje niezbędne do tworzenia podpisów i pieczęci cyfrowych w dziedzinie cyberbezpieczeństwa, prywatności, zrównoważonego rozwoju i użyteczności. Stworzenie tych ram prawnych i promowanie zaufania cyfrowego jest warunkiem realizacji inwestycji w znaki cyfrowe przewidzianych w tym elemencie.
16.2	TD-C16-i01	M	Rozpoczęcie portugalskiej Akademii Cyfrowej i Programów na rzecz Zatrudnienia + Cyfryzacja	Rozpoczęcie portugalskiej Akademii Cyfrowej i Programów na rzecz Zatrudnienia + Cyfryzacja				KW. 1	2022	Portugalska Akademia Cyfrowa – (1) Platforma internetowa jest operacyjna i dostępna dla jej użytkowników, (2) określono procedury diagnostyczne w celu oceny zaleceń dotyczących umiejętności cyfrowych dla stażystów oraz określenia niezbędnych dla nich indywidualnych kursów szkoleniowych, a pierwszy zestaw szkoleń internetowych jest uruchamiany i dostępny dla stażystów. Zatrudnienie + technologie cyfrowe – (1) określenie docelowych sektorów gospodarki i określenie ich głównych wyzwań cyfrowych, którymi należy się zająć w ramach kursów; 2) określa się partnerów i zainteresowane strony na potrzeby realizacji programu;

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Etap pośredni/ Cel	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
										Rozpoczyna się program szkoleniowy i rozpoczyna się szkolenie online, bezpośrednie lub mieszane.
16.3	TD-C16-i01	T	Zatrudnienie + uczestnicy szkoleń cyfrowych		Liczba	0	200 000	KW. 3	2025	Liczba uczestników szkoleń, którzy ukończyli internetowy, bezpośredni lub mieszany moduł szkoleniowy w zakresie zmiany i podnoszenia kwalifikacji, koncentrujący się na umiejętnościach cyfrowych, które stanowią odpowiedź na wyzwania związane z określonymi sektorami gospodarki w programie „Zatrudnienie i technologie cyfrowe”. Wybrane sektory gospodarki określono w kamieniu milowym I kwartału 2022 r.
16.4	TD-C16-i01	T	Uczestnicy szkolenia Portugalskiej Akademii Cyfrowej		Liczba	0	500 000	KW. 3	2025	Liczba uczestników szkoleń, którzy otrzymali diagnostykę umiejętności cyfrowych. 125000 uczestników wypełnia również moduł łączony lub stacjonarny online w programie Portugalskiej Akademii Cyfrowej. Ponadto udostępnia się pięćdziesiąt nowo opracowanych MOOC.
16.5	TD-C16-i02	T	MŚP wspierane przez akceleratorzy handlu cyfrowego		Liczba	0	12 500	KW. 3	2024	Liczba MŚP wspieranych poprzez utworzenie 25 lokalnych, regionalnych lub sektorowych akceleratorów handlu cyfrowego, a także systemu zachęt finansowych do cyfryzacji modeli biznesowych MŚP. Wsparcie polega na ocenie i diagnozowaniu poziomu cyfryzacji MŚP będących beneficjentami, a także na świadczeniu ukierunkowanych usług i zachęt w celu zwiększenia wykorzystania technologii cyfrowych w modelu biznesowym beneficjentów. Kryteria wyboru muszą zapewniać zgodność z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyń poważnych szkód” (2021/C58/01) transakcji objętych wsparciem w ramach tego środka poprzez stosowanie kontroli zrównoważonego charakteru projektów, stosowanie wykazu wykluczenia oraz wymóg zgodności z odpowiednimi unijnymi i krajowymi przepisami w zakresie ochrony środowiska.
16.6	TD-C16-i02	T	Opracowanie produktów i usług		Liczba	0	600	KW. 2	2024	Liczba produktów lub usług pilotażowych opracowanych (z zamiarem osiągnięcia co najmniej 5 poziomu gotowości

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Etap pośredni/ Cel	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
			pilotażowych krajowej sieci ośrodków testowych							technologicznej) w krajowej sieci ośrodków badawczych. Kryteria wyboru zapewniają zgodność z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyni poważnych szkód” (2021/C58/01) transakcji objętych wsparciem w ramach tego środka poprzez wykorzystanie wykazu wykluczenia oraz wymóg zgodności z odpowiednimi unijnymi i krajowymi przepisami w zakresie ochrony środowiska.
16.7	TD-C16-i02	T	Stanoiska testowe wybrane do krajowej sieci ośrodków testowych		Liczba	0	30	KW. 3	2022	Liczba stanowisk testowych wybranych do dalszej instalacji wraz z niezbędnym wyposażeniem umożliwiającym opracowanie i testowanie produktów pilotażowych w krajowej sieci ośrodków testowych. Zasięg sektorów przemysłu, a także ich podsektorów odpowiada zakresom przewidywanym dla sieci centrów innowacji cyfrowych (DIH) w celu wygenerowania synergii i komplementarności z siecią DIH. Kryteria wyboru zapewniają zgodność z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyni poważnych szkód” (2021/C58/01) transakcji objętych wsparciem w ramach tego środka poprzez wykorzystanie wykazu wykluczenia oraz wymóg zgodności z odpowiednimi unijnymi i krajowymi przepisami w zakresie ochrony środowiska.
16.8	TD-C16-i02	T	Opracowanie produktów i usług pilotażowych krajowej sieci ośrodków testowych		Liczba	600	3 000	KW. 3	2025	Liczba produktów lub usług pilotażowych opracowanych z zamiarem osiągnięcia poziomu gotowości technologicznej 5) w krajowej sieci ośrodków badawczych. Kryteria wyboru zapewniają zgodność z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyni poważnych szkód” (2021/C58/01) transakcji objętych wsparciem w ramach tego środka poprzez wykorzystanie wykazu wykluczenia oraz wymóg zgodności z odpowiednimi unijnymi i krajowymi przepisami w zakresie ochrony środowiska.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Etap pośredni/ Cel	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
16.9	TD-C16-i02	T	Handel cyfrowy sąsiedztwo		Liczba	0	75	KW. 3	2025	Liczba cyfrowych dzielnic handlowych w ośrodkach miejskich, na obszarach podmiejskich lub wiejskich. Inwestycje te obejmują łączność i lokalną infrastrukturę cyfrową, w szczególności instalację (lub modernizację) istniejącego sprzętu i instalacji dostępu do internetu Wi-fi dla klientów na obszarach handlowych. Obejmuje ona również integrację rozwiązań technologicznych w zakresie zarządzania doręczaniem paczek oraz przyjęcie elektronicznych środków płatniczych w celu cyfryzacji doświadczeń konsumentów, a także modelu biznesowego sklepów. Kryteria wyboru zapewniają zgodność z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyń poważnych szkód” (2021/C58/01) transakcji objętych wsparciem w ramach tego środka poprzez wykorzystanie wykazu wykluczenia oraz wymóg zgodności z odpowiednimi unijnymi i krajowymi przepisami w zakresie ochrony środowiska.
16.10	TD-C16-i02	T	MŚP wspierane przez akceleratory handlu cyfrowego		Liczba	12 500	25 000	KW. 3	2025	Liczba MŚP wspieranych poprzez utworzenie 25 lokalnych, regionalnych lub sektorowych akceleratorów handlu cyfrowego, a także systemu zachęt finansowych do cyfryzacji modeli biznesowych MŚP. Wsparcie polega na ocenie i diagnozowaniu poziomu cyfryzacji MŚP będących beneficjentami, a także na świadczeniu ukierunkowanych usług i zachęt w celu zwiększenia wykorzystania technologii cyfrowych w modelu biznesowym beneficjentów. Kryteria wyboru muszą zapewniać zgodność z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyń poważnych szkód” (2021/C58/01) transakcji objętych wsparciem w ramach tego środka poprzez stosowanie kontroli zrównoważonego charakteru projektów, stosowanie wykazu wykluczenia oraz wymóg zgodności z odpowiednimi unijnymi i krajowymi przepisami w zakresie ochrony środowiska.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Etap pośredni/ Cel	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
16.11	TD-C16-i02	T	MŚP i inkubatory przedsiębiorczości bezpośrednio wspierane przez programy cyfryzacji		Liczba	0	8 600	KW. 3	2025	Liczba MŚP (8500) i inkubatorów przedsiębiorczości (100) wspieranych w ramach jednego z następujących programów: Umiedzynarodowienia za pośrednictwem handlu elektronicznego; 2) Coaching 4.0 działania wspierające modele biznesowe na potrzeby transformacji cyfrowej; Bony dla przedsiębiorstw typu start-up na rozwój nowych produktów ekologicznych i cyfrowych; Bony dla inkubatorów start-upów i akceleratorów na ich rozwój technologiczny. Kryteria wyboru zapewniają zgodność z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyń poważnych szkód” (2021/C58/01) transakcji objętych wsparciem w ramach tego środka poprzez wykorzystanie wykazu wykluczenia oraz wymóg zgodności z odpowiednimi unijnymi i krajowymi przepisami w zakresie ochrony środowiska.
16.12	TD-C16-i02	T	Przedsiębiorstwa typu start-up mapowane na platformie Startup Portugal		Liczba	0	5 000	KW. 3	2025	Liczba przedsiębiorstw typu start-up mapowanych poprzez określenie ich głównych cech działalności na platformie Start-up Portugal. Nowa platforma monitoruje ekosystem przedsiębiorstw typu start-up, w szczególności między innymi przedsiębiorstw cyfrowych. Platforma jest udostępniana całemu ekosystemowi (start-upom, inwestorom, akceleratorom/inkubatorom, podmiotom publicznym).
16.13	TD-C16-i03	T	Centra innowacji cyfrowych (DIH)		Liczba	0	16	KW. 4	2021	Liczba konsorcjów DIH wybranych w drodze zatwierdzenia ofert. Utworzenie każdego DIH oznacza następnie utworzenie inkubatora/akceleratora w celu wspierania ekosystemu przedsiębiorczości związanego z sektorami objętymi centrum. Inwestycje te wzmacniają i uzupełniają sieć, która jest już rozwijana w ramach programu „Cyfrowa Europa”. Kryteria wyboru zapewniają zgodność z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyń poważnych szkód” (2021/C58/01) transakcji objętych wsparciem w ramach tego środka poprzez wykorzystanie wykazu wykluczenia oraz wymóg zgodności z odpowiednimi

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Etap pośredni/ Cel	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
										unijnymi i krajowymi przepisami w zakresie ochrony środowiska.
16.14	TD-C16-i03	M	Tworzenie usług w zakresie wysyłania faktur cyfrowych oraz certyfikacji cyberbezpieczeństwa, prywatności, użyteczności i zrównoważonego charakteru	Tworzenie usług w zakresie wysyłania faktur cyfrowych oraz certyfikacji cyberbezpieczeństwa, prywatności, użyteczności i zrównoważonego charakteru				KW. 4	2023	Ustanawia się pięć nowych usług dla: 1) wysyłanie faktur cyfrowych; oraz 2) certyfikacji cyberbezpieczeństwa, 3) certyfikacji prywatności, 4) certyfikacji użyteczności oraz 5) certyfikacji zrównoważonego charakteru; w tym powiązane kampanie rozpowszechniania informacji na temat wszystkich usług. Służby certyfikacyjne wspierają składanie wniosków i składanie wniosków o certyfikację, zarządzanie procesami, wydawanie i scentralizowane repozytorium wydanych certyfikatów i pieczęci. Usługi certyfikacyjne wspierają również komunikację między wszystkimi partnerami i podmiotami zaangażowanymi w procesy, a także generowanie danych proceduralnych istotnych dla monitorowania programu. Usługi muszą być operacyjne i dostępne dla zamierzonych użytkowników.
16.15	TD-C16-i03	T	Beneficjenci usług doradczych centrów innowacji cyfrowych		Liczba	0	4 000	KW. 3	2025	Liczba przedsiębiorstw i podmiotów publicznych, które otrzymały usługi doradcze od sieci centrów innowacji cyfrowych w celu poprawy wiedzy i procesów produkcyjnych poprzez automatyzację lub wdrażanie przełomowych technologii. Kryteria wyboru zapewniają zgodność z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyń poważnych szkód” (2021/C58/01) transakcji objętych wsparciem w ramach tego środka poprzez wykorzystanie wykazu wykluczenia oraz wymóg zgodności z odpowiednimi unijnymi i krajowymi przepisami w zakresie ochrony środowiska.
16.16	TD-C16-i04	T	Wybór projektów dotyczących przemysłu 4.0		Liczba	0	200	KW. 4	2023	200 Projekty przemysłowe 4.0 zostaną wybrane. Projekty muszą być zgodne z typologią działań opisaną w opisie środka. Kryteria wyboru muszą zapewniać zgodność

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Etap pośredni/ Cel	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
										z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyni poważnych szkód” (2021/C58/01) transakcji objętych wsparciem w ramach tego środka poprzez wykorzystanie wykazu wykluczenia określonego w opisie środka oraz wymogu zgodności z odpowiednimi unijnymi i krajowymi przepisami w zakresie ochrony środowiska.
16.17	TD-C16-i04	T	Zakończenie projektów dotyczących przemysłu 4.0		Liczba	0	200	KW. 4	2025	200 Projektów przemysłowe 4.0 zostaną ukończone. Projekty muszą być zgodne z typologią działań opisaną w opisie środka.
16.18	TD-C16-i05-RAA	T	Liczba ukończonych projektów w ramach systemu zachęt do transformacji cyfrowej przedsiębiorstw		Liczba	0	350	KW. 2	2026	350 projektów zostanie ukończonych w ramach systemu zachęt do transformacji cyfrowej przedsiębiorstw. Projekty muszą być zgodne z typologią działań opisaną w polu działania 1, 2 lub 3 w opisie działania.
16.19	TD-C16-i05-RAA	M	Rozbudowa lub wyposażenie parków naukowo-technologicznych	Zainstalowana i wybudowana infrastruktura sieciowa i obliczeniowa				KW. 2	2026	Nowe obiekty infrastruktury sieciowej i informatycznej (sprzęt) zostaną zainstalowane w Parku Naukowo-Technologicznym nonangon, a w Parku Naukowo-Technologicznym Terinov zostanie zbudowany nowy energooszczędny budynek o powierzchni około 878 metrów kwadratowych. Zapotrzebowanie na energię pierwotną w nowych budynkach musi być o co najmniej 20 % niższe od wymagań budynków o niemal zerowym zużyciu energii. Renowacje zwiększające efektywność energetyczną zapewniają średnio co najmniej renowację średnio dogłębną zgodnie z definicją zawartą w zaleceniu Komisji (UE) 2019/786 w sprawie renowacji budynków.
16.20	TD-C16-i06-RAM	T	Przedsiębiorstwo 4.0		Liczba	0	300	KW. 4	2025	Ukończono 300 projektów cyfryzacji dla MŚP. Projekty obejmują rozwój lub zakup rzeczowych aktywów trwałych lub wartości niematerialnych i prawnych bezpośrednio związanych z inwestycją w transformację cyfrową. Kryteria wyboru muszą zapewniać zgodność z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyni poważnych szkód” (2021/C58/01) transakcji objętych

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Etap pośredni/ Cel	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
										wsparcie w ramach tego środka poprzez wykorzystanie wykazu wykluczenia określonego w opisie środka oraz wymogu zgodności z odpowiednimi unijnymi i krajowymi przepisami w zakresie ochrony środowiska.

KW. KOMPONENT 17: Jakość i stabilność finansów publicznych

Komponent ten dotyczy wyzwań związanych z wysoką relacją długu publicznego Portugalii do PKB, która uległa dalszemu pogorszeniu ze względu na kryzys związany z COVID-19. Wielkość relacji długu publicznego do PKB w Portugalii ogranicza dostępną przestrzeń fiskalną i, gdy pozwolą na to warunki ekonomiczne, wzywa do zapewnienia stabilności fiskalnej w średnim okresie. W tym kontekście oczekuje się, że silniejsze warunki ramowe dla polityki fiskalnej przyczynią się do bardziej sprzyjającej wzrostowi gospodarczemu ścieżki na rzecz większej stabilności budżetowej.

Celem tego komponentu jest poprawa zarządzania finansami publicznymi w Portugalii oraz wypełnienie istniejących luk w reformach fiskalno-strukturalnych. Cele te obejmują między innymi:

- zapewnienie pełnego i skutecznego wdrożenia ramowej ustawy budżetowej na 2015 r. oraz związanych z tym zmian strukturalnych w zakresie systemów budżetowania, rachunkowości i informacji;
- zwiększenie oszczędności w zakresie efektywności poprzez większe wykorzystanie scentralizowanych przeglądów zamówień publicznych i wydatków, które mają zostać włączone do zwykłej procedury budżetowej i podlegają systematycznym ocenom *ex post*;
- poprawa wyników finansowych przedsiębiorstw państwowych dzięki większej przejrzystości, lepszemu monitorowaniu i lepszemu zarządzaniu, przy czym kierownictwo staje się bardziej odpowiedzialne i ukierunkowane na wyniki; oraz
- zwiększenie skuteczności administracji skarbowej – w tym zarówno Urzędu Podatkowego i Celnego, jak i służb zabezpieczenia społecznego – poprzez wykorzystanie dostępnych możliwości większej cyfryzacji i przyjazności dla przedsiębiorstw.

Komponent ten przyczynia się do realizacji zalecenia dla poszczególnych krajów w celu poprawy jakości finansów publicznych, przy jednoczesnym wzmocnieniu ogólnej kontroli wydatków, efektywności kosztowej i odpowiedniego budżetowania (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 1 z 2019 r.), zalecenia dotyczącego poprawy stabilności finansowej przedsiębiorstw państwowych, przy jednoczesnym zapewnieniu bardziej terminowego, przejrzystego i kompleksowego monitorowania (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 1 z 2019 r.), zalecenia, aby – gdy pozwolą na to warunki ekonomiczne – prowadzić politykę fiskalną mającą na celu osiągnięcie ostrożnej sytuacji fiskalnej w średnim okresie i zapewnienie zdolności obsługi zadłużenia (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 1 2020) oraz zalecenie dotyczące poprawy skuteczności systemu podatkowego, w szczególności poprzez priorytetowe traktowanie uproszczenia jego ram (zalecenia dla poszczególnych krajów nr 1 2022 i 2023). Komponent ten przyczynia się również do realizacji zalecenia dla poszczególnych krajów dotyczącego ukierunkowania inwestycji na transformację cyfrową (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 3 z 2020 r.).

Oczekuje się, że żaden środek w ramach tego komponentu nie wyrządza poważnych szkód celom środowiskowym w rozumieniu art. 17 rozporządzenia (UE) 2020/852, biorąc pod uwagę opis środków i działania łagodzące określone w planie zgodnie z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyni poważnych szkód” (2021/C58/01).

KW. 1. Opis reform i inwestycji, które mają być finansowane z bezzwrotnego wsparcia finansowego

Reforma TD-r32: Modernizacja i uproszczenie zarządzania finansami publicznymi

Nadrzędnym celem reformy jest poprawa jakości i stabilności finansów publicznych, a w szczególności wzmocnienie kontroli wydatków i odpowiedniego budżetowania. Reforma ma również na celu zwiększenie przejrzystości i efektywności wykorzystania zasobów publicznych poprzez bardziej zintegrowane zarządzanie procesami administracyjnymi i finansowymi we wszystkich podmiotach sektora instytucji rządowych i samorządowych.

Reforma jest kompleksową reformą fiskalno-strukturalną, która obejmuje wzajemnie wzmacniające się inicjatywy.

- Po pierwsze, stopniowe działania przyczynią się do pełnego i skutecznego wdrożenia ramowej ustawy budżetowej na 2015 r. Obejmują one opracowanie budżetowania programu i uwzględnienie go w planowaniu i monitorowaniu budżetu, a także wejście w życie przepisów nieobjmujących państwowej jednostki rachunkowej. Oczekuje się również, że planowana znaczna modernizacja systemów informacyjnych w zakresie zarządzania finansami publicznymi ułatwi przystąpienie do systemu rachunkowości memoriałowej.
- Po drugie, planuje się, że przeglądy wydatków staną się strukturalnym elementem procedury budżetowej w Portugalii poprzez ich lepszą integrację z rocznym cyklem budżetowym oraz ocenę ex post ewentualnego przyrostu wydajności.
- Po trzecie, należy wprowadzić ulepszenia w zakresie kompetencji scentralizowanych zamówień publicznych w celu zwiększenia efektywności.
- Po czwarte, planuje się dwutorowe podejście w odniesieniu do przedsiębiorstw państwowych, w ramach którego środki mające na celu zwiększenie przejrzystości w ujawnianiu danych finansowych mają zostać uzupełnione działaniami mającymi na celu wzmocnienie zarządzania, w tym poprzez udoskonalone umowy o zarządzanie w celu pobudzenia praktyk zarządczych opartych na zachętach, oraz podpisanie planów budżetowych i planów działania, które umożliwią większą autonomię w połączeniu z większą rozliczalnością i monitorowaniem.

Realizacja reformy zakończy się do dnia 31 grudnia 2025 r.

Inwestycja TD-C17-i01: Systemy informacji o zarządzaniu finansami publicznymi

Celem inwestycji jest wdrożenie powiązanej reformy zarządzania finansami publicznymi w celu poprawy jakości i stabilności finansów publicznych. Inwestycja ma szczególne znaczenie dla pełnego i skutecznego wdrożenia ramowej ustawy budżetowej na 2015 r.

Inwestycja obejmuje uzupełniające podinwestycje, które łącznie powinny przyczyniać się do zintegrowanego zarządzania dochodami i wydatkami publicznymi. Po pierwsze, subinwestycje są ukierunkowane na rozwiązania informatyczne umożliwiające monitorowanie transakcji rządowych, w oparciu o cyfryzację procesów, automatyzację rachunkowości i integrację z systemami centralnymi w Ministerstwie Finansów, z korzyścią dla planowania, monitorowania i rozliczalności budżetowej. Obejmują one opracowanie rozwiązań informatycznych umożliwiających zintegrowane zarządzanie środkami finansowymi państwa za pośrednictwem państwowego podmiotu rachunkowego, a także wspieranie przygotowania budżetu państwa i średniookresowego planowania budżetowego poprzez wprowadzenie budżetowania programowego i stosowanie systemu rachunkowości memoriałowej. Po drugie, w systemach informacyjnych na potrzeby scentralizowanych zamówień, a także zarządzania pojazdami publicznymi i nieruchomościami przewidziano również dodatkowe usprawnienia.

Realizacja inwestycji zakończy się do dnia 30 czerwca 2026 r.

Inwestycja TD-C17-i02: Modernizacja systemów informacyjnych Urzędu Podatkowego i Celnego w zakresie opodatkowania nieruchomości wiejskich

Celem inwestycji jest poczynienie postępów w zakresie cyfryzacji wszystkich procesów związanych z opodatkowaniem nieruchomości na obszarach wiejskich, w szczególności związanych z nimi informacji – mapowania i powiązanych cech (takich jak uprawy i potencjał gospodarczy) – oraz wdrożenia wstępnego wypełniania konkretnych obowiązków deklaracyjnych.

Inwestycja składa się z kilku podinwestycji obejmujących: digitalizacji informacji pomocniczych w zakresie matryc własności; wzmocnienie infrastruktury informatycznej w celu zachowania zdigitalizowanych informacji majątkowych; opracowanie mechanizmów konsultacji i wizualizacji matryc nieruchomości; opracowanie systemu informacyjnego wspierającego uproszczoną ocenę katastralną nieruchomości wiejskich; opracowanie rozwiązania w zakresie zarządzania informacjami georeferencyjnymi; oraz vi) rozwój deklaracyjnych usług wstępnego napelniania (zwłaszcza w odniesieniu do opodatkowania nieruchomości i szczególnych transakcji podlegających opłacie skarbowej).

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 grudnia 2025 r.

Inwestycja TD-C17-i03: Transformacja cyfrowa usług zabezpieczenia społecznego

Celem inwestycji jest przyspieszenie cyfryzacji usług zabezpieczenia społecznego z myślą o uczynieniu ich bardziej przyjaznymi dla użytkowników, wspieraniu efektywności i ograniczaniu oszustw i uchylania się od opodatkowania.

Inwestycja obejmuje działania mające na celu: poprawa struktury i organizacji usług zabezpieczenia społecznego, w oparciu o modernizację podstawowych systemów informacyjnych, w obszarach świadczeń społecznych, składek na ubezpieczenie społeczne, zapobiegania nadużyciom finansowym, zarządzania informacjami i kanałów płatności; opracowanie i wdrożenie nowego modelu relacji, który ma zintegrować różne kanały interakcji między obywatelami, przedsiębiorstwami i służbami zabezpieczenia społecznego dzięki podejściu wielokanałowemu; dostosowanie miejsc pracy służb zabezpieczenia społecznego, aby umożliwić bardziej elastyczną organizację pracy, taką jak telepraca; wdrożenie infrastruktury informatycznej opartej na rozwiązaniach w chmurze, które mogą wspierać wydajność i interoperacyjność; oraz v) przegląd procesów wewnętrznych i szkolenie pracowników zabezpieczenia społecznego w celu wsparcia sprawnego wdrażania wyżej wymienionych inwestycji i zmian strukturalnych.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 grudnia 2025 r.

Reforma TD-C17-r40: Uproszczenie systemu podatkowego

Celem tej reformy jest poprawa skuteczności portugalskiego systemu podatkowego. Reforma wprowadza stały system spójnego monitorowania i oceny nowych i istniejących korzyści podatkowych („benefícios fiscais”)⁷⁵. Doprowadzi to do uproszczenia istniejących ram poprzez zmniejszenie liczby korzyści podatkowych, ograniczenie związanych z nimi wydatków podatkowych („despesas fiscais”) oraz zwiększenie efektywności kosztowej tych korzyści podatkowych, które pozostają w mocy.

⁷⁵ Pojęcie korzyści podatkowej zostało zdefiniowane w art. 2 *Estatuto dos Benefícios Fiscais* (załącznika do dekretu z mocą ustawy nr 215/1989 z dnia 1 lipca). Wydatki podatkowe definiuje się jako wpływ korzyści podatkowych na budżet.

Reforma obejmuje akt prawny ustanawiający stałą jednostkę ds. technicznej polityki podatkowej (*Unidade Técnica de Avaliação Tributária e Aduaneira*, zwaną również U-TAX), której zadaniem jest systematyczne monitorowanie i ocena nowych i istniejących korzyści podatkowych oraz przyczynianie się do opracowywania, wdrażania i oceny polityki podatkowej. Dział ds. polityki podatkowej przyczynia się również do przygotowania aktów prawnych w dziedzinie opodatkowania, we współpracy z innymi właściwymi podmiotami, takimi jak *Centro de Estudos Fiscais e Aduaneiros* (CEF). Akt prawny określa formalną strukturę U-TAX, w tym schemat organizacyjny, jego funkcjonowanie i zadania. U-TAX jest technicznie niezależna od organu podatkowego i celnego i odpowiada bezpośrednio Ministerstwu Finansów. U-TAX składa się ze stałego personelu technicznego posiadającego wiedzę fachową w zakresie polityki podatkowej. Akt prawny określa również formalne interakcje między U-TAX a innymi odpowiednimi podmiotami publicznymi i prywatnymi, jako instytucjami badawczymi i akademickimi, oraz zawiera definicję umów o udostępnianiu danych między U-TAX a odpowiednimi podmiotami publicznymi, jako organem podatkowym i celnym oraz portugalskim Instytutem Statystycznym (INE). Akt prawny zapewnia również zobowiązanie U-TAX do jakości i przejrzystości jej sprawozdań analitycznych oraz do zachowania norm jakości danych. Jednostka ds. polityki podatkowej publikuje sprawozdanie oceniające wraz z analizą kosztów i korzyści dotyczącą istniejących korzyści podatkowych, z uwzględnieniem kryteriów wydajności i skuteczności oraz aspektów środowiskowych. W następstwie tej oceny należy dokonać przeglądu ram prawnych dotyczących znacznego zestawu korzyści podatkowych.

Wdrożenie tej reformy zostanie zakończone do dnia 31 marca 2026 r.

KW. 2 Kamienie milowe, wartości docelowe, wskaźniki i harmonogram monitorowania i realizacji na potrzeby bezwrotnego wsparcia finansowego

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Etap pośredni/ Cel	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
17.1	TD-C17-r32	T	Zakończenie opracowywania i wdrażania nowych modeli zamówień publicznych na potrzeby krajowego centralnego systemu zamówień publicznych, jak przewidziano w planie strategicznym na lata 2020–2023 podmiotu świadczącego wspólne usługi administracji publicznej		Liczba	0	10	KW. 4	2022	Liczba zmienionych umów ramowych i modeli zawierania umów w celu: promowanie uproszczenia procedur administracyjnych; wzmocnienie mechanizmów monitorowania i kontroli; wspieranie oszczędności kosztowej i racjonalizacji; rozszerzenie wykazu towarów i usług objętych scentralizowanymi zamówieniami publicznymi; oraz (v) promowanie współpracy między wewnętrznymi i zewnętrznymi zainteresowanymi stronami.
17.2	TD-C17-r32	M	Wejście w życie przepisów stanowiących podstawę państwowej jednostki rozliczeniowej	Wejście w życie przepisów stanowiących podstawę państwowej jednostki rozliczeniowej				KW. 4	2022	Wejście w życie prawa wtórnego (lub wytycznych administracyjnych) w celu uregulowania, które konkretne pozycje dochodów i wydatków zostaną ujęte w budżecie państwowej jednostki rachunkowej, w pełnej zgodności z art. 49 i 55 ramowej ustawy budżetowej na 2015 r.
17.3	TD-C17-r32	M	Zakończenie i zatwierdzenie modelu monitorowania wykonania budżetu i finansów sektora instytucji	Zakończenie i zatwierdzenie modelu monitorowania wykonania budżetu i finansów				KW. 4	2022	Uzupełnienie i zatwierdzenie przez Ministerstwo Finansów modelu kontroli i monitorowania wykonania budżetu i finansów sektora instytucji rządowych i samorządowych, w pełnej zgodności z przepisami ramowej ustawy budżetowej na 2015 r. oraz zasadami memoriałowymi standardu rachunkowości administracji publicznej.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Etap pośredni/ Cel	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
			rządowych i samorządowych	sektora instytucji rządowych i samorządowych						
17.4	TD-C17-r32	M	Przyjęcie modelu kalkulacji kosztów w odniesieniu do budżetowania programu	Przyjęcie przepisów dotyczących modelu kalkulacji kosztów w odniesieniu do budżetowania programu				KW. 4	2025	Przyjęcie prawodawstwa wtórnego (lub wytycznych administracyjnych) w celu ustanowienia zasad kalkulacji kosztów i monitorowania zgodności ze wskaźnikami opartymi na wynikach określonych dla każdego programu budżetowego i polityki publicznej, z myślą o wejściu w życie do pierwszego kwartału 2027 r.
17.5	TD-C17-r32	M	Wdrożenie mechanizmów włączania przeglądów wydatków do zwykłej procedury budżetowej, w tym oceny ex post oszczędności w zakresie efektywności	Sprawozdanie na temat włączenia przeglądów wydatków do zwykłej procedury budżetowej i ich oceny ex post				KW. 4	2024	Należy opracować ramy strukturalne i instytucjonalne na potrzeby przeglądów wydatków w celu ich pełnego włączenia do rocznej procedury budżetowej i średniookresowych ram budżetowych Portugalii. Proces ten obejmuje diagnozowanie, projektowanie rozwiązań i zdefiniowanie modelu, który umożliwia generowanie przyrostu wydajności w świadczeniu usług publicznych, promowanie rozszerzenia przeglądów wydatków na dodatkowe sektory w ramach sektora instytucji rządowych i samorządowych oraz uwolnienie zasobów na potrzeby transformacji cyfrowej i ekologicznej dzięki zwiększeniu wydajności. Oprócz włączania przeglądów wydatków do rocznej procedury budżetowej, podlegają one skutecznym corocznym ocenom ex post w celu ustalenia osiągniętego przyrostu wydajności. Działania te mogą obejmować większe wykorzystanie wspólnych usług i scentralizowane zamówienia publiczne w oparciu o wykorzystanie platform technologicznych i wspólnych zasobów.
17.6	TD-C17-r32	M	Wejście w życie nowego wzoru umowy o zarządzanie w ramach nowego systemu zachęt/kar za zarządzanie przedsiębiorstwami państwowymi	Wejście w życie nowego wzoru umowy o zarządzanie				KW. 4	2021	Wejście w życie nowego wzoru umowy o zarządzanie, która ma zostać podpisana z osobami zarządzającymi publicznymi mianowanymi do zarządów przedsiębiorstw państwowych w celu zwiększenia odpowiedzialności i rozliczalności w zakresie zarządzania zasobami publicznymi za pomocą nowego systemu zachęt/kar ukierunkowanych na wyniki.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Etap pośredni/ Cel	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
17.7	TD-C17-r32	M	Wejście w życie nowego modelu analizy i ujawniania sytuacji finansowej i wyników przedsiębiorstw państwowych	Wejście w życie nowego sprawozdania zawierającego szczegółowe informacje na temat sytuacji finansowej i wyników przedsiębiorstw państwowych				KW. 4	2022	Wejście w życie nowego sprawozdania zawierającego szczegółowe informacje na temat sytuacji finansowej i wyników przedsiębiorstw państwowych w sposób regularny i terminowy, z uwzględnieniem danych finansowych zgromadzonych za pośrednictwem nowego systemu informacji sektora przedsiębiorstw państwowych.
17.8	TD-C17-r32	T	Liczba planów budżetowych i planów działalności przedsiębiorstw państwowych konsekwentnie zatwierdzonych przez Ministra Finansów i odpowiedniego ministra(-ów)		Liczba	74	136	KW. 4	2025	Terminową ocenę budżetu i planów działań przedsiębiorstw państwowych. Są to trzyletnie strategiczne plany zarządzania, w ramach których przedsiębiorstwa państwowe określają i negocjują z Ministrem Finansów i odpowiednimi ministrami odpowiedzialnymi za swoje główne kierunki działania, portfel usług, zasoby ludzkie, plan inwestycyjny, poziomy działalności w zakresie pomocy i sprawozdanie finansowe za okres trzech lat, a także wyjaśniają wzrost wydajności i wydajności, który zapewni ich stabilność finansową w perspektywie średnio- i długoterminowej.
17.9	TD-C17-i01	M	Zakończenie wdrażania Państwowego Jednostki Rachunkowej	Zakończenie wdrażania Państwowego Jednostki Rachunkowej				KW. 2	2024	Zakończenie wdrażania państwowej jednostki rachunkowej, w pełnej zgodności z art. 49 i 55 ramowej ustawy budżetowej na 2015 r.
17.10	TD-C17-i01	M	Uruchomienie systemu informacyjnego w celu przeprojektowania i wykonania procedury budżetowej z uwzględnieniem	Uruchomienie systemu informacyjnego w celu przeprojektowania i wykonania procedury budżetowej				KW. 4	2024	Uruchomienie systemu informacyjnego w celu zapewnienia prezentacji informacji budżetowych/księgowych zgodnie z nowymi formatami określonymi w ramowej ustawie budżetowej na 2015 r. przez wszystkie podmioty sektora instytucji rządowych i samorządowych, w tym w odniesieniu do nowych programów budżetowych opartych na wynikach.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Etap pośredni/Cel	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
			budżetowania programu							
17.11	TD-C17-i01	M	Uruchomienie systemu informacji pomocniczej dla nowego modelu kontroli budżetowej i finansowej	Funkcjonujący system informatyczny				KW. 4	2025	Uruchomienie systemu informacji pomocniczych w celu zapewnienia kontroli i monitorowania informacji budżetowych/księgowych zgodnie z nowymi formatami określonymi w ramowej ustawie budżetowej na 2015 r. przez wszystkie podmioty sektora instytucji rządowych i samorządowych.
17.12	TD-C17-i01	T	Zakończenie modernizacji i uproszczenia systemów informacyjnych krajowego centralnego systemu zamówień publicznych		Liczba	0	11	KW. 4	2024	Liczba zmodernizowanych i uproszczonych systemów informacyjnych krajowego centralnego systemu zamówień publicznych w celu: promowanie uproszczenia procedur administracyjnych; wzmocnienie mechanizmów monitorowania i kontroli; wspieranie oszczędności kosztowej i racjonalizacji; rozszerzenie wykazu towarów i usług objętych scentralizowanymi zamówieniami publicznymi; oraz (v) promowanie współpracy między wewnętrznymi i zewnętrznymi zainteresowanymi stronami. Osiągnięcie tego celu mierzy się na podstawie liczby nowych działających systemów informacyjnych.
17.13	TD-C17-i01	M	Zakończenie realizacji <i>Sistema de Gestão de Património Imobiliário Público</i> (SIGPIP) oraz modernizacji systemów informacyjnych dla pojazdów państwowych	Zakończenie wdrażania SIGPIP i uruchomienie systemów informatycznych dla pojazdów będących własnością państwa				KW. 2	2026	Zakończenie realizacji <i>Sistema de Gestão de Património Imobiliário Público</i> (SIGPIP), która zarządza informacjami dotyczącymi nieruchomości publicznych. Dwa nowe systemy informatyczne działające w celu inwentaryzacji i monitorowania pojazdów będących własnością państwa.
17.14	TD-C17-i01	M	Zakończenie wdrażania centrum operacji bezpieczeństwa	Zakończenie wdrażania centrum operacji bezpieczeństwa				KW. 4	2025	Zakończenie wdrażania centrum operacji bezpieczeństwa, aby umożliwić zwiększenie bezpieczeństwa informacji i dostępu do danych, a także wdrożenie polityki bezpieczeństwa i rozwiązań w zakresie cyberbezpieczeństwa.
17.15	TD-C17-i02	M	Zakończenie wdrażania wstępnego	Zakończenie wdrażania wstępnego				KW. 2	2022	Wymiana danych między organem podatkowym i celnym a gminami w celu wstępnego wypełnienia wzoru 1 deklaracji gminnego podatku od nieruchomości („ <i>Imposto Municipal sobre Imóveis</i> ”, IMI), z wykorzystaniem istniejących

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Etap pośredni/ Cel	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
			wypełniania wzoru 1 deklaracji gminnego podatku od nieruchomości (IMI) na podstawie danych dostępnych organowi podatkowemu i celnemu	wypełniania wzoru 1 deklaracji gminnego podatku od nieruchomości (IMI)						informacji o nieruchomościach w odpowiednich systemach informacyjnych.
17.21	TD-C17-i02	M	Zakończenie realizacji wstępnego wypełnienia konkretnej transakcji podlegającej opłacie skarbowej	Zakończenie realizacji wstępnego wypełnienia konkretnej transakcji podlegającej opłacie skarbowej				KW. 4	2023	Pełne wdrożenie usług wstępnego napełniania transakcji przeniesienia nieruchomości i pojazdów podlegających opłacie skarbowej (<i>Imposto de Selo</i>), z wykorzystaniem istniejących informacji o nieruchomościach dostępnych organom podatkowym i celnym, Instytutowi Mobilności i Transportu. (IMT) oraz Instytut Rejestrów i Notariów (IRN).
17.16	TD-C17-i02	M	Zapewnienie i uruchomienie ostatecznej wersji systemu informacyjnego wspierającego uproszczoną ocenę nieruchomości wiejskich	Zapewnienie i uruchomienie ostatecznej wersji systemu informacyjnego wspierającego uproszczoną ocenę nieruchomości wiejskich				KW. 4	2025	Dostarczenie systemu informacyjnego wspierającego uproszczoną ocenę nieruchomości wiejskich jako środka pomocniczego w stosunku do ogólnej aktualizacji wyceny tego rodzaju nieruchomości.
17.17	TD-C17-i02	T	Zakończenie charakterystyki edafo-klimato-morfologicznej (gleby i klimatu) oraz ocena gospodarczego potencjału własności obszarów		%	0	90	KW. 4	2025	Odsetek obszaru wiejskiego Portugalii kontynentalnej, którego charakterystyka edafo-klimato-morfologiczna (gleba i klimat) oraz ocena potencjału gospodarczego zostanie uzupełniona poprzez opracowanie georeferencyjnego rozwiązania w zakresie zarządzania informacjami.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Etap pośredni/ Cel	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
			wiejskich							
17.18	TD-C17-i03	T	Rozszerzenie funkcji strony internetowej <i>Segurança Social Direta</i> poprzez dodanie pięciu nowych usług online		Liczba	3	8	KW. 4	2025	Liczba nowych usług online dodanych do strony internetowej <i>Segurança Social Direta</i> w celu rozszerzenia jej funkcji, a mianowicie: system informacyjny na potrzeby pomocy technicznej dla sądów – proces opieki cywilnej oraz proces promocji i ochrony; świadczenia dodatkowe – oświadczenie o bezrobociu; III) świadczenia rodzinne – ponowna ocena; dotacja w związku z zawieszeniem działalności; oraz (v) renta dożywotniej. Celem jest zwiększenie względnego znaczenia <i>Segurança Social Direta</i> we wszystkich kanałach komunikacji z zabezpieczeniem społecznym w kontekście wprowadzenia planu wizji 360°.
17.19	TD-C17-i03	T	Zmniejszenie o 80 % średniej liczby dni przyznawania świadczeń socjalnych o charakterze składkowym w przypadku osób, których średni czas przyznawania jest dłuższy niż 10 dni		Liczba	109	22	KW. 4	2025	Zmniejszenie o 80 % średniej liczby dni przeznaczonych na przyznanie świadczeń socjalnych o charakterze składkowym osobom, których średni czas przyznawania jest dłuższy niż 10 dni, w wyniku usprawnień wprowadzonych na stronie internetowej <i>Segurança Social Direta</i> (dotyczącej emerytur dla emerytów i rencistów o karierze składkowej tylko w Portugalii).
17.20	TD-C17-i03	T	Wdrożenie inteligentnych modeli nadzoru w celu wspierania zapobiegania nadużyciom finansowym, opartych na procesach uczenia maszynowego		Liczba	0	2	KW. 4	2025	Należy dostarczyć i uruchomić dwa inteligentne modele nadzoru, wykorzystujące procesy uczenia maszynowego. Dwa modele, które mają zostać utworzone i wdrożone, to: model predykcyjny umożliwiający sygnalizowanie podmiotów, które mają zostać poddane inspekcji, w oparciu o wyniki algorytmów uczenia się, z wykorzystaniem danych historycznych z podsystemu „Informacje dozorowania” systemu informacyjnego dotyczącego zabezpieczenia społecznego, w celu prowadzenia bardziej ukierunkowanych działań w zakresie nadzoru, przy mniejszym wysiłku operacyjnym i bardziej asertywnych wynikach, zwiększając skuteczność i wydajność systemu nadzoru oraz wykorzystując inne źródła informacji; model indeksów ryzyka dla beneficjentów świadczeń społecznych.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Etap pośredni/Cel	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
17.22	TD-C17-r40	M	Wejście w życie aktu prawnego zmieniającego ramy prawne wybranych korzyści podatkowych	Przepis w akcie prawnym wskazujący na wejście w życie aktu prawnego				KW. 2	2023	Wejście w życie aktu prawnego, który eliminuje lub rozszerza ukierunkowany zbiór korzyści podatkowych. Akt prawny obejmuje korzyści podatkowe, które wygasną w kolejnym roku po jego wejściu w życie, które nie są już zgodne z pierwotnym celem polityki publicznej lub mają niewielką liczbę beneficjentów i które mogą być szkodliwe dla środowiska.
17.23	TD-C17-r40	M	Wejście w życie aktu prawnego ustanawiającego stałą jednostkę ds. technicznej polityki podatkowej <i>Unidade Técnica de Avaliação Tributária e Aduaneira</i> (U-TAX)	Przepis w akcie prawnym wskazujący na wejście w życie aktu prawnego				KW. 4	2023	Wejście w życie aktu prawnego, który tworzy stałą jednostkę ds. technicznej polityki podatkowej U-TAX.
17.24	TD-C17-r40	M	Publikacja przez U-TAX sprawozdania podatkowego dotyczącego istniejących korzyści podatkowych	Publikacja sprawozdania z oceny przez U-TAX				KW. 2	2025	Publikacja przez U-TAX sprawozdania z oceny istniejących korzyści podatkowych. Sprawozdanie zawiera analizę kosztów i korzyści wraz z kryteriami skuteczności korzyści podatkowych w odniesieniu do pierwotnego celu polityki publicznej, efektywności ekonomicznej wygenerowanych wydatków podatkowych oraz kwestii środowiskowych. Sprawozdanie z oceny obejmuje korzyści podatkowe, które wygasają w roku następującym po jego opublikowaniu, jak również znaczny zestaw korzyści podatkowych, również poza <i>Estatuto dos Benefícios Fiscais</i> . Znaczny zestaw korzyści podatkowych określa się zgodnie z reprezentatywnością powiązanych wydatków podatkowych, ze szczególnym uwzględnieniem tych związanych z podatkiem od wartości dodanej, podatkiem dochodowym od osób fizycznych i podatkiem dochodowym od osób prawnych. U-TAX może wyłączyć z analizy portugalskie korzyści podatkowe, które zostały już ocenione przez konkretne grupy robocze przed jej utworzeniem, a także portugalskie korzyści podatkowe oszacowane przez niezależne instytucje publiczne, pod warunkiem że ta opublikowana analiza jest aktualna i zgodna

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Etap pośredni/Cel	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
										z kryteriami określonymi powyżej na potrzeby analizy kosztów i korzyści. Sprawozdanie z oceny zawiera zalecenia dotyczące tego, które z korzyści podatkowych objętych tym sprawozdaniem zostaną zniesione, rozszerzone lub zmienione.
17.25	TD-C17-r40	M	Wejście w życie aktu prawnego dotyczącego korzyści podatkowych	Przepis w akcie prawnym wskazujący na wejście w życie aktu prawnego				KW. 1	2026	Wejście w życie aktu prawnego upraszczającego system ulg podatkowych poprzez zmniejszenie liczby istniejących korzyści podatkowych, z uwzględnieniem zaleceń zawartych w sprawozdaniu oceniającym U-TAX i innych analiz określonych w kamieniu milowym 17.24.

R. KOMPONENT 18: Sprawiedliwość gospodarcza i otoczenie biznesowe

Komponent ten dotyczy problemu nieefektywności portugalskiego systemu wymiaru sprawiedliwości, a także utrzymujących się wąskich gardeł w udzielaniu zezwoleń na prowadzenie działalności gospodarczej. W ostatnich latach czas trwania procedur administracyjnych i podatkowych uległ poprawie, ale pozostaje jednym z najwyższych w UE, a liczba spraw w toku (zaległe sprawy) utrzymuje się na stosunkowo wysokim poziomie. Otoczenie biznesowe jest również utrudnione ze względu na niską skuteczność przepisów dotyczących zabezpieczeń i upadłości oraz uciążliwe procedury udzielania licencji w niektórych sektorach.

Celem tego komponentu jest wzmocnienie i zwiększenie skuteczności stosunków między obywatelami i przedsiębiorstwami a państwem, a także zmniejszenie obciążenia i złożoności, które hamują działalność gospodarczą i wpływają na wydajność. Odnosi się on do dwóch długotrwałych kwestii: przeszkody w uzyskiwaniu zezwoleń na prowadzenie działalności gospodarczej i brak efektywności systemu wymiaru sprawiedliwości, a także przyjęcie paradygmatu „z definicji cyfrowej” w systemie wymiaru sprawiedliwości i jego promowanie w postępowaniach licencyjnych, zarówno w odniesieniu do funkcjonowania sądów, jak i interakcji z zainteresowanymi stronami.

Komponent ten ma na celu sprostanie różnym wyzwaniom określonym w zaleceniach dla poszczególnych krajów (zalecenia dla poszczególnych krajów 4 z 2019 r. i 2020 r.), a mianowicie utrzymującym się niewydolnościom w obszarach postępowań upadłościowych oraz sądów administracyjnych i podatkowych, a także rozwiązaniu kwestii wymogów dotyczących licencji dla przedsiębiorstw, przy jednoczesnym uwzględnieniu ram dotyczących zawodów regulowanych (uwzględnionych również w tych samych zaleceniach dla poszczególnych krajów), chociaż jest on ograniczony do zawodu zarządców (wyzwanie dotyczące zawodów regulowanych omówiono w komponentie 6). Komponent ten przyczynia się również do realizacji zalecenia dla poszczególnych krajów dotyczącego ukierunkowania inwestycji na transformację cyfrową (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 3 z 2020 r.).

Oczekuje się, że żaden środek w ramach tego komponentu nie wyrządza poważnych szkód celom środowiskowym w rozumieniu art. 17 rozporządzenia (UE) 2020/852, biorąc pod uwagę opis środków i działania łagodzące określone w planie zgodnie z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyni poważnych szkód” (2021/C58/01).

R.1. Opis reform i inwestycji, które mają być finansowane z bezzwrotnego wsparcia finansowego

Reforma TD-C18-r33: Sprawiedliwość gospodarcza i otoczenie biznesowe

Reforma obejmuje określenie barier dla inwestycji w dziedzinie udzielania licencji w celu zmniejszenia nieefektywności proceduralnej i czerpania korzyści z cyfryzacji i interoperacyjności między usługami, przy jednoczesnym wdrożeniu zasady „tylko jeden raz”, co jest głównym celem reformy w odniesieniu do otoczenia biznesowego. Zmiany w ramach prawnych, usuwające takie bariery, mają wejść w życie do trzeciego kwartału 2025 r.

W obszarze wymiaru sprawiedliwości reforma ma na celu zwiększenie skuteczności sądów administracyjnych i podatkowych poprzez ustanowienie ram prawnych promujących ugody w sądach wyższej instancji i pozasądowe, a także utworzenie wyspecjalizowanych izb w sądach wyższej instancji, podczas gdy przegląd ram prawnych dotyczących niewypłacalności obejmuje wzmocnienie roli zarządców, przegląd ram prawnych wzmacniających prawa kredytodawcy oraz wprowadzenie obowiązkowego częściowego podziału w szczególnych przypadkach.

Ponadto planowana reforma zapewni podstawę prawną dla cyfryzacji procesów i procedur w całym systemie wymiaru sprawiedliwości, w tym w obszarze kryminalistyki i dochodzeń w sprawach karnych.

Wdrożenie reformy zostanie zakończone do dnia 30 września 2025 r.

Inwestycja TD-C18-i01: Sprawiedliwość gospodarcza i otoczenie biznesowe

Celem inwestycji jest zapewnienie transformacji cyfrowej i odporności portugalskich systemów informatycznych wymiaru sprawiedliwości. Jego celem jest włączenie paradygmatu „cyfrowego z definicji” do wymiaru sprawiedliwości i urzędników rejestrujących, w tym w odniesieniu do interakcji z obywatelami i przedsiębiorstwami.

Transformacja cyfrowa jest etapem tych inwestycji, koncentrującym się na systemie wymiaru sprawiedliwości, który dzieli się na pięć klastrow:

- Opracowanie i wdrożenie platform cyfrowych dla systemu wymiaru sprawiedliwości (obejmujących wszystkie sądy), w których celem jest promowanie cyfryzacji wszystkich procesów i procedur sądowych oraz czerpanie korzyści z nieodłącznego wzrostu efektywności w celu rozwiązania problemu istniejących zaległości. Ponadto należy opracować nowe interfejsy interakcji z odpowiednimi zainteresowanymi stronami;
- Rozwój platform cyfrowych dla obywateli i przedsiębiorstw (w tym migracja danych), udostępnianie nowych usług online oraz zapewnienie całkowitej dematerializacji niektórych usług. Inwestycja ta ma na celu zapewnienie zintegrowanych platform usług dla przedsiębiorstw i obywateli przez cały ich „cykl życia”, w tym wszystkich różnych rejestratorów (rejestracja, pojazdy, narodowość, rejestry handlowe i karne oraz rejestracja i weryfikacja patentów);
- Platformy cyfrowe do prowadzenia dochodzeń w sprawach karnych i kryminalistyki, rozwój i modernizację systemów informacyjnych oraz zapewnienie połączenia z sieciami europejskimi,
- Opracowanie i wdrożenie platform zarządzania wiedzą w dziedzinie wymiaru sprawiedliwości, w tym wspólnej platformy wspólnych usług, zarządzania dokumentami, opracowania platformy służącej do zestawiania statystyk i wskaźników oraz uproszczenia języka używanego w komunikacji i usługach cyfrowych w kontaktach z obywatelami i przedsiębiorstwami (w tym powiadomień elektronicznych);
- Poprawa infrastruktury technologicznej i sprzętu, w tym centrum danych, obiektu związanego z klęskami żywiołowymi/odzyskaniem, archiwów cyfrowych, platformy otwartych danych, zarządzania tożsamością cyfrową oraz utworzenia cyfrowego centrum kontaktowego i punktu obsługi wymiaru sprawiedliwości.

Inwestycja ta korzysta z silnej synergii z komponentem 19 – cyfrowa administracja publiczna, wdrożenie paradygmatu „cyfrowego z definicji” oraz zapewnienie zgodności z krajową strategią cyberbezpieczeństwa i strategią dotyczącą przetwarzania w chmurze.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 grudnia 2025 r.

R.2. Kamienie milowe, wartości docelowe, wskaźniki i harmonogram monitorowania i realizacji na potrzeby bezzwrotnego wsparcia finansowego

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
18.1	TD-C18-r33	M	Utworzenie wyspecjalizowanych izb w sądach administracyjnych i podatkowych	Utworzenie wyspecjalizowanych izb w sądach administracyjnych i podatkowych				KW. 1	2023	Utworzenie wyspecjalizowanych izb w sądach administracyjnych i podatkowych: zwykłe wyroki administracyjne, społeczne orzeczenia administracyjne, orzeczenia w sprawie zamówień publicznych, zwykłe wyroki podatkowe, egzekucje podatkowe i wyroki w sprawie przestępstw administracyjnych
18.2	TD-C18-r33	M	Wejście w życie systemu prawnego zachęcającego do rozstrzygania sporów na drodze sądowej i pozasądowej	Wejście w życie systemu prawnego zachęcającego do rozstrzygania sporów na drodze sądowej i pozasądowej				KW. 1	2023	Wejście w życie systemu prawnego ustanawiającego ustawowy system zachęt do zakończenia postępowania w drodze ugody sądowej i pozasądowej

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
18.3	TD-C18-r33	M	Wejście w życie zmienionych ram prawnych dotyczących niewypłacalności i odzyskiwania należności	Wejście w życie zmienionych ram prawnych dotyczących niewypłacalności i odzyskiwania należności				KW. 2	2024	Wejście w życie zmienionych ram prawnych dotyczących niewypłacalności i ratowania przedsiębiorstw w celu przyspieszenia tych postępowań i dostosowania ich do „domyślnej cyfrowości”, w tym: zmiana kodeksu upadłościowego w celu optymalizacji postępowań upadłościowych, odzwierciedlająca również transpozycję dyrektywy 2019/1023 i ustanowienie postępowań wyłącznie elektronicznych; powierzenie zarządcy masy upadłościowej zadania sporządzenia planu likwidacji, zawierającego określone w czasie cele, dotyczące likwidacji aktywów wchodzących w skład masy upadłości; uproszczenie procedury badania wierzytelności i kolejności zaspokajania wierzytelności w postępowaniu upadłościowym poprzez powierzenie zarządcy masy upadłościowej odpowiedzialności za przedłożenie wraz z listą uznanych wierzytelności propozycji ich uprzywilejowania, umożliwiając sędziemu, w przypadku osiągnięcia porozumienia i w przypadku braku sprzeciwu, zatwierdzenie obu dokumentów, co pozwoli na bardziej elastyczną procedurę; instytucji przymusowego częściowego podziału, w przypadku gdy masa upadłości stanowi część wpływów z likwidacji aktywów o wartości co najmniej 10 000 EUR, których własność nie jest kwestionowana, a postępowanie nie jest w stanie dokonać ostatecznego podziału; przegląd systemu pierwszeństwa prawa do zatrzymania w obliczu hipoteki (Código Civil); ograniczenie ograniczeń w wykonywaniu obowiązków przez zarządców w postępowaniu w związku z niewypłacalnością. zniesienie ograniczeń na etapie wezwań do stawienia się przed sądem, ustanowienie co do zasady elektronicznych usług świadczonych przez osoby prawne, w szczególności w postępowaniach upadłościowych; utworzenie i funkcjonowanie wyspecjalizowanych izb w sądach wyższych instancji w sprawach handlowych. postępowania w ramach sieci EUREKA i dostosowanie ich do „domyślnej cyfrowości”, w tym:
18.4	TD-C18-r33	M	Wejście w życie pakietu legislacyjnego dotyczącego usuwania barier	Wejście w życie pakietu legislacyjnego dotyczącego usuwania barier				KW. 3	2025	Wejście w życie przepisów dotyczących usuwania barier w udzielaniu zezwoleń, określonych w sprawozdaniu grupy roboczej utworzonej na mocy wspólnego zarządzenia właściwych członków rządu

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
			w udzielaniu licencji	w udzielaniu licencji						
18.5	TD-C18-i01	M	Zmodernizowany system informatyczny do prowadzenia dochodzeń w sprawach karnych	Zmodernizowany system informatyczny służący do prowadzenia dochodzeń w sprawach karnych				KW. 4	2023	Uruchomienie zmodernizowanego systemu informatycznego na potrzeby postępowań przygotowawczych. Modernizacja obejmuje wdrożenie interfejsów i modernizację systemów przechwytywania oraz zapewnienie interoperacyjności z partnerami europejskimi i międzynarodowymi.
18.6	TD-C18-i01	M	System informacyjny „przedsiębiorstwo 2.0”	Funkcjonujący system informacyjny „przedsiębiorstwo 2.0”				KW. 1	2024	Uruchomienie systemu informacyjnego „Przedsiębiorstwa 2.0”, który jest nową platformą obejmującą informacje o cyklu życia przedsiębiorstwa (tworzenie, zarządzanie i zakończenie działalności).
18.7	TD-C18-i01	M	Nowy system informacyjny na potrzeby transformacji cyfrowej sądów i prokuratury	Nowy system informacyjny na potrzeby cyfrowej transformacji sądów i prokuratury				KW. 4	2025	Uruchomienie nowego systemu informacyjnego służącego do prowadzenia elektronicznych postępowań sądowych. Nowy system informacyjny jest dostępny w około 400 sądach i jednostkach prokuratury do prowadzenia elektronicznych postępowań sądowych obejmujących wszystkie jurysdykcje, etapy proceduralne (w tym dochodzenia) i organy sądowe oraz jest wykorzystywany przez sędziów, prokuratorów, urzędników sądowych i pełnomocników. Wszystkie komunikaty Trybunału z zainteresowanymi stronami są cyfrowe.
18.8	TD-C18-i01	M	Realizacja nowego planu w dziedzinie technologii	Realizacja nowego planu w dziedzinie technologii				KW. 4	2025	Wdrożenie nowego planu technologicznego w zakresie sprzętu i infrastruktury wymiaru sprawiedliwości wraz z uruchomieniem następujących komponentów: (a) Nowe centrum danych; (b) Platforma otwartych danych na rzecz wymiaru sprawiedliwości; (c) System zarządzania informacjami dla wszystkich podmiotów w ramach wymiaru sprawiedliwości; (d) Zarządzanie tożsamością cyfrową oraz (e) System odzyskiwania zajętych składników majątku i zarządzania nimi w postępowaniu sądowym
18.9	TD-C18-i01	M	Platformy zarządzania wiedzą w dziedzinie wymiaru sprawiedliwości	Działające platformy zarządzania wiedzą w dziedzinie wymiaru sprawiedliwości				KW. 4	2025	Uruchomienie następujących platform zarządzania wiedzą: (a) Wspólne usługi wsparcia (b) Statystyki i wskaźniki (c) Platforma zarządzania informacjami (system zarządzania dokumentami)

S. KOMPONENT 19: Cyfrowa administracja publiczna

Ten element portugalskiego planu odbudowy i zwiększania odporności stanowi odpowiedź na wyzwanie, jakim jest zapewnienie lepszych, prostszych i bardziej cyfrowych usług publicznych. Chociaż Portugalia jest dobrze przygotowana do świadczenia usług cyfrowych, fragmentacja i powielanie wymogów pozostają głównymi przeszkodami dla skutecznej i zorientowanej na klienta administracji publicznej. Komponent ten ma na celu sprostanie tym wyzwaniom.

Komponent ten ma na celu poprawę usług publicznych poprzez wspieranie stosowania rozwiązań technologicznych i zwiększanie bliskości w celu zapewnienia obywatelom i przedsiębiorstwom prostszego, bezpiecznego, skutecznego i wydajnego dostępu, przy jednoczesnym zmniejszeniu kosztów związanych z kontekstem. Ponadto ma on na celu promowanie efektywności, modernizacji, innowacji i wzmocnienia pozycji administracji publicznej, wzmocnienie jej odporności, poprawę umiejętności urzędników służby cywilnej oraz zwiększenie wkładu państwa i administracji publicznej we wzrost gospodarczy i społeczny oraz rozwój gospodarczy i społeczny. Komponent ten koncentruje się na wdrożeniu paradygmatu „z definicji cyfrowej” i zasady jednorazowości w portugalskiej administracji publicznej, przy jednoczesnym inwestowaniu w podnoszenie kwalifikacji siły roboczej.

Komponent ten przyczynia się do realizacji zaleceń dla poszczególnych krajów dotyczących:

- priorytetowe traktowanie wydatków sprzyjających wzrostowi gospodarczemu (zalecenia dla poszczególnych krajów nr 1 z 2019 r. i 2020 r.) poprzez czerpanie korzyści w zakresie wydajności wynikających z cyfryzacji;
- poprawa poziomu umiejętności ludności (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 2 z 2019 r.) w odniesieniu do służby cywilnej;
- skoncentrowanie inwestycji na transformacji cyfrowej (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 3 z 2020 r.) poprzez inwestowanie w przekrojowe i sektorowe systemy administracji publicznej; oraz
- zmniejszenie obciążeń regulacyjnych i administracyjnych dla przedsiębiorstw (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 4 z 2019 r.) poprzez uproszczenie i zwiększenie skuteczności stosunków między przedsiębiorstwami a organami publicznymi, w szczególności poprzez wdrożenie zasady jednorazowości.

Oczekuje się, że żaden środek w ramach tego komponentu nie wyrządza poważnych szkód celom środowiskowym w rozumieniu art. 17 rozporządzenia (UE) 2020/852, biorąc pod uwagę opis środków i działania łagodzące określone w planie zgodnie z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyn poważnych szkód” (2021/C58/01).

S.1. Opis reform i inwestycji, które mają być finansowane z bezzwrotnego wsparcia finansowego

Reforma TD-r34: Cyfrowe, proste, sprzyjające włączeniu społecznemu i bezpieczne usługi publiczne dla obywateli i przedsiębiorstw

Celem reformy jest wdrożenie paradygmatu „cyfrowego z definicji” w usługach publicznych, tak aby był on bardziej zorientowany na użytkownika, zwiększenie dostępności i zmniejszenie obciążeń administracyjnych dla obywateli i przedsiębiorstw, w tym poprzez poleganie na korzystaniu z usług w chmurze.

Reforma polega na wdrożeniu środków mających na celu zapewnienie istnienia niezbędnych ram prawnych na potrzeby transformacji cyfrowej, w szczególności na potrzeby wdrożenia jednolitego portalu cyfrowego i zasady jednorazowości, w drodze skoordynowanego procesu między

podmiotami publicznymi osadzonego w strategii i planie działania na rzecz transformacji cyfrowej w administracji publicznej na lata 2021–2023 i 2024–2026, przy jednoczesnym wdrożeniu wymaganych zabezpieczeń bezpieczeństwa informacji, w tym zabezpieczeń właściwych dla cyberbezpieczeństwa.

Wdrożenie reformy zostanie zakończone do dnia 30 września 2021 r.

Reforma TD-r35: Reforma funkcjonalna i organizacyjna administracji publicznej

Celem tej reformy jest restrukturyzacja i usprawnienie usług publicznych w celu promowania nowoczesnej i wydajniejszej administracji publicznej, z wykorzystaniem synergii wynikających z wdrożenia reformy TD-r34. Obecnie w departamentach administracji centralnej występuje rozproszenie i redundancja, co prowadzi do powtarzania służb w ministerstwach, a także do wysokiego poziomu sztywności modeli realizacji pracy w sektorze publicznym, który opiera się na ścisłych strukturach dowodzenia i prowadzi do nadmiernego biurokratycznego podejścia.

W ramach tej reformy dokonuje się przeglądu modelu funkcjonowania państwa i administracji publicznej w ogóle, aby zwiększyć synergię i wykorzystać możliwości stwarzane przez technologię. Obejmuje to centralizację wspólnych i wspólnych usług, zajęcie się rozproszeniem i redundancją w departamentach administracji centralnej, odpowiednią specjalizację sektorowych, bezpośrednich i pośrednich jednostek administracji publicznej według dziedzin wiedzy specjalistycznej, specjalizację krytycznych funkcji wspierania działalności rządu i koncentracji urzędów rządowych w jednej przestrzeni fizycznej oraz promowanie audytu wewnętrznego i punktów odniesienia, ukierunkowanie wydajności procesów, ciągłe doskonalenie i rozpowszechnianie praktyk najwyższego zarządzania wśród podmiotów administracji publicznej. Reforma ta zostanie przeprowadzona poprzez utworzenie struktury misji (grupy zadaniowej) w celu diagnozowania i określenia planu reorganizacji centralnych służb państwowych, finansowanego w ramach TD-C19-i07.

Realizacja reformy zakończy się do dnia 31 grudnia 2023 r.

Reforma TD-r36: Administracja publiczna uprawniona do tworzenia wartości publicznej

Reforma ta ma na celu podnoszenie kwalifikacji urzędników służby cywilnej, w tym ich umiejętności cyfrowych, i wdraża nowe modele pracy (tj. telepraca). Reforma ta jest zgodna ze środkami przewidzianymi w komponencie 6.

Reforma ta, odzwierciedlona w strategii na rzecz innowacji i modernizacji państwa i administracji publicznej z lipca 2020 r., wzmocni strukturę zarządzania i szkoleń dla urzędników służby cywilnej i kadry kierowniczej poprzez ustanowienie struktury koordynacji działań szkoleniowych (*Instituto Nacional de Administração*), która będzie zarządzać promowaniem zarówno zaawansowanych szkoleń, takich jak umiejętności zarządzania, nauka o danych, kursy specjalizacyjne, jak i poprzez pogłębienie programu *Qualifica AP* w celu podniesienia poziomu kwalifikacji urzędników publicznych w perspektywie krótko- i średnioterminowej. Jednocześnie reforma ta ma na celu wykorzystanie potencjału telepracy w służbie cywilnej.

Jest ona nierozdzielnie związana z inwestycją TD-C19-i07 – Wzmocnienie pozycji administracji publicznej, która przewiduje programy cyfrowych udogodnień, programy staży zawodowych, wyższe i zaawansowane szkolenia w zakresie zarządzania oraz ogólne podnoszenie umiejętności urzędników służby cywilnej.

Wdrożenie reformy zostanie zakończone do dnia 30 czerwca 2021 r.

Inwestycja TD-C19-i01: Przeprojektowanie służb publicznych i konsularnych

Celem tej inwestycji jest wdrożenie z definicji modelu cyfrowego w interakcji między zainteresowanymi stronami a portugalską administracją publiczną, co ma na celu zwiększenie wydajności i ograniczenie biurokracji. Jego celem jest również zwiększenie efektywności usług konsularnych i zapewnienie transformacji cyfrowej podmiotów znajdujących się pod kontrolą Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

Środek ten ma na celu przebudowę biura obsługi publicznej i konsularnej poprzez wprowadzenie zdolności reagowania w ramach omnichannel (jednolity portal cyfrowy, centrum obsługi telefonicznej i usługi stacjonarne), w połączeniu z systemem przekrojowego zarządzania, wykorzystującym chmurę obliczeniową i korzystaniem z sieci 5G, w celu innowacji, poprawy jakości i ograniczenia asymetrii w świadczeniu usług publicznych.

Inwestycja ta obejmuje również utworzenie nowych *Espaços cidadão* i *Lojas do Cidadão* w nowych przestrzeniach energooszczędnych.

Realizacja inwestycji zakończy się do dnia 30 czerwca 2026 r.

Inwestycja TD-C19-i02: Zrównoważone usługi elektroniczne

Celem tej inwestycji jest zapewnienie wymaganego wsparcia zaplecza administracyjnego dla poprzednich inwestycji i ma na celu wzmocnienie waloryzacji i wykorzystania danych przez służby publiczne, wzmocnienie interoperacyjności i wymiany danych, a także interoperacyjność z podmiotami zewnętrznymi i transgraniczną (połączenie z europejskim jednolitym portalem danych).

Inwestycja ta opiera się na reformie TD-r34 polegającej na ustanowieniu skoordynowanego zarządzania ekosystemem danych administracji publicznej, obejmującego bezpieczne rozwiązania w zakresie identyfikacji, mechanizmy kontroli dostępu do danych i informacje statystyczne. Promuje ona ponowne wykorzystywanie danych gromadzonych przez organy publiczne, wdrażając zasadę jednorazowości, opierając się na interoperacyjności i integracji systemów informatycznych oraz rozszerzając wykorzystanie rozwiązań w zakresie identyfikacji elektronicznej. Ponadto promuje ona otwarte dane i dostępność danych do celów badawczych, wspierając jednocześnie umiejętności w zakresie nauki o danych.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 marca 2026 r.

TD-C19-i03: Wzmocnienie ogólnych ram cyberbezpieczeństwa

Celem tej inwestycji jest poprawa standardów i procedur bezpieczeństwa informacji w odniesieniu do danych internetowych. Inwestycja jest powiązana z inwestycjami TD-C19-i01 oraz TD-C19-i02.

Środek ten ma na celu wzmocnienie pozycji krajowych w zakresie cyberbezpieczeństwa i bezpieczeństwa informacji oraz stworzenie warunków fizycznych i technologicznych do wdrożenia i uruchomienia nowego modelu koordynacji bezpieczeństwa cybernetycznego i bezpieczeństwa informacji. Obejmuje on cztery środki:

- Zwiększenie budowania zdolności w zakresie cyberbezpieczeństwa i bezpieczeństwa informacji poprzez utworzenie centrów kompetencji zajmujących się opracowywaniem rozwiązań w zakresie cyberbezpieczeństwa dla MŚP i administracji publicznej;
- Zwiększenie bezpieczeństwa zarządzania cyklem życia informacji poprzez rozwijanie krajowych zdolności w zakresie kryptografii i kontroli nad informacjami niejawnymi;
- Wdrożenie krajowych ram odniesienia w zakresie cyberbezpieczeństwa (zgodnie z reformą TD-r34), w tym akredytacji jednostek (dostosowanie i wykorzystanie środków zawartych w kompetencji 16); oraz

- Stworzenie warunków fizycznych i technologicznych umożliwiających uruchomienie nowego modelu koordynacji bezpieczeństwa cybernetycznego i bezpieczeństwa informacji (przy pełnym umocowaniu odpowiednich nowych organów).

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 marca 2026 r.

TD-C19-i04: Efektywna, bezpieczna i współdzielona krytyczna infrastruktura cyfrowa

Celem tej inwestycji jest zwiększenie odporności krytycznej infrastruktury cyfrowej, a mianowicie sieci łączności w sytuacjach nadzwyczajnych i bezpieczeństwa, a także rządowej sieci komputerowej (RING).

Inwestycja ta będzie ukierunkowana na rządową sieć informatyczną, zwiększy zasięg i przepustowość państwowej sieci łączności w sytuacjach nadzwyczajnych i krajowej sieci bezpieczeństwa wewnętrznego oraz dokona przeglądu architektury systemów i procesów informatycznych sił bezpieczeństwa. Informacje te obejmują:

- Odnowienie systemów technologicznych na potrzeby zarządzania granicami i ich kontroli, współpracy policyjnej i sądowej;
- Projekt 112 centrów operacyjnych – aktualizacja w celu uwzględnienia nowych norm (nowa generacja 112);
- Projekt krajowej sieci bezpieczeństwa wewnętrznego – adekwatność systemów architektury informatycznej i narzędzi technologicznych oraz budowa i uruchomienie nowego centrum danych;
- Projekt Państwowej Sieci Łączności Kryzysowej (SIRESP) – inwestycja powinna obejmować promowanie zmiany technologii infrastruktury naziemnej SIRESP (backbone) z E1 na IP (protokół internetowy), utworzenie centrum odzyskiwania danych po katastrofie dla systemów informatycznych związanych z SIRESP, a także wdrożenie wiązek hertzyjnych w niektórych miejscach sieci poprzez wymianę połączeń miedzianych i światłowodowych w celu zapewnienia systemu redundancji;
- Wdrożenie wspólnych usług w siłach bezpieczeństwa i usługach, wyeliminowanie zwolnień w procesach technicznych, stworzenie wspólnych systemów i zmniejszenie kosztów operacyjnych; oraz
- Ring – Odmowienie i rozwój infrastruktury technologicznej i systemów informatycznych Rządowego Centrum Zarządzania Siecią Informatyczną, szkolenie pracowników, zapewnienie zintegrowanego systemu multimedialnego oraz bezpieczne systemy łączności i zarządzanie.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 marca 2026 r.

TD-C19-i05-RAM: Transformacja cyfrowa administracji publicznej Madery

Celem tej inwestycji jest zwiększenie odporności administracji publicznej i udostępnienie technologii cyfrowych na potrzeby świadczenia usług publicznych.

Inwestycja ta jest zgodna z podejściem przyjętym w inwestycjach od TD-C19-i01 do i03, których celem jest modernizacja infrastruktury krytycznej i architektury informatycznej, udostępnienie narzędzi cyfrowych zgodnie z potrzebami administracji publicznej i obywateli, podnoszenie kwalifikacji zasobów ludzkich (w szczególności w dziedzinie umiejętności cyfrowych), dostępność usług publicznych w omnichannel oraz interoperacyjność i łączność. Środek ten zapewnia administracji publicznej regionu infrastrukturę, narzędzia, interoperacyjność usług i know-how w celu zapewnienia świadczenia cyfrowych usług publicznych. Środek ma również na celu opracowanie rozwiązania w zakresie scentralizowanego zarządzania danymi.

Realizacja inwestycji zakończy się do dnia 30 czerwca 2025 r.

TD-C19-i06-RAA: Transformacja cyfrowa administracji publicznej na Azorach

Celem tej inwestycji jest wspieranie transformacji cyfrowej sektora publicznego i zmniejszenie obciążeń administracyjnych w celu zapewnienia obywatelom i przedsiębiorstwom lepszych usług publicznych.

Środek ten wspiera transformację cyfrową usługi publicznej, również w ramach podejścia wielokanałowego, opierając się na interoperacyjnych usługach cyfrowych, w których usługi transakcyjne są dostępne online. Komisja powinna przeprojektować służbę publiczną w celu umożliwienia prostszych i sprawniejszych usług oraz poprawić warunki technologiczne dematerializacji miejsc pracy w służbie cywilnej poprzez zapewnienie wirtualnego środowiska pracy i szkolenia personelu (takiego jak umiejętności cyfrowe, zarządzanie i współpraca). W celu zapewnienia bezpieczeństwa danych ustanawia się centrum operacyjne ds. cyberbezpieczeństwa.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 grudnia 2025 r.

TD-C19-i07: Administracja publiczna uprawniona do tworzenia wartości publicznej

Celem tej inwestycji jest zapewnienie służby cywilnej niezbędnej wiedzy fachowej, w szczególności w zakresie umiejętności kierowniczych i technologii, w celu świadczenia wysokiej jakości usług dla ogółu społeczeństwa.

Inwestycja ta ma na celu opracowanie oferty szkoleniowej dla pracowników i kadry kierowniczej w administracji publicznej, promowanie przyciągania talentów poprzez oferowanie programów staży i promowanie telepracy. W szczególności obejmuje on cyfrowe programy wspomagające, wyższe i zaawansowane szkolenia w zakresie zarządzania oraz ogólne szkolenia i podnoszenie kwalifikacji urzędników służby cywilnej.

Środek ten obejmuje również utworzenie Centrum Kompetencji ds. Planowania, Polityki i Prognoz w administracji publicznej, mającego znaczenie dla wzmocnienia zdolności do wspierania określania i wdrażania polityki publicznej, oceny polityki i prognozowania.

Ponadto, zgodnie z reformą TD-r35, w ramach tej inwestycji należy utworzyć strukturę misji wspierającą reorganizację usług publicznych.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 marca 2026 r.

Reforma TD-C19-r41: Dostęp do usług publicznych: harmonizacja i konsolidacja dostępu osobistego i internetowego

Celem tej reformy jest pogłębienie transformacji cyfrowej administracji publicznej i wykorzystanie nowych technologii do przekształcenia obecnego modelu usług publicznych.

Reforma polega na wejściu w życie aktu ustawodawczego, który harmonizuje i konsoliduje przepisy dotyczące osobistego i zdalnego dostępu do usług publicznych (online, za pośrednictwem aplikacji, telefonicznie). Ten akt ustawodawczy zwiększa również liczbę usług publicznych dostępnych na jednym portalu usług publicznych.

Wdrożenie reformy zostanie zakończone do dnia 30 września 2025 r.

Reforma TD-C19-r42: Nowy system oceny mający na celu wzmocnienie pozycji i odmłodzenie pracowników administracji publicznej

Głównym celem tej reformy jest sprostanie jednemu z głównych wyzwań, przed którymi stoi portugalska administracja publiczna: zdolność do odmłodzenia siły roboczej oraz przyciągania i zatrzymywania talentów.

Reforma ta polega na zmianie systemu oceny wyników w administracji publicznej (zintegrowany system zarządzania i oceny wyników administracji publicznej – SIADAP) poprzez zmianę ram prawnych. Zmieniony SIADAP:

- Zmiana częstotliwości oceny (z co dwa lata na każdy rok);
- Zwiększenie odsetka pracowników, którzy mogą otrzymać dwa najwyższe oceny wyników, oraz ich odpowiednich punktów w cyklu oceny;
- Wprowadzenie dodatkowej klasy wydajności;
- Ustanowienie wykazu kompetencji podlegających ocenie w ramach profilu kompetencji administracji publicznej;
- Określenie potrzeb w zakresie dalszego rozwoju kompetencji i odpowiednich szkoleń.

Ponadto, wraz ze zmianą modelu SIADAP, reforma obejmuje również przegląd profilu kompetencji administracji publicznej, który obejmuje kompetencje podlegające ocenie w procesie rekrutacji i selekcji, w systemie oceny wyników i które należy uwzględnić w szkoleniach zawodowych.

Reforma obejmuje również rozwój platformy informatycznej, na której działa SIADAP. Należy zapewnić specjalne szkolenie, aby dowiedzieć się, jak korzystać z platformy.

Wdrożenie reformy zostanie zakończone do dnia 31 marca 2025 r.

Inwestycje TD-C19-i08 Inteligentne terytoria

Inwestycja ta ma na celu stworzenie nowego modelu planowania miast i terytoriów oraz zarządzania nimi w oparciu o politykę publiczną opartą na danych.

Inwestycja obejmuje:

- Opracowanie i uruchomienie portalu inteligentnych terytoriów. Portal ten posiada internetowe repozytorium istotnych informacji na szczeblu lokalnym, regionalnym i krajowym, takich jak dobre praktyki, wytyczne, informacje na temat norm, przepisów ustawowych i wykonawczych oraz informacje na temat źródeł finansowania projektów.
- Opracowanie, uruchomienie lub modernizacja platform zarządzania obszarami miejskimi (UMP) w 75 gminach i Comunidades Intermunicipais/Áreas Metropolitanas, w tym cyfryzacja procedur mieszkalnictwa i planowania przestrzennego.
- Rozwój cyfrowego bliźniaka (cyfrowa reprezentacja zamierzonego lub rzeczywistego rzeczywistego produktu fizycznego, systemu lub procesu do celów praktycznych) w krajowych obszarach priorytetowych, takich jak woda i rolnictwo, odporność na zmianę klimatu, mobilność i dekarbonizacja, zdrowie, energia, turystyka, ochrona ludności.
- Opracowanie i uruchomienie tablicy wskaźników polityki publicznej w celu wsparcia podejmowania decyzji politycznych przez podmioty publiczne na różnych szczeblach hierarchii, z systematycznymi i aktualnymi informacjami.
- Opracowywanie treści i zapewnianie szkoleń w zakresie gromadzenia danych i zarządzania nimi, norm, standardów otwartych, interfejsów programowania aplikacji i innych treści związanych z inteligentnymi miastami i budynkami oraz zrównoważonego rozwoju.

Realizacja inwestycji zakończy się do dnia 30 czerwca 2026 r.

S.2. Kamienie milowe, wartości docelowe, wskaźniki i harmonogram monitorowania i realizacji na potrzeby bezzwrotnego wsparcia finansowego

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
19.1	TD-C19-i01	T	Usługi publiczne dostępne w uproszczony i spójny sposób za pośrednictwem różnych kanałów		Liczba	0	5	KW. 4	2022	Liczba usług zarejestrowanych w rozszerzonym katalogu podmiotów i usług i dostępnych za pośrednictwem kilku kanałów: pojedynczy portal usług cyfrowych, centrum kontaktowe, <i>Lojas do Cidadão / Espaços Cidadão</i> . Wskaźnik ten oznacza przeprojektowanie tych usług zgodnie z zasadą jednorazowości i udostępnienie ich w ramach podejścia uniwersalnego.
19.2	TD-C19-i01	T	Usługi publiczne dostępne w uproszczony i spójny sposób za pośrednictwem różnych kanałów		Liczba	5	25	KW. 1	2026	Liczba usług zarejestrowanych w rozszerzonym katalogu podmiotów i usług i dostępnych za pośrednictwem kilku kanałów: pojedynczy portal usług cyfrowych, centrum kontaktowe, <i>Lojas do Cidadão / Espaços Cidadão</i> . Wskaźnik ten oznacza przeprojektowanie tych usług zgodnie z zasadą jednorazowości i udostępnienie ich w ramach podejścia uniwersalnego.
19.3	TD-C19-i01	M	Nowy model zarządzania konsularnego	Nowy model zarządzania konsularnego				KW. 1	2026	Pełne wdrożenie nowego modelu zarządzania konsularnego: zdematerializowane usługi konsularne udostępniane obywatelom/nieobywatelom za granicą, przy czym 80 % usług świadczonych przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych zostało zdigitalizowanych; działalność <i>konsularna Centro de Atendimento</i> i dostępna w co najmniej 15 krajach.
19.25	TD-C19-i01	M	Podpisanie protokołów dotyczących tworzenia nowych sklepów obywatelskich i przestrzeni obywatelskich	Podpisane protokoły				KW. 3	2024	Podpisanie protokołów dotyczących utworzenia 31 nowych sklepów obywatelskich (<i>Lojas de Cidadão</i>) i 400 nowych przestrzeni obywatelskich (<i>Espaços Cidadão</i>)
19.26	TD-C19-i01	T	Nowe sklepy dla obywateli i działające		Liczba	0	431	KW. 2	2026	Dział 31 nowych sklepów obywatelskich (<i>Lojas de Cidadão</i>) i 400 nowych przestrzeni obywatelskich (<i>Espaços Cidadão</i>).

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
			przestrzenie obywatelskie.							Zapotrzebowanie na energię pierwotną w nowych budynkach jest o co najmniej 20 % niższe niż standard dla budynków o niemal zerowym zużyciu energii.
19.27	TD-C19-i01	T	Wniosek obywatelski	Uruchomienie aplikacji obywatelskiej				KW. 1	2025	Uruchomiono i uruchomiono aplikację obywatelską. Aplikacja umożliwia użytkownikom cyfrowy dostęp do najpopularniejszych usług publicznych i innych funkcji (takich jak opłaty za usługi).
19.4	TD-C19-i02	T	Usługi publiczne bezpiecznie dostępne za pomocą tożsamości elektronicznej i z poszanowaniem zasady jednorazowości		Liczba	0	5	KW. 3	2022	Liczba cyfrowych usług publicznych dostępnych dla obywateli i przedsiębiorstw, które ponownie wykorzystują dane dostępne w katalogu iAP (dostępnym pod adresem iap.gov.pt), objętych tożsamością elektroniczną (na żądanie służb) oraz systemem kontroli danych osobowych w administracji publicznej, a także opublikowanie otwartych danych na stronie www.dados.gov.pt.
19.5	TD-C19-i02	T	Usługi publiczne bezpiecznie dostępne za pomocą tożsamości elektronicznej i z poszanowaniem zasady jednorazowości		Liczba	5	25	KW. 1	2026	Liczba cyfrowych usług publicznych dostępnych dla obywateli i przedsiębiorstw, które ponownie wykorzystują dane dostępne w katalogu iAP (dostępne pod adresem iap.gov.pt, objęte tożsamością elektroniczną (na żądanie służb) oraz przez system kontroli danych osobowych w administracji publicznej, a także opublikowanie otwartych danych na stronie www.dados.gov.pt.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
19.6	TD-C19-i02	T	Infrastruktura informacji terytorialnej		Liczba	0	150	KW. 1	2026	Liczba źródeł danych zintegrowanych z infrastrukturą informacji terytorialnej, która obejmuje informacje mieszkaniowe, demograficzne, społeczne i gospodarcze. Źródła danych obejmują dane administracyjne i mikro dane z badań (zazwyczaj na poziomie jednostki lub organizacji/przedsiębiorstwa) stopniowo integrowane w statystyce Portugalii (za pośrednictwem krajowej infrastruktury danych), począwszy od zabezpieczenia społecznego, organu podatkowego i kilku organów administracji publicznej w rządowych obszarach edukacji, pracy, zdrowia i sprawiedliwości, a także wydłużenie w miarę możliwości odpowiednich lat (informacje roczne lub poniżej roku). Każde źródło danych jest stabilizowane (przekazywanie), poddawane obróbce i analizowane w celu przygotowania do integracji i tworzenia informacji statystycznych na najbardziej szczegółowym poziomie, zwłaszcza w wymiarze regionalnym.
19.7	TD-C19-i03	T	Szkolenie specjalistów w dziedzinie informatyki w celu wzmocnienia zdolności w zakresie cyberbezpieczeństwa i bezpieczeństwa informacji		Liczba	0	9 800	KW. 1	2026	Liczba specjalistów w dziedzinie informatyki przeszkolonych w ramach sieci siedmiu nowo utworzonych centrów kompetencji w dziedzinie cyberbezpieczeństwa. Ośrodki zapewniają zaawansowane umiejętności w zakresie cyberbezpieczeństwa i bezpieczeństwa informacji poprzez programy szkoleń i staży w Krajowym Centrum ds. Cyberbezpieczeństwa (CNCS) dla pracowników administracji publicznej zajmujących się ICT (szkolenia bezpośrednie lub telematyczne).
19.8	TD-C19-i03	T	Przyjęcie portugalskiego rozwiązania kryptograficznego przez organy publiczne		Liczba	0	150	KW. 1	2026	Liczba organów publicznych wyposażonych w urządzenia kryptograficzne zgodne z wymogami prawnymi [resolução do Conselho de Ministros, nr 16/96, de 22 de março – Instruções para a Segurança Nacional, Segurança das Telecomunicações (SEGNA 3), Capítulo 3 /Rezolucja Rady Ministrów, nr 16/96, 22 marca – Instrukcje dla bezpieczeństwa narodowego, bezpieczeństwa telekomunikacyjnego (SEGNA 3), rozdział 3].

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
19.9	TD-C19-i03	T	Wdrażanie krajowych ram cyberbezpieczeństwa		Liczba	0	47	KW. 1	2026	Liczba nowych podmiotów w administracji publicznej objętych krajowymi ramami cyberbezpieczeństwa (zob. reforma TD-r34). Podmioty te są zobowiązane do opracowania wskaźników cyberbezpieczeństwa, wdrożenia krajowych i unijnych ram regulacyjnych w zakresie cyberbezpieczeństwa, w tym za pośrednictwem jednostek oceniających zgodność i nowych audytorów, a także do określenia i monitorowania modelu zarządzania opartego na współpracy i wymianie informacji w zakresie bezpieczeństwa wiedzy i informacji.
19.10	TD-C19-i03	M	Zakończenie budowy organów ds. cyberbezpieczeństwa i bezpieczeństwa informacji	Zakończenie budowy organów ds. cyberbezpieczeństwa i bezpieczeństwa informacji				KW. 1	2026	Zakończenie prac budowlanych i instalacji sprzętu z odpowiednimi warunkami technologicznymi i warunkami bezpieczeństwa w odniesieniu do budowy trzech organów ds. cyberbezpieczeństwa i bezpieczeństwa informacji.
19.11	TD-C19-i04	T	Bezpieczny system łączności ruchomej dla pracowników administracji rządowej		%	0	95	KW. 2	2022	Odsetek pracowników sektora instytucji rządowych i samorządowych mających dostęp do bezpiecznego systemu łączności głosowej, komunikatów i komunikacji wideo.
19.12	TD-C19-i04	M	Zakończenie modernizacji krytycznej infrastruktury cyfrowej	Zakończenie modernizacji krajowej sieci bezpieczeństwa wewnętrznego i sieci łączności państwowej w sytuacjach nadzwyczajnych				KW. 1	2024	Zakończenie modernizacji krytycznej infrastruktury cyfrowej: 60 % wdrożenia dodatkowej zdolności w ramach krajowej sieci bezpieczeństwa wewnętrznego, w tym dużej zdolności przetwarzania danych, odporności i bezpieczeństwa: (II) 55 % wdrożenia pełnego zasięgu terytorialnego, przepustowości i zwolnień w Państwowej Sieci Komunikacyjnej ds. Sytuacji Kryzysowych
19.13	TD-C19-i04	M	Zakończenie modernizacji krytycznej infrastruktury cyfrowej	Zakończenie modernizacji krajowej sieci bezpieczeństwa wewnętrznego i sieci łączności				KW. 4	2025	Zakończenie modernizacji krytycznej infrastruktury cyfrowej: uruchomienie dodatkowej zdolności w ramach krajowej sieci bezpieczeństwa wewnętrznego, w tym dużej zdolności przetwarzania danych, odporności i bezpieczeństwa: wdrożenie nowych architektur technologicznych, systemów i narzędzi umożliwiających inteligentną automatyzację

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
				państwowej w sytuacjach nadzwyczajnych						i zaawansowanie III) Państwowa Sieć Komunikacyjna ds. Sytuacji Kryzysowych: osiągnięcie pełnego zasięgu terytorialnego oraz poprawa zdolności produkcyjnych i zwolnień
19.14	TD-C19-i04	M	Modernizacja systemu informatycznego sił i służb bezpieczeństwa	Modernizacja systemów informatycznych sił i służb bezpieczeństwa				KW. 4	2024	Modernizacja systemów informatycznych sił i służb bezpieczeństwa: uruchomienie odnowionych systemów informatycznych SEF (zarządzanie granicami i kontrola granic, współpraca policyjna i sądowa oraz wspólny europejski system azylowy), b) wspólne usługi informatyczne w siłach i służbach bezpieczeństwa
19.15	TD-C19-i04	M	Wzmocnienie rządowego centrum zarządzania siecią informatyczną (RING)	Wzmocnienie rządowego centrum zarządzania siecią informatyczną (RING)				KW. 1	2026	Celem jest wzmocnienie RING poprzez modernizację pięciu krytycznych infrastruktur technologicznych RING (ochrona zapory przeciwpożarowe; przetwarzanie, przechowywanie i tworzenie kopii zapasowych; Telefonía VoIP; wideokonferencje; oraz ekosystem aplikacji) i chmury obliczeniowej) oraz modernizacja rozwoju głównych systemów informacyjnych
19.28	TD-C19-i05-RAM	M	Funkcjonalny prototyp na potrzeby rozwiązania w zakresie scentralizowanego zarządzania danymi	Funkcjonalny prototyp operacyjny				KW. 4	2024	Uruchomienie prototypu funkcjonalnego. Prototyp musi być w stanie symulować następujące funkcje: — Tworzyć narzędzia do identyfikowania nieefektywności, oszustw i innych obszarów ryzyka związanych z algorytmami sztucznej inteligencji; Udostępnianie usług w zakresie sztucznej inteligencji różnym obszarom administracji publicznej Automatyzacja podejmowania decyzji w różnych dziedzinach administracji publicznej.
19.16	TD-C19-i05-RAM	T	Usługi publiczne dla obywateli, odwiedzających i przedsiębiorstw w ARM		Liczba	0	5	KW. 2	2025	Liczba nowych uproszczonych cyfrowych usług publicznych udostępnionych obywatelom i przedsiębiorstwom
19.17	TD-C19-i05-RAM	M	Modernizacja infrastruktury krytycznej i architektury komputerowej usług publicznych w ARM	Modernizacja infrastruktury krytycznej i architektury komputerowej usług				KW. 2	2025	Zakończenie transformacji cyfrowej w administracji publicznej ARM, obejmującej: Wdrożenie prywatnej sieci 5G Mobilne centrum kontroli pożarów lasów Centralizacja i odnowienie istniejących ośrodków przetwarzania danych w regionalnej administracji publicznej

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
				publicznych w ARM						Wdrażanie architektury cyberbezpieczeństwa (zob. r34) łączność w regionalnych budynkach administracji publicznej – cyfrowe narzędzia mobilności dla pracowników sektora publicznego Szkolenia cyfrowe dla pracowników sektora publicznego Dostarczenie systemu informatycznego zarządzania finansami publicznymi Udostępnienie systemu zarządzania własnością publiczną Interoperacyjność systemu wymiaru sprawiedliwości ARM z krajowymi systemami informatycznymi Projekt „inteligentny punkt kontaktowy”
19.29	TD-C19-i05-RAM	M	Rozwiązanie w zakresie scentralizowanego zarządzania danymi	Operacyjne rozwiązanie w zakresie scentralizowanego zarządzania danymi				KW. 4	2025	Uruchomienie scentralizowanego rozwiązania w zakresie zarządzania danymi. Obejmuje: — Tworzyć narzędzia do identyfikowania nieefektywności, oszustw i innych obszarów ryzyka związanych z algorytmami sztucznej inteligencji; Udostępnianie usług w zakresie sztucznej inteligencji różnym obszarom administracji publicznej Automatyzacja podejmowania decyzji w różnych dziedzinach administracji publicznej.
19.18	TD-C19-i06-RAA	M	Cyfryzacja regionalnej administracji publicznej ARA	Cyfryzacja regionalnej administracji publicznej ARA				KW. 4	2025	Zakończenie pięciu projektów: APR+ dostępna, inkluzywna i otwarta administracja publiczna RRSO + sprawniejsze usługi publiczne oraz system kontroli finansów publicznych i zarządzania finansami publicznymi. RR+ Proactiva Portal mobilny dla regionalnej administracji publicznej – APR+ na miarę przyszłości
19.19	TD-C19-i07	T	Program staży dla absolwentów		Liczba	0	1 500	KW. 4	2023	Liczba absolwentów, którzy uczęszczali do programu staży w administracji publicznej ustanowionego w ramach <i>Resolução do Conselho de Ministros n.º 11/2021</i>
19.20	TD-C19-i07	T	Pracownicy służby publicznej pracujący zdalnie		%	0	25	KW. 4	2023	Odsetek pracowników pełniących funkcje zgodne z telepracą efektywnie pracujących w ramach telepracy
19.21	TD-C19-i07	T	Szkolenia dla pracowników		Liczba	0	96 400	KW. 1	2026	Liczba uczestników szkoleń w następujących programach budowania zdolności:

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
			administracji publicznej							<i>Programa de capacitação cívica</i> Szkolnictwo zaawansowane i wyższe w zarządzaniu Szkolenie dla <i>Lojas do Cidadão/Espaços Cidadão</i> Program <i>AP Qualifica</i> PlanAPP – projekt w zakresie umiejętności planowania i prognozowania SIADAP
19.22	TD-C19-r34	M	Wejście w życie ram prawnych dotyczących transformacji cyfrowej administracji publicznej	Wejście w życie ram prawnych dotyczących transformacji cyfrowej administracji publicznej				KW. 3	2021	Wejście w życie ram prawnych dotyczących transformacji cyfrowej administracji publicznej: strategia i przekrojowy plan działania na rzecz transformacji cyfrowej administracji publicznej oraz pakiet legislacyjny (w tym rozporządzenie w sprawie CNCS) w sprawie krajowych ram cyberbezpieczeństwa, w oparciu o ustawę nr 46/2018
19.23	TD-C19-r35	M	Wejście w życie pakietu legislacyjnego dotyczącego reorganizacji administracji publicznej	Wejście w życie pakietu legislacyjnego dotyczącego reorganizacji administracji publicznej				KW. 4	2023	Wejście w życie przepisów niezbędnych do wdrożenia zmian funkcjonalnych i organizacyjnych w centralnej administracji publicznej na podstawie sprawozdania <i>Estrutura de missão</i> utworzonego uchwałą Rady Ministrów
19.24	TD-C19-r36	M	Utworzenie Krajowego Instytutu Administracji, I.P.	Ustanowienie Krajowego Instytutu Administracji, I.P. w drodze aktu prawnego				KW. 2	2021	Ustanowienie na mocy aktu prawnego <i>Instituto Nacional de Administração, IP</i> , umożliwiającego prowadzenie szkoleń dla administracji publicznej
19.30	TD-C19-r41	M	Wejście w życie aktu ustawodawczego w sprawie dostępu do usług publicznych	Przepis prawny wskazujący na wejście w życie ustawodawstwa				KW. 3	2025	Wejście w życie aktu ustawodawczego, który harmonizuje i konsoliduje fizyczny i internetowy dostęp do usług publicznych, a także zwiększy liczbę usług dostępnych w jednym portalu usług publicznych.
19.31	TD-C19-r42	M	Wejście w życie aktu ustawodawczego zmieniającego SIADAP	Przepis w akcie ustawodawczym wskazujący na wejście w życie aktu ustawodawczego				KW. 1	2024	Wejście w życie aktu ustawodawczego zmieniającego zintegrowany system zarządzania i oceny skuteczności działania w administracji publicznej (SIADAP) zgodnie z cechami opisanymi w opisie środka.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
				o						
19.32	TD-C19-r42	M	Wejście w życie aktu ustawodawczego zmieniającego profil kompetencji administracji publicznej	Przepis w akcie ustawodawczym wskazujący na wejście w życie aktu ustawodawczego				KW. 1	2024	Zmieniony profil kompetencji administracji publicznej wchodzi w życie.
19.33	TD-C19-r42	T	Uruchomienie nowego systemu SIADAP	Uruchomienie nowego systemu SIADAP				KW. 1	2025	Uruchomienie nowego systemu SIADAP, w tym odpowiedniej platformy informatycznej. Użytkownicy systemu SIADAP mają dostęp do specjalnych szkoleń w zakresie uczenia się, jak korzystać z platformy informatycznej.
19.34	TD-C19-i08	M	Uruchomienie portalu inteligentnych terytoriów	Uruchomienie portalu inteligentnych terytoriów				KW. 1	2025	Uruchomienie strony internetowej (tj. portalu) zapewniającej internetowe repozytorium informacji na szczeblu lokalnym, regionalnym i krajowym.
19.35	TD-C19-i08	M	Inteligentne terytoria: Platformy zarządzania obszarami miejskimi, bliźniaki cyfrowe i tablica wskaźników polityki publicznej	Gminy z platformami zarządzania obszarami miejskimi, utworzenie cyfrowego bliźniaka i uruchomienie tablicy wskaźników polityki publicznej				KW. 1	2026	Platforma zarządzania obszarami miejskimi zostanie zainstalowana lub zmodernizowana w 75 gminach oraz w Comunidades Intermunicipais/Áreas Metropolitanas. W krajowych obszarach priorytetowych, takich jak woda i rolnictwo, odporność na zmianę klimatu, mobilność i dekarbonizacja, zdrowie, energia, turystyka, ochrona ludności, tworzy się pięć cyfrowych bliźniaków. Uruchomiona tablica wskaźników jest dostępna dla podmiotów centralnych i regionalnych.
19.36	TD-C19-i08	M	Szkolenia w zakresie inteligentnych obszarów		Liczba	0	650	KW. 4	2025	Liczba pracowników sektora publicznego, którzy ukończyli szkolenie w zakresie gromadzenia danych i zarządzania nimi oraz innych treści związanych z inteligentnymi miastami i budynkami oraz zrównoważonego rozwoju.

T. KOMPONENT 20: Szkoła cyfrowa

W 2019 r. Portugalia miała wartości poniżej średnich europejskich pod względem codziennego korzystania z internetu (65 %), korzystania z internetowych usług publicznych (41 %) i specjalistów w dziedzinie ICT na rynku pracy (2,4 %) (dane Eurostatu/Centrum Monitorowania Umiejętności Cyfrowych) i wyznaczyła ambitne cele dla tych wskaźników do 2025 r. (odpowiednio 80 %, 75 % i 5 %). Wśród specjalistów w dziedzinie ICT na rynku pracy kobiety stanowiły 18,3 %, a mężczyźni 81,7 % (dane Eurostatu).

Celem komponentu jest stworzenie warunków dla innowacji edukacyjnych, pedagogicznych i zarządczych portugalskiego systemu szkolnictwa podstawowego i średniego. Cel ten należy osiągnąć poprzez rozwijanie umiejętności cyfrowych nauczycieli, uczniów i pracowników szkół, integrację technologii cyfrowych w różnych obszarach objętych programami nauczania oraz zapewnienie odpowiedniego sprzętu. Oczekuje się, że to z kolei przyczyni się do transformacji cyfrowej oraz do zrównoważonego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu.

Komponent ten przyczynia się do realizacji zalecenia dla poszczególnych krajów w celu poprawy poziomu umiejętności ludności, w szczególności jej umiejętności cyfrowych (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 2 z 2019 r.), oraz do wspierania wykorzystania technologii cyfrowych w celu zapewnienia równego dostępu do wysokiej jakości kształcenia i szkolenia (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 2 z 2020 r.).

Oczekuje się, że żaden środek w ramach tego komponentu nie wyrządza poważnych szkód celom środowiskowym w rozumieniu art. 17 rozporządzenia (UE) 2020/852, biorąc pod uwagę opis środków i działania łagodzące określone w planie zgodnie z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyn poważnych szkód” (2021/C58/01).

T.1. Opis reform i inwestycji, które mają być finansowane z bezzwrotnego wsparcia finansowego

Reforma TD-r37: Reforma edukacji cyfrowej

Celem środka jest opracowanie nowego cyfrowego podejścia do edukacji, wykorzystującego istniejące publiczne polityki edukacyjne, w szczególności system autonomii i elastyczności programów nauczania. Reforma ta ma na celu wprowadzenie skoku jakościowego w zakresie pedagogicznego wykorzystania technologii cyfrowych oraz sposobu ich włączenia w proces zdobywania wiedzy. Reforma ma również na celu ograniczenie ryzyka wykluczenia i niekorzystnej sytuacji w procesach uczenia się poprzez zmniejszenie nierówności społecznych i edukacyjnych w dostępie do technologii cyfrowych. Reforma edukacji cyfrowej jest skierowana do społeczności edukacyjnej (uczniów, nauczycieli i pracowników innych niż nauczyciele).

Reforma obejmuje środki mające na celu zapewnienie, aby 95 % nauczycieli w publicznej sieci edukacyjnej przeszło szkolenie w zakresie podstawowych lub bardziej zaawansowanych umiejętności cyfrowych, w tym w zakresie włączenia technologii cyfrowych do programu nauczania.

Realizacja reformy zakończy się do dnia 31 grudnia 2025 r.

Inwestycja TD-C20-i01: Transformacja cyfrowa w edukacji

Cele inwestycji są następujące: usunięcie barier w dostępie do wysokiej jakości internetu w środowisku szkolnym; usunięcie ograniczeń w zintegrowanym korzystaniu ze sprzętu technologicznego i cyfrowego oraz wyeliminowanie braku specjalistycznego sprzętu do rozwijania umiejętności cyfrowych i stymulowanie kontynuacji kariery w dziedzinie STEAM, aby promować

równy udział dziewcząt i chłopców; przewyższenie niewystarczającego wykorzystania cyfrowych zasobów edukacyjnych w procesie uczenia się i procesie oceny; oraz iv) rozwiązanie problemu rozproszenia i nieskuteczności systemów zarządzania i informacji systemu edukacji poprzez przegląd i aktualizację metod i procesów zarządzania szkołami i administracji.

Inwestycja ta obejmuje:

- Zwiększenie łączności szkół poprzez rozszerzenie łączności internetowej Rozszerzonej Sieci Edukacji z 40 do 300 Gb/s, połączenie szkół podstawowych i średnich z Rozszerzoną Siecią Edukacji i zapewnienie im łączności co najmniej 1 Gb/s oraz rozszerzenie lokalnej sieci obszarowej o średnio 40 nowych punktów dostępu dla każdej szkoły.
- Udostępnienie uczniom i nauczycielom 600000 komputerów, modernizacja sprzętu do projekcji w salach lekcyjnych (40000 projektorów) oraz udostępnienie szkołom laboratoriów edukacji cyfrowej wyposażonych w zaawansowane technologie cyfrowe edukacyjne, takie jak drukarki 3D i roboty edukacyjne (1300).
- Opracowanie i przyjęcie nowych cyfrowych zasobów edukacyjnych (95 % przedmiotów w programach nauczania na poziomie podstawowym i średnim, w tym wychowania fizycznego i sportu), w tym cyfryzacji testów ocenianych.
- Zapewnienie szkołom „jednolitego systemu tożsamości” w celu zarządzania społecznością szkolną, ujednolicenia i zintegrowania systemów informacyjnych zarządzania edukacją oraz zapewnienia zarządzania odpowiednimi rozwiązaniami informatycznymi, 15000 różnych urządzeń (między komputerami, skanerami i drukarkami) w celu osiągnięcia bardziej wydajnego i przejrzystego funkcjonowania systemu edukacji, w tym racjonalizacji wydatków szkół.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 grudnia 2025 r.

Inwestycja TD-C20-i02-RAA: Edukacja cyfrowa (Azory)

Celem środka jest zapewnienie dostępu do technologii cyfrowych, promowanie równych szans i doprowadzenie do znacznej poprawy środków uczenia się, zgodnie z Planem działania Unii Europejskiej w dziedzinie edukacji cyfrowej.

Inwestycja ta polega na wspieraniu rozwoju umiejętności cyfrowych społeczności edukacyjnej, skierowanej zarówno do uczniów, ich rodziców, jak i nauczycieli, i obejmuje ukierunkowane działania w następujących obszarach:

- Wyposażenie: 31900 nowych mobilnych urządzeń informatycznych na potrzeby edukacji przedszkolnej, podstawowej i średniej, w tym dalsze modernizacje i oprogramowanie oraz zapewnienie sprzętu na poziomie szkoły z co najmniej 1080 nowymi interaktywnymi ekranami, 100 nowych specjalistycznych urządzeń laboratoryjnych, 100 nowych drukarek 3D i 150 nowych robotów edukacyjnych;
- Cyfrowe zasoby edukacyjne: cyfryzacja zasobów edukacyjnych w celu dotarcia do 100 % uczniów w Autonomicznym Regionie Azorów przy użyciu podręczników cyfrowych;
- Kompetencje cyfrowe: 24 moduły szkoleniowe przeznaczone dla nauczycieli i rodziców uczniów;
- Łączność: działania mające na celu poprawę łączności między szkołami w Autonomicznym Regionie Azorów do co najmniej 1 Gb/s. Zakup i instalacja 1500 przełączników i APS.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 grudnia 2025 r.

Inwestycja TD-C20-i03-RAM: Przyspieszenie cyfryzacji edukacji ARM

Celem środka jest stworzenie bardziej proaktywnego, innowacyjnego, integracyjnego, autonomicznego, sprawiedliwego i otwartego systemu edukacji w autonomicznym regionie Madery w szkołach publicznych i prywatnych.

Inwestycje polegają na zapewnieniu wysokiej jakości uczenia się, szkoleń i kwalifikacji, przygotowaniu dzieci i uczniów do sprostania wyzwaniom XXI wieku, w tym transformacji cyfrowej, za pomocą konkretnych działań w następujących obszarach:

- Cyfrowe zasoby edukacyjne i sprzęt edukacyjny: Celem projektu „Podręczników cyfrowych” jest zapewnienie wielu cyfrowych zasobów edukacyjnych w różnych formatach i typologiach (animacje, symulacje, trójwymiarowe filmy wideo lub inne), dostarczanie sprzętu (tabletów lub laptopów, w zależności od roku nauki) oraz dostęp do podręczników cyfrowych, aby zapewnić społeczności edukacyjnej (uczniowie, nauczyciele, starsi technicy, technicy szkół wyższych, technicy pomocy technicznej, organizatorzy kształcenia) dostęp do treści dostępnych w ramach cyfryzacji edukacji. Obejmuje ona, dla wszystkich uczniów (15910 uczniów): 1 tablet lub laptop, w zależności od roku nauki, 1 wirtualna licencja dostępu do szkoły ważna w każdym roku szkolnym; 1 Osobista i nieprzenoszalna licencja na cyfrową wersję każdego podręcznika szkolnego przyjętego do nauki szkolnej.
- Łączność i wyposażenie szkół: w celu wyposażenia szkół w przestrzeń „Innowacyjnego środowiska edukacyjnego” (34 „Innovative Environmental Apprenticeships”; Płyty z przestrzenią makerską; 15 miejsc na uczenie się w zakresie opieki nad dziećmi; 20 „Innovative Spaces” – w oparciu o koncepcję sali Snoezelen⁷⁶– promowanie włączenia społecznego i umiejętności cyfrowych wraz z „Ośrodkami innowacji edukacyjnych na rzecz programowania i robotyki”, po jednym na każdą szkołę,
- Kompetencje cyfrowe: z działaniami szkoleniowymi oferowanymi nauczycielom i pracownikom niebędącym nauczycielami (technicy szkolnictwa wyższego, asystenci techniczni).

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 grudnia 2025 r.

⁷⁶

Pomieszczenia, które mają wpływ na system sensoryczny w celu ostrzegania lub uspokojenia

T.2. Kamienie milowe, wartości docelowe, wskaźniki i harmonogram monitorowania i realizacji na potrzeby bezzwrotnego wsparcia finansowego

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
20.1	TD-C20-r37	T	Szkolenia w zakresie umiejętności cyfrowych dla nauczycieli i pracowników niebędących nauczycielami w publicznej sieci edukacyjnej		%	0	95	KW. 4	2025	Odsetek nauczycieli w publicznej sieci edukacji, którzy odbyli szkolenie w zakresie podstawowych lub bardziej zaawansowanych umiejętności cyfrowych, w tym (dla nauczycieli) w zakresie włączenia technologii cyfrowych do programu nauczania
20.2	TD-C20-i01	M	Podpisanie umów zakupu indywidualnych komputerów dla uczniów i nauczycieli	Podpisane umowy				KW. 4	2021	Podpisanie umów na zakup 600000 nowych laptopów do wypożyczania nauczycieli i uczniów
20.3	TD-C20-i01	T	Komputery do indywidualnego użytku uczniów i nauczycieli		Liczba	450 000	1 050 000	KW. 4	2022	Liczba laptopów do wypożyczania nauczycieli i uczniów szkół podstawowych i średnich
20.4	TD-C20-i01	T	Modernizacja sieci połączeń szkół podstawowych i średnich		%	0	95	KW. 4	2024	Odsetek szkół podstawowych i średnich w Portugalii kontynentalnej, które 1) są połączone z rozszerzoną siecią edukacji o przepustowości 300 Gbps z połączeniem co najmniej 1 Gb/s; oraz 2) posiadają lokalne sieci szkół posiadające średnio 40 punktów dostępu Wi-fi.
20.5	TD-C20-i01	T	Zainstalowane laboratoria edukacji cyfrowej		Liczba	0	1 300	KW. 4	2024	Liczba nowych laboratoriów edukacji cyfrowej zainstalowanych w szkołach publicznych na poziomie podstawowym i średnim w kontynentalnej Portugalii, dysponujących specjalistycznym sprzętem projektowym, takim jak zestawy robotyczne, drukarki 3D, sprzęt pomiarowy i testowy, różne narzędzia, moduły rozwoju i symulacji, komponenty elektroniczne, maszyny do rejestracji i cięcia laserowego lub inne, w celu opracowania i zwielokrotnienia eksperymentalnych klubów komputerowych, programowania i robotycznych.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
20.6	TD-C20-i01	T	Salę lekcyjną z nowym sprzętem do projekcji		Liczba	0	40 000	KW. 2	2024	Liczba sal lekcyjnych w szkołach podstawowych i średnich z nowym sprzętem projekcji
20.7	TD-C20-i01	T	Wzmocnienie pozycji kadry kierowniczej szkół		%	30	95	KW. 4	2024	Odsetek szkół podstawowych i średnich w Portugalii kontynentalnej, które 1) przyjęły jednolity system tożsamości; 2) połączony z systemami informacyjnymi oświaty Ministerstwa Edukacji oraz 3) przyjął system Szkoły 360, w tym dostawę 15000 komputerów do wykorzystania w działaniach związanych z zarządzaniem szkołą.
20.8	TD-C20-i01	T	Cyfrowe zasoby edukacyjne		%	0	95	KW. 4	2025	Odsetek przedmiotów w programach nauczania na poziomie podstawowym i średnim, w tym wychowanie fizyczne i sport, w przypadku których zakończono produkcję cyfrowych zasobów edukacyjnych.
20.9	TD-C20-i01	T	Testy i egzaminy cyfrowe w szkołach		%	0	95	KW. 4	2025	Odsetek końcowych testów punktowych i egzaminów szkolnych, które zostały poddane cyfryzacji.
20.10	TD-C20-i02-RAA	T	Masowe otwarte kursy internetowe dla nauczycieli i rodziców w ARA		Liczba	0	4	KW. 4	2022	Liczba masowych otwartych kursów internetowych (MOOC) utworzonych w celu promowania rozwoju umiejętności cyfrowych na potrzeby kształcenia w klasie i uczenia się na odległość, w tym zapewnienie szkoleń instruktażowych oraz Portalu Zamówień Kompetencji Cyfrowych. MOOC są dostępne online i bezpłatnie dostępne dla nauczycieli i rodziców uczniów.
20.11	TD-C20-i02-RAA	T	Nowe laptopy i tablety dla szkół w ARA		Liczba	0	31 900	KW. 4	2025	Liczba nowych laptopów i tabletów dla szkół przedszkolnych, pierwszego i drugiego cyklu oraz szkół średnich,
20.12	TD-C20-i02-RAA	M	Sprzęt cyfrowy i cyfrowe zasoby edukacyjne szkół w ARA	Dostarczanie sprzętu cyfrowego i cyfrowych zasobów edukacyjnych szkołom w ARA				KW. 4	2025	Zakończenie dystrybucji następującego sprzętu cyfrowego do szkół w Autonomicznym Regionie Azorów: połączenie internetowe o przepustowości co najmniej 1Gb/s w 95 % szkół, 1080 nowych interaktywnych ekranów, 100 nowych specjalistycznych urządzeń laboratoryjnych, 100 nowych drukarek 3D, 150 nowych robotów edukacyjnych. Ponadto wszystkie szkoły publiczne i cztery szkoły prywatne oferują wszystkim uczniom podręczniki cyfrowe. Zakupiono i zainstalowano 1500 przetworników i APS.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
20.13	TD-C20-i02-RAA	T	Masowe otwarte kursy internetowe dla nauczycieli i rodziców w ARA		Liczba	4	24	KW. 4	2025	Liczba masowych otwartych kursów internetowych (MOOC) utworzonych w celu promowania rozwoju umiejętności cyfrowych na potrzeby kształcenia w klasie i uczenia się na odległość, w tym zapewnienie szkoleń instruktorskich oraz Portalu Zamówień Kompetencji Cyfrowych. MOOC są dostępne online i bezpłatnie dostępne dla nauczycieli i rodziców uczniów.
20.14	TD-C20-i03-RAM	T	Podręczniki cyfrowe dla uczniów drugiego i trzeciego cyklu oraz uczniów szkół średnich		Liczba	0	5 120	KW. 4	2022	Liczba uczniów w drugim i trzecim cyklu kształcenia podstawowego i średniego, którzy w ciągu roku szkolnego mieli dostęp do cyfrowego zestawu podręcznika w ARM i korzystali z niego.
20.15	TD-C20-i03-RAM	T	Połączenie szkół w ARM		%	0	95	KW. 4	2024	Odsetek szkół podstawowych i średnich w ARM, które są połączone ze strukturalną siecią Wi-fi ARM z połączeniem internetowym wynoszącym co najmniej 1 Gb/s na każdą szkołę. Ponadto dziesięć zwykłych szkół prywatnych oraz publicznych i publicznych szkół zawodowych ma być podłączonych do zorganizowanej sieci Wi-fi ARM z połączeniem internetowym o przepustowości co najmniej 1 Gb/s na każdą szkołę.
20.16	TD-C20-i03-RAM	T	Podręczniki cyfrowe dla uczniów drugiego i trzeciego cyklu oraz uczniów szkół średnich w ARM		Liczba	5 120	15 910	KW. 4	2025	Liczba uczniów w drugim i trzecim cyklu kształcenia podstawowego i średniego, którzy w ciągu roku szkolnego mieli dostęp do cyfrowego zestawu podręcznika w ARM i korzystali z niego.
20.17	TD-C20-i03-RAM	T	Szkolenie nauczycieli i pracowników niebędących nauczycielami w zakresie kompetencji cyfrowych w ARM		Liczba	0	6 500	KW. 4	2025	Liczba nauczycieli i pracowników innych niż nauczyciele ze wszystkich poziomów kształcenia (od przedszkola do średniego), którzy uczestniczyli w szkoleniu w zakresie umiejętności cyfrowych i technologicznych w ramach ARM

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
20.18	TD-C20-i03-RAM	M	Dostarczanie sprzętu naukowego i technologicznego szkołom w ARM	Dostarczanie sprzętu naukowego i technologicznego szkołom w ARM				KW. 4	2025	Szkoły w RAM korzystające z dystrybucji następujących zestawów eksperymentalnych w dziedzinie robotyki sprzętu naukowego i technologicznego (dla 129 sal szkolnych/powierzchni edukacyjnych dla wszystkich poziomów edukacji: przed, 1 cykl ^{1st} , 2- cykl, cykl ^{trzeci} i wykształcenie średnie); zestawy doświadczalne nauk ścisłych (dla 129 sal szkolnych/powierzchni edukacyjnych); Zestawy parowe (dla 129 sal szkolnych/powierzchni edukacyjnych); Zestawy parowe (dla 129 sal szkolnych/powierzchni edukacyjnych); zestawy biologii, fizyki i chemii (dla 35 sal szkolnych/powierzchni edukacyjnych); Zestawy Polywizualne/Multimedia (dla 40 sal szkolnych/powierzchni edukacyjnych), 100 nowych narzędzi informatycznych (dla 94 sal szkolnych/powierzchni edukacyjnych w pierwszym cyklu); Ponadto ustanawia się 91 innowacyjnych środowisk edukacyjnych, aby umożliwić nowe podejścia metodologiczne w procesie nauczania i uczenia się.

U. KOMPONENT 21: REPowerEU

Celem rozdziału REPowerEU jest wspieranie ambicji Portugalii w zakresie niezależności energetycznej i zielonej transformacji w kontekście nowych sytuacji geopolitycznych i sytuacji na rynku energii.

Reformy i inwestycje w ramach REPowerEU mają na celu wzmocnienie suwerenności energetycznej Portugalii i przyspieszenie dekarbonizacji jej gospodarki. Rozdział ten obejmuje reformy, które usprawnią procedury licencjonowania energii ze źródeł odnawialnych, utworzą punkt kompleksowej obsługi w zakresie licencjonowania projektów w zakresie odnawialnych źródeł energii, a także przyczynią się do upowszechnienia biometanu i wodoru odnawialnego w tym kraju. Inwestycja będzie polegała na opracowaniu badań technicznych dotyczących wykorzystania morskiej energii wiatrowej. Ponadto Portugalia stawia czoła wyzwaniu, jakim jest przekwalifikowanie siły roboczej na potrzeby transformacji ekologicznej, wprowadzając reformę umiejętności ekologicznych, której celem jest stworzenie kompleksowej oferty szkolenia zawodowego na potrzeby rozwoju umiejętności ekologicznych i przeszkolenie 25 tys. osób w ciągu najbliższych dwóch lat.

Rozdział ten obejmuje również inwestycje mające na celu rozwiązanie problemu ubóstwa energetycznego poprzez inwestycje mające na celu zwiększenie efektywności energetycznej budynków mieszkalnych, usługowych i publicznych oraz reformy mające na celu ustanowienie krajowego obserwatorium ds. ubóstwa energetycznego i opracowanie modelu punktu kompleksowej obsługi wspierającego obywateli we wdrażaniu interwencji w zakresie efektywności energetycznej.

Portugalia zwiększa również swoją odporność, dokonując strategicznych inwestycji wspierających produkcję technologii neutralnych emisyjnie, zwiększając istniejące inwestycje w gazy odnawialne i transport bezemisyjny, a także budując zdolności magazynowania w celu zwiększenia elastyczności systemu energetycznego przy jednoczesnym promowaniu odnawialnych źródeł energii. W całym kraju planuje się kilka nowych inwestycji w transport bezemisyjny, w tym budowę linii szybkiego tranzytu autobusowego w Bradze oraz grzybów w Nazarze”.

Szereg środków będzie miało wymiar transgraniczny, który w większości będzie rozwijany dzięki inwestycjom w odnawialne źródła energii i efektywność energetyczną.

Komponent ten przyczynia się do realizacji zalecenia krajowego skierowanego do Portugalii w celu zmniejszenia jej zależności od paliw kopalnych (zalecenia dla poszczególnych krajów 4 2022 i 2023) oraz skoncentrowania inwestycji na transformacji niskoemisyjnej i energetycznej (zalecenie dla poszczególnych krajów 3 z 2019 r.) oraz na czystej i wydajnej produkcji i wykorzystaniu energii (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 3 z 2020 r.). Obejmuje on w szczególności środki mające na celu przyspieszenie wdrażania odnawialnych źródeł energii, uproszczenie wydawania pozwoleń, dekarbonizację sektora transportu, poprawę efektywności energetycznej budynków, modernizację sieci przesyłu i dystrybucji energii elektrycznej, zwiększenie magazynowania energii elektrycznej oraz wzmocnienie nabywania umiejętności ekologicznych niezbędnych do transformacji ekologicznej.

Oczekuje się, że żaden środek w ramach tego komponentu nie spowoduje znaczącej szkody w realizacji celów środowiskowych w rozumieniu art. 17 rozporządzenia (UE) 2020/852, biorąc pod uwagę opis środków i działań łagodzących określonych w planie odbudowy i zwiększania odporności zgodnie z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyn poważnych szkód” (2021/C58/01).

U.1. Opis reform i inwestycji, które mają być finansowane z bezzwrotnego wsparcia finansowego

Inwestycja RP-C21-i01: Środek scale-up: Dekarbonizacja przemysłu

Celem tego środka jest zwiększenie skali inwestycji TC-C11-i01: Dekarbonizacja przemysłu, w ramach komponentu 11.

Rozbudowana część środka zwiększa liczbę wspieranych projektów w zakresie dekarbonizacji. Wsparcie dla zwiększonej części środka przyznaje się 500 małym i średnim przedsiębiorstwom na projekty o maksymalnej wartości 200 000 EUR na przedsiębiorstwo w ciągu trzech lat budżetowych („projekty uproszczone”).

Realizacja inwestycji zakończy się do dnia 30 czerwca 2026 r.

Inwestycja RP-C21-i02: Środek scale-up: Efektywność energetyczna budynków mieszkalnych

Celem środka jest zwiększenie skali środka TC-C13-i01: Efektywność energetyczna budynków mieszkalnych w ramach komponentu 13.

W ramach części dotyczącej zwiększenia skali działania zwiększa się liczbę budynków mieszkalnych poddanych renowacji oraz liczbę produkcji energii ze źródeł odnawialnych na potrzeby konsumpcji własnej. 60 % powierzchni poddanej renowacji w ramach tej inwestycji przeznaczają się na budynki wielomieszkaniowe.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 30 września 2025 r.

Inwestycja RP-C21-i03: Środek scale-up: Efektywność energetyczna budynków wykorzystywanych w sektorze usług

Celem tego środka jest zwiększenie skali działania TC-C13-i03 Efektywność energetyczna budynków wykorzystywanych w sektorze usług w ramach komponentu 13. Rozbudowana część środka zwiększa powierzchnię wyremontowanych prywatnych budynków usługowych.

Realizacja inwestycji zakończy się do dnia 30 czerwca 2026 r.

Inwestycje RP-C21-i04-RAM: Efektywność energetyczna budynków publicznych na Maderze

Celem tej inwestycji jest promowanie termomodernizacji, promowanie efektywności energetycznej i efektywnego gospodarowania zasobami oraz zwiększenie konsumpcji własnej energii ze źródeł odnawialnych w budynkach publicznych na Maderze.

Inwestycje te obejmują środki promujące renowację, efektywność energetyczną, dekarbonizację, efektywność wodną i gospodarkę o obiegu zamkniętym w budynkach publicznych w autonomicznym regionie Madery, prowadzące do średniogłębnych renowacji.

Budynki kwalifikujące się do interwencji są przeznaczone do użytku publicznego, w szczególności w sektorach zdrowia, edukacji i regionalnej administracji publicznej.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 grudnia 2025 r.

Reforma RP-C21-r43: Krajowe Obserwatorium Ubóstwa Energetycznego

Celem tej reformy jest ustanowienie organu dla władz krajowych, regionalnych i lokalnych, który będzie monitorował sytuację ubóstwa energetycznego oraz analizował i rozwijał politykę publiczną mającą na celu wyeliminowanie w Portugalii.

W ramach reformy ustanawia się Krajowe Obserwatorium Ubóstwa Energetycznego (ONPE), które jest odpowiedzialne za:

- Monitorowanie, nadzorowanie, koordynowanie i sprawozdawczość w zakresie wdrażania długoterminowej strategii dotyczącej ubóstwa energetycznego (ELPPE);
- Koordynacja prac politycznych związanych z ubóstwem energetycznym związanych z opracowywaniem i wdrażaniem krajowego planu w dziedzinie energii i klimatu oraz krajowych planów społeczno-klimatycznych;
- Proponowanie rządowi dziesięcioletnich planów działania (terminy do 2030 r., 2040 r. i 2050 r.), a także ich przeglądu i przeglądu ELPPE, z częstotliwością wynoszącą odpowiednio co najmniej trzy lata i pięć lat;
- Wdrażanie działań na rzecz budowania zdolności podmiotów publicznych i prywatnych, krajowych, regionalnych i lokalnych zaangażowanych we wdrażanie długoterminowej strategii dotyczącej ubóstwa energetycznego;
- Identyfikacja i monitorowanie gospodarstw domowych dotkniętych ubóstwem energetycznym poprzez ustanowienie i wdrożenie narzędzia okresowego badania;
- Zaproponowanie instrumentu finansowania (lub fiskalnego) środków w zakresie efektywności energetycznej przeznaczonych dla gospodarstw domowych dotkniętych ubóstwem energetycznym;
- Opracowywanie materiałów i kampanii mających na celu zwiększenie umiejętności energetycznych odpowiednich do profilu gospodarstw domowych dotkniętych ubóstwem energetycznym;
- Promowanie i rozpowszechnianie pracy związanej ze zjawiskiem ubóstwa energetycznego, w tym utworzenie sieci podmiotów i zainteresowanych podmiotów mających na celu rozwiązanie tego problemu.

ONPE włącza do swojej struktury zarządzania i) jednostkę zarządzającą odpowiedzialną za zarządzanie operacyjne ONPE, (ii) komitet strategiczny, kierowany przez Ministerstwo Środowiska i Działań w dziedzinie Klimatu i obejmujący członków z odpowiednich obszarów rządowych (takich jak mieszkalnictwo, zabezpieczenie społeczne, zdrowie, finanse, edukacja, spójność terytorialna), oraz (iii) komitet doradczy, w tym ustanowione zainteresowane strony, takie jak uniwersytety, gminy, lokalne agencje energetyczne, organizacje pozarządowe zaangażowane w działania na rzecz eliminacji ubóstwa energetycznego, operatorzy sieci energetycznych, stowarzyszenia konsumentów i nieruchomości, stowarzyszenia sektorowe i prywatne podmioty finansowe. Reforma ma zapewnić, aby organy te współpracowały i pełniły jasno określone role w realizacji celów określonych w mandacie ONPE. Należy zapewnić współpracę między ONPE a portugalskimi urzędami statystycznymi w zakresie gromadzenia danych.

Reforma zapewnia również ustanowienie instrumentu finansowania środków w zakresie efektywności energetycznej w sektorze mieszkaniowym w celu przeciwdziałania ubóstwu energetycznemu w odniesieniu do określonych profili gospodarstw domowych, przyjętego w drodze wejścia w życie ustawy lub przyjęcia decyzji przez odpowiednią instytucję finansową.

Wdrożenie tej reformy zostanie zakończone do dnia 31 marca 2025 r.

Reforma RP-C21-r44: Rozwój punktów kompleksowej obsługi w zakresie efektywności energetycznej dla obywateli (Citizens Energy Spaces)

Celem tej reformy jest wspieranie obywateli w przygotowywaniu i wdrażaniu środków w zakresie efektywności energetycznej i energii ze źródeł odnawialnych oraz przyjęcie zrównoważonych zachowań w zakresie zużycia energii poprzez zwiększenie kompetencji energetycznych.

W oparciu o projekt pilotażowy opracowany w ramach inwestycji TC-C13-I01.01 reforma ma na celu stworzenie punktów kompleksowej obsługi w zakresie efektywności energetycznej dla obywateli (Citizens Energy Spaces – *Espaços Cidadão Energia*) utworzonych przez władze lokalne lub regionalne lub inne podmioty lokalne, które zostaną włączone do gminnych planów działania w dziedzinie klimatu zgodnie z ustawą nr 98/2021 i oferują mieszkańcom szereg usług, takich jak:

- Dostarczanie informacji i wsparcia technicznego, począwszy od interpretacji rachunków za energię po zrównoważone wykorzystanie energii i prawa konsumentów;
- Doradztwo, w tym w zakresie zamówień na energię, zakupu urządzeń, wyboru rozwiązań w zakresie efektywności energetycznej i energii odnawialnej, wyboru ofert handlowych dotyczących wdrażania rozwiązań;
- Ocena energetyczna budynków mieszkalnych i propozycje inwestycji w celu zwiększenia komfortu cieplnego i obniżenia rachunków za energię;
- Doradztwo w zakresie dostępu do zachęt i instrumentów finansowania, publicznych i prywatnych, krajowych i lokalnych;
- Gromadzenie danych dotyczących użytkowników, które mają być udostępniane krajowemu obserwatorium ubóstwa energetycznego.

Podejmuje się działania w zakresie budowania zdolności w celu zapewnienia, aby co najmniej trzysta osób zostało przeszkolonych w zakresie eksploatacji obywatelskich przestrzeni energetycznych.

Wdrożenie tej reformy zostanie zakończone do dnia 31 marca 2025 r.

Inwestycja RP-C21-i05: Wsparcie rozwoju ekologicznego przemysłu

Celem tej inwestycji, skierowanej do przedsiębiorstw, jest zwiększenie zdolności produkcyjnych technologii w zakresie energii ze źródeł odnawialnych, obniżenia emisyjności i efektywności energetycznej, zgodnie z celami krajowego planu w dziedzinie energii i klimatu na 2030 r. oraz celami planu przemysłowego Europejskiego Zielonego Ładu (COM(2023) 62 final).

Inwestycje te obejmują dotacje ukierunkowane na poszczególne przedsiębiorstwa lub projekty i wspierają inwestycje przemysłowe w produkcję technologii strategicznych na potrzeby transformacji klimatycznej, które są bezpośrednio powiązane z energią fotowoltaiczną i słoneczną termiczną, elektrolizerami i ogniwami paliwowymi, lądową energią wiatrową i morskimi odnawialnymi źródłami energii, zrównoważonym biogazem/biometanem, bateriami i składowaniem, wychwytywaniem i składowaniem dwutlenku węgla, pompami ciepła, efektywnością energetyczną, energią geotermalną lub rozwiązaniami sieciowymi.

Aby zapewnić zgodność środka z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w ramach Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności określoną w wytycznych technicznych „nie czyn poważnych szkód” (2021/C58/01), kryteria kwalifikowalności zawarte w zakresie zadań dla przyszłych zaproszeń do składania projektów:

- wyłączyć z kwalifikowalności następujący wykaz działań i aktywów: działalności i aktywów związanych z paliwami kopalnymi, w tym wykorzystania niższego szczebla⁷⁷;

⁷⁷ Wyjątkiem projektów w ramach tego środka dotyczących wytwarzania energii elektrycznej lub ciepła, a także powiązanej infrastruktury przesyłowej i dystrybucyjnej wykorzystującej gaz ziemny, które są zgodne

działania i aktywa w ramach unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji (ETS) zapewniające prognozowane emisje gazów cieplarnianych, które nie są niższe od odpowiednich wskaźników referencyjnych⁷⁸ i zakładów mechaniczno-biologicznego oczyszczania⁷⁹; działalność i aktywa związane ze składowiskami odpadów, spalarniami⁸⁰ i zakładami mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów⁸¹; oraz

- wymagać zgodności z odpowiednimi unijnymi i krajowymi przepisami w zakresie ochrony środowiska odbiorcy.

Realizacja tej inwestycji zostanie zakończona do dnia 30 czerwca 2026 r.

Reforma RP-C21-r45: Umiejętności ekologiczne

Celem tej reformy jest stworzenie długoterminowej oferty szkolenia zawodowego w zakresie rozwoju, uznawania, walidacji i certyfikacji umiejętności ekologicznych, aby zapobiegać ryzyku bezrobocia, wspierać utrzymanie miejsc pracy i stymulować tworzenie nowych miejsc pracy.

Reforma składa się z następujących elementów:

- Program „Ekologiczna praca i umiejętności”: zapewnienie szkoleń zawodowych i przekwalifikowania 12500 pracownikom zaangażowanym w procesy transformacji energetycznej ich pracodawców, pracownikom zagrożonym bezrobociem z powodu zamknięcia przemysłu paliw kopalnych, a także osobom bezrobotnym. Jest on realizowany

z warunkami określonymi w załączniku III do wytycznych technicznych „Nie czyni poważnych szkód” (2021/C58/01).

⁷⁸ Wyłączenie to nie ma zastosowania do działań w ramach tego środka w zakładach przeznaczonych wyłącznie do przetwarzania odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu oraz do istniejących zakładów, w których działania w ramach tego środka mają na celu zwiększenie efektywności energetycznej, wychwytywanie gazów spalinowych do składowania lub wykorzystania lub odzyskiwanie materiałów z popiołów spalania, pod warunkiem że takie działania w ramach tego środka nie prowadzą do zwiększenia zdolności zakładów w zakresie przetwarzania odpadów ani do wydłużenia okresu eksploatacji zakładów; w odniesieniu do których przedstawiono dowody na poziomie zakładu.

⁷⁹ Wyłączenie to nie ma zastosowania do działań podejmowanych w ramach tego środka w istniejących zakładach mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów, w przypadku gdy działania w ramach tego środka mają na celu zwiększenie efektywności energetycznej lub dostosowanie do procesów recyklingu odpadów posegregowanych w celu kompostowania bioodpadów i fermentacji beztlenowej bioodpadów, pod warunkiem że takie działania w ramach tego środka nie prowadzą do zwiększenia zdolności zakładów w zakresie przetwarzania odpadów ani do wydłużenia okresu eksploatacji zakładów; w odniesieniu do których przedstawiono dowody na poziomie zakładu.

⁸⁰ Wyłączenie to nie ma zastosowania do działań w ramach tego środka w zakładach przeznaczonych wyłącznie do przetwarzania odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu oraz do istniejących zakładów, w których działania w ramach tego środka mają na celu zwiększenie efektywności energetycznej, wychwytywanie gazów spalinowych do składowania lub wykorzystania lub odzyskiwanie materiałów z popiołów spalania, pod warunkiem że takie działania w ramach tego środka nie prowadzą do zwiększenia zdolności zakładów w zakresie przetwarzania odpadów ani do wydłużenia okresu eksploatacji zakładów; w odniesieniu do których przedstawiono dowody na poziomie zakładu.

⁸¹ Wyłączenie to nie ma zastosowania do działań podejmowanych w ramach tego środka w istniejących zakładach mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów, w przypadku gdy działania w ramach tego środka mają na celu zwiększenie efektywności energetycznej lub dostosowanie do procesów recyklingu odpadów posegregowanych w celu kompostowania bioodpadów i fermentacji beztlenowej bioodpadów, pod warunkiem że takie działania w ramach tego środka nie prowadzą do zwiększenia zdolności zakładów w zakresie przetwarzania odpadów ani do wydłużenia okresu eksploatacji zakładów; w odniesieniu do których przedstawiono dowody na poziomie zakładu.

przez Instytut Zatrudnienia i Szkolenia Zawodowego poprzez krótko- i średniookresowe szkolenia i powinien koncentrować się na rozwoju umiejętności ekologicznych.

- Kursy w ośrodku szkoleniowym ds. transformacji energetycznej: zapewnienie długoterminowych szkoleń dla dodatkowych 12500 osób w obszarach transformacji energetycznej i działań w dziedzinie klimatu, w tym w dziedzinie energii ze źródeł odnawialnych, zielonego wodoru, syntetycznych paliw niebiologicznych i efektywności energetycznej.

Oprócz beneficjentów programu „zielone prace i umiejętności” pierwszeństwo przyznaje się tym beneficjentom, którzy chcą nabyć umiejętności uznane za kluczowe dla realizacji projektów w zakresie odnawialnych źródeł energii (w tym wodoru) i efektywności energetycznej.

Ścieżki kształcenia opracowuje się zgodnie z potrzebami określonymi przez stowarzyszenia rynkowe i branżowe. Podmioty zajmujące się energią odnawialną i efektywnością energetyczną określają, które umiejętności uznaje się za kluczowe na podstawie popytu na rynku pracy. Treść szkolenia musi odzwierciedlać te potrzeby. Ofertę szkoleniową opracowuje ośrodek szkoleniowy ds. transformacji energetycznej.

Realizacja reformy zakończy się do dnia 31 grudnia 2025 r.

Reforma RP-C21-r46: Ramy regulacyjne dotyczące wodoru odnawialnego

Celem tej reformy jest zachęcanie do promowania wodoru odnawialnego w ramach bardziej kompleksowej strategii transformacji w kierunku gospodarki niskoemisyjnej. Reforma ta ma również na celu stworzenie warunków do obniżenia emisyjności sieci gazu ziemnego oraz pomoc w rozwoju łańcucha wartości wodoru odnawialnego.

Reforma obejmuje przegląd rozporządzenia w sprawie krajowej sieci przesyłowej gazu oraz rozporządzenia w sprawie krajowej sieci dystrybucji gazu, który ma zostać zatwierdzony przez Dyрекcję Generalną ds. Energii i Geologii (tj. zarządzenie nr 806-B/2022 i zarządzenie nr 806-C/2022). W dwóch zmienionych rozporządzeniach określa się kryteria techniczne i aspekty operacyjne dotyczące produkcji wodoru odnawialnego, certyfikacji, transportu, magazynowania, unikania wycieków oraz, w stosownych przypadkach, zatłaczania do sieci gazowej, określając podmiot odpowiedzialny za zarządzanie zatłaczaniem i określając kryteria nieprzekraczania maksymalnego dopuszczalnego stężenia wodoru w sieci gazowej (zgodnie ze zmienioną portugalską krajową strategią w zakresie wodoru). Określają one również użytkowników końcowych wodoru odnawialnego zgodnie ze strategią UE w zakresie wodoru, koncentrując się na zastosowaniach trudnych do dekarbonizacji w sektorach przemysłu i transportu, oraz przepisy mające na celu zapewnienie przejrzystości w odniesieniu do systemu rozliczeń, wydajności grzewczej i jakości gazu (takich jak wartość kaloryczna brutto (GCV), liczba Wobbego (wskaźnik jakości spalania) oraz obecność dodatkowych komponentów (takich jak CO₂, węglowodory, H₂O, siarka itp.).

Ponadto w Dzienniku Urzędowym – Diário da República – Diário da República publikuje się akt administracyjny lub prawny określający, że za instalacje produkujące wodór odnawialny uznaje się wyłącznie jednostki przemysłowe spełniające wymogi dyrektywy w sprawie odnawialnych źródeł energii i aktów delegowanych do niej (2018/2001/UE). W akcie tym określa się również procedurę, która ma być stosowana przez wnioskodawców ubiegających się o licencje na produkcję gazów pochodzących ze źródeł odnawialnych, wymagając od osób ubiegających się o licencję złożenia deklaracji przyjęcia zobowiązania do spełnienia wymogów w zakresie wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych określonych w dyrektywie w sprawie odnawialnych źródeł energii i aktach delegowanych do niej (2018/2001/UE) oraz zapewnienia pochodzenia odnawialnego wyprodukowanego wodoru.

Wspomniany akt administracyjny lub prawny wymaga również, aby przed rozpoczęciem produkcji wodoru odnawialnego w celu uzyskania „zezwolenia na instalację i eksploatację zakładu przemysłowego” wnioskodawca przedstawił, w stosownych przypadkach, ostateczną umowę na zakup energii odnawialnej, którą zużywa w procesie produkcji, a także informacje niezbędne do wykazania, że zobowiązania podjęte w oświadczeniu zostały wypełnione.

Wdrożenie reformy zostanie zakończone do dnia 30 czerwca 2024 r.

Reforma RP-C21-r47: Pierwsza aukcja planu działania na rzecz zrównoważonego biometanu i biometanu

Celem tej reformy jest promowanie i pobudzanie produkcji i konsumpcji zrównoważonego biometanu, tworząc warunki niezbędne do rozwoju gospodarki opartej na biometanie w Portugalii.

Reforma obejmuje rozpoczęcie pierwszej aukcji scentralizowanego zakupu zrównoważonego biometanu przez hurtowy Last Resort Marketer (CURg) zgodnie z rozporządzeniem rządowym nr 15/2023 z dnia 4 stycznia. Celem aukcji jest zakup 150 GWh/rok biometanu do wprowadzenia do krajowej sieci gazowej. Reforma obejmuje również przyjęcie planu działania dotyczącego biometanu, w którym określa się strategię rozwoju biometanu w Portugalii. W planie działania proponuje się działania mające na celu zapewnienie korzystnych ram regulacyjnych w połączeniu z zestawem polityk publicznych wspierających tworzenie wewnętrznego rynku biometanu, zarówno w celu wspierania produkcji, jak i zachęcania do konsumpcji.

Wdrożenie reformy zostanie zakończone do dnia 31 marca 2024 r.

Reforma RP-C21-r48: Uproszczenie ram prawnych i regulacyjnych mających zastosowanie do projektów dotyczących energii odnawialnej

Celem tej reformy jest promowanie projektów dotyczących energii ze źródeł odnawialnych poprzez uproszczenie ram prawnych i regulacyjnych dotyczących wydawania pozwoleń na energię ze źródeł odnawialnych oraz szkolenie podmiotów zajmujących się wydawaniem pozwoleń i związanych z nim narzędzi cyfrowych.

Reforma obejmuje:

- Wejście w życie aktu ustawodawczego ustanawiającego jednostkę misji ds. licencjonowania projektów w zakresie energii odnawialnej 2030 (umer 2030). Zadanie roku 2030 polega m.in. na:
 - o Zapewnienie realizacji celów zmienionego krajowego planu w dziedzinie energii i klimatu do 2030 r. oraz przyspieszenie realizacji projektów dotyczących energii ze źródeł odnawialnych w Portugalii;
 - o Opracowanie podręcznika procedur w celu wsparcia i uproszczenia procedury licencjonowania społeczności energetycznych działających w zakresie konsumpcji własnej i społeczności energetycznych działających w zakresie energii odnawialnej;
 - o Opracowanie i wdrożenie *punktu kompleksowej obsługi ds. licencjonowania* i monitorowania projektów w zakresie energii odnawialnej oraz zarządzanie nim (RP-C14-i02);
 - o Opracowanie wniosku w sprawie programu sektorowego na rzecz obszarów docelowych w zakresie odnawialnych źródeł energii;
 - o Skonsolidowanie ram prawnych i regulacyjnych mających zastosowanie do udzielania licencji na energię elektryczną i ochronę środowiska w odniesieniu do projektów w zakresie energii odnawialnej i magazynowania energii.

- Reforma obejmuje również ustanowienie rozporządzenia w sprawie gminnych licencji na projekty w zakresie energii odnawialnej i magazynowania energii ze źródeł odnawialnych w drodze zmiany rozporządzenia ministerialnego nr 113/2015, w którym określono odpowiednie elementy, które należy przedłożyć w ramach gminnej procedury wydawania zezwoleń na projekty dotyczące energii odnawialnej.
- Reforma określa również harmonogram alokacji nowych mocy w zakresie energii odnawialnej, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów geograficznych wynikających z programu sektorowego „Odnawialne obszary docelowe”.
- Reforma obejmuje również szkolenie 500 kierowników i techników centralnej, regionalnej i lokalnej administracji publicznej w zakresie procedur wydawania pozwoleń na projekty dotyczące energii odnawialnej i magazynowania energii.

Wdrożenie reformy zostanie zakończone do dnia 30 czerwca 2024 r.

Inwestycje RP-C21-i06 Środek scale-up: Wodór i gazy odnawialne

Celem tej inwestycji jest zwiększenie skali istniejącej inwestycji C14 -i01: *Wodór i gazy odnawialne* w ramach komponentu 14.

Zwiększona część środka zwiększa zdolność produkcyjną wodoru odnawialnego i gazu odnawialnego. Środek ten obejmuje działania sprzyjające produkcji, magazynowaniu, transportowi i dystrybucji gazów odnawialnych mające na celu zwiększenie udziału gazów odnawialnych w zużyciu energii, ograniczenie emisji gazów cieplarnianych, zmniejszenie zależności energetycznej i poprawę bezpieczeństwa dostaw energii.

Wspierane są różne zastosowania, takie jak wykorzystanie gazów odnawialnych w transporcie i wprowadzanie gazów odnawialnych do sieci gazu ziemnego.

Do produkcji wodoru odnawialnego stosuje się wyłącznie elektrolizę.

Do produkcji innych gazów pochodzących ze źródeł odnawialnych stosuje się inne technologie: procesy termochemiczne i hydrotermiczne (wyłącznie do produkcji zrównoważonego biometanu); procesy biologiczne (biofotoliza i fermentacja); wzbogacenie biogazu w wyniku fermentacji beztlenowej biomasy wykorzystuje się wyłącznie do produkcji zrównoważonego biometanu (produkcja biogazu może być wspierana, jeżeli obejmuje ona również modernizację biogazu w kierunku zrównoważonego biometanu); oraz d) metanację wytwarza się wyłącznie z bioodpadów.

Produkcja wodoru odnawialnego innych gazów pochodzących ze źródeł odnawialnych musi być zgodna z dyrektywą w sprawie odnawialnych źródeł energii i aktami delegowanymi do niej (2018/2001/UE).

Inwestycje mają bardzo szczególny nacisk i mają na celu zwiększenie zainstalowanej zdolności do produkcji wodoru odnawialnego i innych gazów odnawialnych, w tym mocy zainstalowanej w elektrolizerach do produkcji wodoru odnawialnego. Projekt jest realizowany w drodze otwartego(-ych) zaproszenia(-ów) do składania ofert w celu wsparcia projektów w maksymalnej wysokości 15 000 000 EUR na projekt.

Środek ten wspiera dojrzałe technologie (TRL > 8), zachęcając nie tylko do produkcji wodoru odnawialnego, ale również do produkcji innych gazów odnawialnych poprzez odzyskiwanie energii między innymi z składnika organicznego odpadów komunalnych, osadów z oczyszczalni ścieków, ścieków rolniczych i przemysłowych (z wyłączeniem odpadów z tworzyw sztucznych). W ramach tej inwestycji nie przewiduje się produkcji pochodzących z recyklingu paliw węglowych.

Realizacja inwestycji zakończy się do dnia 30 czerwca 2026 r.

Inwestycja RP-C21-i07: Badania techniczne dotyczące potencjału energii morskiej

Celem tej inwestycji jest umożliwienie państwu portugalskiemu przeprowadzenia konkurencyjnych procedur przetargowych na instalację pływającej mocy morskiej energii wiatrowej.

Inwestycja polega na opracowaniu badań geofizycznych, geotechnicznych, wiatrowych, fal i prądu o wysokiej rozdzielczości na obszarze co najmniej 2 000 km² w Oceanie Atlantyckim. Badania, po ich zakończeniu, służą jako podstawa do rozpoczęcia kolejnych aukcji dla obszarów morskich wymienionych w krajowym planie planowania przestrzennego obszarów morskich (PSOEM).

Realizacja inwestycji zakończy się do dnia 30 czerwca 2026 r.

Inwestycja RP-C21-i08: Elastyczność sieci i magazynowanie

Celem tej inwestycji jest zwiększenie elastyczności publicznej sieci elektroenergetycznej, co umożliwi optymalizację systemu elektroenergetycznego i elastyczne zarządzanie nim, również z uwagi na spodziewany wzrost produkcji i zużycia energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych.

Inwestycja obejmuje wsparcie na instalację co najmniej 500 MW zdolności magazynowania energii w sieci elektroenergetycznej (zarówno na poziomie przesyłu, jak i dystrybucji). Zdolności magazynowania przydziela się na podstawie wstępnej identyfikacji obszarów najbardziej potrzebujących, takich jak obszary o największych ograniczeniach sieciowych lub o największym udziale energii ze źródeł odnawialnych. Projekty otrzymują wsparcie w wysokości do 20 % kosztów kwalifikowalnych.

Realizacja tej inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 grudnia 2025 r.

Inwestycja RP-C21-i09: Punkt kompleksowej obsługi w zakresie licencjonowania i monitorowania projektów dotyczących energii ze źródeł odnawialnych

Celem tej inwestycji jest ułatwienie rozwoju projektów dotyczących energii ze źródeł odnawialnych poprzez stworzenie cyfrowej platformy kompleksowej obsługi do celów wydawania zezwoleń i monitorowania projektów dotyczących energii odnawialnej.

Inwestycja polega na opracowaniu i uruchomieniu platformy cyfrowej kompleksowej obsługi. Platforma obejmuje następujące funkcje:

- Moduł licencjonowania projektów w zakresie konsumpcji własnej i społeczności energetycznych działających w zakresie energii odnawialnej oraz magazynowania w systemach za licznikiem;
- Moduł licencjonowania scentralizowanych projektów dotyczących wyłącznie energii ze źródeł odnawialnych w sieci oraz magazynowania w systemach za licznikami;
- Moduł licencjonowania projektów dotyczących wyłącznie magazynowania;
- Moduł obserwowalności i statystyki dla projektów dotyczących energii ze źródeł odnawialnych.

Punkt kompleksowej obsługi zostanie opracowany w dwóch etapach:

- W pierwszym etapie platforma cyfrowa musi funkcjonować trzy moduły licencjonowania, umożliwiające użytkownikom monitorowanie różnych etapów procedury udzielania licencji (w tym fazy opracowywania, uruchamiania, testowania i uruchamiania). Platforma przedstawia wymogi i terminy związane z udzielaniem licencji na projekty związane z energią ze źródeł odnawialnych.
- W drugiej fazie platforma cyfrowa musi również funkcjonować moduły obserwowalności i statystyki, umożliwiające użytkownikom wprowadzanie danych i wymianę dokumentów związanych z procedurami udzielania licencji, a także z realizacją licencjonowanego

projektu. Platforma obejmuje funkcje zdalnej obserwacji (obrazowania satelitarnego) w celu poprawy monitorowania realizacji projektów przez organy publiczne.

Ponadto inwestycja obejmuje dematerializację (cyfryzację, archiwizację i usuwanie) istniejących dokumentów zezwalających, zgodnie z ustaleniami Dyrekcji Generalnej ds. Energii i Geologii.

Punkt kompleksowej obsługi musi być zgodny z „Europejskim kodeksem postępowania w zakresie efektywności energetycznej ośrodków przetwarzania danych”.

Realizacja tej inwestycji zostanie zakończona do dnia 30 czerwca 2025 r.

Inwestycja RP-C21-i10-RAA: System zachęt do zakupu i instalacji systemów magazynowania energii odnawialnej na Azorach

Celem tej inwestycji jest wspieranie transformacji energetycznej na Azorach, przyczyniając się do zwiększenia niezależności energetycznej archipelagu.

Inwestycja obejmuje system zachęt do zakupu i instalacji systemów magazynowania mających na celu magazynowanie energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych na potrzeby konsumpcji własnej przez gospodarstwa domowe, przedsiębiorstwa, spółdzielnie, organizacje nienastawione na zysk i instytucje charytatywne. Inwestycja musi być zgodna z regionalnym dekretem ustawodawczym 12/2023/A, w którym wprowadzono do 85 % zachętę do zakupu i instalacji systemów magazynowania energii, jeżeli mają one uzupełniać systemy fotowoltaiczne zakupione w ramach programu zachęt finansowanego w ramach RRP (C14-i03-RAA).

Realizacja tej inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 grudnia 2025 r.

Inwestycje RP-C21-i11-RAM: System zachęt do produkcji i magazynowania energii ze źródeł odnawialnych na Maderze i Porto Santo

Celem tej inwestycji jest wspieranie transformacji energetycznej w Regionie Autonomicznym Madery, w tym na wyspie Porto Santo, przyczyniając się do zwiększenia jego niezależności energetycznej.

Inwestycja obejmuje system zachęt do zakupu i instalacji systemów wytwarzania i magazynowania energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych na potrzeby konsumpcji własnej, a także do zakupu i instalacji urządzeń do produkcji ciepłej wody i wytwarzania ciepła z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii przez gospodarstwa domowe, mikroprzedsiębiorstwa oraz małe i średnie przedsiębiorstwa oraz instytucje niekomercyjne.

Wszystkie osoby fizyczne i prawne będące właścicielami budynku w Regionie Autonomicznym Madery, z wyłączeniem autonomicznej administracji regionalnej, administracji lokalnej i bezpośredniej administracji państwa, kwalifikują się do przyznania dotacji bezzwrotnych.

Realizacja tej inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 marca 2026 r.

Inwestycja RP-C21-i12: Środek scale-up: Dekarbonizacja transportu publicznego

Celem inwestycji jest zwiększenie skali TC-C15-i05: Obniżenie emisyjności transportu publicznego w ramach komponentu 15.

Skalowana część środka zwiększa liczbę nowych autobusów bezemisyjnych wykorzystywanych w transporcie publicznym. Zakres inwestycji zostanie rozszerzony z obszarów metropolitalnych Lizbony i Porto na całe kontynentalne terytorium Portugalii i obejmuje również instalację stacji ładowania lub tankowania paliw.

Inwestycja RP-C21-i13-RAM: Dekarbonizacja transportu

Celem tego środka jest promowanie dekarbonizacji transportu w Regionie Autonomicznym Madery.

Inwestycja obejmuje:

(i) Zakup 26 autobusów bezemisyjnych (elektrycznych lub napędzanych wodorem) na potrzeby publicznego transportu pasażerskiego i usług turystycznych.

(II) Instalację punktów ładowania niezbędnych do eksploatacji autobusów.

(III) Program złomowania pojazdów, pod warunkiem że zostaną one zastąpione zakupem pojazdów elektrycznych, przy maksymalnym wkładzie finansowym w wysokości 6 000 EUR na złomowany pojazd oraz zachętach w zależności od różnych kategorii społeczno-gospodarczych.

Realizacja tej inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 marca 2026 r.

Inwestycja RP-C21-i14: Autobus Szybkiego Tranzytu Braga

Inwestycja ta ma na celu poprawę zrównoważonego transportu publicznego w Bradze.

Inwestycja polega na stworzeniu nowego systemu szybkiego tranzytu autobusowego w mieście Braga. System działa głównie na specjalnych pasach ruchu i tylko z autobusami bezemisyjnymi (elektrycznymi lub napędzanymi wodorem). Należy zbudować dwie linie: żółta linia między stacją kolejową a Avenida Robert Smith i czerwoną linią, między stacją kolejową a szpitalem w Bradze.

Inwestycja obejmuje również zakup dziesięciu autobusów bezemisyjnych, w tym stacji ładowania niezbędnych do eksploatacji linii.

Realizacja tej inwestycji zostanie zakończona do dnia 30 czerwca 2026 r.

Inwestycja RP-C21-i15-RAA: Zakup dwóch promów elektrycznych

Inwestycja ta ma na celu zwiększenie dekarbonizacji transportu i mobilności wewnętrznej w Autonomicznym Regionie Azorów.

Inwestycja polega na zakupie dwóch promów elektrycznych dla przedsiębiorstwa publicznego Atlânticoline S.A. do przewozu osób i pojazdów między wyspami Pico, Faial i São Jorge. Minimalna pojemność promów wynosi 200 i 100 pasażerów.

Realizacja tej inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 grudnia 2025 r.

Inwestycja RP-C21-i16: Nazaré Funicular

Inwestycja ta ma na celu zapewnienie zrównoważonego transportu publicznego w Nazaré.

Inwestycja obejmuje wdrożenie mechanicznego rozwiązania transportowego (funikularnego) o długości około 200 metrów między Praia a obszarem Pedreineira. Grzyby są zintegrowane z siecią transportu publicznego i dostępne dla rowerów i osób o ograniczonej możliwości poruszania się.

Realizacja tej inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 marca 2026 r.

U.2. Kamienie milowe, wartości docelowe, wskaźniki i harmonogram monitorowania i realizacji na potrzeby bezzwrotnego wsparcia finansowego

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
21.1	RP-C21-i01	T	Wsparcie finansowe dla projektów uproszczonych w zakresie dekarbonizacji przemysłu		Liczba	310	810	KW. 2	2026	Liczba projektów, które otrzymały wsparcie finansowe na dekarbonizację przemysłu i które dotyczą co najmniej jednego z następujących obszarów: procesy i technologie niskoemisyjne; przyjęcie środków w zakresie efektywności energetycznej; oraz włączenie energii odnawialnej i magazynowania energii. W przypadku wspieranych instalacji przemysłowych zapewnia się redukcję średnio o 30 % bezpośrednich i pośrednich emisji gazów cieplarnianych w przypadku projektów odpowiadających obszarowi interwencji 024ter oraz zgodność z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyni poważnych szkód” (2021/C58/01), w tym w odniesieniu do instalacji objętych unijnym systemem handlu uprawnieniami do emisji, aby zapewnić osiągnięcie przez wspierane instalacje prognozowanych emisji gazów cieplarnianych poniżej poziomu referencyjnego ustanowionego dla przydziału bezpłatnych uprawnień, jak określono w rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) 2021/447.
21.2	RP-C21-i02	T	Renowacja pod względem efektywności energetycznej prywatnych budynków mieszkalnych		m²	0	6 588 000	KW. 3	2025	Powierzchnia wyremontowanych prywatnych budynków mieszkalnych. Renowacje zwiększające efektywność energetyczną zapewniają średnio co najmniej renowację średnio dogłębną zgodnie z definicją zawartą w zaleceniu Komisji (UE) 2019/786 w sprawie renowacji budynków. 60 % powierzchni poddanej renowacji w ramach tej inwestycji przeznacza się na budynki wielomieszkaniowe.
21.3	RP-C21-i02	T	Dodatkowa zdolność produkcyjna energii ze źródeł odnawialnych na potrzeby konsumpcji własnej i wykorzystania w prywatnym sektorze		MW	0	10	KW. 3	2025	Dodatkowe moce produkcyjne w zakresie energii ze źródeł odnawialnych (takie jak panele fotowoltaiczne i akumulatory w miarę dojrzewania tej ostatniej technologii) zainstalowane na potrzeby konsumpcji własnej i do wykorzystania w prywatnym sektorze mieszkaniowym.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
			mieszkaniowym							
21.4	RP-C21-i03	T	Renowacja budynków usługowych pod kątem efektywności energetycznej		m²	360,000	1 060 000	KW. 2	2026	Całkowita powierzchnia budynków wykorzystywanych przez sektor usług, które podlegają renowacjom pod kątem efektywności energetycznej. Renowacje zwiększające efektywność energetyczną zapewniają średnio co najmniej renowację średnio dogłębną zgodnie z definicją zawartą w zaleceniu Komisji (UE) 2019/786 w sprawie renowacji budynków.
21.5	RP-21-i04-RAM	T	Dodatkowa zdolność produkcyjna energii ze źródeł odnawialnych na potrzeby konsumpcji własnej i wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych przez społeczność w renowowanych budynkach publicznych		MW	0	1.3	KW. 4	2025	Dodatkowa zdolność produkcyjna energii ze źródeł odnawialnych na potrzeby konsumpcji własnej w budynkach publicznych.
21.6	RP-21-i04-RAM	T	Renowacja zwiększająca efektywność energetyczną budynków użyteczności publicznej		m²	0	105 000	KW. 4	2025	Całkowita powierzchnia 105000 metrów kwadratowych w budynkach publicznych jest poddawana renowacjom zwiększającym efektywność energetyczną. Renowacje zwiększające efektywność energetyczną zapewniają średnio co najmniej renowację średnio dogłębną zgodnie z definicją zawartą w zaleceniu Komisji (UE) 2019/786 w sprawie renowacji budynków.
21.7	RP-C21-r43	M	Wejście w życie przepisów ustanawiających Krajowe Obserwatorium Ubóstwa Energetycznego (ONPE)	Przepis aktu prawnego wskazujący na wejście w życie ustawodawstwa				KW. 3	2023	Wejście w życie przepisów ustanawiających Krajowe Obserwatorium Ubóstwa Energetycznego (ONPE), w tym definicji zarządzania, obowiązków i celów, jak określono w opisie środka.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
21.8	RP-C21-r43	M	Uruchomienie instrumentu finansowego na rzecz walki z ubóstwem energetycznym	Uruchomienie instrumentu finansowego na rzecz walki z ubóstwem energetycznym				KW. 1	2025	Uruchomienie instrumentu finansowania środków w zakresie efektywności energetycznej w sektorze mieszkaniowym w celu przeciwdziałania ubóstwu energetycznemu w określonych profilach gospodarstw domowych. Decyzja ta zostaje przyjęta w drodze wejścia w życie odpowiednich przepisów lub przyjęcia decyzji przez instytucję finansową.
21.9	RP-C21-r44	M	Podpisanie protokołu o współpracy	Podpisanie protokołu o współpracy				KW. 4	2023	Podpisanie protokołu o współpracy między Agência para a Energia (ADENE), Associação Nacional de Freguesias (Anafre) i Rede Nacional de Agências de Energia (RNAE), Associação Nacional de Municípios (ANMP) i Confederação Nacional de Instituições de Solidariedade (CNIS) w celu utworzenia <i>Espaços Cidadão Energia</i> , oraz określające ich zadania, strukturę zarządzania i finansowania.
21.10	RP-C21-r44	T	Działania na rzecz budowania zdolności		Liczba	0	300	KW. 4	2024	300 wykwalifikowanych specjalistów zostanie przeszkolonych do pełnienia różnych ról w <i>Espaços Cidadão Energia</i> .
21.11	RP-C21-r44	T	Inauguracja <i>Espaços Cidadão Energia</i>		Liczba	0	50	KW. 1	2025	50 fizycznych <i>Espaços Cidadão Energia</i> jest operacyjnych i otwartych dla obywateli.
21.12	RP-C21-i05	M	Podpisanie warunków akceptacji na realizację projektów przemysłowych	Podpisanie warunków akceptacji dla realizacji projektów przemysłowych.				KW. 2	2024	Warunki akceptacji podpisuje się w odniesieniu do realizacji projektów przemysłowych, które są wybierane w drodze konkurencyjnych zaproszeń do składania wniosków, związanych ze strategicznymi technologiami na rzecz transformacji klimatycznej, jak określono w opisie środka. Warunki akceptacji zapewniają zgodność z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyni poważnych szkód” (2021/C58/01) transakcji objętych wsparciem w ramach tego środka poprzez wykorzystanie wykazu wyłączeń oraz wymóg zgodności z odpowiednimi unijnymi i krajowymi przepisami w zakresie ochrony środowiska.
21.13	RP-C21-i05	T	Zakończenie 5 projektów przemysłowych w zakresie technologii		Liczba	0	5	KW. 2	2026	Ukończenie co najmniej pięciu projektów z zakresu technologii przemysłowych, których poziom gotowości technologicznej wynosi co najmniej siedem, związanych ze strategicznymi technologiami na rzecz transformacji

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
			strategicznych na rzecz transformacji klimatycznej							klimatycznej, jak określono w opisie środka.
21.14	RP-C21-r45	T	Działania szkoleniowe w zakresie umiejętności ekologicznych		Liczba	0	12 500	KW. 4	2024	Liczba osób przeszkolonych w ramach programu „Zielona praca i umiejętności” albo kursów w Centrum Szkolenia na rzecz Transformacji Energetycznej.
21.15	RP-C21-r45	T	Działania szkoleniowe w zakresie umiejętności ekologicznych		Liczba	12 500	25 000	KW. 4	2025	Liczba osób przeszkolonych w ramach programu „Zielona praca i umiejętności” albo kursów w Centrum Szkolenia na rzecz Transformacji Energetycznej. W ośrodku szkoleniowym ds. transformacji energetycznej przeszkolono co najmniej 12500 osób.
21.16	RP-C21-r46	M	Wejście w życie aktu administracyjnego lub prawnego dotyczącego wodoru odnawialnego	Przepis w akcie administracyjnym lub prawnym wskazujący na jego wejście w życie				KW. 3	2023	Wejście w życie aktu administracyjnego lub prawnego dotyczącego wodoru odnawialnego określającego, że za instalacje produkujące wodór odnawialny uznaje się wyłącznie instalacje spełniające wymogi zawarte w dyrektywie w sprawie odnawialnych źródeł energii i jej aktach delegowanych (2018/2001/UE).
21.17	RP-C21-r46	M	Wejście w życie zmienionego rozporządzenia w sprawie krajowej sieci przesyłu gazu i rozporządzenia w sprawie krajowej sieci dystrybucji gazu	Przepis w rozporządzeniach wskazujący na wejście w życie rozporządzenia				KW. 2	2024	Wejście w życie zmienionego rozporządzenia w sprawie krajowej sieci przesyłowej gazu oraz rozporządzenia w sprawie krajowej sieci dystrybucji gazu określających kryteria wprowadzania wodoru odnawialnego do sieci gazowej.
21.18	RP-C21-r47	M	Rozpoczęcie pierwszej aukcji scentralizowanego zakupu zrównoważonego biometanu	Rozpoczęcie pierwszej aukcji scentralizowanego zakupu zrównoważonego biometanu				KW. 3	2023	Rozpoczęcie pierwszej aukcji scentralizowanego zakupu zrównoważonego biometanu, zgodnie z zasadami określonymi w zarządzeniu rządowym 15/2023 z dnia 4 stycznia, mającej na celu zakup 150 GWh/rok biometanu do wprowadzenia do krajowej sieci gazowej.
21.19	RP-C21-r47	M	Przyjęcie planu działania dotyczącego biometanu	Przyjęcie planu działania dotyczącego biometanu				KW. 1	2024	Przyjęcie planu działania na rzecz biometanu, w którym ustanawia się strategię rozwoju rynku biometanu.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
21.20	RP-C21-r48	M	Utworzenie umera 2030 r.	Przepis w akcie ustawodawczym wskazujący na wejście w życie aktu ustawodawczego				KW. 3	2023	Wejście w życie powiązanego aktu ustawodawczego ustanawiającego umera 2030 r. W akcie ustawodawczym określa się zadania na rok 2030 określone w opisie środka.
21.21	RP-C21-r48	M	Wejście w życie rozporządzenia w sprawie zezwoleń gminnych na projekty w zakresie energii odnawialnej i magazynowania energii ze źródeł odnawialnych	Przepis rozporządzenia gminnego wskazujący na wejście w życie rozporządzenia gminnego				KW. 3	2023	Publikacja uchwały Rady Ministrów ustanawiającej rozporządzenie w sprawie zezwoleń gminnych na projekty i magazynowanie energii ze źródeł odnawialnych.
21.22	RP-C21-r48	M	Szkolenie personelu zajmującego się wydawaniem pozwoleń na projekty w zakresie energii odnawialnej		Liczba	0	500	KW. 2	2024	500 kierowników i techników centralnej, regionalnej i lokalnej administracji publicznej zostaje przeszkolonych w dziedzinach związanych z procedurami wydawania pozwoleń na projekty dotyczące energii ze źródeł odnawialnych i magazynowaniem energii.
21.23	RP-C21-r48	M	Przyjęcie harmonogramu alokacji nowych mocy w zakresie energii odnawialnej, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów geograficznych wynikających z programu sektorowego „Odnawialne obszary docelowe”	Przyjęcie harmonogramu alokacji nowych mocy OZE w oparciu o obszary docelowe				KW. 2	2024	Przyjęcie harmonogramu alokacji nowych zdolności w zakresie energii odnawialnej na potrzeby rozwoju projektów dotyczących energii odnawialnej (proponowanego przez umera 2030 r.), ze szczególnym uwzględnieniem obszarów geograficznych wynikających z programu sektorowego „Odnawialne cele do obszarów”, który ma zostać opublikowany w 2024 r.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
21.24	RP-C21-i06	M	Zaproszenie do składania ofert na projekty dotyczące produkcji gazu ze źródeł odnawialnych	Ogłoszone zaproszenie do składania ofert				KW. 4	2023	Ogłoszenie zaproszenia do składania wniosków o wsparcie projektów dotyczących co najmniej 77 MW nowej zainstalowanej mocy w zakresie wodoru odnawialnego i innych gazów odnawialnych o zerowym lub zbliżonym do zerowego poziomu emisji gazów cieplarnianych w całym cyklu życia
21.25	RP-C21-i06	T	Dodatkowa zdolność produkcyjna wodoru odnawialnego i gazu odnawialnego		MW	200	277	KW. 2	2026	Dodatkowa moc produkcyjna wodoru odnawialnego i gazów odnawialnych zainstalowana z zerową lub bliską zerową emisją gazów cieplarnianych w całym cyklu życia
21.26	RP-C21-i07	M	Podpisanie umowy (umów) na badania techniczne na obszarach morskich	Podpisanie umowy (umów) na badania techniczne na obszarach morskich				KW. 2	2024	Podpisanie umowy (umów) na badania geofizyczne, geotechniczne, wiatrowe, fale i bieżące badania mające na celu ułatwienie instalacji morskiej energii wiatrowej.
21.27	RP-C21-i07	M	Zakończenie badań technicznych dotyczących morskiej energii wiatrowej	Zakończenie badań technicznych dotyczących morskiej energii wiatrowej				KW. 2	2026	Zakończenie badań geofizycznych, geotechnicznych, wiatrowych, fal i obecnych, mających na celu ułatwienie instalacji morskiej energii wiatrowej i obejmujących obszar co najmniej 2 000 km².
21.28	RP-C21-i08	M	Podpisanie warunków przyjęcia instalacji zdolności magazynowania energii elektrycznej	Podpisanie warunków przyjęcia instalacji o mocy co najmniej 500 MW				KW. 2	2024	Podpisane warunki przyjęcia instalacji co najmniej 500 MW pojemności magazynowej na wstępnie określonych obszarach uznanych za najbardziej potrzebujące.
21.29	RP-C21-i08	T	Instalacja zdolności magazynowania energii elektrycznej		MW	0	500	KW. 4	2025	Zainstalowana zdolność magazynowania energii elektrycznej o mocy co najmniej 500 MW.
21.30	RP-C21-i09	M	Uruchomienie modułów pierwszej fazy platformy cyfrowej punktu	Uruchomienie modułów pierwszej fazy platformy				KW. 4	2024	Uruchomienie modułów pierwszej fazy platformy cyfrowej punktu kompleksowej obsługi do celów wydawania pozwoleń na projekty dotyczące energii ze źródeł odnawialnych i ich monitorowania, jak określono

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
			kompleksowej obsługi do celów wydawania pozwoleń na projekty dotyczące energii ze źródeł odnawialnych i ich monitorowania	cyfrowej punktu kompleksowej obsługi do celów wydawania pozwoleń na projekty dotyczące energii ze źródeł odnawialnych i ich monitorowania						w opisie środka.
21.31	RP-C21-i09	M	Uruchomienie modułów drugiej fazy platformy cyfrowej punktu kompleksowej obsługi do celów wydawania pozwoleń i monitorowania projektów dotyczących energii ze źródeł odnawialnych oraz zakończenie procesu dematerializacji istniejących dokumentów zezwalających.	Uruchomienie modułów drugiego etapu i zakończenie procesu dematerializacji				KW. 2	2025	Uruchomienie modułów drugiej fazy platformy cyfrowej punktu kompleksowej obsługi do celów wydawania pozwoleń i monitorowania projektów dotyczących energii odnawialnej oraz zakończenie procesu dematerializacji istniejących dokumentów zezwalających, zgodnie z potrzebami określonymi przez Dyрекcję Generalną ds. Energii i Geologii, jak określono w opisie środka.
21.32	RP-C21-i10-RAA	T	Instalacja zdolności magazynowania energii elektrycznej		MW	0	8,75	KW. 4	2025	Co najmniej 8,75 MW zdolności magazynowania energii elektrycznej zainstalowanej na potrzeby konsumpcji własnej.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
21.33	RP-C21-i11-RAM	T	Zwiększenie mocy zainstalowanej w jednostkach wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych na potrzeby konsumpcji własnej oraz zwiększenie zainstalowanej mocy magazynowej na potrzeby konsumpcji własnej		MW	0	5.25	KW. 1	2026	Zainstalowano co najmniej 2,75 MW mocy do wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych na potrzeby konsumpcji własnej. Zainstalowano co najmniej 2,5 MW zdolności magazynowania energii elektrycznej na potrzeby konsumpcji własnej.
21.34	RP-C21-i11-RAM	T	Zwiększenie mocy zainstalowanej energii wiatrowej		MW	0	7	KW. 4	2025	Dodatkowa moc wytwarzania energii wiatrowej o mocy 7 MW przyłączona do sieci elektroenergetycznej zostanie zainstalowana na wyspie Porto Santo.
21.35	RP-C21-i12	M	Podpisanie umowy na zakup ekologicznie czystych autobusów w ramach programu dekarbonizacji transportu publicznego	Podpisanie umowy na zakup ekologicznie czystych autobusów w ramach programu dekarbonizacji transportu publicznego				KW. 2	2024	Podpisanie umowy między beneficjentami a organem zarządzającym w oparciu o konkurencyjną procedurę przetargową, w której zobowiąże się do zakupu 300 autobusów bezemisyjnych (elektrycznych i wodorowych).
21.36	RP-C21-i12	T	Zakup nowych autobusów bezemisyjnych (elektrycznych lub wodorowych) wykorzystywanych w transporcie publicznym		Liczba	145	445	KW. 2	2026	Zakupiono 300 nowych autobusów bezemisyjnych (elektrycznych lub wodorowych) i zainstalowano powiązane punkty ładowania lub tankowania paliwa.
21.37	RP-C21-i13-RAM	T	Zakup nowych autobusów bezemisyjnych		Liczba		576	KW. 1	2026	Zakupi się 26 nowych autobusów bezemisyjnych (elektrycznych lub wodorowych) oraz instaluje się punkty ładowania względnie w Regionie Autonomicznym

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
			(elektrycznych lub wodorowych) wykorzystywanych do transportu publicznego i usług turystycznych oraz zakup samochodów elektrycznych zastępujących złomowane pojazdy							Madery. Co najmniej 10 zakupionych autobusów wykorzystuje się w publicznym transporcie pasażerskim. 550 pojazdów złomuje się i zastępuje pojazdami elektrycznymi w Autonomicznym Regionie Madery.
21.38	RP-C21-i14	M	Podpisanie umowy na budowę dwóch linii szybkiego tranzytu autobusowego w Bradze	Podpisanie umowy				KW. 3	2024	Podpisanie umowy o realizację projektu między organami publicznymi a wykonawcą wybranym w drodze otwartej procedury przetargowej. Umowa określa budowę dwóch linii szybkiego tranzytu autobusowego łączących dworzec kolejowy z Avenida Robert Smith i szpitalem w Bradze.
21.39	RP-C21-i14	M	Budowa dwóch linii szybkiego przejazdu autobusowego w Bradze		Kilometry		12.2	KW. 2	2026	Na liniach szybkiego tranzytu autobusowego w Bradze (żółta i czerwona linia) należy zakończyć prace budowlane o długości 12,2 km, łączące dworzec kolejowy z Avenida Robert Smith i Szpitalem w Bradze. System działa głównie na specjalnych pasach ruchu i tylko z autobusami bezemisyjnymi. Inwestycja obejmuje również zakup dziesięciu autobusów bezemisyjnych, w tym stacji ładowania niezbędnych do eksploatacji linii. Linie muszą być gotowe do natychmiastowego wykonywania planowanych usług transportowych.
21.40	RP-C21-i15-RAA	M	Podpisanie umowy zakupu dwóch promów elektrycznych do przewozu osób i pojazdów między wyspami Pico, Faial i São Jorge	Podpisanie umowy				KW. 1	2024	Podpisanie umowy między organami publicznymi a wykonawcą wybranym w drodze otwartej procedury przetargowej na zakup dwóch promów elektrycznych do przewozu osób i pojazdów między wyspami Pico, Faial i São Jorge.
21.41	RP-C21-i15-RAA	T	Uruchomienie dwóch nowych promów elektrycznych		Liczba		2	KW. 4	2025	Zakupi się dwa nowe promy elektryczne, które będą wykorzystywane do przewozu osób i pojazdów między wyspami Pico, Faial i São Jorge. Minimalna pojemność promów wynosi odpowiednio 200 i 100 pasażerów.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
21.42	RP-C21-i16	M	Podpisanie umowy na realizację projektu	Podpisanie umowy				KW. 3	2024	Podpisanie umowy o realizację projektu między organami publicznymi a wykonawcą wybranym w drodze międzynarodowej otwartej procedury przetargowej.
21.43	RP-C21-i16	T	Budowa grzybów	Uruchomienie				KW. 1	2026	Mechaniczny roztwór transportowy (funikularny) o długości około 200 metrów musi być gotowy do natychmiastowego działania, łącząc obszar Pedreneira z dolną powierzchnią wsi Nazaré.

V. KOMPONENT 22: Audyt i Kontrola

V.1. Opis reformy

Reforma RE-C22-r49: Ustalenia dotyczące monitorowania i wdrażania planu odbudowy i zwiększania odporności

Celem środka jest poprawa monitorowania i realizacji planu odbudowy i zwiększania odporności. Aby zapewnić skuteczne wdrożenie proporcjonalnych środków zwalczania nadużyć finansowych i korupcji, Portugalia zmieni umowy podpisane między jednostką koordynującą „EMRP” a wszystkimi organami odpowiedzialnymi za realizację RRP, aby dodać dla organów wdrażających prawny obowiązek przeprowadzenia oceny ryzyka nadużyć finansowych w terminie trzech miesięcy od zmiany ich umów, a w przypadku gdy ocena ryzyka nadużyć finansowych wskazuje na ryzyko, które nie jest uwzględnione w istniejących kontrolach, do opracowania planu działania zawierającego dodatkowe kontrole. Obowiązek ten jest odzwierciedlony w podręczniku procedur jednostki koordynującej. Organ koordynujący przekazuje również formalnie wszystkim organom wdrażającym wytyczne techniczne, aby pomóc im w przeprowadzaniu oceny ryzyka nadużyć finansowych. Ponadto Portugalia udoskonali procedury w celu zmniejszenia lub ograniczenia ryzyka podwójnego finansowania poprzez wprowadzenie skutecznych systematycznych kontroli krzyżowych wniosków o potencjalne finansowanie w ramach RRF oraz między RRF a innymi programami unijnymi, zgodnie z zasadą należytego zarządzania finansami. Organ koordynujący przedstawia dokument opisujący proponowane szczegółowe kontrole krzyżowe dotyczące podwójnego finansowania w celu potwierdzenia, że istnieją odpowiednie procedury w celu uniknięcia podwójnego finansowania.

V.2. Cele pośrednie, wartości docelowe, wskaźniki i harmonogram monitorowania i realizacji

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Termin realizacji		Opis i jasna definicja każdego kamienia milowego i wartości docelowej
					Jednostka pomiaru	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
22.1	Ad-C22-r49	M	Zmiana umów w sprawie finansowania między EMRP a organami wdrażającymi w celu uwzględnienia obowiązku przeprowadzenia oceny ryzyka nadużyć finansowych	Zmienione umowy				KW. 3	2023	Organ koordynujący „EMRP” zmienia umowy podpisane ze wszystkimi organami odpowiedzialnymi za realizację RRP w celu dodania prawnego zobowiązania organów wdrażających do przeprowadzenia oceny ryzyka nadużyć finansowych w terminie trzech miesięcy od zmiany ich umów, a w przypadku gdy w ocenie ryzyka nadużyć finansowych zidentyfikowano ryzyko, które nie jest uwzględnione w istniejących kontrolach, do opracowania planu działania zawierającego dodatkowe kontrole. Obowiązek ten jest odzwierciedlony w podręczniku procedur jednostki koordynującej. Organ koordynujący przekazuje również formalnie wszystkim organom wdrażającym wytyczne techniczne, aby pomóc im w przeprowadzaniu oceny ryzyka nadużyć finansowych.
22.2	Ad-C22-r49	M	Wprowadzenie kontroli krzyżowych pod kątem podwójnego finansowania	Wdrożenie odpowiednich procedur				KW. 3	2023	Władze portugalskie udoskonalą i wdrażają odpowiednie procedury w celu zmniejszenia lub ograniczenia ryzyka podwójnego finansowania poprzez wprowadzenie skutecznych systematycznych kontroli krzyżowych wniosków o potencjalne finansowanie w ramach RRF oraz między RRF a innymi programami unijnymi, zgodnie z zasadą należytego zarządzania finansami.

2. Szacunkowy łączny koszt planu odbudowy i zwiększania odporności

Szacowane łączne koszty planu odbudowy i zwiększania odporności Portugalii wynoszą 22 215 870 313 EUR.

Szacowane łączne koszty rozdziału REPowerEU wynoszą 855 400 000 EUR. W szczególności szacunkowe łączne koszty działań, o których mowa w art. 21c ust. 3 lit. a) rozporządzenia (UE) 2023/435, wynoszą 0 EUR, podczas gdy koszty pozostałych działań w rozdziale REPowerEU wynoszą 855 400 000 EUR.

SEKCJA 2: WSPARCIE FINANSOWE

1. Wkład finansowy

Transze, o których mowa w art. 2 ust. 2, mają następującą strukturę:

1.1. Pierwszy wniosek o płatność (bezzwrotne wsparcie):

Numer porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa
1.29	Ad-C01-i05-RAM	M	Wdrożenie systemu klasyfikacji, profilu funkcjonalnego i systemu odesłań użytkowników do regionalnego modelu zintegrowanych usług stałej opieki na Maderze
1.4	Ad-C01-r02	M	Wejście w życie nowego dekretu z mocą ustawy w sprawie zdrowia psychicznego, który określa zasady organizacji usług opieki w zakresie zdrowia psychicznego
2.13	Ad-C02-i04-RAA	T	Interwencje w zakresie zasobów mieszkaniowych w Autonomicznym Regionie Azorów
2.14	Ad-C02-i04-RAA	T	Interwencje w budynkach mieszkalnych Regionu Autonomicznego Azorów – renowacja
2.19	Ad-C02-r04	M	Wejście w życie dekretu z mocą ustawy zatwierdzającego ramy prawne krajowego planu pilnego i tymczasowego mieszkalnictwa
3.17	Ad-C03-i05	M	Publikacja oferty dotyczącej „Budowa infrastruktury cyfrowej na potrzeby dostępności 360°”
3.20	Ad-C03-r08	M	Przyjęcie krajowej strategii zwalczania ubóstwa
3.21	Ad-C03-r06	M	Przyjęcie krajowej strategii na rzecz integracji osób z niepełnosprawnościami na lata 2021–2025
3.22	Ad-C03-r05	M	Wejście w życie uproszczonego systemu instalacji sprzętu socjalnego
3.23	Ad-C03-r07	M	Zatwierdzenie planów działania na rzecz społeczności znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na obszarach metropolitalnych Lizbony i Porto
5.1	Ad-C05-r09	M	Aktualizacja wytycznych dotyczących strategii na rzecz innowacji technologicznych i biznesowych dla Portugalii do 2030 r.
5.11	Ad-C05-i03	M	Procedura przetargowa na projekty w zakresie badań naukowych i innowacji
5.15	Ad-C05-i04-RAA	M	Przyjęcie rozporządzenia w sprawie instrumentu dokapitalizowania przedsiębiorstw na Azorach
5.16	Ad-C05-i04-RAA	M	Przyjęcie polityki inwestycyjnej dotyczącej instrumentu dokapitalizowania przedsiębiorstw na Azorach
5.2	Ad-C05-r11	T	Rozszerzenie sieci uznanych laboratoriów współpracy
5.3	Ad-C05-r11	M	Wejście w życie nowego systemu prawnego dotyczącego centrów technologii i innowacji
5.4	Ad-C05-r12	M	Zatwierdzenie planu innowacji dla rolnictwa

Numer porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa
6.13	Ad-C06-r15	M	Wejście w życie ustawy ustanawiającej specjalne konkursy na studia wyższe
6.14	Ad-C06-r15	M	Wejście w życie nowych ram prawnych regulujących współpracę instytucji szkolnictwa wyższego z administracją publiczną i przedsiębiorstwami
7.13	Ad-C07-i05-RAA	M	Podpisano umowę na 2 projekty drogowe
7.4	Ad-C07-i01	M	Wybór obszarów przyjmowania przedsiębiorstw na potrzeby interwencji mających na celu poprawę zrównoważenia środowiskowego i cyfryzacji
7.6	Ad-C07-i02	M	Umowa podpisana na 1 projekt drogowy
8.17	Ad-C08-r19	M	Ramy prawne dotyczące obowiązkowego prawa własności gruntów wiejskich na obszarach leśnych
8.19	Ad-C08-r21	M	Ustawa o utworzeniu zintegrowanego systemu zarządzania pożarami na obszarach wiejskich (SGIFR)
10.1	TC-C10-r23	M	Wejście w życie przeglądu aktów Ministerstwa Morza związanych ze wzmocnieniem zdolności finansowania gospodarki morskiej i innowacji za pośrednictwem niebieskiego funduszu
11.1	TC-C11-i01	M	Pierwsze zaproszenie do składania ofert na projekty w zakresie dekarbonizacji przemysłu
12.1	TC-C12-i01	M	Podpisanie protokołu z 2021 r. do programu „Resineiros Vigilantes”
12.5	TC-C12-r25	M	Wejście w życie nowego ogólnego systemu gospodarowania odpadami
14.1	TC-C14-r29	M	Wejście w życie rozporządzenia w sprawie krajowej sieci przesyłowej gazu oraz rozporządzenia w sprawie krajowej sieci dystrybucji gazu
14.2	TC-C14-i01	M	Pierwsze zaproszenie do składania ofert na projekty dotyczące produkcji gazu ze źródeł odnawialnych
16.13	TD-C16-i03	T	Centra innowacji cyfrowych (DIH)
17.6	TD-C17-r32	M	Wejście w życie nowego wzoru umowy o zarządzanie w ramach nowego systemu zachęt/kar za zarządzanie przedsiębiorstwami państwowymi
19.22	TD-C19-r34	M	Wejście w życie ram prawnych dotyczących transformacji cyfrowej administracji publicznej
19.24	TD-C19-r36	M	Utworzenie Krajowego Instytutu Administracji, I.P.
20.2	TD-C20-i01	M	Podpisanie umów zakupu indywidualnych komputerów dla uczniów i nauczycieli
		Kwota raty	636 139 080 EUR

1.2.Drugi wniosek o płatność (bezzwrotne wsparcie):

Numer porządkowy	Powiązane działanie	Kamień milowy/wartość	Nazwa
------------------	---------------------	-----------------------	-------

	(reforma lub inwestycja)	docelowa	
1.13	Ad-C01-i02	M	Wejście w życie warunków odnoszących się do przypadków nagłych sytuacji poddanych badaniu na białym, niebieskim lub zielonym poziomie w szpitalnych służbach ratowniczych w odniesieniu do innych rodzajów usług opieki zdrowotnej, w tym podstawowej opieki zdrowotnej
1.20	Ad-C01-r03	M	Wejście w życie rozporządzenia w sprawie przyznawania wsparcia finansowego przez regionalne organy ds. zdrowia
1.6	Ad-C01-i01	M	Wejście w życie nowego wzoru umowy o zarządzanie
3.24	Ad-C03-i01	M	Podpisanie porozumień między gminami Lizbona/Porto a lokalnymi jednostkami technicznymi określającymi zakres działań, które mają być wspierane.
3.3	Ad-C03-i06	M	Udzielanie zamówień wspierających podmioty wspierające tworzenie i rozbudowę sieci placówek socjalnych/reagowania społecznego.
4.1	Ad-C04-i01	M	Specyfikacje technologiczne sieci obiektów kultury
5.18	Ad-C05-i05-RAA	M	Publikacja programu innowacji i cyfryzacji rolnictwa Azorów
8.14	Ad-C08-i02	T	Utworzenie regionalnych i subregionalnych struktur Krajowego Urzędu ds. Sytuacji Nadzwyczajnych i Ochrony Ludności (ANEPC)
8.15	Ad-C08-i03	M	Publikacja wstępnego sprawozdania Instytutu Ochrony Przyrody i Lasów, I.P.
8.4	Ad-C08-i05	M	Ku platformie BUPi 2.0
8.7	Ad-C08-i05	M	Publikacja umowy dotyczącej sieci struktury zarządzania paliwem podstawowym (RPFGC)
9.9	Ad-C09-i02	M	Publikacja dokumentacji planistycznej środka, z pełnym uwzględnieniem wszelkich wyników i warunków wynikających z OOS
12.2	TC-C12-i01	M	Zatwierdzenie przedłożonych przez konsorcja projektów dotyczących rozwoju nowych produktów, technologii i procesów biogospodarki w sektorach tekstylnym i odzieżowym, obuwniczym i żywic naturalnej
15.10	TC-C15-i04	M	Podpisanie umowy na budowę linii szybkiego tranzytu autobusowego między Praça do Império a Praça Albuquerque Mouzinho w Porto
16.1	TD-C16-r31	M	Wejście w życie przeglądu treści szkoleniowych zawartych w krajowym katalogu kwalifikacji w odniesieniu do modułów w dziedzinie umiejętności cyfrowych oraz przepisów lub regulacji dotyczących tworzenia podpisów i pieczęci cyfrowych
16.2	TD-C16-i01	M	Rozpoczęcie portugalskiej Akademii Cyfrowej i Programów na rzecz Zatrudnienia + Cyfryzacja
17.15	TD-C17-i02	M	Zakończenie wdrażania wstępnego wypełniania wzoru 1 deklaracji gminnego podatku od nieruchomości (IMI) na podstawie danych dostępnych organowi podatkowemu i celnemu
19.11	TD-C19-i04	T	Bezpieczny system łączności ruchomej dla pracowników administracji rządowej
		Kwota raty	1 967 365 517 EUR

1.3.Trzeci wniosek o płatność (bezzwrotne wsparcie):

Numer porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa
1.3	Ad-C01-r01	T	Zakończenie procesu decentralizacji odpowiedzialności w dziedzinie zdrowia w gminach
1.8	Ad-C01-r03	T	Utworzenie nowych zintegrowanych ośrodków odpowiedzialności w szpitalach krajowej służby zdrowia
1.24	Ad-C01-i03	M	Opracowanie działań uświadamiających i szkoleniowych w celu „budowania ścieżek rozwoju pacjentów” w kontekście demencji
1.32	Ad-C01-i06	T	Modernizacja lokalnych sieci informatycznych
1.33	Ad-C01-i06	T	Wdrożenie funkcji telezdrowia i telemonitoringu
2.1	Ad-C02-i01	T	Program wsparcia na rzecz dostępu do mieszkań – podpisane ustalenia dotyczące współpracy lub finansowania
2.4	Ad-C02-i02	T	Krajowe stypendium na zakwaterowanie w sytuacjach nadzwyczajnych i tymczasowych – Podpisanie umów o finansowaniu zakwaterowania w sytuacjach nadzwyczajnych i przejściowych
3.11	Ad-C03-i03-RAM	T	Plany życiowe na rzecz integracji osób bezdomnych.
4.6	Ad-C04-i02	M	Utworzenie sieci „Saber Fazer”
5.5	Ad-C05-i01.01	T	Zawieranie umów na opracowanie nowych produktów, procesów lub usług w odpowiednich obszarach strategicznych (programy innowacji).
5.7	Ad-C05-i01.02	T	Zawieranie umów na opracowanie nowych produktów, procesów lub usług w strategicznych obszarach istotnych dla gospodarki niskoemisyjnej, odporności i przystosowania się do zmiany klimatu
5.9	Ad-C05-i02	T	Umowy z podmiotami obsługującymi interfejs, w tym z laboratoriami współpracy – Colabs, zawarte
6.15	Ad-C06-r16	M	Wejście w życie ustawy o zawodach regulowanych
7.1	Ad-C07-i00	T	Ogólnodostępne punkty ładowania pojazdów elektrycznych
7.7	Ad-C07-i02	M	Podpisano umowę na 2 projekty drogowe
8.18	Ad-C08-r20	M	System monitorowania pokrycia terenu (SMOS)
12.6	TC-C12-r25	M	Wejście w życie zmienionej krajowej strategii na rzecz zielonych zamówień publicznych
15.12	TC-C15-i05	M	Podpisana umowa na zakup ekologicznie czystych autobusów w ramach programu dekarbonizacji transportu publicznego
16.7	TD-C16-i02	T	Stanowiska testowe wybrane do krajowej sieci ośrodków testowych
17.1	TD-C17-r32	T	Zakończenie opracowywania i wdrażania nowych modeli zamówień publicznych na potrzeby krajowego centralnego systemu zamówień publicznych, jak przewidziano w planie strategicznym na lata 2020–2023 podmiotu świadczącego

Numer porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa
			wspólne usługi administracji publicznej
17.2	TD-C17-r32	M	Wejście w życie przepisów stanowiących podstawę państwowej jednostki rozliczeniowej
17.3	TD-C17-r32	M	Zakończenie i zatwierdzenie modelu monitorowania wykonania budżetu i finansów sektora instytucji rządowych i samorządowych
17.7	TD-C17-r32	M	Wejście w życie nowego modelu analizy i ujawniania sytuacji finansowej i wyników przedsiębiorstw państwowych
19.1	TD-C19-i01	T	Usługi publiczne dostępne w uproszczony i spójny sposób za pośrednictwem różnych kanałów
19.4	TD-C19-i02	T	Usługi publiczne bezpiecznie dostępne za pomocą tożsamości elektronicznej i z poszanowaniem zasady jednorazowości
20.3	TD-C20-i01	T	Komputery do indywidualnego użytku uczniów i nauczycieli
20.10	TD-C20-i02-RAA	T	Masowe otwarte kursy internetowe dla nauczycieli i rodziców w ARA
20.14	TD-C20-i03-RAM	T	Podręczniki cyfrowe dla uczniów drugiego i trzeciego cyklu oraz uczniów szkół średnich
22.1	Ad-C22-r49	M	Zmiana umów w sprawie finansowania między EMRP a organami wdrażającymi w celu uwzględnienia obowiązku przeprowadzenia oceny ryzyka nadużyć finansowych
22.2	Ad-C22-r49	M	Wprowadzenie kontroli krzyżowych pod kątem podwójnego finansowania
		Kwota raty	2 010 220 573 EUR

1.4.Czwarty wniosek o płatność (bezzwrotne wsparcie):

Numer porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa
1.1	Ad-C01-r01	M	Wejście w życie aktów prawnych w dziedzinie podstawowej opieki zdrowotnej
1.5	Ad-C01-r02	M	Wejście w życie nowej ustawy o zdrowiu psychicznym, która określa zasady odnoszące się do praw osób cierpiących na chorobę psychiczną i reguluje obowiązkową hospitalizację lub leczenie
1.12	Ad-C01-r03	M	Wejście w życie nowego systemu pełnego poświęcenia w krajowej służbie zdrowia
5.39	Ad-C05-i09	T	Zawieranie umów w celu opracowania nowych produktów, procesów lub usług w odpowiednich obszarach strategicznych (programy innowacji).
5.41	Ad-C05-i10	T	Zawieranie umów na opracowanie nowych produktów, procesów lub usług w strategicznych obszarach istotnych dla

			gospodarki niskoemisyjnej, odporności i przystosowania się do zmiany klimatu.
6.16	Ad-C06-r17	M	Wejście w życie ustawy regulującej pracę za pośrednictwem platform internetowych
8.10	Ad-C08-i04	T	Dostawa pojazdów, maszyn i urządzeń
17.22	TD-C17-r40	M	Wejście w życie aktu prawnego zmieniającego ramy prawne wybranych korzyści podatkowych
18.1	TD-C18-r33	M	Utworzenie wyspecjalizowanych izb w sądach administracyjnych i podatkowych
18.2	TD-C18-r33	M	Wejście w życie systemu prawnego zachęcającego do rozstrzygania sporów na drodze sądowej i pozasądowej
		Kwota raty	937 165 319 EUR

1.5. Piąty wniosek o płatność (bezzwrotne wsparcie):

Numer porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa
1.2	Ad-C01-i01	T	Zapewnienie dostępu do instrumentu stratyfikacji ryzyka w celu wsparcia zarządzania klinicznego w jednostkach funkcjonalnych grup ośrodków zdrowia
1.40	Ad-C01-i04	M	Podpisanie umowy o zarządzanie budową szpitala wschodniego w Lizbonie
1.41	Ad-C01-i10	M	Zatwierdzenie sprawozdania określającego potrzeby NHS w zakresie ciężkiego sprzętu medycznego
2.2	Ad-C01-i10	T	Program wsparcia na rzecz dostępu do mieszkań – Zakupione, wybudowane (o wysokiej efektywności energetycznej) lub rekultywowane (o lepszej charakterystyce energetycznej) lokale mieszkalne udostępniane gospodarstwom domowym
2.6	Ad-C02-i01	T	Krajowe stypendium na zakwaterowanie w sytuacjach nadzwyczajnych i tymczasowych – Pomieszczenia wraz z rozpoczętymi lub zakupionymi pracami budowlanymi na potrzeby obiektów ratunkowych i przejściowych (które mają zostać zbudowane lub zakupione zgodnie ze standardem efektywności energetycznej lub rekultywowane z poprawą charakterystyki energetycznej) w budowie
2.16	Ad-C02-i04-RAA	T	Interwencje w budynkach mieszkalnych Regionu Autonomicznego Azorów – renowacja
4.7	Ad-C04-i02	T	Podpisane umowy na renowację i zachowanie obiektów dziedzictwa kulturowego i teatrów narodowych
4.9	Ad-C04-i01	M	Modernizacja technologiczna ANIM – archiwum ruchomych obrazów
6.3	Ad-C06-i01	T	Zmodernizowane stacje szkoleniowe
7.14	Ad-C07-i05-RAA	M	Podpisano umowę na 8 projektów drogowych
8.5	Ad-C08-i02	T	Szkolenie w zakresie BUPi

Numer porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa
8.12	Ad-C08-i04	T	Instalacja radarów podwójnej polaryzacji
10.8	TC-C10-i04-RAA	M	Rozpoczęcie umowy o roboty budowlane dla centrum technicznego MARTEC
11.2	TC-C11-i01	M	Podpisanie umów o udzielenie wsparcia finansowego
12.7	TC-C12-r39	M	Wejście w życie zharmonizowanej definicji kryteriów dla modulacji ekologicznej
12.8	TC-C12-r39	M	System zachęt do odzyskiwania (system kaucji i refundacji) w odniesieniu do jednorazowych butelek z tworzyw sztucznych, metali żelaznych i aluminium
15.1	TC-C15-i01	M	Podpisanie umowy o rozbudowę sieci metra lisbońskiego
15.4	TC-C15-i02	M	Podpisanie umowy na rozbudowę sieci Porto Metro
15.13	TC-C15-i05	T	Zakup nowych autobusów bezemisyjnych (elektrycznych lub wodorowych) wykorzystywanych w transporcie publicznym
15.14	TC-C15-r30	T	Podpisane umowy o świadczenie usług publicznych w zakresie transportu pasażerskiego na obszarach metropolitalnych i wspólnotach międzygminnych
16.14	TD-C16-i03	M	Tworzenie usług w zakresie wysyłania faktur cyfrowych oraz certyfikacji cyberbezpieczeństwa, prywatności, użyteczności i zrównoważonego charakteru
16.16	TD-C16-i04	T	Wybór projektów dotyczących przemysłu 4.0
17.21	TD-C17-i02	M	Zakończenie realizacji wstępnego wypełnienia konkretnej transakcji podlegającej opłacie skarbowej
17.23	TD-C17-r40	M	Wejście w życie aktu prawnego ustanawiającego stałą jednostkę ds. technicznej polityki podatkowej Unidade Técnica de Avaliação Tributária e Aduaneira (U-TAX)
18.5	TD-C18-i01	M	Zmodernizowany system informatyczny do prowadzenia dochodzeń w sprawach karnych
19.12	TD-C19-i04	M	Zakończenie modernizacji krytycznej infrastruktury cyfrowej
19.19	TD-C19-i07	T	Program staży dla absolwentów
19.20	TD-C19-i07	T	Pracownicy służby publicznej pracujący zdalnie
19.23	TD-C19-r35	M	Wejście w życie pakietu legislacyjnego dotyczącego reorganizacji administracji publicznej
21.7	RP-C21-r43	M	Wejście w życie przepisów ustanawiających Krajowe Obserwatorium Ubóstwa Energetycznego (ONPE)
21.9	RP-C21-r44	M	Podpisanie protokołu o współpracy
21.16	RP-C21-r46	M	Wejście w życie dekretu rządowego w sprawie wodoru odnawialnego
21.18	RP-C21-r47	M	Rozpoczęcie pierwszej aukcji scentralizowanego zakupu zrównoważonego biometanu
21.20	RP-C21-r48	M	Utworzenie umera 2030 r.
21.21	RP-C21-r48	M	Wejście w życie rozporządzenia w sprawie zezwoleń gminnych na projekty w zakresie energii odnawialnej i magazynowania energii ze źródeł odnawialnych

Numer porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa
21.24	RP-C21-i06	M	Zaproszenie do składania ofert na projekty dotyczące produkcji gazu ze źródeł odnawialnych
		Kwota raty	1 877 616 715 EUR

1.6.Szósty wniosek o płatność (bezzwrotne wsparcie):

Numer porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa
1.7	Ad-C01-r03	M	Wejście w życie nowego planu rachunkowości zarządczej Krajowej Służby Zdrowia
1.11	Ad-C01-r03	M	Wejście w życie planu działania na rzecz wzmocnienia scentralizowanych mechanizmów zakupu leków
1.22	Ad-C01-i02	T	Wzmocnienie zdolności reagowania krajowych sieci zintegrowanych usług opieki ciągłej i opieki paliatywnej w opiece domowej
3.6	Ad-C01-i02	T	Lokale mieszkalne o większej dostępności dla osób o ograniczonej możliwości poruszania się
3.25	Ad-C01-i06	M	Publikacja sprawozdania monitorującego przez obszary metropolitalne Porto i Lizbony dotyczące środków podjętych w każdym z 12 obszarów interwencji.
5.33	Ad-C05-i07-RAM	M	Podpisanie umowy wykonawczej (protokołu) między Banco Português de Fomento, Instituto de Desenvolvimento Empresarial i wybranymi pośrednikami finansowymi
8.21	Ad-C08-i05	M	Opracowanie kampanii uświadamiającej mającej na celu zapobieganie ryzykownym zachowaniom
10.13	TC-C10-i06-RAM	M	Podpisanie umowy dotyczącej wielozadaniowego statku badawczego
13.1	TC-C13-i01	T	Renowacja pod względem efektywności energetycznej prywatnych budynków mieszkalnych
14.12	TC-C14-i03-RAA	T	Dodatkowa produkcja energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych w Corvo
14.5	TC-C14-Ci02-RAM	T	Dodatkowa zainstalowana moc produkcyjna energii wodnej
15.2	TC-C15-i01	M	Sprawozdanie z postępu prac nad rozbudową sieci metra lizbońskiego
16.6	TD-C16-i02	T	Opracowanie produktów i usług pilotażowych krajowej sieci ośrodków testowych
17.9	TD-C17-i01	M	Zakończenie wdrażania Państwowego Jednostki Rachunkowej
18.3	TD-C18-r33	M	Wejście w życie zmienionych ram prawnych dotyczących niewypłacalności i odzyskiwania należności
18.6	TD-C18-i01	M	System informacyjny „przedsiębiorstwo 2.0”
20.6	TD-C20-i01	T	Sale lekcyjne z nowym sprzętem do projekcji

Numer porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa
21.12	RP-C21-i05	M	Podpisanie warunków akceptacji na realizację projektów przemysłowych
21.17	RP-C21-r46	M	Wejście w życie zmienionego rozporządzenia w sprawie krajowej sieci przesyłu gazu i rozporządzenia w sprawie krajowej sieci dystrybucji gazu
21.19	RP-C21-r47	M	Przyjęcie planu działania dotyczącego biometanu
21.22	RP-C21-r48	M	Szkolenie personelu zajmującego się wydawaniem pozwoleń na projekty w zakresie energii odnawialnej
21.23	RP-C21-r48	M	Przyjęcie harmonogramu alokacji nowych mocy w zakresie energii odnawialnej, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów geograficznych wynikających z programu sektorowego „Odnawialne cele – obszary”
21.26	RP-C21-i07	M	Podpisanie umowy (umów) na badania techniczne na obszarach morskich
21.28	RP-C21-i08	M	Podpisanie warunków przyjęcia instalacji zdolności magazynowania energii elektrycznej
21.35	RP-C21-i12	M	Podpisanie umowy na zakup ekologicznie czystych autobusów w ramach programu dekarbonizacji transportu publicznego
21.40	RP-C21-i15-RAA	M	Podpisanie umowy zakupu dwóch promów elektrycznych do przewozu osób i pojazdów między wyspami Pico, Faial i São Jorge
		Kwota raty	1 501 588 718 EUR

1.7.Siódmy wniosek o płatność (bezzwrotne wsparcie):

Numer porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa
1.10	Ad-C01-r03	T	Wzmocnienie działań w zakresie hospitalizacji domowej w szpitalach Krajowej Służby Zdrowia
1.14	Ad-C01-i01	T	Budowa nowych jednostek ochrony zdrowia
1.35	Ad-C01-i07-RAM	T	Nowy sprzęt komputerowy dla regionalnej służby zdrowia Madery
1.37	Ad-C01-i08-RAA	T	Wprowadzenie nominacji telemedycyny w regionalnej służbie zdrowia Azorów
1.42	Ad-C01-i10	T	Zakup ciężkiego sprzętu medycznego
2.5	Ad-C02-i02	T	Krajowe stypendium na zakwaterowanie w sytuacjach nadzwyczajnych i tymczasowych – Podpisanie umów o finansowaniu zakwaterowania w sytuacjach nadzwyczajnych i przejściowych
2.10	Ad-C02-i03-RAM	T	Wspierane mieszkania w Autonomicznym Regionie Madery
3.2	Ad-C03-i01	T	Utworzenie zespołów interwencji społecznych (Radar Social)

Numer porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa
3.18	Ad-C03-i05	M	Cyfrowa platforma informacyjna dla osób z niepełnosprawnościami
5.37	Ad-C05-i08	M	Ustanowienie Krajowego Ośrodka Obliczeń Zaawansowanych (CNCA).
6.5	Ad-C06-i02	T	Wsparcie finansowe dla umów na czas nieokreślony
6.17	Ad-C06-r18	M	Ustanowienie portugalskiej normy dotyczącej systemu zarządzania równymi wynagrodzeniami.
6.18	Ad-C06-r18	M	Powiadamianie przedsiębiorstw zatrudniających ponad 50 pracowników, w których występują znaczne różnice w wynagrodzeniach kobiet i mężczyzn
6.24	Ad-C06-i07	M	Innowacje i modernizacja pedagogiczna w szkolnictwie wyższym
6.26	Ad-C06-i08-RAM	M	Podpisano umowę o rozbudowę budynku CITMA
7.2	Ad-C07-i00	T	Ogólnodostępne punkty ładowania pojazdów elektrycznych
8.13	Ad-C08-i05	T	Wzmocnienie jednostek Ministerstwa Spraw Wewnętrznych (MAI) o pojazdy i wyposażenie operacyjne
9.1	Ad-C09-i01	T	Dodatkowe punkty monitorowania zainstalowanych zasobów wód podziemnych (SM3)
9.5	Ad-C09-i01	M	Przyjęcie zaktualizowanego projektu (w razie potrzeby) środka dotyczącego poboru wody w Guadianie, w pełni uwzględniającego wszelkie wyniki i warunki wynikające z oceny oddziaływania na środowisko (SM5)
9.7	Ad-C09-i01	M	Przyjęcie zaktualizowanego projektu (jeżeli jest to wymagane) środka odsalania, w pełni uwzględniającego wszelkie wyniki i warunki wynikające z oceny oddziaływania na środowisko (SM6)
10.15	TC-C10-i06-RAM	T	Dostawa dwóch autonomicznych bezzałogowych pojazdów
14.4	TC-C14-i02-RAM	M	Instalacja nowego kompensatora synchronicznego
14.6	TC-C14-i02-RAM	T	Odnowiona zainstalowana moc produkcyjna energii wodnej
14.7	TC-C14-i02-RAM	T	Dodatkowa moc zainstalowana w systemie magazynowania akumulatora
15.5	TC-C15-i02	M	Sprawozdanie z postępu prac nad rozbudową sieci Metro w Porto
15.11	TC-C15-i04	T	Ukończenie budowy linii szybkiego tranzytu autobusowego między Praça do Império a Praça Albuquerque Mouzinho w Porto
15.15	TC-C15-i06	M	Podpisanie umowy na systemy sygnalizacji elektronicznej
16.5	TD-C16-i02	T	MŚP wspierane przez akceleratory handlu cyfrowego
17.5	TD-C17-r32	M	Wdrożenie mechanizmów włączania przeglądów wydatków do zwykłej procedury budżetowej, w tym oceny ex post oszczędności w zakresie efektywności
17.10	TD-C17-i01	M	Uruchomienie systemu informacyjnego w celu przeprojektowania i wykonania procedury budżetowej z uwzględnieniem budżetowania programu

Numer porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa
17.12	TD-C17-i01	T	Zakończenie modernizacji i uproszczenia systemów informacyjnych krajowego centralnego systemu zamówień publicznych
19.14	TD-C19-i04	M	Modernizacja systemu informatycznego sił i służb bezpieczeństwa
19.25	TD-C19-i01	M	Podpisanie projektów dotyczących tworzenia nowych sklepów obywatelskich i przestrzeni obywatelskich
19.28	TD-C19-i05-RAM	M	Funkcjonalny prototyp na potrzeby rozwiązania w zakresie scentralizowanego zarządzania danymi
20.4	TD-C20-i01	T	Modernizacja sieci połączeń szkół podstawowych i średnich
20.5	TD-C20-i01	T	Zainstalowane laboratoria edukacji cyfrowej
20.7	TD-C20-i01	T	Wzmocnienie pozycji kadry kierowniczej szkół
20.15	TD-C20-i03-RAM	T	Połączenie szkół w ARM
21.10	RP-C21-r44	T	Działania na rzecz budowania zdolności
21.14	RP-C21-r45	T	Działania szkoleniowe w zakresie umiejętności ekologicznych
21.30	RP-C21-i9	M	Uruchomienie modułów pierwszej fazy platformy cyfrowej One – Stop-Shop do celów wydawania zezwoleń i monitorowania projektów dotyczących energii odnawialnej
21.38	RP-C21-i14	M	Podpisanie umowy na budowę dwóch linii szybkiego tranzytu autobusowego w Bradze
21.42	RP-C21-i16	M	Podpisanie umowy na realizację projektu
		Kwota raty	2 023 192 454 EUR

1.8.Ósmy wniosek o płatność (bezzwrotne wsparcie):

Numer porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa
1.34	Ad-C01-i06	T	Wdrożenie modułów administracyjnych technologii informacyjnych, podstawowych modułów klinicznych i modułów klinicznych w nagłych przypadkach
2.29	Ad-C02-i01	T	Program wsparcia na rzecz dostępu do mieszkań – Zakupione, wybudowane (o wysokiej efektywności energetycznej) lub rekultywowane (o lepszej charakterystyce energetycznej) lokale mieszkalne udostępniane gospodarstwom domowym
3.29	Ad-C03-r38	M	Sprawozdanie grupy roboczej ds. jednolitego świadczenia społecznego
6.1	Ad-C06-i01	T	Specjalistyczne ośrodki technologiczne wyremontowane lub zbudowane
6.8	Ad-C06-i04	T	Dodatkowa liczba studentów, którzy ukończyli studia wyższe w dziedzinach STEAM

Numer porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa
8.6	Ad-C08-i02	M	Opracowanie map referencyjnych dla systemu monitorowania pokrycia terenu (SMOS)
9.12	Ad-C09-i03	T	Dodatkowy km przewodów odnowionych lub odnowionych
13.2	TC-C13-i01	T	Renowacja pod względem efektywności energetycznej prywatnych budynków mieszkalnych
13.5	TC-C13-i02	T	Renowacja zwiększająca efektywność energetyczną budynków instytucji rządowych
13.8	TC-C13-i03	T	Renowacja pod względem efektywności energetycznej prywatnych budynków usługowych
14.8	TC-C14-i02	T	Dodatkowa zdolność do zintegrowania nowej zainstalowanej energii elektrycznej z systemem elektroenergetycznym
17.24	TD-C17-r40	M	Publikacja przez U-TAX sprawozdania podatkowego dotyczącego istniejących korzyści podatkowych
19.16	TD-C19-i05-RAM	T	Usługi publiczne dla obywateli, odwiedzających i przedsiębiorstw w ARM
19.17	TD-C19-i05-RAM	M	Modernizacja infrastruktury krytycznej i architektury komputerowej usług publicznych w ARM
19.27	TD-C19-i01	T	Wniosek obywatelski
19.34	TD-C19-i08	M	Uruchomienie portalu inteligentnych terytoriów
21.8	RP-C21-r43	M	Uruchomienie instrumentu finansowego na rzecz walki z ubóstwem energetycznym
21.11	RP-C21-r44	T	Inauguracja Espaços Cidadão Energia
21.31	RP-C21-i9	M	Uruchomienie modułów drugiej fazy platformy cyfrowej One-Stop-Shop do celów wydawania pozwoleń i monitorowania projektów dotyczących energii ze źródeł odnawialnych oraz zakończenie procesu dematerializacji istniejących dokumentów zezwalających.
		Kwota raty	1 056 518 233 EUR

1.9.Dziewiąty wniosek o płatność (bezzwrotne wsparcie):

Numer porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa
1.9	Ad-C01-r03	T	Utworzenie nowych zintegrowanych ośrodków odpowiedzialności w szpitalach krajowej służby zdrowia
1.21	Ad-C01-i02	T	Wzmocnienie zdolności reagowania krajowych sieci zintegrowanych usług opieki ciągłej i opieki paliatywnej w opiece szpitalnej i ambulatoryjnej
1.23	Ad-C01-i03	T	Renowacja jednostek i sprzętu do psychiatrii sądowej
1.25	Ad-C01-i03	M	Zakończenie procesu wzmocniania sieci opieki nad zdrowiem psychicznym

Numer porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa
1.3	Ad-C01-i05-RAM	T	Zwiększenie liczby miejsc w zintegrowanych usługach opieki ciągłej w regionalnej służbie zdrowia Madery
1.30	Ad-C01-i05-RAM	T	Zwiększenie liczby miejsc w zintegrowanych usługach opieki ciągłej w regionalnej służbie zdrowia Madery
1.36	Ad-C01-i08-RAA	T	Zwiększenie dostępu do portalu dla użytkowników regionalnej służby zdrowia Azorów
1.38	Ad-C01-i09	T	Zakończenie realizacji w szkołach programów „Szkolna Wspólnota Sportowa” i „Szkoła sport na kołach”
1.39	Ad-C01-i09	M	Rozpoczęcie krajowej kampanii na rzecz powszechnego systemu aktywnego wsparcia życia i powiązanej z nią platformy technologicznej
2.17	Ad-C02-i04-RAA	T	Interwencje w budownictwie mieszkaniowym Autonomicznego Regionu Azorów – budowa budynku
2.18	Ad-C02-i04-RAA	T	Interwencje w budynkach mieszkalnych Regionu Autonomicznego Azorów – renowacja
2.31	Ad-C02-i08-RAA	T	Zwiększenie zasobów mieszkań socjalnych w Autonomicznym Regionie Azorów – wybudowane lokale mieszkalne
3.7	Ad-C03-i02	T	Lokale mieszkalne o większej dostępności dla osób o ograniczonej możliwości poruszania się
3.8	Ad-C03-i02	T	Przestrzeń publiczna o większej dostępności dla osób o ograniczonej możliwości poruszania się
3.9	Ad-C03-i02	T	Usługi publiczne o większej dostępności dla osób o ograniczonej sprawności ruchowej
3.10	Ad-C03-i03-RAM	T	Nowe i rekuitywowane miejsca w domach opieki mieszkaniowej i niemieszkalnej
3.12	Ad-C03-i04-RAA	T	Szkolenie osób z rodzin objętych dochodem sprzyjającym włączeniu społecznemu
3.14	Ad-C03-i04-RAA	T	Pojazdy zakupione dla Instituições Particulares de Solidariedade Social
3.15	Ad-C03-i04-RAA	T	Projekt dotyczący starzenia się społeczeństwa
3.16	Ad-C03-i04-RAA	T	Środki mające na celu zwalczanie przedwczesnego kończenia nauki przez dzieci i młodzież.
3.19	Ad-C03-i05	M	Centrum telefoniczne dla portugalskiego języka migowego
3.26	Ad-C03-i06	T	Pełne wdrożenie co najmniej 90 % środków
3.27	Ad-C03-i03-RAM	T	Liczba miejsc w domach opieki wspierających osoby bezdomne
4.2	Ad-C04-i01	T	Wsparcie finansowe na rzecz transformacji cyfrowej księgarni
4.3	Ad-C04-i01	M	Cyfryzacja i wirtualizacja zbiorów publicznych
4.5	Ad-C04-i01	T	Wsparcie finansowe na tłumaczenie i edycję dzieł literackich
4.11	Ad-C04-i02	M	Utworzenie laboratoriów i dróg w ramach inicjatywy Centrum Technologicznego „Saber Fazer” oraz tworzenie działań pedagogicznych i informacyjnych dotyczących tradycyjnych technik.
5.6	Ad-C05-i01	T	Zakończenie realizacji 6 umów (pakty na rzecz innowacji lub mobilizowanie projektów)

Numer porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa
5.8	Ad-C05-i01	T	Ukończone produkty, procesy lub usługi mające znaczenie dla gospodarki niskoemisyjnej, odporności i przystosowania się do zmiany klimatu
5.10	Ad-C05-i02	T	Przedsiębiorstwa korzystające z usług świadczonych przez podmioty interfejsu, w tym Laboratoria Współpracy – Colabs
5.12	Ad-C05-i03	T	Zakończenie projektów w zakresie innowacji i badań naukowych koncentrujących się na ekologicznych aspektach programu na rzecz innowacji dla rolnictwa 2030
5.13	Ad-C05-i03	T	Zakończenie 5 projektów strukturalnych koncentrujących się na cyfrowych aspektach agendy innowacji dla rolnictwa 2030
5.14	Ad-C05-i03	T	Odnowienie/modernizacja ośrodków innowacji w rolnictwie
5.17	Ad-C05-i04-RAA	T	Przekazanie przedsiębiorstwom niefinansowym regionu łącznej kwoty 125 000 000 EUR w formie wsparcia kapitałowego i quasi-kapitałowego, zgodnie z polityką inwestycyjną instrumentu. Orientacyjnie szacuje się, że ukończenie planu otrzyma wsparcie co najmniej 300 przedsiębiorstw.
5.19	Ad-C05-i05-RAA	T	Nowe (w celu zastąpienia przestarzałych struktur) lub przekwalifikowanie struktur odpowiedzialnych za ubój zwierząt oraz certyfikacja jakości mleka i bezpieczeństwa żywności
5.20	Ad-C05-i05-RAA	T	Projekty wspierane w ramach systemów wsparcia na rzecz restrukturyzacji przedsiębiorstw w sektorze przetwórstwa i wprowadzania do obrotu
5.21	Ad-C05-i05-RAA	T	Projekty wspierane w ramach systemów wsparcia na rzecz restrukturyzacji gospodarstw
5.22	Ad-C05-i05-RAA	T	Gospodarstwa korzystające ze specjalistycznego wsparcia technicznego w ramach programu na rzecz wzmocnienia pozycji rolników
5.34	Ad-C05-i07-RAM	T	Gwarancje kredytowe wspierające projekty przedsiębiorstw regionalnych.
5.35	Ad-C05-i08	T	Zakończenie programów „Nauka XXI” i „Science Desk” oraz świadczenie usług w ramach Krajowego Programu Otwartej Nauki i Otwartych Danych Badawczych (PNCADAI)
5.40	Ad-C05-i09	T	Ukończenie 168 produktów, procesów lub usług.
5.42	Ad-C05-i10	T	Zakończenie produkcji produktów, procesów lub usług istotnych dla gospodarki niskoemisyjnej, odporności i przystosowania się do zmiany klimatu.
6.2	Ad-C06-i01	T	Specjalistyczne ośrodki technologiczne wyremontowane lub zbudowane
6.4	Ad-C06-i01	T	Zmodernizowane stacje szkoleniowe
6.6	Ad-C06-i03	T	Dodatkowi uczestnicy działań wspierających podnoszenie kwalifikacji osób dorosłych
6.7	Ad-C06-i04	T	Dodatkowe kluby Ciência Viva
6.9	Ad-C06-i04	T	Dodatkowa liczba studentów, którzy ukończyli studia wyższe w STEAM
6.10	Ad-C06-i05-RAA	T	Dodatkowa liczba osób dorosłych kształcących się w szkolnictwie pomaturalnym i wyższym w Autonomicznym Regionie Azorów
6.11	Ad-C06-i05-RAA	T	Zmodernizowane szkoły zawodowe w Autonomicznym Regionie

Numer porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa
			Azorów
6.12	Ad-C06-r14	M	Otwarcie wakatów szkoleniowych
7.3	Ad-C07-i00	T	Ogólnodostępne punkty ładowania pojazdów elektrycznych
7.5	Ad-C07-i01	T	Zakończenie interwencji w wybranych obszarach przyjmowania przedsiębiorstw
7.8	Ad-C07-i02	T	Drogi wybudowane lub rekultywowane
8.1	Ad-C08-i01	T	Rozwój programów planowania i zarządzania krajobrazem (PRGP) na terytoriach określonych jako podatne na zagrożenia.
8.2	Ad-C08-i01	T	Publikacja operacji zintegrowanego zarządzania krajobrazem (OIGP) w Diário da Republica
8.3	Ad-C08-i01	T	Wsie, w których realizowane są projekty gospodarowania paliwem
8.8	Ad-C08-i03	T	Ustalony obszar służebności
8.9	Ad-C08-i03	T	Wdrożenie sieci strukturyzacji w zakresie zarządzania paliwem podstawowym (RPFGC)
8.11	Ad-C08-i04	T	Dostawa lekkich i średnich śmigłowców strażackich
8.16	Ad-C08-i05	T	Realizacja krajowego programu szkoleniowego
8.20	Ad-C08-i01	T	Wdrożenie środków konsolidacji gruntów Programu „Emparcelar para Ordenar”
9.13	Ad-C09-i03-RAM	T	Dodatkowa ilość wody udostępnionej w południowej części wyspy Madery do celów zaopatrzenia publicznego i nawadniania
10.2	TC-C10-i01	T	Zakończenie modernizacji szkół Blue Hub oraz wzmocnienie dostaw i wyposażenia
10.3	TC-C10-i01	T	Zakończenie instalacji lub modernizacji węzłów Blue Hub
10.4	TC-C10-i02	T	Zatwierdzenie sprawozdań końcowych dotyczących 70 projektów wspierających innowacje, transformację energetyczną i zmniejszenie oddziaływania na środowisko dla podmiotów sektora rybnego
10.9	TC-C10-i04-RAA	M	Dostawa statku badawczego
10.16	TC-C10-i06-RAM	M	Dostawa autonomicznych bezzałogowych pojazdów
11.3	TC-C11-i01	T	Wsparcie finansowe dla projektów w zakresie dekarbonizacji przemysłu
12.3	TC-C12-i01	T	Nowe produkty, technologie i procesy pilotażowe łączące zasoby biologiczne
12.4	TC-C12-i01	T	Rozwój morskich lasów sosnowych o potencjale produkcyjnym żywicy
12.9	TC-C12-r39	M	System zwrotu zużytego sprzętu elektrycznego i sprzętu elektronicznego
13.3	TC-C13-i01	T	„Bony na efektywność” dystrybuowane dla gospodarstw domowych dotkniętych ubóstwem energetycznym w celu wymiany starych urządzeń i przyjęcia energooszczędnych rozwiązań

Numer porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa
13.4	TC-C13-i01	T	Dodatkowa zdolność produkcyjna energii ze źródeł odnawialnych na potrzeby konsumpcji własnej i do wykorzystania w społecznościach energetycznych działających w zakresie energii odnawialnej w prywatnym sektorze mieszkaniowym
13.6	TC-C13-i02	T	Renowacja zwiększająca efektywność energetyczną budynków instytucji rządowych
13.7	TC-C13-i02	T	Dodatkowa zdolność produkcyjna energii ze źródeł odnawialnych na potrzeby konsumpcji własnej i do wykorzystania w społecznościach energetycznych działających w zakresie energii odnawialnej w budynkach instytucji rządowych na szczeblu centralnym
13.9	TC-C13-i03	T	Renowacja pod względem efektywności energetycznej prywatnych budynków usługowych
13.10	TC-C13-i03	T	Dodatkowa zdolność produkcyjna energii ze źródeł odnawialnych na potrzeby konsumpcji własnej i do wykorzystania w społecznościach energetycznych działających w zakresie energii odnawialnej w sektorze usług prywatnych
14.9	TC-C14-i02-RAM	T	Instalacja inteligentnych liczników
14.10	TC-C14-i02-RAM	T	Wymiana punktów oświetlenia ulicznego
14.14	TC-C14-i03-RAA	T	Instalacja małych blokowych instalacji fotowoltaicznych do lokalnego wytwarzania i zużycia energii elektrycznej
16.3	TD-C16-i01	T	Zatrudnienie + uczestnicy szkoleń cyfrowych
16.4	TD-C16-i01	T	Uczestnicy szkolenia Portugalskiej Akademii Cyfrowej
16.8	TD-C16-i02	T	Opracowanie produktów i usług pilotażowych krajowej sieci ośrodków testowych
16.9	TD-C16-i02	T	Handel cyfrowy sąsiedztwo
16.10	TD-C16-i02	T	MŚP wspierane przez akceleratory handlu cyfrowego
16.11	TD-C16-i02	T	MŚP i inkubatory przedsiębiorczości bezpośrednio wspierane przez programy cyfryzacji
16.12	TD-C16-i02	T	Przedsiębiorstwa typu start-up mapowane na platformie Startup Portugal
16.15	TD-C16-i03	T	Beneficjenci usług doradczych centrów innowacji cyfrowych
16.17	TD-C16-i04	T	Zakończenie projektów dotyczących przemysłu 4.0
16.20	TD-C16-i06-RAM	T	Przedsiębiorstwo 4.0
17.4	TD-C17-r32	M	Przyjęcie modelu kalkulacji kosztów w odniesieniu do budżetowania programu
17.8	TD-C17-r32	T	Liczba planów budżetowych i planów działalności przedsiębiorstw państwowych konsekwentnie zatwierdzonych przez Ministra Finansów i odpowiedniego ministra(-ów)
17.11	TD-C17-i01	M	Uruchomienie systemu informacji pomocniczej dla nowego modelu kontroli budżetowej i finansowej
17.14	TD-C17-i01	M	Zakończenie wdrażania centrum operacji bezpieczeństwa

Numer porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa
17.16	TD-C17-i02	M	Zapewnienie i uruchomienie ostatecznej wersji systemu informacyjnego wspierającego uproszczoną ocenę nieruchomości wiejskich
17.17	TD-C17-i02	T	Zakończenie charakterystyki edafo-klimato-morfologicznej (gleby i klimatu) oraz ocena gospodarczego potencjału własności obszarów wiejskich
17.18	TD-C17-i03	T	Rozszerzenie funkcji strony internetowej Segurança Social Direta poprzez dodanie pięciu nowych usług online
17.19	TD-C17-i03	T	Zmniejszenie o 80 % średniej liczby dni przyznawania świadczeń socjalnych o charakterze składkowym w przypadku osób, których średni czas przyznawania jest dłuższy niż 10 dni
17.20	TD-C17-i03	T	Wdrożenie inteligentnych modeli nadzoru w celu wspierania zapobiegania nadużyciom finansowym, opartych na procesach uczenia maszynowego
18.4	TD-C18-r33	M	Wejście w życie pakietu legislacyjnego dotyczącego usuwania barier w udzielaniu zezwoleń oraz nowych ram prawnych dotyczących dobrowolnego arbitrażu administracyjnego
18.7	TD-C18-i01	M	Nowy system informacyjny na potrzeby transformacji cyfrowej sądów i prokuratury
18.8	TD-C18-i01	M	Realizacja nowego planu w dziedzinie technologii
18.9	TD-C18-i01	M	Platformy zarządzania wiedzą w dziedzinie wymiaru sprawiedliwości
19.13	TD-C19-i04	M	Zakończenie modernizacji krytycznej infrastruktury cyfrowej
19.18	TD-C19-i06-RAA	M	Cyfryzacja regionalnej administracji publicznej ARA
19.29	TD-C19-i05-RAM	M	Rozwiązanie w zakresie scentralizowanego zarządzania danymi
19.36	TD-C19-i08	M	Szkolenia w zakresie inteligentnych obszarów
20.1	TD-C20-r37	T	Szkolenia w zakresie umiejętności cyfrowych dla nauczycieli i pracowników niebędących nauczycielami w publicznej sieci edukacyjnej
20.8	TD-C20-i01	T	Cyfrowe zasoby edukacyjne
20.9	TD-C20-i01	T	Testy i egzaminy cyfrowe w szkołach
20.11	TD-C20-i02-RAA	T	Nowe laptopy i tablety dla szkół w ARA
20.12	TD-C20-i02-RAA	M	Sprzęt cyfrowy i cyfrowe zasoby edukacyjne szkół w ARA
20.13	TD-C20-i02-RAA	T	Masowe otwarte kursy internetowe dla nauczycieli i rodziców w ARA
20.16	TD-C20-i03-RAM	T	Podręczniki cyfrowe dla uczniów drugiego i trzeciego cyklu oraz uczniów szkół średnich w ARM
20.17	TD-C20-i03-RAM	T	Szkolenie nauczycieli i pracowników niebędących nauczycielami w zakresie kompetencji cyfrowych w ARM
20.18	TD-C20-i03-RAM	M	Dostarczanie sprzętu naukowego i technologicznego szkołom w ARM
21.2	RP-C21-i02	T	Renowacja pod względem efektywności energetycznej prywatnych budynków mieszkalnych

Numer porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa
21.3	RP-C21-i02	T	Dodatkowa zdolność produkcyjna energii ze źródeł odnawialnych na potrzeby konsumpcji własnej i do wykorzystania w społecznościach energetycznych działających w zakresie energii odnawialnej w prywatnym sektorze mieszkaniowym
21.5	RP-C21-i04-RAM	T	Dodatkowa zdolność produkcyjna energii ze źródeł odnawialnych na potrzeby konsumpcji własnej i wykorzystania przez społeczność energii odnawialnej w renowowanych budynkach wykorzystywanych w sektorze użyteczności publicznej
21.6	RP-C21-i04-RAM	T	Renowacja zwiększająca efektywność energetyczną budynków użyteczności publicznej
21.15	RP-C21-r45	T	Działania szkoleniowe w zakresie umiejętności ekologicznych
21.29	RP-C21-i08	T	Instalacja zdolności magazynowania energii elektrycznej
21.32	RP-C21-i10-RAA	T	Instalacja zdolności magazynowania energii elektrycznej
21.34	RP-C21-i11-RAM	T	Zwiększenie mocy zainstalowanej energii wiatrowej
21.41	RP-C21-i15-RAA	T	Uruchomienie dwóch nowych promów elektrycznych
		Kwota raty	2 284 617 001 EUR

1.10. Dziesiąty wniosek o płatność (bezzwrotne wsparcie):

Numer porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa
1.15	Ad-C01-i01	T	Budowa nowych jednostek ochrony zdrowia
1.16	Ad-C01-i01	M	Zakończenie krajowych programów badań przesiewowych i wczesnej diagnostyki w podstawowej opiece zdrowotnej
1.17	Ad-C01-i01	M	Zwiększenie zdolności reagowania ośrodków podstawowej opieki zdrowotnej i rozszerzenie ich obszarów interwencji
1.18	Ad-C01-i01	M	Modernizacja placówek opieki zdrowotnej i sprzętu medycznego w celu zapewnienia dostępności, jakości i warunków bezpieczeństwa w ośrodkach podstawowej opieki zdrowotnej
1.19	Ad-C01-i01	M	Wzmocnienie opieki świadczonej na poziomie społeczności lokalnych, interwencji w domu i interwencji na poziomie społeczności lokalnych
1.26	Ad-C01-i04	M	Budowa szpitala wschodniego w Lizbonie i zakup sprzętu dla szpitali w Lizbonie i Vale do Tejo
1.27	Ad-C01-i05-RAM	T	Zwiększenie liczby dostępnych miejsc w krajowym systemie hospitalizacji regionalnej służby zdrowia Madery
1.28	Ad-C01-i05-RAM	T	Utworzenie zespołów ds. zdrowia psychicznego w regionalnej służbie zdrowia Madery
1.31	Ad-C01-i05-RAM	T	Modernizacja podstawowej opieki zdrowotnej w regionalnej

Numer porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa
			służbie zdrowia Madery
1.43	Ad-C01-i10	T	Zakup ciężkiego sprzętu medycznego
2.3	Ad-C02-i01	T	Program wsparcia na rzecz dostępu do mieszkań – Zakupione, wybudowane (o wysokiej efektywności energetycznej) lub rekultywowane (o lepszej charakterystyce energetycznej) lokale mieszkalne udostępniane gospodarstwom domowym
2.7	Ad-C02-i02	T	Krajowe dotacje na zakwaterowanie w sytuacjach nadzwyczajnych i tymczasowych – stworzone obiekty ratunkowe i przejściowe (zbudowane lub zakupione zgodnie z normą efektywności energetycznej lub rekultywowane, w tym również zakupione, o lepszej charakterystyce energetycznej) i dostarczone deweloperom
2.8	Ad-C02-i02	T	Zakwaterowanie dla sił bezpieczeństwa i tymczasowe zakwaterowanie ze względów humanitarnych lub bezpieczeństwa
2.11	Ad-C02-i03-RAM	T	Wspierane mieszkania w Autonomicznym Regionie Madery
2.12	Ad-C02-i03-RAM	T	Liczba lokali mieszkalnych zajmowanych przez właścicieli prywatnych poddanych renowacji, w tym o zwiększonej efektywności energetycznej
2.30	Ad-C02-i07-RAA	T	Infrastruktura działek rolnych
3.1	Ad-C03-i01	T	Dostawa pojazdów elektrycznych
3.4	Ad-C03-i01	T	Tworzenie nowych miejsc i renowacja istniejących miejsc w placówkach socjalnych
3.5	Ad-C03-i01	T	Użytkownicy usług wsparcia w domu oraz pracownicy otrzymujący dostęp do tabletów i innego sprzętu informatycznego i komunikacyjnego, sprzętu pomocy technicznej lub szkoleń.
3.13	Ad-C03-i04-RAA	T	Nowe miejsca dla osób niepełnosprawnych w ośrodkach opieki wspierających osoby niepełnosprawne
3.28	Ad-C03-i07-RAA	T	Rozbudowane lub wyremontowane miejsca w domach opieki
3.30	Ad-C03-r38	M	Wejście w życie jednolitego świadczenia społecznego (w ramach obywatelskiego systemu ochrony socjalnej) oraz kodeksu świadczeń socjalnych
4.4	Ad-C04-i01	M	Zmodernizowana infrastruktura technologiczna dla sieci obiektów kulturalnych
4.8	Ad-C04-i02	T	Ukończone prace związane z renowacją i konserwacją budynków dziedzictwa kulturowego i teatrów narodowych
4.10	Ad-C04-i01	T	Dostawa sprzętu do instalacji Krajowego Archiwum Sund oraz modernizacji technologicznej laboratoriów publicznych
4.12	Ad-C04-i02	M	Zakończenie budowy Krajowego Archiwum Sund
5.36	Ad-C05-i08	T	Zakończenie projektów w ramach programu badawczo-rozwojowego w administracji publicznej oraz nowych kursów na Krajowej Platformie Masowych Kursów Internetowych (NAU)
5.38	Ad-C05-i08	M	Ukończenie infrastruktury wspierającej i centrum danych dla Krajowego Centrum Zaawansowanych Obliczeniowych

Numer porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa
6.19	Ad-C06-i06	T	Wsparcie dla umów na czas nieokreślony z naukowcami doktoranckimi w ramach programu FCT-T oraz wsparcie dla naukowców w ramach ERBN Portugal
6.20	Ad-C06-i06	M	Międzynarodowe partnerstwa w dziedzinie nauki, technologii i innowacji: Wspierane partnerstwa międzynarodowe; Wspierane projekty w zakresie badań naukowych i innowacji; Wspierana mobilność międzynarodowa
6.21	Ad-C06-i07	T	Modernizacja technologiczna i cyfrowa nauk rolniczych: Reforma programów nauczania nauk rolniczych, otwarcie szkół rolniczych dla uczniów szkół średnich i przekwalifikowanie specjalistów
6.22	Ad-C06-i07	T	Modernizacja medycyny
6.23	Ad-C06-i07	T	Wzmacnianie umiejętności cyfrowych
6.25	Ad-C06-i07	T	Innowacje i modernizacja pedagogiczna w szkolnictwie wyższym
6.27	Ad-C06-i08-RAM	T	Zakończono prace nad rozbudową budynku CITMA
7.15	Ad-C07-i05-RAA	T	Drogi wybudowane lub rekultywowane
9.2	Ad-C09-i01	T	Zakończenie interwencji sieciowych w celu zmniejszenia strat wody (SM1)
9.3	Ad-C09-i01	T	Modernizacja gruntów pod zbiorowym użytkowaniem wodno-rolniczym i nawadnianiem indywidualnym (SM2)
9.4	Ad-C09-i01	T	Liczba oczyszczalni zapewniających produkcję i rafinację oczyszczonych ścieków (SM4)
9.6	Ad-C09-i01	M	Rozpoczęcie eksploatacji poboru wody w Guadianie z pełnym poszanowaniem wyników i warunków określonych w ocenie oddziaływania na środowisko (SM5)
9.8	Ad-C09-i01	M	Rozpoczęcie stosowania środka odsalania przy pełnym poszanowaniu wyników i warunków określonych w ocenie oddziaływania na środowisko (SM6)
10.10	TC-C10-i04-RAA	M	Uruchomienie eksperymentalnych ośrodków badawczo-rozwojowych związanych z morzem na Azorach (centrum MARTEC)
10.11	TC-C10-i04-RAA	M	Dostarczenie dwóch modułów dla nowego statku badawczego
10.12	TC-C10-i05-RAA	T	Zakończenie projektów w sektorze rybołówstwa i akwakultury
10.14	TC-C10-i06-RAM	M	Dostawa energooszczędnego wielozadaniowego statku badawczego
14.3	TC-C14-i01	T	Dodatkowa zdolność produkcyjna wodoru odnawialnego i gazu odnawialnego
14.11	TC-C14-i03-RAA	T	Dodatkowa i odnowiona zainstalowana geotermalna zdolność produkcyjna
14.13	TC-C14-i03-RAA	T	Nowe systemy magazynowania energii w akumulatorach i systemy zarządzania energią w ARA
15.3	TC-C15-i01	T	Zakończenie rozbudowy sieci metra lisbońskiego
15.6	TC-C15-i02	T	Zakończenie rozbudowy sieci Metro w Porto
15.16	TC-C15-i06	T	Wymiana linii kolejowych z elektronicznymi systemami sygnalizacji

Numer porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa
16.18	TD-C16-i05-RAA	T	Liczba projektów wspieranych w ramach systemu zachęt do transformacji cyfrowej przedsiębiorstw
16.19	TD-C16-i05-RAA	M	Rozbudowa lub wyposażenie parków naukowo-technologicznych
17.13	TD-C17-i01	M	Zakończenie realizacji Sistema de Gestão de Património Imobiliário Público (SIGPIP) oraz modernizacji systemów informacyjnych dla pojazdów państwowych
17.25	TD-C17-r40	M	Wejście w życie aktu prawnego w sprawie podatków – świadczenia
19.2	TD-C19-i01	T	Usługi publiczne dostępne w uproszczony i spójny sposób za pośrednictwem różnych kanałów
19.3	TD-C19-i01	M	Nowy model zarządzania konsularnego
19.5	TD-C19-i02	T	Usługi publiczne bezpiecznie dostępne za pomocą tożsamości elektronicznej i z poszanowaniem zasady jednorazowości
19.6	TD-C19-i02	T	Infrastruktura informacji terytorialnej
19.7	TD-C19-i03	T	Szkolenie specjalistów w dziedzinie informatyki w celu wzmocnienia zdolności w zakresie cyberbezpieczeństwa i bezpieczeństwa informacji
19.8	TD-C19-i03	T	Przyjęcie portugalskiego rozwiązania kryptograficznego przez organy publiczne
19.9	TD-C19-i03	T	Wdrażanie krajowych ram cyberbezpieczeństwa
19.10	TD-C19-i03	M	Zakończenie budowy organów ds. cyberbezpieczeństwa i bezpieczeństwa informacji
19.15	TD-C19-i04	M	Wzmocnienie rządowego centrum zarządzania siecią informatyczną (RING)
19.21	TD-C19-i07	T	Szkolenia dla pracowników administracji publicznej
19.26	TD-C19-i01	T	Lojas do Cidadão i Espaços cidadão
19.35	TD-C19-i08	M	Inteligentne terytoria: Platformy zarządzania obszarami miejskimi, bliźniaki cyfrowe i tablica wskaźników polityki publicznej
21.1	RP-C21-i01	T	Wsparcie finansowe dla projektów uproszczonych w zakresie dekarbonizacji przemysłu
21.4	RP-C21-i03	T	Renowacja budynków usługowych pod kątem efektywności energetycznej
21.13	RP-C21-i05	T	Zakończenie 5 projektów przemysłowych w zakresie technologii strategicznych na rzecz transformacji klimatycznej
21.25	RP-C21-i06	T	Dodatkowa zdolność produkcyjna wodoru odnawialnego i gazu odnawialnego
21.27	RP-C21-i07	M	Zakończenie badań technicznych dotyczących morskiej energii wiatrowej
21.33	RP-C21-i11-RAM	T	Zwiększenie mocy zainstalowanej w jednostkach wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych na własne potrzeby – zużycie i zwiększenie zainstalowanej mocy magazynowej na potrzeby własne
21.36	RP-C21-i12	T	Zakup nowych autobusów bezemisyjnych (elektrycznych lub wodorowych) wykorzystywanych w transporcie publicznym

Numer porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa
21.37	RP-C21-i13-RAM	T	Zakup nowych autobusów bezemisyjnych (elektrycznych lub wodorowych) wykorzystywanych do transportu publicznego i usług turystycznych oraz zakup samochodów elektrycznych zastępujących złomowane pojazdy
21.39	RP-C21-i14	M	Budowa dwóch linii szybkiego przejazdu autobusowego w Bradze
21.43	RP-C21-i16	T	Budowa grzybów
		Kwota raty	2 030 690 350 EUR

2. Pożyczka

Raty, o których mowa w art. 3 ust. 2, są organizowane w następujący sposób:

2.1. Pierwszy wniosek o płatność (wsparcie pożyczkowe):

Numer porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa
5.23	Ad-C05-r10	M	Wejście w życie rozporządzenia ustanawiającego działalność i statut Banco Português de Fomento (BPF)
5.27	Ad-C05-i06	M	Wejście w życie dekretu z mocą ustawy regulującego kapitalizację BPF
5.28	Ad-C05-i06	M	Opracowanie polityki inwestycyjnej (kapitalizacja) i przyjęcie przez zarządzającego pojazdem
		Kwota raty	700 000 000 EUR

2.2. Drugi wniosek o płatność (wsparcie pożyczkowe):

Numer porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa
5.30	Ad-C05-i06	M	Powiadomienie Komisji Europejskiej o pomyślnym przejściu oceny spełnienia wymogów dotyczących filarów w odniesieniu do BPF
5.31	Ad-C05-i06	M	Transfer kapitałowy w wysokości 250 000 000 EUR od rządu portugalskiego do BPF i przyjęcie polityki inwestycyjnej dla BPF
		Kwota raty	125 000 000 EUR

2.3.Trzeci wniosek o płatność (wsparcie pożyczkowe):

Numer porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa
2.20	Ad-C02-i05	T	Przystępne cenowo budynki mieszkalne – mieszkanie z rozpoczęciem prac (zbudowane z wysoką efektywnością energetyczną lub rekultywowane z poprawą charakterystyki energetycznej)
2.25	Ad-C02-i06	T	Zakwaterowanie dla studentów po przystępnych cenach – liczba miejsc zakwaterowania studenckiego wraz z ogłoszonymi przetargami
5.24	Ad-C05-r13	M	Wejście w życie przeglądu ram prawnych dotyczących przedsiębiorstw zbiorowego inwestowania
5.25	Ad-C05-r13	M	Wejście w życie nowelizacji ustawy o kodeksie papierów wartościowych
7.9	Ad-C07-i03	M	Zakończono pierwszą ocenę oddziaływania na środowisko
		Kwota raty	379 431 726 EUR

2.4.Czwarty wniosek o płatność (wsparcie pożyczkowe):

Numer porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa
5.44	Ad-C05-i11	T	Zawieranie umów w celu opracowania nowych produktów, procesów lub usług w odpowiednich obszarach strategicznych (programy innowacji).
7.11	Ad-C07-i04	M	Podpisano umowę na 10 projektów drogowych
		Kwota raty	235 337 423 EUR

2.5.Piąty wniosek o płatność (wsparcie pożyczkowe):

Numer porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa
5.26	Ad-C05-r13	M	Rozwój rynku kapitałowego – wejście w życie prawodawstwa
5.43	Ad-C05-i06	T	Dostarczenie za pomocą instrumentu kapitalizacji łącznej kwoty 650 000 000 EUR portugalskim przedsiębiorstwom niefinansowym w formie kapitału własnego i quasi-wsparcia kapitałowego, zgodnie z ich polityką inwestycyjną

5.46	Ad-C05-i12	T	Zawieranie umów na opracowanie nowych produktów, procesów lub usług w strategicznych obszarach istotnych dla gospodarki niskoemisyjnej, odporności i przystosowania się do zmiany klimatu.
9.10	Ad-C09-i02	M	Pod warunkiem pozytywnej oceny oddziaływania na środowisko, która w pełni i merytorycznie spełniła kryteria prawne, przyjęcie zaktualizowanego projektu zapory, wytwarzania energii wodnej i słonecznej oraz nawadniania, z pełnym uwzględnieniem wszystkich wyników i warunków OOS.
10.5	TC-C10-i03	M	Podpisanie umowy dotyczącej wielofunkcyjnej platformy morskiej i centrum operacyjnego
10.6	TC-C10-i03	M	Finalizacja Akademii Arsenalnej Alfeite
10.17	TC-C10-i07	M	Ogłoszenie zaproszenia do składania ofert na obniżenie emisyjności statków
		Kwota raty	<i>1 313 054 513 EUR</i>

2.6.Szósty wniosek o płatność (wsparcie pożyczkowe):

Numer porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa
15.7	TC-C15-i03	M	Podpisanie umowy na budowę lekkiej linii tranzytowej między Odivelasem a Loures
19.31	TD-C19-r42	M	Wejście w życie aktu ustawodawczego zmieniającego SIADAP
19.32	TD-C19-r42	M	Wejście w życie aktu ustawodawczego zmieniającego profil kompetencji administracji publicznej
		Kwota raty	<i>366 243 120 EUR</i>

2.7.Siódmy wniosek o płatność (wsparcie pożyczkowe):

Numer porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa
2.21	Ad-C02-i05	T	Przystępne cenowo budynki mieszkalne – mieszkanie z rozpoczęciem prac (zbudowane z wysoką efektywnością energetyczną lub rekultywowane z poprawą charakterystyki energetycznej)
2.22	Ad-C02-i05	T	Przystępne cenowo zasoby mieszkań publicznych – lokale mieszkalne przeznaczone na określony cel (zbudowane z wysoką efektywnością energetyczną lub rekultywowane z poprawą charakterystyki energetycznej)
2.26	Ad-C02-i06	T	Zakwaterowanie studentów po przystępnych cenach
6.28	Ad-C06-i09	T	Podpisanie umów na budowę i renowację szkół publicznych
		Kwota raty	<i>689 431 726 EUR</i>

2.8.Ósmy wniosek o płatność (wsparcie pożyczkowe):

Numer porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa
15.8	TC-C15-i03	M	Sprawozdanie z postępu prac nad budową lekkiej linii tranzytowej między Odivelasem a Loures
19.33	TD-C19-r42	T	Uruchomienie nowego systemu SIADAP
		Kwota raty	235 337 423 EUR

2.9.Dziewiąty wniosek o płatność (wsparcie pożyczkowe):

Numer porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa
2.23	Ad-C02-i05	T	Przystępne cenowo zasoby mieszkań publicznych – lokale mieszkalne przeznaczone na określony cel (zbudowane z wysoką efektywnością energetyczną lub rekultywowane z poprawą charakterystyki energetycznej)
2.27	Ad-C02-i06	T	Zakwaterowanie studentów po przystępnych cenach
5.29	Ad-C05-i06	T	Dostarczenie za pomocą instrumentu kapitalizacji łącznej kwoty 1 300 000 000 EUR portugalskim przedsiębiorstwom niefinansowym w formie wsparcia kapitałowego i quasi-kapitałowego, zgodnie z ich polityką inwestycyjną
5.32	Ad-C05-i06	T	Podpisano 100 % gwarancji udostępnionych w wyniku podwyższenia kapitału.
5.45	Ad-C05-i11	T	Ukończenie 446 produktów, procesów lub usług.
5.47	Ad-C05-i12	T	Zawieranie umów na opracowanie nowych produktów, procesów lub usług w strategicznych obszarach istotnych dla gospodarki niskoemisyjnej, odporności i przystosowania się do zmiany klimatu.
7.10	Ad-C07-i03	T	Drogi wybudowane lub rekultywowane
7.12	Ad-C07-i04	T	Drogi wybudowane lub rekultywowane
19.30	TD-C19-r41	M	Wejście w życie aktu ustawodawczego w sprawie dostępu do usług publicznych
		Kwota raty	938 960 210 EUR

2.10. Dziesiąty wniosek o płatność (wsparcie pożyczkowe):

Numer porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa
2.24	Ad-C02-i05	T	Przystępne cenowo zasoby mieszkań publicznych – lokale mieszkalne przeznaczone na określony cel (zbudowane z wysoką efektywnością energetyczną lub rekultywowane z poprawą charakterystyki energetycznej)
2.28	Ad-C02-i06	T	Zakwaterowanie studentów po przystępnych cenach
2.32	Ad-C02-i01	T	Program wsparcia na rzecz dostępu do mieszkań (pożyczki) – Zakupionych, wybudowanych (o wysokiej efektywności energetycznej) lub rekultywowanych (o lepszej charakterystyce energetycznej) lokali mieszkalnych udostępnianych gospodarstwom domowym
6.29	Ad-C06-i09	T	Szkoły wybudowane lub odnowione
9.11	Ad-C09-i02	M	Rozpoczęcie eksploatacji zapór, wytwarzania energii wodnej i słonecznej oraz nawadniania, przy pełnym poszanowaniu wyników i warunków określonych w ocenie oddziaływania na środowisko oraz osiągnięcie dobrego stanu odpowiednich jednolitych części wód
10.7	TC-C10-i03	M	Przyjęcie i przyjęcie wielofunkcyjnej platformy morskiej i centrum operacyjnego
10.18	TC-10-i07	T	Zakończenie interwencji w zakresie efektywności energetycznej statków
15.9	TC-C15-i03	T	Ukończenie budowy lekkiej linii tranzytowej między Odivelasem a Loures
		Kwota raty	907 960 212 EUR

SEKCJA 3: UZGODNIENIA DODATKOWE

1. Ustalenia dotyczące monitorowania i realizacji planu odbudowy i zwiększania odporności

Monitorowanie i wdrażanie planu odbudowy i zwiększania odporności Portugalii odbywa się zgodnie z następującymi ustaleniami:

Dekret z mocą ustawy nr 29-B/2021, zmieniony dekretem z mocą ustawy 61/2023 z dnia 24 lipca, ustanawia czteropoziomowy model zarządzania:

- a) Międzyresortowa komisja pod przewodnictwem premiera, odpowiedzialna za koordynację strategiczną i polityczną oraz ogólne sterowanie polityczne;
- b) Krajowa Komisja Monitorująca, składająca się z przedstawicieli różnych partnerów społecznych i gospodarczych oraz kluczowych osobistości społeczeństwa obywatelskiego, której przewodniczy niezależna osoba, w celu monitorowania realizacji planu odbudowy i zwiększania odporności oraz jego wyników, promowania jego właściwego rozpowszechniania wśród obywateli, przedsiębiorstw i innych organizacji, a także analizowania wszelkich kwestii mających wpływ na jego wyniki i proponowania zaleceń;
- c) Struktura administracyjna *Estrutura de missao Recuperar Portugal* („grupa zadaniowa”) ustanowiona uchwałą Rady Ministrów nr 46-B/2021 jest odpowiedzialna za realizację planu odbudowy i zwiększania odporności, wraz z Agencją Rozwoju i Spójności (nadzorująca korzystanie z różnych funduszy UE, kontrolująca ryzyko podwójnego finansowania i spójność z innymi inicjatywami) oraz Ministerstwem Finansów;
- d) Komitet Audytu i Kontroli (CAC), któremu przewodniczy Generalny Inspektorat Finansów (IGF), jest odpowiedzialny za działania audytowe i kontrolne.

Portugalia ustanowiła podmioty instytucjonalne odpowiedzialne za wdrażanie poszczególnych reform i inwestycji na poziomie komponentów. Właściwe ministerstwa lub podmioty zaangażowane w realizację każdej reformy i inwestycji regularnie współpracują z grupą zadaniową, która jest strukturą odpowiedzialną za koordynację prac nad planem odbudowy i zwiększania odporności, podpisywanie umów z bezpośrednimi i pośrednimi beneficjentami, sprawdzanie realizacji celów pośrednich i końcowych oraz wysyłanie wniosków o płatność do Komisji Europejskiej.

2. Ustalenia dotyczące sposobu zapewnienia Komisji pełnego dostępu do danych bazowych

- Grupa zadaniowa „Estrutura de missao Recuperar Portugal”, jako centralny organ koordynujący portugalski plan odbudowy i zwiększania odporności oraz jego wdrażanie, odpowiada za ogólną koordynację i monitorowanie planu, wraz z Agencją Rozwoju i Spójności oraz Ministerstwem Finansów. W szczególności pełni ona funkcję organu koordynującego monitorowanie postępów w osiąganiu kamieni milowych i wartości docelowych, monitorowanie oraz, w stosownych przypadkach, wdrażanie działań kontrolnych i audytowych, a także składanie sprawozdań i wniosków o płatności. Koordynuje ona sprawozdawczość w zakresie celów pośrednich i końcowych, odpowiednich wskaźników, ale również jakościowych informacji finansowych i innych danych, takich jak dane dotyczące ostatecznych odbiorców. Kodowanie danych odbywa się w scentralizowanym systemie informatycznym.
- Zgodnie z art. 24 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2021/241 po osiągnięciu odpowiednich uzgodnionych kamieni milowych i wartości docelowych określonych w sekcji 2.1 niniejszego załącznika Portugalia przedkłada Komisji należycie uzasadnione wnioski

o płatność wkładu finansowego oraz, w stosownych przypadkach, pożyczki. Portugalia zapewnia, aby na wniosek Komisja miała pełny dostęp do odpowiednich danych bazowych, które potwierdzają należyte uzasadnienie wniosku o płatność, zarówno do celów oceny wniosku o płatność zgodnie z art. 24 ust. 3 rozporządzenia (UE) 2021/241, jak i do celów audytu i kontroli.